

Raftul Denisei

Dave Eggers

Să te ții alergătură!

roman

Tinerii Will și Mână sunt putred de bogați. Au în buzunare 38 000 de dolari câștigați cu ușurință, astfel că se hotărăsc să-și ia o săptămână de vacanță și s-o pornească nu în jurul lumii, cum se obișnuiește, ci în zigzag pe patru continente să-și împartă averea cu cine s-o nimeri. Nu prea știu nici ei ce-i îndeamnă să facă asta, dar simt nevoia irepresibilă de a-și pune planul în aplicare. Poate se simt împovărați de amintirea prietenului lor Jack, mort într-un accident de mașină, sau poate că adevăratul motiv le va apărea limpede mai târziu. Însă planurile chibzuite cu grijă le sunt date peste cap la orice pas și fiecare nouă zi le rezervă o altă surpriză. Așa că, neavând de ales, tinerii se plimbă cu taxiul, își pierd vremea prin baruri suspecte din cartiere rău famate, se întâlnesc cu femei ușoare și lasă bacșișuri regești pe unde trec. Dar locuitorii din Senegal până-n Cuernevaca nu par impresionați de mărinimia lor, necum de sclipiciul strident al societății de consum americane. Will și Mână află cu stupoare că lumea e mult mai mare decât se vede înaintea ochilor, mai bizară și mai plină de aventuri decât și-ar fi putut vreodată imagina.

Colecţia Raftul Denisei
Editura HUMANITAS

DAVE EGGERS
Să te ţii alergătură!

Traducere din engleză şi note de
ARIADNA GRĂDINARU

Colecţia Raftul Denisei
Editura HUMANITAS

Colecţie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

HUMANITAS
fiction

Coperta de
IONUŢ BROŞTIANU

Redactor
IUSTINA CROITORU

EDITURA HUMANITAS
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/317 18 19, fax 021/317 18 24
www.humanitas.ro
Comenzi CARTE PRIN POŞTĂ: tel. 021/311 23 30,
fax 021/313 50 35, C.P.C.E. – CP 14, Bucureşti
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
EGGERS, DAVE
Să te ţii alergătură! / Dave Éggers; trad.: Ariadna Grădinaru.
Bucureşti: Humanitas, 2007 ISBN 978–973–50–1596–1

I. Grădinaru, Ariadna (trad.)

821.111–31=135.1

Dave Eggers, unul dintre copiii teribili ai tinerei generaţii de scriitori americani, s-a născut în Chicago în 1970 şi a studiat la

University of Illinois. A început să scrie ca editor la Salon.com şi în 1990 a fondat revista *Mighl.* Debutează în 2000 cu *A Heartbreaking Work of a Staggering Genius,* o carte autobiografică ce a devenit bestseller, numărându-se printre finalistele la Pulitzer Prize pentru non-ficţiunc şi fiind aleasă cartea anului de către *Los Angeles Times, San Francisco Chronicle, Washington Post* şi *Time.* Doi ani mai târziu îi apare primul roman, *Să te ţii alergătură!* (Y*ou Shall Know Our Velocity),* care s-a bucurat de un succes răsunător. O pseudo-urmare intitulată *The Only Meaning of the Oil-Wet Water* apare în 2004 şi povesteşte aventura sud-americană a două personaje din romanul anterior. Eggers continuă să publice cu succes volume de proză scurtă: *How We Are Hungry* (2004), *The Unforhidden is Compulsory; or, Optimism* (2004), *Short Short Stories*
(2005). Pentru cel mai recent roman al său, *What Is the What: The Autobiography of Valentino Achak Deng* (2006), Dave Eggers a fost nominalizat în 2007 printre finaliştii la Naţional Book Critics Circle Prize.

Romanul *Să te ţii alergătură!* a fost desemnat cartea anului 2002 de publicaţiile *Village Voice, Minneapolis Star Tribune* şi *San Jose Mercury News,* iar în S.U.A. Ediţia *paperback* a atins vânzări de peste 1,4 milioane de dolari.

Cei care nu se dau duşi din faţa televizoarelor când se transmite *Jackass* sau *Survivor* vor adora această carte care combină cu un umor irezistibil toate convenţiile unui *reality-show* cu cele ale unui *road-movie.* Faceţi cunoştinţă cu Will şi Mână – un fel de Don Quijote şi Sancho Panza americani – care o pornesc contra cronometru prin lumea largă să scape de nişte bani câştigaţi cu uşurinţă, să afle dacă Senegalul este verde, dacă există dragoni de-adevăratelea şi dacă tuaregii chiar măsoară patru metri. Din păcate n-au decât o săptămână la dispoziţie. Şi să te ţii alergătură!

„J.D. Salinger, Ken Kesey şi Jack Kerouac într-unul singur.”

The Times

„Eggers scrie cu emoţie, sinceritate dezarmantă şi umor despre durere şi pierdere. *Să te ţii alergătură!* e elegia dulce-amăruie a sfârşitului tinereţii.”

Times Literary Supplement

„Fraze care şerpuiesc, se rostogolesc, aleargă nebuneşte şi se întorc în goană la cititor… Când e vorba de tineri autentici şi sinceri, nimeni nu scrie mai bine decât Dave Eggers.”

The New York Times Book Review

„Unul dintre cei mai buni scriitori la ora actuală.”

Nick Hornby

TOATE ÎNTÂMPLĂRILE DIN CARTE AU LOC DUPĂ MOARTEA LUI JACK ŞI ÎNAINTE CA MAMA ŞI CU MINE SĂ MURIM ÎNECAŢI PE UN FERIBOT ÎN FLĂCĂRI ÎN APELE RECI, CU REFLEXII DE TANIN ALE RÂULUI GUAVIARE, ÎN ZONA CENTRAL-ESTICĂ A COLUMBIEI, ÎMPREUNĂ CU PATRUZECI ŞI DOI DE LOCALNICI PE CARE ÎNCĂ NU-I CUNOSCUSERĂM. ZIUA ACEEA ERA O ZI SENINĂ CA NIŞTE OCHI ALBAŞTRI, LA FEL CA PRIMA ZI A ACESTEI POVESTIRI, ÎN IANUARIE ACUM CÂŢIVA ANI, ÎN NORDUL ORAŞULUI CHICAGO, ÎN UMBRA OPULENTĂ A STADIONULUI WRIGLEY, PE UN VÂNT JOS ŞI ISCODITOR CARE BĂTEA DINSPRE OGLINDA ÎNCREŢITĂ A LACULUI PE JUMĂTATE ÎNGHEŢAT. EU ERAM ÎNĂUNTRU, LA CĂLDURĂ ŞI MĂ FÂŢÂIAM DE LA O UŞĂ LA ALTA.

Stăteam de vorbă cu Mână, unul din cei doi buni prieteni ai mei, cel care mai era încă în viaţă, şi făceam planuri de plecare. Ajunseserăm să avem zile bune, săptămâni bune, când ne prefăceam că era acceptabil faptul că Jack trăise şi că viaţa lui fusese, în felul ei trunchiat, completă. Asta nu era una din zilele alea. Mă plimbam nervos de colo până colo şi Mână ştia că sunt nervos şi ştia ce înseamnă asta. Făceam aşa când încercam să înţeleg ceva sau când făceam planuri, îmi flexam

încheieturile şi îmi pocneam degetele uşor şi aritmie şi mă duceam de la extremitatea vestică a apartamentului, unde încuiam şi descuiam uşa de la intrare, spre latura estică, la uşa glisantă care dădea pe puntea din spate, pe care o deschideam rapid, scoteam capul afară şi o închideam din nou. Mână auzea fâsâitul slab al uşii care se mişca înainte şi înapoi pe şină, dar nu spunea nimic. Era un aer arctic şi era vineri după-amiază şi eu eram acasă, îmbrăcat în pantalonii de pijama albaştri de flanel pe care pe atunci îi purtam aproape în fiecare zi şi afară, şi în casă. O pasăre proastă şi agitată, de culoarea fecalelor, a venit în zbor la cutiuţa cu grăunţe de deasupra punţii şi a mâncat seminţele urâte şi amestecate pe care le pusesem acolo fără vreun motiv anume, pentru ca mai târziu să regret – păsările mureau în câteva zile şi eu nu voiam să le privesc nici zborul, nici decesul. Clădirea se încălzea fără vreun program şi fără o distribuţie echitabilă a căldurii spre colţuri, iar apartamentul meu, aflat în colţul din stânga sus al părţii din spate, primea căldura rar şi în salturi. Jack avea douăzeci şi şase de ani şi murise cu cinci luni în urmă şi acum Mână şi cu mine urma să plecăm o vreme. O încasasem urât într-un depozit din Oconomowok – n-avea nimic de-a face cu Jack sau cu orice altceva, pe bune, sau poate că avea, poate că de departe era vina lui Jack şi mai de aproape a lui Mână – şi trebuia să plecăm o vreme. Pe faţă şi pe spate aveam răni care făcuseră coajă şi un cucui nasol în formă de pară în creştetul capului şi mai aveam şi banii ăştia care trebuiau împrăştiaţi, aşa că Mână şi cu mine aveam să plecăm. Capul meu era ca o biserică expropriată cu tavanul roind de lilieci, dar gândul plecării m-a făcut să sar de la această sumbră stare de spirit la euforie.

— Când? a întrebat Mână.

— De azi într-o săptămână, am răspuns.

— Pe şapteşpe?

— Exact.

— Pe şapteşpe luna asta.

— Exact.
— Christoase!
— Poţi să-ţi iei liber o săptămână?
— Nu ştiu, a spus Mână. Pot să-ţi pun o întrebare tâmpită?
— Zi.
— De ce nu la vară?
— Aşa.
— Sau la toamnă.
— Haide…
— Ce e?
— Plătesc eu tot dacă mergem acum, am spus.

Ştiam că Mână o să spună da pentru că de cinci luni niciunul din noi nu spusese nu. Ni se ceruseră lucruri dificile, dar nu spuseserăm nu.

— Şi-mi eşti dator, am adăugat.
— Cum? Pentru… Of, Doamne. Bine.
— Bun.
— Cât timp spuneai? a întrebat.
— Cât poţi să-ţi iei liber? l-am întrebat.
— O săptămână, probabil.

Ştiam că o s-o facă. Mână şi-ar fi dat demisia dacă refuzau să-i dea liber. Avea o slujbă decentă, ca şef al pazei la un cazinou din St. Louis, de pe râu, imediat sub Gateway Arch, dar pentru scurtă vreme, în liceu, fusese cotat drept cel de-al doilea înotător din tot statul Wisconsin şi se aştepta ca genul ăsta de glorie să ţină la nesfârşit. Nu se mai concentrase niciodată ca în zilele alea, iar acum era un diletant, cu oarece experienţă ca inginer de sunet, în alarmele auto, în prognoze meteo (e adevărat, poveste lungă), puţină experienţă ca tâmplar – chiar lucraserăm împreună într-o vară, construiserăm o verandă la o casă ca de turtă dulce în Lake Geneva –, dar renunţa la orice slujbă din care nu avea nimic de învăţat sau unde demnitatea lui avea în vreun fel de suferit. Sau cel puţin aşa pretindea.

— O săptămână deci, am spus. Facem ce putem într-o săptămână.

Eu locuiam în Chicago, Mână în St. Louis, deşi amândoi eram din Milwaukee sau din apropiere. Acolo ne născuserăm, la trei luni distanţă unul de celălalt, iar taţii noştri jucau bowling împreună, înainte ca al meu să plece prima dată, înainte ca al lui să se apuce să cânte la tobe şi să poarte veste de piele. Nu vorbeam despre taţii noştri.

Am sunat la agenţiile de voiaj care ofereau bilete numai dus cu număr nelimitat de călătorii. Biletele îţi permit să zbori fără restricţii atâta vreme cât mergi într-o singură direcţie, o dată în jurul lumii fără să te întorci. De obicei ai la dispoziţie douăsprezece luni să închei circuitul, dar noi trebuia s-o facem într-o săptămână. Biletele costau trei mii de dolari fiecare, o sumă inaccesibilă pentru oameni ca noi în condiţii normale, în vremuri conduse de raţiune, dar eu făcusem rost de nişte bani cam cu un an înainte, într-un fel îmi picaseră din cer, şi de atunci eram nu numai recunoscător, ci şi întruna perplex din cauza lor. Iar acum urma să scap de ei, sau de cea mai mare parte din ei, şi eram convins că descotorosindu-mă de lovele o să-mi şi limpezesc gândurile, şi că o goană în jurul lumii era soluţia – nu prea ştiu de fapt cum am ajuns să combinăm aceste două idei. Ne-am gândit pur şi simplu că o să călătorim în jurul lumii, o singură dată, într-o săptămână, pornind din Chicago, trecând – ideal ar fi – întâi prin Saskatchewan, apoi prin Mongolia, apoi Yemen, apoi Ruanda, apoi Madagascar – poate ultimele două în ordine inversă –, apoi Siberia, apoi Groenlanda şi înapoi acasă.

— O să iasă bine, a spus Mână.

— O să iasă, am spus.

— De câţi bani spuneai că o să scăpăm?

— Cred că treizeci şi opt.

— Cu tot cu bilete?

— Mda.

— Deci de fapt scăpăm de cât… treizeci şi două?

— Cam aşa ceva, am spus.
— Cum o să-i iei? Cash?
— Cecuri de călătorie.
— Şi pe urmă cui îi dăm? a întrebat.
— Nu ştiu încă. Cred că o să ne dăm seama când ajungem acolo.

Şi dacă mergeam numai spre vest pierdeam foarte puţin timp. Nu era greu să facem înconjurul lumii într-o săptămână, cu vreo cinci opriri – orele scurse le-am recupera mergând, mereu spre vest, în sens invers rotaţiei Pământului. De la Saskatchewan urma să mergem în Mongolia, ne-am gândit, pierzând numai două sau trei ore dacă o luam de-a lungul Cercului Polar. Am merge în sens contrar rotaţiei Pământului şi am refuza apusul soarelui.

Itinerarul s-a schimbat în fiecare din cele patru zile în care trebuia să ne decidem la telefon, eu consultând un atlas de buzunar tras în plastic, iar Mână în St. Louis cu globul lui pământesc, o chestie imensă, de mărimea unei mingi de plajă, care se rotea nebuneşte între cei doi poli – într-o noapte târziu se împiedicase de el şi de atunci nu mai era neted – şi care trona în camera de zi.

Deci primul itinerar:

de la Chicago la Saskatchewan şi de acolo în Mongolia
din Mongolia în Qatar
din Qatar în Yemen
din Yemen în Madagascar
din Madagascar în Ruanda
din Ruanda la San Francisco şi de acolo la Chicago.

Ăsta ne plăcea. Dar era prea cald, prea concentrat pe o singură latitudine. Următorul, cu ajustări:

de la Chicago la San Francisco şi de acolo în Mongolia
din Mongolia în Yemen
din Yemen în Madagascar
din Madagascar în Groenlanda

din Groenlanda la Saskatchewan de la Saskatchewan la San Francisco şi de acolo la Chicago. Rezolvaserăm problema căldurii, dar am trecut în cealaltă extremă. Aveam nevoie de un contrast mai pronunţat, să ne mişcăm mai mult încolo şi încoace, în sus şi în jos, cu condiţia să mergem tot timpul spre vest. Al treilea itinerar:

de la Chicago la San Francisco şi de acolo în Micronezia

din Micronezia în Mongolia

din Mongolia în Madagascar

din Madagascar în Ruanda

din Ruanda în Groenlanda din Groenlanda la San Francisco şi de acolo la Chicago.

Ăsta le avea pe toate. Comploturi politice, şocuri climatice. Am început, fiecare la el acasă, să căutăm respectivele locuri pe diferite pagini de internet care înşirau tarife şi orare.

A sunat Mână.

— Ce e?

— Am pus-o.

Ceva nu era în regulă cu orarul. Introdusese destinaţiile, dar, de fiecare dată când părăseam San Francisco – trebuia să ne oprim acolo în drum dinspre Chicago –, ajungeam în Mongolia nu după câteva ore, ci după două *zile.*

— Cum se poate?

— M-am prins, a spus Mână.

— Ce e?

— N-o să te cruţ.

— Spune-mi.

— Eşti gata?

— Du-te-n mă-ta!

— E vorba de linia internaţională a datei, a spus.

— Nu.

— Ba da.

— Linia internaţională a datei!

— Da.

— Dă-o-ncolo de linie internaţională! am zis eu.

— Putem să facem aşa ceva? a întrebat.

— Nu ştiu. Mai zi-mi o dată cum e chestia asta.

— Păi, după oră, Noua Zeelandă e punctul cel mai îndepărtat din lume. Ei trec primii în noul an. Asta înseamnă că dacă mergem de la Chicago spre vest, ne descurcăm bine cu economisirea timpului până în Noua Zeelandă. Dar odată ce trecem de ea, sărim o zi. Sărim *o zi întreagă.*

— Pierdem o zi.

— Dacă plecăm miercuri, aterizăm vineri.

— Deci nu ne mai ajută mersul spre vest, am spus.

— Nu prea. Deloc, de fapt.

Am sunat la o companie aeriană şi femeia care ne-a răspuns era de părere că suntem nişte idioţi. Dacă voiam să facem ocolul lumii într-o săptămână, a spus ea, am petrece şaptezeci la sută din excursie în aer. Chiar dacă am merge în aceeaşi direcţie cu soarele, tot am pierde ore deasupra Pacificului.

— Trebuie să mergem spre est, a spus Mână.

— Poate mergem mai întâi spre est, apoi spre vest, am spus eu.

— Nu putem. Trebuie să mergem în aceeaşi direcţie ca să beneficiem de tarif.

Următorul itinerar:

de la Chicago la New York şi de acolo în Groenlanda

din Groenlanda în Ruanda

din Ruanda în Madagascar

din Madagascar în Mongolia

din Mongolia la Saskatchewan

de la Saskatchewan la New York şi înapoi la Chicago.

— Dar pierdem timp cu fiecare zbor, am spus. În felul ăsta fiecare zbor durează de două ori mai mult.

— La dracu’! Ai dreptate.

— Poate ar trebui să scădem numărul destinaţiilor la patru. Sau să facem traseele mai scurte.

— Ce căcat, a spus Mână. Avem o săptămână întreagă şi trebuie să renunţăm la Mongolia. Căcaturile astea de avioane sunt prea lente. Când au ajuns atât de lente?

Următorul:

de la Chicago la New York şi mai departe în Groenlanda

din Groenlanda în Madagascar

din Madagascar în Qatar

din Qatar în Yemen din Yemen la Los Angeles şi de acolo la Chicago.

Dar nu existau zboruri din Groenlanda spre Ruanda. Şi nici din Ruanda spre Madagascar.

— Rahat, am spus.

— Ştiu, ştiu.

Şi nici din Madagascar spre Qatar. Exista unul de la Saskatchewan spre New York. Şi unul din Mongolia spre Saskatchewan. Dar nimic între Groenlanda şi Ruanda. Eram învinşi. De ce să nu existe niciun zbor între Groenlanda şi Ruanda? Aproape toate rutele, chiar şi Ruanda-Madagascar, trebuiau să treacă prin locuri gen Paris sau Londra. Noi nu voiam să ajungem la Paris sau la Londra. Şi nici la Beijing, unde voiau ei să oprim în drum spre Mongolia.

— Parcă suntem în Evul Mediu, a spus Mână.

— Habar n-aveam, am spus.

Trebuia să regândim toată treaba. Am luat-o de la capăt.

— Hai să plecăm pur şi simplu, a spus Mână. Luăm biletul şi pe urmă ne hotărâm din mers. Nu trebuie să planificăm totul de-acum.

— Bine, am spus.

Dar nu. Compania aeriană insista să ştie exact aeroporturile unde urma să ne oprim pe drum. Nu trebuia să le dăm datele sau orele precise, dar aveau nevoie să ştie destinaţiile ca să poată calcula taxele.

— Taxele? a spus Mână.

— Nu ştiam că se poate face aşa ceva.

Am hotărât să renunţăm la biletele în jurul lumii cu traseul stabilit în avans. O să începem cu Mongolia şi de acolo mai vedem. Aterizăm şi pe urmă ne ducem la aeroport când suntem gata de plecare. Sau, şi mai bine, aterizăm şi cât suntem încă în aeroport ne luăm biletele de plecare. Noul plan părea bun – era mai aproape de ideea generală, în orice caz – de mişcare neîngrădită de a da frâu oricărui, sau poate fiecărui, impuls. Odată ajunşi în Mongolia, vedem ce zboruri pleacă de acolo şi pornim mai departe. Nu putea să coste cu mult mai mult, am socotit noi. Cât de mult putea să coste? Habar n-aveam. Eu trebuia să zbor în jurul lumii într-o săptămână, să trec prin Mongolia la un moment dat şi să ajung în Mexico City după opt zile, pentru o nuntă – Jeff, un prieten de-al nostru din liceu, se însura cu Lupe, căreia numai Jeff îi spunea Guad şi a cărei familie locuia în Cuernavaca. O nuntă uriaşă, mi se spusese.

— Eşti invitat? a întrebat Mână.

— Tu nu? am spus eu.

Nu ştiu de ce Mână n-a fost invitat. Puteam oare să-l iau cu mine? Probabil că nu. Mai făcusem aşa o dată, la nunta altui prieten, în Columbus – ne-am gândit că poate pur şi simplu nu aveau adresa lui –, şi abia când am ajuns ne-am dat seama de ce Mână nu primise invitaţia de la bun început. Mână era înalt şi blond şi cu ochi închişi la culoare, cred că ochi de căprioară se spune, femeile îl plăceau şi, nu ştiu dacă asta e bine sau rău, avea o nesfârşită curiozitate care-şi întindea generos plasa peste orice, de la ştiinţe până la femeile cele mai sensibile şi credule. Aşa că se culcase cu prea multe persoane, inclusiv cu sora miresei, Sheila, o fată cu umeri netezi şi romantică – şi nu se sfârşise bine, iar Mână, în stilul lui, uitase toată povestea, inclusiv relaţia dintre Sheila şi mireasă şi a ieşit o chestie atât de stânjenitoare la nunta aia, atât de stânjenitoare şi de aiurea. A fost vina mea, atunci ca de fiecare dată când combinaţia de dorinţe care îl caracterizează pe Mână – pentru femei, pentru mistere, conspiraţii şi călătorii în spaţiu – şi prostia pură, animalică, ne aruncă inevitabil în calea dezastrului.

Dar chiar trebuia să facem înconjurul lumii? Ne-am gândit că nu. O să vedem ce putem vizita în şase zile, şase zile jumătate, apoi ne întoarcem acasă. Nu ştiam încă prea bine de unde să pornim – înclinam spre Qatar –, dar Mână ştia unde să terminăm.

— Cairo, a spus, încheind a treia silabă cu o lungă expiraţie, un o plin de melancolie şi speranţă.

— De ce?

— Încheiem călătoria în vârful lui Keops, a spus.

— Mai e voie să te urci pe piramide?

— Mituim un paznic dimineaţa devreme sau la apusul soarelui. Am citit eu despre asta. În Gizeh oricine poate fi mituit.

— Okay, am spus. Atunci aşa rămâne. Încheiem la piramide.

— Vai, frate, a spus Mână, aproape în şoaptă. Întotdeauna mi-am dorit să merg la piramida lui Keops. Nu-mi vine să cred.

Am sunat-o pe Cathy Wambat, prietena din liceu a maică-mii, care lucra la o agenţie de turism şi avea un nume care provoca sute de farse telefonice[1]. Ea şi mama crescuseră în Colorado, în Fort Collins, pe care eu nu-l văzusem niciodată, dar îmi închipuisem întotdeauna fortul propriu-zis, construit din lemn din zonă, care continua să-i apere pe pionieri de băştinaşi. Acum Cathy Wambat trăia în Hawaii, unde se părea că se găsesc toate agenţiile de turism cât de cât importante. După ce a aflat de planul nostru, a fost şi ea de părere că suntem nişte idioţi, dar a tratat-o cu veselie şi ne-a făcut rezervările – două bilete numai dus de la Cairo, al lui Mână mergea mai departe de la New York la St. Louis, iar al meu spre Mexico City.

Mai rămânea să ne gândim de unde să pornim. A sunat Mână din nou.

— Suntem tâmpiţi.

---

[1] Wambat se pronunţă foarte asemănător cu wombat – urs marsupial.

— Ce?
— Vizele, a spus.
— Aha.
— Vizele, a spus din nou, de data asta cu venin.
— Mă-sa!

Jumătate din destinaţii au picat. Saskatchewan era în regulă, dar Ruanda şi Yemen voiau vize. Care e diferenţa dintre un paşaport şi o viză? Nu ştiam prea bine, dar ştiam că avea ceva de-a face cu aşteptatul – trei zile, o săptămână – şi n-aveam atâta timp. Pentru Mongolia era nevoie de viză. Qatar, într-o demonstraţie grotescă de *hybris* pentru o ţară de forma şi mărimea unui degetar, cerea o viză pentru care formalităţile durau o săptămână. Noi mai aveam numai trei zile până la momentul de la care Mână îşi luase liber.

A sunat din nou.

— Groenlanda nu cere viză.
— Bun, am spus. De acolo începem.

Biletele erau extrem de ieftine, cam patru sute de dolari fiecare, plecarea de pe aeroportul O'Hare. Tarif de iarnă, ne-a spus femeia de la compania GreenlandAir. Ne-am înscris şi ne-am pregătit. Mână urma să vină cu maşina de la St. Louis vineri, iar plecarea era duminică, spre un oraş pe care nu-l găseam în niciun dicţionar sau atlas. Zborul făcea escală întâi la Ottawa, apoi la Iqaluit – pe insula Baffin – înainte să aterizeze la Kangerlussuaq pe la miezul nopţii. Ne-am pus de acord să nu luăm mai mult de o geantă fiecare – nimic de trimis în cală, nimic de aşteptat sau de pierdut. Ne-am luat amândoi câte un rucsac mic – nu rucsacuri de excursionist, unele standard, făcute pentru cărţi şi prosoape de plajă.

— Paltoane? a întrebat Mână.
— Nu, am spus eu. Straturi.

Frigul din Chicago în acea lună de ianuarie era tridimensional, viu, acaparator, aşa că ne-am pornit spre aeroport îmbrăcaţi cu tot ce luam cu noi. Ne-am pus în bagaj haine ieftine şi de care ne puteam lipsi, astfel ca, dacă

ajungeam în Madagascar, să putem scăpa de chestiile mai groase acolo. Şi de acolo spre Cairo în tricou şi cu rucsacurile goale.

— Bun, a spus Mână. Eşti sigur că vrei să plăteşti toată chestia asta?

— Da. Trebuie să scap de ei.

— Eşti sigur.

— Sunt.

— Fiindcă nu vreau să faci asta doar ca să te eliberezi sau mai ştiu eu ce porcărie din asta ciudată. N-are nimic de-a face cu nimic…

— Nu.

— Bun.

— Ne vedem mâine.

Am închis telefonul jubilând şi m-am izbit de un perete, apoi m-am prefăcut că m-am electrocutat. Aşa fac când sunt foarte fericit.

Sâmbătă a trebuit să stau cu gemenele vărului meu Jerry, Mo şi Thor, două fetiţe de opt ani. Jerry era singura mea rudă din Chicago. Mama plecase din Colorado să se mărite cu tata, părăsindu-şi părinţii, care acum erau morţi, trei surori şi patru fraţi, care locuiau toţi în Fort Collins sau în jur. Iar acum că Tommy – fratele meu cu şase ani mai mare decât mine, care avea propriul lui garaj şi mustaţă – crescuse, mama se mutase în Memphis, să fie aproape de nişte vechi prieteni şi să urmeze cursuri de antropologie. Jerry, fiul mătuşii mele Terry, al treilea dintre cei cinci copii ai ei, era primul avocat din familie, îi apărea fotografia în Pagini Aurii şi se însurase cu Melora, a cărei severitate – vorbea numai printre dinţi – era contrazisă de statura ei de băiat de paisprezece ani.

Jerry şi Melora ştiau că eu sunt cam tot timpul prin preajmă şi disponibil, aşa că am primit încuviinţarea şi Mână şi cu mine le-am luat pe Thor şi Mo la cumpărat haine şi mărunţişuri. Delicata soţie a lui Jerry nu putea să sufere

numele pe care le dădusem eu fetelor, dar n-aveam de gând să le spun unor puştoaice super de opt ani, cărora le plăcea să vorbească întruna, s-o ia la fugă înaintea mea pe trotuar şi nu le deranja să fie aruncate de colo-colo, Persephone şi Penelope, ce naiba!

Melora a claxonat şi le-a lăsat în faţa blocului. Acolo le-am găsit noi, la uşa clădirii. Îl mai văzuseră pe Mână de trei ori, dar nu şi-l aminteau.

— N-arăţi aşa de rău, mi-a spus Mo din haina roz şi pufoasă care o înghiţea.

I-am tras fermoarul în jos câţiva centimetri şi a dat drumul aerului din plămâni.

— E mai bine aşa, am spus.

— Acum ai ochii albaştri, a adăugat Thor, cu toate că ochii mei fuseseră mereu căprui şi erau în continuare căprui. A făcut câţiva paşi spre mine şi m-am lăsat în genunchi în faţa ei. Şi asta e nouă, a spus, atingându-mi nasul, dunga roşie şi strâmbă care cobora de-a lungul osului.

— Pe aia o avea deja, proasto! a spus Mo.

— Ba nu, a spus Thor.

— O aveam, am zis eu, încercând să le împac, dar acum e mai închisă la culoare. Amândouă aveţi dreptate.

Am intrat într-un magazin de articole sportive umed, plin de nailon şi arici, batoane energizante şi carabine şi un perete de căţărări pe care nu-l folosea nimeni niciodată. Mână şi cu mine aveam nevoie de pantaloni – mama tuturor pantalonilor – care să fie călduroşi şi să ţină răcoare, să respire şi să nu lase să treacă nimic, plini de buzunare. Eu mi-am luat unii standard de camuflaj, dar cu numeroase buzunare – stilul fotograf de safari, cu compartimente mari, rectangulare, cu fermoare şi arici, câte două pe fiecare picior. Mână a ţâşnit din cabina de probă fâşâind zgomotos – pantalonii lui erau largi, lucioşi şi sintetici, de un gri care bătea în argintiu.

— Arăţi ca un jogger, am spus.

— Sunt comozi, a spus el.

— Ca un jogger care a făcut pe el! a spus Mo.

— Mda, a zis Mână, umezindu-şi degetul mare cu salivă şi îndesându-l în urechea lui Mo, dar mă simt *rapid.*

Gemenele au fost lăsate de capul lor şi tot ce se găsea în magazin li se părea indispensabil. O lanternă minusculă de agăţat la breloc. Carne de vită uscată. O trusă de prim ajutor. Borsete secrete pentru bani şi paşapoarte. Bandane. Miniventilatoare. Cremă împotriva insectelor. Evitam privirile celor din jur, încercând să-i scutesc de neplăcerea de a mă vedea. Faţa mea nu mai arăta la fel de rău ca în urmă cu două săptămâni, dar era încă demolată pe alocuri, iar rădăcina nasului arunca umbre albăstrui în orbitele ochilor, dându-mi un aspect saşiu sau ciclopic. Aspectul reflecta întocmai realitatea: un tip care încasase o cafteală cruntă de la trei indivizi într-o cutie de oţel.

— Încă mai şchiopătezi, a spus Mână.

— Da.

— Nu e chiar aşa rău, a continuat. Doar un pic sinistru, atâta tot.

Mână a cumpărat zece bandane, câte cinci pentru fiecare. Bandanele, a spus el, sunt articolul din care fiecare călător regretă că nu a luat mai multe.

— O să-mi mulţumeşti, a spus.

Spunea întruna: O *să-mi mulţumeşti.* Nu-mi amintesc să fi fost vreodată în situaţia să-i mulţumesc chiar aşa.

Mo şi Thor s-au întors din explorare cu părul încâlcit şi puloverele legate în jurul taliei. Voiau să plecăm.

— Cine vrea să plecăm, am întrebat-o pe Thor. Tu, Mo?

— Eu sunt Thor, a spus Thor.

— Care e Thor? am întrebat.

— Eu sunt! a spus ea.

— Îmi pare rău, am spus. Nu pot să vă deosebesc.

— Dar suntem gemene fraterne! a spus ea.

— Ce sunteţi?

Mo şi-a dat ochii peste cap.

— Gemene fraterne! Doar ştii, prostule!

Am cugetat, mângâindu-mi bărbia.

— Ei bine, cred că am auzit ceva despre chestia asta, dar nu mi-am imaginat că e adevărat. Probabil că nu voiam să cred.

— Ce tot spui acolo? a zis Mo. Se enerva foarte uşor şi i se încreţea toată faţa.

— Fiţi atente, am spus şi m-am lăsat pe vine în faţa lor. Faceţi ceva pentru mine. Nu spuneţi nimănui că e ceva în neregulă cu voi. Nu vreţi să vă ia deoparte savanţii sau cercetătorii care lucrează pentru guvern şi să vă facă să vă simţiţi ca nişte monştri doar pentru că sunteţi gemene dar nu semănaţi. Dumnezeu a făcut o greşeală şi, da, încă una foarte mare, pentru că ce gemeni sunt ăia care nu seamănă? Mai mult, ce fel de gemeni sunt ăia care arată ca voi, ca două maimuţe muiate în acid…

Thor m-a pocnit drept în frunte.

— Vorbeai prea repede, a spus.

Le-am dus la Walgreen's. Aveam nevoie de provizii pentru călătorie. Adevărul e că nu mai văzusem nicio altă pereche de gemeni care să semene mai puţin decât ele două şi numai Thor părea produsul părinţilor lor, care erau amândoi blonzi şi cu tenul alb. Thor era ariană şi avea oase subţiri, dar Mo semăna mai degrabă cu mine, avea părul negru şi drept, ochi închişi la culoare şi gene lungi, negre. Eu am gene din alea negre şi de forma aripilor de liliac, care arată de parcă folosesc creion dermatograf, iar norocul pe care acest fapt îl atrage din când în când după sine e nimic pe lângă necazurile, holbatul şi comparaţiile cu Robert Smith[1]. Se întâmplă ca lumea să creadă că Mo e fiică-mea, chestie care o scoate din sărite.

Am cumpărat un tub de pastă de dinţi de voiaj şi o cană care se pliază, ochelari de soare şi două bluze sport de şapte dolari bucata, una maro şi una neagră. Mână a luat un tub de deodorant şi eram la casă, aşteptându-le pe fete şi uitându-ne cum femeia din faţa noastră clădea pe tejghea un mic turn de

---

[1] Solistul trupei rock The Cure.

cupoane de reduceri. Fiecare cupon fusese decupat cu grijă şi femeia, care era mărunţică, dar avea pe gâtul fragil o cicatrice mare şi roşiatică lăsată de o arsură, le ţinea pe toate făcute sul şi prinse cu o clamă mare de plastic pentru păstrat alimentele proaspete.

Uram cupoanele. Nevoia de cupoane. Aş fi vrut să-i plătesc eu diferenţa femeii ăsteia. Ar economisi doi dolari şi aş fi vrut să i-i dau eu, ca ea să-şi poată ocupa timpul cu ceva mai bun. *Cu ce anume?* Habar n-am. *Poate că de fapt îi place să decupeze cupoane?* Nu-i place. De când am făcut rost de ceva bani, duc această luptă continuă cu frustrarea pe care mi-o provoacă oamenii şi cupoanele lor, oamenii şi hainele lor murdare, familiile din El Salvador care trăiesc în subsolul bisericii de după colţ – treceam pe lângă ei în fiecare dimineaţă, îi vedeam aşteptând în staţia de autobuz să-şi ducă fiica la şcoală, fetiţa cu bluză albă şi fustă plisată – cu impulsul de a le cumpăra lucruri, măcar mâncare dacă nu altceva, şi cu incapacitatea mea, datorată închipuitei şi imposibilei bariere dintre mine şi aceşti străini cu mâini tremurânde, de a le oferi de lucru şi de a rezolva problema. Nu mi-a plăcut niciodată să-mi îngraş contul din bancă; mă simţeam mult mai bine când extrasul de cont arăta ceva apropiat de zero şi credeam că pot să scap de sumă într-un fel sau altul, într-un fel care s-o implice pe femeia cu cupoanele de aici, de la Walgreen’s, dar distanţa părea nesfârşită şi mortală, eu nu eram sociabil în felul ăsta, nu puteam să trec peste aşa ceva şi situaţia mă omora.

— Asta-i tot? a întrebat Mână.

Mo şi Thor ajunseseră la casă. Luaseră şi felicitări de Sfântul Valentin, un pachet de douăsprezece.

— Mda, a spus Mo.

— Vindeţi şi timbre? l-a întrebat Thor pe angajatul de la casă.

— Nu, a răspuns el.

— Ar trebui, a spus ea.

— 23 de dolari şi 80 de cenţi, a spus vânzătorul.

— Ai luat şi cremă de protecţie solară? a întrebat Mână.

Eu nu eram prezent.

— Will.

Mi-am auzit numele, dar vorbele nu reuşeau să-şi găsească drumul spre gura mea. Îi auzeam pe toţi vorbind. Dar eu eram absent.

— Will.

M-am târât înapoi în propria mea minte.

— Ce? am spus.

Lumea spune că vorbesc rar. Vorbesc într-un fel pe care unii îl numesc *laconic.* Sună telefonul, răspund, iar lumea mă întreabă dacă nu cumva dormeam. Mă rătăcesc în mijlocul frazelor, lăsând interlocutorul să aştepte minute în şir. Chestia asta n-o pot controla. Vorbesc, sunt chiar interesat de ce spun, dar brusc cineva – sunt convins că asta e explicaţia – cineva – şi mi-ar plăcea să ştiu cine, pentru că i-aş spune eu vreo două – îmi împrumută capul pentru câteva clipe. Aşa cum iei bateria de la un calculator ca să faci să meargă o telecomandă, cineva, mai tot timpul, îmi împrumută capul.

— Cremă de protecţie solară, a repetat Mână.

— Nu, am spus.

A luat un tub şi l-a pus în mormanul meu.

În parcare am urmărit trecând un trio de Forduri Bronco albe ca laptele – 🚗🚗🚗 – şi ne-am oprit cu toţii pentru o clipă. Era destul de nasol că încă se mai făceau de culoarea aia, dar să vezi trei deodată părea semn rău. Fetele n-au fost impresionate, dar nu m-am mirat. Renunţasem să mai ghicesc ce le-ar putea impresiona. Doar cu câteva luni în urmă văzusem un bărbat în toată firea, destul de bătrân chiar, şi care bălmăjea ceva într-o limbă care părea rusă, alergând pe stradă într-o costumaţie albastră de fluture, iar lor li se păruse grozav. Dar cele trei Forduri Bronco nu le spuneau nimic.

Am trecut pe lângă un cuplu de adolescenţi îmbrăcaţi în piele cu ţinte, ea cu creastă şi părul ras în rest, el ras complet,

cu ţeasta colţuroasă şi vineţie acoperită de mesaje în cerneală de culoarea cărnii crude.

Mo a luat-o la fugă şi – urlând „Iiiha!” – i-a ars băiatului un şut în gambă. Tipul a rămas şocat. Mână şi cu mine am fost mai puţin şocaţi. Fetele făceau karate la şcoală şi le plăcea să exerseze pe indivizi care li se păreau bătăioşi.

— A dracu’… nebună, a spus ţeastă, ştergându-şi urma pantofului de pe jeanşi.

Eu mi-am cerut scuze. I-am aruncat o privire lui Mână, să mă asigur că nu începe să vorbească.

— Au probleme, a explicat Mână.

Ţeastă s-a uitat la mine clipind cu înţeles, sugerând potenţială agresivitate. Eram cu cinci kile mai greu decât el; costumaţia îl făcea să pară mai forţos decât era de fapt. Nu mă puteam hotărî dacă îmi doream această confruntare, dacă voiam să fug de ea sau să fac ceva exploziv şi cu final deschis – cum s-ar termina? Puteam s-o fac să degenereze într-un adevărat conflict şi să găsesc astfel un soi de izbăvire – jumătate din mine fierbea, fierbea de săptămâni, sau luni întregi, sau mai mult…

Ţeastă şi prietena lui s-au prefăcut amuzaţi de atacul lui Mo – nu era aşa – şi au plecat mai departe. Eu am dat drumul aerului din plămâni şi am luat-o la fugă cu toţii, formând un fel de dragon chinezesc şi răcnind refrenul din *Froggie Went A-Courtin.*

Le-am lăsat pe gemene acasă la Jerry, limitând conversaţia cu Melora la mormăieli (noi) şi şuierături chiorâşe (ea) şi ne-am grăbit spre spitalul UIC[1] să ne facem vaccinurile. Asistenta, Glenda, în vârstă de vreo şaptezeci de ani şi cu pielea ca scoarţa de sequoia, s-a prefăcut supărată pe noi:

— Când aţi zis că plecaţi?

O voce răguşită, dar vioaie, cu accent pe jumătate de Chicago, pe jumătate rural.

[1] University of Illinois, Chicago.

— Mâine, am spus noi.
— Şi vă duceţi… unde?
— Groenlanda.
— Groenlanda? În Groenlanda nu e malarie! De ce vreţi vaccin împotriva malariei? Şi ce-ai păţit la faţă, scumpule?
— Accident de maşină, am răspuns.
— S-ar putea să mergem în Ruanda, a spus Mână.
— Cum? Deci care din ele?
— Cum adică?
— Tocmai aţi spus că plecaţi în Groenlanda.
— Păi, poate mergem în ambele locuri.
— Nu se poate în amândouă. Sunteţi voluntari, sau ce?
Mână a încuviinţat din cap.
— Cred că nici voi nu ştiţi. Câţi ani aveţi?
— Douăzeci şi şapte, am spus eu.
— Şi nu aveţi asigurare de sănătate?
— El are, am spus eu.
— Nu, n-am, a spus Mână.
Eu crezusem că are.
— Ei bine, nu pot să vă fac Larium azi. Nu v-aţi consultat. Care-i graba?
— N-avem decât o săptămână, a spus Mână. Nu putem să ne consultăm cu dumneavoastră? Dacă suntem aici. Hai să ne consultăm.
— Nu, scumpule, să vă consulte un doctor. Durează o oră. Dacă aţi veni înapoi mâine dimineaţă aş putea aranja ceva.
— Ce poţi să ne faci fără consultaţie? am întrebat eu.
— Vaccinul pentru febra tifoidă şi pentru hepatita A, B şi C.
— Dar nu pentru malarie.
— Nu. Pentru asta trebuie consultaţie. Dacă faceţi malarie o să regretaţi graba.
— E fatală malaria asta? am întrebat eu.
— Întotdeauna, a răspuns Mână, savantul amator. E dată dracului.

— Uneori, l-a corectat Glenda.

— Când nu e fatală? am întrebat eu.

— O să supravieţuiţi dacă ajungeţi la un spital.

— Bun, am spus eu. O să ajungem.

— Putem să luăm o maşină. Suntem rapizi, a spus Mână.

— Nu ieşiţi din casă noaptea, a zis ea în timp ce noi ne frecam locul injecţiei. În Ruanda orice ţânţar poate să aibă malarie.

I-am mulţumit Glendei. Stătea pe taburetul înalt, făcându-ne semne de la revedere cu amândouă mâinile, ca un copil care sparge baloane de săpun.

Mergeam în urma lui Mână prin holul spitalului şi după un colţ l-am găsit vorbind cu o femeie în halat de laborator.

Era Pilar.

— Salut, am spus eu.

Era atât de slabă.

— Bună, a spus ea.

Ne-am îmbrăţişat şi ea mirosea ca de obicei a câini şi a un fel de mentă. Părea imponderabilă. În liceu era robustă, avea o statură atletică, cu umeri laţi de tenismen, dar acum era subţire, ochii erau mai mari, pometţii i se reliefau cu furie ca nişte dibluri îndoite. Fusese prietena lui Jack cu ani în urmă, dar m-am împotrivit ideii – *Asta trebuie să fie motivul.* Nu e aşa de uşor – că moartea lui îi provocase ei transformarea.

— Ce căutaţi aici? a întrebat. Şi ce-ai păţit la faţă?

I-am spus de vaccinuri, de călătorie.

— N-aveţi nevoie de chestiile astea pentru Groenlanda, a spus ea.

Am încercat să-i explicăm – destinaţiile ulterioare, totul.

— Şi la faţă ce-ai păţit? a întrebat din nou.

— Am căzut, am spus.

— Mincinosule.

— Tu pentru ce-ai venit? a întrebat Mână.

— Aici lucrez. La laborator, a spus ea, trecându-şi mâinile de-a lungul halatului, sugerând că e evident şi ar fi trebuit să ne dăm seama.

— Ah, a făcut el.

— Şi de ce numai o săptămână? a întrebat ea. De ce nu faceţi o excursie ca lumea, să staţi toată vara sau ceva de genul ăsta?

Am deschis gura, dar nu mi-a venit în minte niciun răspuns. Cineva se folosea de capul meu să pună în funcţiune un filtru de cafea.

Mână se uita gânditor la tavan, fluierând fără să scoată niciun sunet. Pilar, măslinie şi strălucitoare şi mult râvnită în liceu, îmi dăruise o noapte, după ce ea şi Jack nu mai erau împreună, deşi era evident că Jack era cel la care ţinea, iar eu eram o consolare, un surogat. Între Mână şi Jack, care aveau amândoi zâmbete mai lejere şi fizionomii mai frumoase – cu sau fără bătaie era un sentiment pe care ajunsesem să-l cunosc bine.

— Doar atât avem, am spus.

Pilar şi-a dus degetele la tâmple, ca şi cum ar fi încercat să stăvilească un torent.

— Migrenă? a întrebat Mână.

— Nu, a spus ea. Adică, da.

— Mă bucur că te-am văzut, a spus Mână, înconjurându-i umerii cu braţul.

După o secundă ea a făcut un pas înapoi, iar eu un pas înainte şi am prins-o în braţe, şi pentru un moment am stat toţi trei nemişcaţi, aşteptând să ne spună cineva ce să facem.

O voce din difuzoare căuta pe cineva. Părea că spune *Dr. Coca.* Mână a râs. Am râs cu toţii.

— Chiar aşa îl cheamă, a spus Pilar, apoi a redevenit serioasă.

— Asta e, a spus Mână.

Pilar şi-a pus mâinile în V şi şi-a sprijinit bărbia în palme. Arunca priviri rapide când spre unul, când spre celălalt şi ochii i s-au umplut repede de lacrimi.

— Nu mă bucur deloc că v-am văzut.

Am stat treji până la patru la mine în bucătărie, încercând noi itinerarii şi citind pagina de internet oficială despre Groenlanda. Mai erau opt ore până la plecarea avionului.

— Cea mai mare insulă, a spus Mână.

— Limba oficială e groenlandeza, am observat eu.

— Nu groenlandeza pur şi simplu – groenlandeza vestică. *Groenlandeza vestică, vorbită în regiunile Sisimiut, Maniitsoq şi Nuuk, este limba oficială în toată Groenlanda. Groenlandeza estică este foarte diferită de groenlandeza vestică, dar majoritatea est-groenlandezilor înţeleg groenlandeza vestică.*

— Populaţia e de 53 000 de locuitori.

— Optzeci şi cinci la sută din suprafaţă e acoperită de gheaţă.

— Sunt disperaţi să atragă turişti. Vin cam opt mii pe an, dar ei ţintesc la şaizeci de mii.

— Dau nume vânturilor. Fii atent aici: *în estul Groenlandei bate Piteraqul, un vânt rece katabatic, un fenomen vântos bine-cunoscut şi foarte temut. Cele mai puternice rafale până în prezent în Ammassalik au fost înregistrate în 1972 şi au măsurat 72 m/s.*

— Ce-i aia katabatic?

— *Dacă vizitaţi Groenlanda, e bine să ştiţi următoarele lucruri: condiţiile meteo se pot schimba rapid şi pot apărea impedimente tehnice. Aşa că este întotdeauna recomandabil să sunaţi la liniile aeriene GreenlandAir cu o zi înainte – sau, cel mai târziu, în aceeaşi zi.*

— Impedimente tehnice. E vorba de vreme?

— Aşa cred.

Am adormit în camera de zi. Mână pe canapea şi eu pe fotoliul extensibil şi când ne-am trezit mai aveam la dispoziţie

două ore să strângem totul şi să plecăm. Ne puseserăm de acord să nu împachetăm nimic decât de dimineaţă, decizie care s-a dovedit uşor de respectat, întrucât împachetatul nu presupunea decât să înghesuim în rucsac două cămăşi, lenjerie, obiecte de toaletă şi un atlas de buzunar, operaţiune care a durat trei minute. Paşapoartele, biletele, cei treizeci şi două de mii de dolari în cecuri de călătorie şi bandanele. Mână a luat nişte CD-uri, walkmanul, câteva casete pentru maşinile pe care urma să le închiriem, nişte broşuri cu sfaturi de călătorie tipărite de Ministerul de Externe şi un teanc de hârtii pe care le imprimase de pe pagina web a Centrului pentru Sănătate Publică, aproape toate despre ebola. Era în stare să vorbească la nesfârşit despre ebola. Am aruncat în bagaj şi o biografie a lui Churchill pe care o citeam atunci, dar după ce mi-am pus rucsacul în spate şi am simţit greutatea celor o mie două sute de pagini am scos cartea, am rupt primele două sute şi ultimele trei sute de pagini şi am îndesat-o la loc.

Am adormit amândoi la loc pe canapea. La zece şi jumătate ne-am trezit din nou, cu un spasm…

MARŢI

… şi am plecat şi am dormit în taxi, fiecare cu capul sprijinit de câte o fereastră, duşi; şoferul ne-a trezit când a oprit sub copertina terminalului pentru zboruri internaţionale de la O'Hare. Uşile silenţioase ale aeroportului s-au deschis şi am ţopăit veseli spre ghişeu, aeroportul era înalt şi degajat, Mână fluiera cântecul emblematic al lui John Denver, iar la ghişeu ni s-a spus că zborul fusese anulat; aeroportul din Kangerlussuaq era închis din cauza vântului.

— Nu se poate, am spus eu.

— Vânturile katabatice, a spus Mână.

— Iisuse!

— Şi n-avem decât o nenorocită de săptămână.

Femeia ne-a spus că puteam să mergem până la Iqaluit, şi să aşteptăm.

Cât să aşteptăm? am întrebat noi.

— Cine ştie? a răspuns ea, fără să se uite la mine.

Tot timpul i se adresase numai lui Mână şi acum mi-am dat seama de ce. Din cauza feţei mele.

— Şi *dumnealor* aşteaptă.

Ne-a indicat un grup de persoane pe o banchetă de cealaltă parte a culoarului. Se vedea că pleacă în Groenlanda, toţi cu jachete îmblănite cu glugă, rucsacuri şi bărbi. Noi arătam de parcă ne duceam să facem o miuţă.

— Nu putem să aşteptăm, am spus eu.

— Trebuie să plecăm, a adăugat Mână.

Aşa că Groenlanda a picat. Katabatic pe dracu'! În mă-sa cu Groenlanda! M-am uitat la Mână. Era suferinţă sau şoc? Femeia de la ghişeul GreenlandAir ne-a sugerat să păstrăm biletele şi să le folosim a doua zi. Mână părea că mai are puţin şi explodează.

— Deja am pierdut o grămadă de timp, a spus el.

— E abia miezul zilei, a răspuns femeia.

— Miezul zilei! a pufnit el.

Nu înţelegeam de ce e aşa de supărat. Doar fusese ideea mea, ce naiba.

Am ieşit din terminal şi ne-am fâţâit de colo-colo prin frig, trecând în revistă opţiunile; Mână bodogănind. Mână are un stil de a vorbi privindu-te fix în ochi, fără să clipească, în timp ce mandibula i se mişcă, chestie care sugerează ori o mare concentrare, ori nebunie curată.

În faţa aeroportului a oprit o limuzină Lincoln şi din ea a debarcat o familie îmbrăcată în dashiki[1] în culori tari. A apărut un hamal şi i-a ajutat cu bagajele. Tatăl african l-a plătit pe hamal cu două bancnote, dând din cap la fiecare bancnotă pe care i-o punea în mână, iar hamalul a spus „Mulţumesc,

[1] Robă sau tunică lejeră, de obicei în culori tari, inspirată de îmbrăcămintea tribală.

domnule”. Familia a intrat prin uşile automate silenţioase care se închideau încet; i-am privit cum alunecă, în foşnet de materiale viu colorate, spre ghişeul Air Afrique, la câţiva paşi de GreenlandAir. Am intrat după ei şi Mână s-a dus şi el.

Pe monitorul mic şi antic zborul lor era trecut cu litere luminate slab în verde. Air Afrique, 1.50 p.m. Spre Dakar.

— Unde e Dakar? a întrebat Mână.

Am scotocit în rucsac şi am căutat în atlas.

— Senegal.

Biletele ne-au costat o mie şase sute de dolari pentru amândoi, numai dus, preţ pe care eu l-am justificat gândindu-mă – greşit – că or să ni se ramburseze biletele spre Groenlanda. Niciodată nu mai cheltuisem atâţia bani dintr-odată. Până şi cele două maşini, singurele pe care le cumpărasem vreodată, costaseră mai puţin – opt sute, respectiv o mie patru sute de dolari, amândouă Toyota Corolla. Eram nişte *ticăloşi* nenorociţi. Am îngropat ruşinea undeva foarte adânc. I-am dat foc şi am dansat în jurul ei, am sărit peste ea. Plecam în Senegal şi am luat biletele astfel încât să ne întoarcem pe O’Hare de la Cairo. În felul ăsta zburam spre Dakar, puteam să traversăm continentul şi să ajungem sus la piramide înainte să zburăm înapoi – şi nici nu trebuia să vedem Dakarul de două ori. Genial.

Ni s-a spus să aşteptăm să se stabilească poarta. Holul era plin de senegalezi în dashiki, majoritatea bărbaţi, toţi negri, toţi cu ochelari cu rame argintii, care arătau ca o delegaţie de la ONU sau un fel de... un fel de grup de bărbaţi cărora le place să se îmbrace la fel. După cincisprezece minute s-a făcut un anunţ. Zborul, programat să decoleze la 1.50 p.m., va avea întârziere. Ne-am dus la ghişeu. Ce întârziere? am întrebat. Fusese reprogramat, ne-a răspuns o femeie impasibilă, pentru ora 9 p.m. Mână a căzut în genunchi. Era modul lui de a se da în spectacol. L-am aşteptat să se ridice, ceea ce a făcut punctând mişcarea cu o bătaie din palme, şi ne-am îndepărtat.

— E o glumă, a spus.

— Tipii în dashiki nu-s nebuni, am spus eu, arătând spre grupul de indivizi care pălăvrăgeau şi se învârteau în cerc.

Mână voia să mai încercăm o dată, să ne luăm banii înapoi şi să căutăm orice altceva. Togo, arhipelagul Franz Josef. Nu mă puteam hotărî. Unde erau zborurile care chiar se ridicau de la sol? Nu voiam decât un alt continent, cât de repede posibil. Am întrebat dacă apăruse vreo noutate în legătură cu decolarea, ce posibilităţi erau. Erau siguri că o să întârzie atât de mult? Cum puteau să fie atât de siguri?

Femeia de la Air Afrique avea răspunsul:

— Pentru că avionul n-a plecat încă de la Dakar.

Zborul de la Chicago la Dakar nu plecase încă de la Dakar.

Aveau un autobuz care a dus pasagerii la hotelul Best Western, unde am primit fiecare câte o cameră. Aveam la dispoziţie şase ore. Autobuzul s-a umplut şi a plecat şi a sosit altul. Stăteam lângă un tânăr slăbuţ, care-şi ţinea capul în mâini.

— Air Afrique. De fiecare dată.

Purta un costum gri cu dunguliţe subţiri. Părea să aibă cam douăzeci şi patru de ani, probabil era student. Ochelari cu rame argintii. Senegalez, am presupus, după accent.

— E o companie proastă? a întrebat Mână.

Eu voiam să-l întreb de ce toţi bărbaţii care călătoreau în Senegal purtau ochelari la fel. Erau cumva distribuiţi de guvern, cum erau pantofii cu vârf ascuţit în Italia?

— La capitolul siguranţă stau bine, a spus el, dar nu se grăbesc. Mereu întârzie. Îngrozitor. Puţin le pasă.

Lângă noi un bărbat alb, care semăna întru totul cu David Carradine spre sfârşitul perioadei *Kung Fu,* stătea de vorbă cu un alt bărbat pe care părea că abia îl cunoscuse. Am ascultat şi noi. N-aveam de ales – Carradine vorbea tare şi stăteau la câţiva centimetri de noi. Celălalt bărbat era din Ghana şi vizita Senegalul pentru prima dată. Nu era foarte limpede de ce trecea prin Chicago ca să ajungă acolo, dar personajul

principal aici era Carradine, cu dinţii de jos mici, ca de peşte, şi ascuţiţi, cu o cordeluţă de păr în jurul gâtului şi un păr unsuros care îi mânjea umerii. Am prins fragmente de propoziţii, Mână şi cu mine stăteam aplecaţi să-l auzim pe tipul alb.

— Ei bine, Dumnezeu mi-a dăruit o viaţă de belşug…

Publicul lui, ghanezul, asculta respectuos.

— … Nu ştiu de ce, ce am făcut să merit asta… în afară de faptul că am fost cinstit şi cumsecade…

Carradine părea genul de individ care ar vinde portofele de cânepă făcute de mână la talcioc. M-am mirat că Mână nu se bagă în discuţie. Individul era genul cu care Mână intra inevitabil în vorbă. Mână colecţionase atâţia indivizi din ăştia, avea atâtea poveşti şi de fiecare dată în poveste apărea cineva pe care abia îl cunoscuse şi cu care se împrietenise instantaneu – există unii care cunosc tot timpul oameni noi, şi alţii, ca mine, care-i ştiu doar pe cei pe care-i ştiu de când s-au născut – şi de obicei la puţin timp Mână le împrumuta bani sau, în două cazuri separate, i-a lăsat să stea la el în garaj.

— Da, trăiesc ca un rege, spunea bărbatul alb din autobuz, şi pot să-mi găzduiesc şi să-mi distrez prietenii din toată lumea… Bineînţeles, n-am fost niciodată bun la engleză. Timp de trei ani am făcut cursuri pentru elevii cu dificultăţi… profesorii nu-mi înţelegeau nevoile speciale…

Autobuzul a oprit la hotel. Carradine avea cinci genţi pe care s-a chinuit să le ridice, una pe umăr, două în mâna stângă şi două în dreapta. Mână l-a ajutat cu două din genţi, şi individul împovărat a venit în urma noastră. Am coborât din autobuz şi am intrat în hol.

— Aţi mai fost în Senegal? l-a întrebat pe Mână.

Mână i-a răspuns că nu.

— Ei bine, o să vedeţi mai mulţi cerşetori şi ologi decât aţi văzut în toată viaţa voastră.

Mi-a aruncat o privire.

— O să te simţi ca acasă.

Am intrat în hol. *Asta a fost o glumă la adresa feţei mele?* Cred că da. Formaserăm o coadă, aşteptând să ne cazăm. Tipul s-a uitat la pantofii noştri, la rucsacuri, evaluând conţinutul.

— Aşadar, a spus, aveţi de gând să cântaţi la tobe?

Şi eram tot în America. Eram în Schaumburg, sau Bensenville, sau unde o fi hotelul ăsta, şi mergeam pe un coridor liniştit cu mochetă în carouri violet cu galben şi nu eram pe drum spre Senegal şi eu – tocmai mi-am dat seama – nu-mi luasem pantaloni scurţi şi aveam să ajungem acolo abia dimineaţă şi pierduserăm o zi. Una din şapte se dusese.

Am trecut pe lângă un cuplu de vârstă mijlocie cu geci identice:

„Voi doi ar trebui să vă schimbaţi.”

„Cum? De ce? a spus cuplul de vârstă mijlocie spre capul meu, în capul meu.”

„Pentru că aveţi geci identice.”

„Le-am cumpărat când am fost în vacanţă în Newport.”

„N-ar trebui să staţi la vedere.”

„Sunt nişte geci drăguţe.”

„Nu sunt drăguţe. Trebuie să vă schimbaţi pentru salvarea noastră, a tuturor.”

Aveam constant dispute cu necunoscuţii, deşi totul se petrecea în creierul meu confuz şi de fiecare dată adoptam tonul ăsta fals şi sfătos – al bunică-mii, presupun – pe care nici măcar eu nu-l puteam suferi. Discuţiile tăcute dar hotărâtoare erau un hobby al minţii mele, intram în discuţii cu oameni pe care îi cunoşteam sau care treceau pe lângă mine în maşină:

„Tu, cel din Lexus.”

„Eu?”

„Da, tu. Ai dat prea mulţi bani.”

„Cum?”

„Ai dat prea mulţi bani şi ai sufletul pângărit.”

„Ai dreptate. Am greşit, dar o să mă căiesc.”

Asta mă ajuta să-mi rezolv problemele, să lămuresc lucrurile, să ajung la concluzii finale, edificatoare şi chiar, ocazional, reciproc convenabile.

„Tu, cel de pe motocicletă.”

„Da.”

„Nu-i decât o chestiune de timp.”

„Ştiu.”

Ar fi distractiv, bănuiesc, dacă n-ar fi permanent şi *atât de tare.* Era inevitabil şi acum, la drept vorbind, după atâţia ani în care îmi făcuseră plăcere dezbaterile, voiam să înceteze. Voiam ca vocile să tacă şi în general voiam ca mintea mea să fie mai puţin activă. Voiam să se termine certurile şi să dispară vocea care urma după ele, aia care îşi cerea scuze, tot în tăcere, de la oamenii cu care intrasem în discuţii şi pe care îi beştelisem.

— *Îmi pare rău!* spunea ultima voce, alergând după prima ca un agent după un candidat. *N-o să se mai întâmple! Uite aici, ceva pentru deranj!*

Acum îmi doream consens, doream sinteză şi adevărul adevărat – fără formalităţile unei dezbateri. Nu mai rămăsese nimic de dezbătut, nicio discuţie înflăcărată care avansează aparent spre o soluţie salvatoare. Nu voiam decât *adevărul,* cât de simplu se poate, fără ocolişuri, nu un produs al unei dialectici, ci *sui generis*: Adevărul! Cunoşteam cu toţii adevărul, dar insistam să distorsionăm lucrurile ca să pară că suntem cu toţii în profund dezacord în toate privinţele – că în primul şi în primul rând fiecare lucru are două feţe, când bineînţeles că nu e aşa; au o singură faţă, mereu o singură faţă: aşa cum Pământul e rotund, adevărul e şi el rotund, nu cu două feţe, ci *rotund* şi…

Mână şi cu mine am primit fiecare câte o cameră. Pe saltea, fără să dau la o parte cuvertura, am închis ochii şi am încercat să dorm, dar înloc de asta am dat peste propriul meu cap care plutea pe deasupra patului cu ochii lui mulţi şi neliniştiţi şi capul meu era într-o stare de spirit belicoasă. *Omoară-i pe nenorociţi! Omoară-i pe nenorociţi! Omoară-i pe*

nenorociţi! Mă întorsesem de unde plecasem. Fugeam de ceartă, dar mă simţeam în pragul unei bătălii. În fiecare zi erau ore în care îmi doream să îndrept o mitralieră spre ceva, spre orice, să simt cartuşele goale cum îmi cad pe picior – ore în care toate conflictele din lume mi se păreau cunoscute…

M-am ridicat în capul oaselor şi am sunat-o pe mama. Nu-i spusesem de călătorie – plănuisem să o sun din Groenlanda – şi acum mi se confirma că făcusem bine să aştept.

— Cu banii ăia proaspăt dobândiţi?

— Da.

— Cathy ce-a avut de spus despre asta?

— N-a avut nimic de spus.

Ştiam că e furioasă, mai mult pe Cathy decât pe mine.

— Will, chestia asta e prostească.

— Păi…

— Te dai mare, asta faci, scumpule.

— Mda, mersi pentru această…

— Ai avut un an greu, ştiu, dar…

— Ascultă-mă…

— Şi sinceră să fiu, a spus ea, nu mai înţeleg nimic.

M-am uitat în oglinda de dincolo de pat şi am văzut o figură atât de furioasă şi de nefericită, încât mi-am întors privirea.

— Spune-mi, am zis, cu o răbdare care m-a impresionat până şi pe mine, de ce, mamă. De ce nu mai înţelegi nimic?

— Păi, nu eşti tu ăla care nu dădea *doi bani* pe călătorii? Făceai un tămbălău îngrozitor de câte ori voiam să te iau în câte o excursie, fie şi numai până la Phelps sau mai aproape.

— Aia era altceva.

— Ala erai *tu. Tu* eşti ăla care stătea acolo, pe taburetul Ala din bucătărie, în prima noastră casă, şi spunea că n-are nevoie să călătorească nicăieri, niciodată. Eu voiam să mergem într-un loc exotic, şi tu spuneai că poţi să călătoreşti oriunde şi să te gândeşti la orice fără măcar să ieşi din curte.

Am oftat cât am putut de tare şi de fioros.

— Chiar aşa! a continuat. Mână era ăla care făcea planuri, voia să ajungă în spaţiu şi mai ştiu eu ce, dar tu spuneai că *as* tea sunt distracţii pentru cei lipsiţi de imaginaţie. Era foarte emoţionant discursul ăla al tău. Îmi pare rău că nu l-am înregistrat.

Mă întrebam cât de zgomotos aş putea trânti telefonul. Poate că era un telefon din ăla cu soneria pe fund. Asta ar face un zgomot apreciabil. Nu trebuia decât să-l arunc pe jos şi…

— Will? a spus ea.

— Ce? am spus eu.

— Ce-ar fi să te duci acasă şi să mă suni diseară ca să mai vorbim despre asta? Eu cred că faceţi o greşeală. Gândeşte-te la bani! Lasă-mă să vorbesc cu Mână. A lui a fost ideea?

— E prea târziu. Am cumpărat deja biletele.

— Unde spuneai că mergeţi?

— În Senegal.

A pufnit batjocoritor.

— Nimeni nu se duce în Senegal!

— Ne ducem noi.

— O să luaţi SIDA!

Am închis. Am amintit cumva că s-ar putea să-şi piardă minţile? Ultima dată când am vizitat-o în noul ei apartament din Memphis se spălase cu balsam de păr pe mâini, confundându-l cu săpunul lichid. Pe Tommy şi pe mine ne îngrozeşte gândul că ne aşteaptă douăzeci de ani de senilitate mânioasă şi de orbecăială, cum a fost cu bunica, pe care jumătate din timp voiam s-o îngrijim, să-i periem părul lung şi cărunt, dar în restul timpului, din cauza izbucnirilor ei lătrate – *Unde mi-e bebeluşul? Unde mi-e calul? Am spart lucrurile alea pentru că trebuiau sparte!* Îţi venea s-o sufoci cu perna.

Am încercat să aţipesc, dar acum capul meu era treaz, era ca un ţânc într-o cameră plină de musafiri necunoscuţi. Ţopăia şi schelălăia şi scotea cărţile din rafturi. Da, eu vorbesc foarte lent, însă capul meu, când e al meu şi nu doarme şi nu e împrumutat, nu e lent deloc. Mintea mea, ştiu, pot s-o

dovedesc, zboară la punct fix ca o pasăre colibri. Planează şi se învârtejeşte. Şi, cândoperează la putere maximă, vârtejul nu se mai opreşte. Maşinile nu se odihnesc, sistemele se răcesc rareori. Şi, deşi pot să uit orice are cât de mică importanţă – de asta lumea îmi împărtăşeşte secrete mintea mea are un talent sinistru pentru organizare, când e vorba de suferinţă. Nimic din ceea ce e dureros nu se pierde, nici măcar nu-şi estompează culoarea sau intensitatea sau calitatea sunetului. Astea erau depozitate în primele rânduri.

Imaginaţi-vă un birou. Biroul e aşezat în vârful unui deal înverzit, la şaizeci de metri deasupra unei pajişti mătăsoase împestriţate cu lalele şi ceva care seamănă cu bumbacul. Prin mijlocul pajiştii şerpuieşte un pârâu îngust şi iute care goneşte fâşâind şi şopotind. De la birou priveliştea e magnifică, iar aerul din jur şi deasupra pajiştii are cam douăzeci şi două de grade. E parfumat şi limpede, iar cerul e albastru, dar nu prea albastru, şi una peste alta pare locul ideal în care să ai un birou. Un birou de unde poţi să urmăreşti ce se întâmplă şi să faci treaba pe care o ai de făcut. Singura păcăleală e că biroul e aşezat deasupra unei structuri de mari dimensiuni, iar intrarea în această structură e chiar în spatele biroului, dedesubt. Clădirea se continuă zece etaje în jos. Structura a fost săpată în deal şi găzduieşte un mare colectiv de umanoizi unsuroşi şi palizi şi fără păr – sunt molii şi chiar aşa arată, cu dinţi uriaşi, pătraţi şi galbeni şi guri care scot flăcări –, şi toţi au datoria de a-i urmări şi de a-i aduce la zi conţinutul, un amestec de arhive, dosare, citate, documente istorice, cronologii, fragmente, studii culturale – cele mai glorioase, mai banale şi mai sângeroase amintiri.

Să spunem că îmi place că există această structură, că sunt conştient de valoarea ei şi că am uşor acces la ea. Dacă vreau ceva, dosarul cu informaţii despre ceva, nu trebuie decât să-l invoc şi unul dintre angajaţii bibliotecii, care, o spun din nou, sunt toţi lipsiţi de păr, au ochi rubinii şi se îmbracă în alb, mi-l aduce de obicei fără întârziere. Dacă vorbesc la telefon cu

Mână şi el pomeneşte episodul cu Darren Larson, când l-am împins peste aspersor – eram golănaşi şi bătăuşi –, şi Darren Larson s-a tăiat la gambă nasol de tot, i se vedea osul alb-lăptos, şi pe urmă s-a ascuns după gard lângă lac sub cerul crepuscular, smiorcăindu-se atunci pot să-l rog pe bibliotecar să-mi facă rost de toate informaţiile disponibile despre întâmplarea respectivă, şi repede, ca să pot purta o conversaţie inteligentă cu Mână. După câteva secunde un angajat zelos, spân, cu ochi rubinii, îmbrăcat în alb şi cu un miros de sulf cu greu estompat de un parfum rânced, apare în faţa mea cu un dosar ordonat, din hârtie maro, care conţine toate datele disponibile în bibliotecă cu privire la ziua cu pricina, dat fiind faptul că, de-a lungul anilor, biblioteca suferise uneori de proastă organizare şi cine ştie câte inundaţii şi incendii – atâtea se pierduseră, dar pe cine să dai vina?

Şi, cu toate că pun mare preţ pe eficienţa şi elanul profesional al personalului bibliotecii, în ultima vreme a început să mă îngrijoreze o nouă chichiţă procedurală. În cea mai mare parte, treaba lor e să răspundă cererilor mele atunci când formulez o cerere, iar în rest să păstreze ordinea în sistemul de îndosariere. Implicit, înţelegerea presupune că niciodată personalul bibliotecii nu trebuie să *aleagă în locul meu* ce informaţii să mi se pună la dispoziţie. Dar în ultima vreme mi s-a întâmplat să stau la biroul meu, încercând fie să lucrez, fie pur şi simplu să admir priveliştea, să mă uit la pârâu şi să mă minunez de el, să mă întreb ce-l face să curgă, dacă sunt peşti în el, cum s-or numi şi dacă vreunii dintre ei vorbesc în secret pescărească şi, dacă da, ce şi-or spune – şi să mă trezesc cu o angajată a bibliotecii lângă mine, care-mi pune o mână pe spate, în timp ce cu cealaltă arată spre conţinutul unui dosar pe care mi l-a adus şi pe care l-a deschis pe birou, pentru ca eu să-i urmăresc degetul şi, văzând ce-mi arată, să rămân cu gura căscată.

Nu vreau să mai văd niciodată nenorocita aia de tăietură din ziar. Am fost oripilat când am aflat că mama o păstrase.

Numai un psihopat ar face aşa ceva. Nu mi-a arătat-o, dar o avea, în sertarul în care ţineam foarfecele şi plicurile şi tăieturile din ziare. Din ziarul local, o fotografie a maşinii făcută zob sub titlul: TÂNĂR MORT ÎN MAŞINĂ STRIVITĂ DE UN CAMION ÎN VITEZĂ. Nu mă gândisem niciodată că o să văd vreo poză, nici măcar nu ştiam că se făcuseră poze. Trecuseră trei luni şi dormeam din nou normal şi eram în vizită la mama în Memphis şi am găsit tăietura din ziar. Am citit articolul, împăturit pe lung şi rupt, nu tăiat, şi la început nici măcar n-am ştiut că e vorba de Jack. Timp de câteva paragrafe nu a fost decât o poveste jalnică şi care-mi dădea fiori – un nefericit fusese omorât în timp ce conducea prea încet. Un camion care mergea cu viteză prea mare a ajuns din urmă maşina bărbatului, a trecut peste ea, strivind-o într-o fracţiune de secundă. Fotografia era clară, maşina era acolo, de la bara din faţă până la bara din spate, dar nu era decât o abstracţiune, o mâzgălitură furioasă, iar când am desfăcut bucata îndoită l-am văzut pe Jack, în fotografia de la absolvirea liceului, cu jacheta sport pe umărul drept, poza lui alături de cea a camionagiului, de parcă formau o echipă, de parcă erau fundaşul care câştigase meciul şi jucătorul care prinsese pasa.

— M-am gândit, spune bibliotecara cu o voce politicoasă, profesională, că ar fi bine să vedeţi asta.

Cunosc dosarul ăsta, dar nu simt nevoia să-l văd acum. N-am cerut afurisitul ăsta de dosar. Îi spun şi ei.

— Da, spune ea, dar m-am gândit că ar trebui totuşi să-l vedeţi din nou. În opinia noastră e important să vă cufundaţi chiar acum în studiul lui, să rememoraţi episodul în următoarele câteva ore.

Mă uit la dosar şi conţinutul lui urlă la mine cu o voce în care se regăsesc mii de crime în case murdare. Îl împing spre bibliotecară.

— L-am văzut. Mulţumesc.

Pleacă. Privesc spre pajişte şi zăresc câteva păsări urmărindu-se una pe alta. Am o rază vizuală de treizeci de mile, poate.

Iar mă trage cineva de mânecă. E alt bibliotecar, un tânăr cu ochii ca nişte animale în flăcări. E aplecat deasupra biroului şi are cu el un dosar. E acelaşi dosar pe care-l adusese şi bibliotecara de dinaintea lui.

— Tocmai l-am văzut, spun.

— Da, dar cei de jos sunt de părere că nu l-aţi examinat cu destulă atenţie. Mai ales partea cu Nigel, puţoiul de la pompe funebre şi cu foştii colegi de facultate ai lui Jack care râd şi fumează afară în ziua înmormântării.

Îmi imaginez ce le-aş spune imbecililor ălora dacă i-aş mai vedea vreodată. Voiam să iau atitudine şi voiam să fac ceva care să le provoace durere sau jenă, dar voiam să se întâmple în linişte. Totul în linişte. Toleranţa mea faţă de zgomot se diminuase de la an la an, şi acum atâtea lucruri mă făceau să tresar. Zgomotul constant de la serviciu, burghiele şi ferăstraiele – nu mai suportam zgomotul. Înainte să-mi dau demisia începusem să cer sarcini mai silenţioase. Să zugrăvesc pereţi şi să fac mulaje, să pun uşi, deşi îmi păstrasem dreptul de a opta pentru dărâmarea tavanelor – în general dalele fonoizolante din zonele de birouri – şi scoaterea podelelor, îmi plăceau la nebunie amândouă. Atâtea duşumele bune de lemn acoperite de straturi peste straturi de suprafeţe indezirabile – linoleum fals, plăci aglomerate, cauciuc, mochetă, ciment, tot felul. Îmi plăcea să-mi bag nasul pe sub ele să găsesc podeaua originală, podeaua din scânduri de brad paralele îmbinate cu lambă şi uluc, să le scot la lumină, să-mi plimb palmele aspre peste lemnul lor moale şi să le raşchetez şi să le lustruiesc din nou – să încep de la zero cu podeaua asta originală şi netedă. Iar tavanele îmi produceau o satisfacţie la fel de mare când scoteam din grilaje plăcile alea oribile, ca un cer înstelat cu capul în jos, şi le lăsam să cadă pe podea, privindu-le cum se sparg. Apoi dădeam jos grilajele – atât de uşor! – care ţineau

plăcile la locul lor, scoţând la iveală un tavan cu un metru mai înalt, enorme grinzi de lemn vechi şi pline de liniile şi curbele creşterii şi luptei. Îmi plăcea la nebunie efectul, atunci când amândouă se întâmplau în acelaşi loc: ridicarea tavanului, coborârea podelei, prin scoaterea la suprafaţă a lemnului de deasupra şi de dedesubt, spaţiul care creştea, spaţiul utilizabil şi aerul astfel obţinut care se umfla între pereţii imobili. M-am gândit la poza aia din biroul şefului meu, dintr-un calendar pe care i-l dăduse fiică-sa, un Callibotte, nişte bărbaţi aplecaţi deasupra unei podele de lemn, toţi scăldaţi în lumina soarelui, bărbaţii din acel unic tablou, îngenuncheaţi şi raşchetând podelele albite de lemn în camera aia de la etajul doi dintr-un oraş care trebuie să fi fost Parisul…

Pornisem pe un drum al amintirilor fericite, câştigate cu greu, când o altă tânără, fără păr, îmbrăcată în alb şi cu ochii arzând în negru şi roşu, apare de cealaltă parte a biroului meu. Acum sunt doi bibliotecari care mă flanchează şi amândoi arată spre acelaşi material. Ea a adus acelaşi dosar – MAŞINĂ STRIVITĂ DE CAMION ÎN VITEZĂ – la care tocmai mă uitasem şi pe care reuşisem să-l uit. Ea observă că m-am panicat.

— Ce dracu’ e ăsta? întreb.

— Am făcut copii, spune ea.

Am deschis televizorul. *STAREA NAŢIUNII,* o reluare pe un canal prin cablu. Mi-am îngropat urechea în pernă. Preşedintele năvălise în sală şi toată lumea era atât de *fericită.* Toţi păreau de-adevăratelea voioşi, absolut toţi. Ce le şopteşte preşedintele? Majoritatea nu fac decât să stea în picioare şi să aplaude, dar unora preşedintele le şopteşte ceva, ceva cu adevărat măreţ. Oamenii ăştia, cu costumele şi cravatele lor, femeile toate îmbrăcate în culori tari, strălucitoare, ca o grămadă împrăştiată de legume şi fructe gigantice. Ardei roşii şi verzi, şi mere, şi afine, toţi afişând zâmbete dificile, nu zâmbete chinuite, ci zâmbete pline de resentimente şi de teamă…

M-am corectat. Nu aveam niciun drept să-i judec pe oamenii ăştia pe care nu-i cunoşteam şi nici nu aveam să-i cunosc vreodată, pornind de la premisa că zâmbetele lor sunt forţate şi amare, când era absolut posibil să fie oameni buni şi fericiţi, ca senatorul de Dakota de Nord să fie pe de-a-ntregul normal şi mulţumit, să fie o persoană care ţine la cei apropiaţi şi face tot ce poate să-i ajute pe cei pe care-i reprezintă. Era foarte posibil ca distinsul senator de Oklahoma să se simtă ofensat de câte ori un sondaj indica faptul că publicul îşi pierduse încrederea şi admiraţia pentru cei pe care îi alesese. Poate că se simţea jignit. Poate că atunci când i se aduceau la cunoştinţă asemenea rezultate tremura şi îi venea să vomite şi se ducea la fereastră să respire aer proaspăt şi îşi suna mama, care încă mai locuia în casa în care se născuse el şi era văduvă şi care îl alina spunându-i şi pe numele mic şi pe numele de familie, pe care le şoptea împreună, iar şi iar şi iar şi iar…

Oh, Jim
Oh, James
Oh, James, scumpule
Oh, Jimmy, dragul meu
Oh, Jimmy, Inhofe
Jimmy, Jimmy, fiule
Oh, Jimmy Inhofe
Jim-Jim
Jimmy Inhofe, Jimmy Inhofe

…şi asta avea efect asupra senatorului, cu toate că niciunul din ei nu ştia prea bine de ce.

Era întuneric şi suna telefonul; faţa de pernă era udă în dreptul gurii.

— Eşti treaz?

Dormisem două ore. Mi se părea că nu trecuseră decât câteva minute.

A venit Mână şi am comandat pizza şi ne-am uitat la *Regele popicelor* pe cablu. Sentimentul de vină era colosal. Iroseam

timpul alocat. Avuseserăm la dispoziţie ore întregi şi dormiserăm. Am fi putut să facem ceva. În săptămâna asta ideea era să folosim minutele şi orele ca astea, să le luăm şi să le păstrăm, să le şlefuim, să le aruncăm cât puteam de departe, dar cu prima ocazie – toate orele astea libere pline de nenumărate opţiuni – nu făcuserăm nimic. Am fi putut să facem autostopul şi să mergem undeva. Am fi putut să batem la uşi – chiar în hotelul ăsta – şi să cunoaştem oameni sau să facem avansuri unor persoane pe care nu le-am mai văzut niciodată. Dar nu, nimic. Cumpăraserăm biletele către Senegal, dar acum aşteptam să ni se livreze o pizza într-un hotel Best Western de pe aeroportul O'Hare – voiam să putem povesti ce am făcut în fiecare oră din săptămâna asta, să putem spune că în fiecare ceas făcuserăm ceva aparte sau ceva-ce-n-a-mai-făcut-nimeni-niciodată (cel puţin nu oameni ca noi), dar în loc de asta ne uitam cum recuperatorii furioşi îi pun mâna lui Woody pe banda care aduce bilele de bowling.

— Dacă stai să te gândeşti, a spus Mână, rupând o felie din blat, conform graficului original trebuia să ajungem la Dakar la unu noaptea, prea târziu ca să mai facem ceva, oricum. Acum ajungem la nouă dimineaţă sau aşa ceva. Acelaşi lucru, doar că dormim în avion.

Avea dreptate. Era un titan. Eram din nou în grafic.

Şi într-o oră a sunat din nou telefonul; veneau autobuzele. Am coborât în fugă până în hol. Acolo, vreo sută de senegalezi s-au învârtit o vreme, după care s-au aliniat. Erau şi câteva femei printre ei, două de vârsta noastră cu pielea atât de netedă şi fără cusur, încât părea falsă sau prea întinsă. M-am trezit holbându-mă la şoldurile pline şi rotunde ale unei femei în roşu, culoarea sângelui proaspăt în lumina soarelui.

L-am înghiontit pe Mână. Şi-a dat ochii peste cap.

Ştia că-mi plac femeile cu rotunjimi solide şi generoase, de la un metru şaptezeci în sus, la fel de înalte sau mai înalte ca mine – eu am cam un metru optzeci şi doi – şi cu forme exuberante, exagerate. Era o preferinţă care se conturase în

ultimii câţiva ani, după ce fusesem cu Charlotte, care m-a recreat la umbra formelor ei luxuriante. Charlotte era un model XXL de măreţe privelişti întinse, care solicita atenţia trotuarelor şi saloanelor şi avea un râs zgomotos şi catifelat ca ciocnirea dintre nişte nori mari şi albi. Eram împreună de şase luni şi ceva, când a anunţat că vrea să se mute la Los Angeles şi să facă lucrurile care se fac de obicei. Am fost invitat să o însoţesc, dar am refuzat şi bine am făcut. De toane şi de plictiseală începuserăm să ne răstim şi să scoatem colţii – „Cum poţi să spui aşa ceva, când ştii că nu ştiu să fluier?” „Cum poţi să spui aşa ceva, când ştii că mătuşa mea are diabet?” Şi, în plus, îmi epuizasem metaforele logice şi erotice, iar pentru un cuplu ca noi, care îşi avea bazele în dormitor, o astfel de secetă prevestea sfârşitul. Ea avea o fixaţie pentru metafore în timp ce făceam sex – Eu: „Îţi ar câmpul! Îţi ar câmpul!” Charlotte: „Mai tare cu plugul! Mai tare cu plugul!” – şi cerea imagini noi, tot mai exotice – „Îmi andochez bombardierul!”, „Îţi umplu burrito-ul!”, „Îţi scufund… vasul… strâmt şi… umed!” – şi presupun că la un moment dat, când m-am trezit cerându-le idei prietenilor – Mână venise cu ideea analogiei bombardier/andocaj/Gallactica, idee care ei nu i-a spus mare lucru – a devenit prea istovitor.

Am încetat să mă mai holbez la valetul de vârstă mijlocie, alb, cu o mustaţă subţire şi pleoştită care ne-a întrebat:

— Voi doi aţi avut o cină pe cinste, nu?

— Presupun, am zis eu.

Aveam senzaţia greţoasă că vorbea cu noi pentru că eram doi din singurii trei albi (împreună cu Carradine, care acum îi încânta pe alţii cu poveştile lui despre noroc şi ospitalitate atotcuprinzătoare şi slabe talente matematice) din hol.

— *Presupui.* Haida, de! Am văzut când vi s-a adus pizza. A fost un *festin*!

Mână şi cu mine am zâmbit. Valetul avea la colţul gurii ceva ce eu speram să fie pastă de dinţi.

„Cretinule!”

„Îmi pare rău, Will.”

„Şterge-ţi scuipatul de la gură.”

„Îmi pare rău, Will.”

I-am spus că poate să ia restul de pizza, că noi nu mâncaserăm decât jumătate şi restul era încă acolo, în cameră. A spus că s-ar putea s-o ia – dacă n-o luase deja Rose. N-am întrebat cine e Rose. *Unde era Mână ?* Dintr-odată, Mână dispăruse.

— Deci şi voi mergeţi în Africa? a întrebat valetul.

Am dat din cap că da..

— Aveţi grijă pe-acolo, ascultă la mine, a spus el. Locul ăla e un haos. L-au ciopârţit ca pe o pizza.

Iar pizza. Îi plăcea pizza. A venit mai aproape de mine.

— Se omoară unii pe alţii! Fraţii împotriva fraţilor! Unde ziceai că mergeţi?

— Senegal.

— Senegal! Senegal! Tre' s-aveţi grijă pe-acolo. Ţine minte – alo! [M-a apucat de umăr] Acolo l-au doborât pe pilotul ăla din marină şi l-au târât de colo-colo de penis!

I-am spus că asta se întâmplase în Somalia. A dat din cap, de parcă aş fi fost regele tolomacilor. Se întorsese Mână.

— Într-o vreme trimiteam bani în Africa, spunea valetul, dar pe urmă mi-am dat seama că *dictatorii militari* luau tot. Ei iau banii şi pe urmă, când trimitem provizii, ruşii vin şi încarcă totul în avioane. Le iau cu cărucioarele!

— Corect, a spus Mână, arătând spre el. E *corect.*

Nu-mi dădeam seama dacă vorbeşte serios.

— Nu ştiai asta, ai? mi-a spus valetul de parcă-mi împărtăşea un mare secret. Ruşii iau toate chestiile pe care le trimitem – le cumpără direct de la *dictatori.*

Îi plăcea cuvântul.

— E o nebunie. Aşa că nu mai trimit bani.

I-am strâns mâna omului şi m-au trecut fiorii. Uitasem că am mâna pe jumătate ruptă. Mână i-a strâns şi el mâna.

— Cum vă numiţi, domnule? a întrebat el.

— Robby.

Tipul avea pe puţin cincizeci de ani.

— Robby, îţi mulţumim. Hand a făcut o uşoară plecăciune.

Ne-am urcat în autobuz.

Înţelegeam cum e cu umbra Pământului care acoperă Luna. Ştiam că în noaptea aia Pământul acoperea cea mai mare parte a Lunii, lăsând doar o lamă subţire şi încovoiată. Ce nu ştiam era de ce Luna şi umbra ei sunt atât de limpezi, liniile atât de clare. Soarele nu e clar deloc; conturul lui e discutabil şi schimbător. Şi cu toate că ştiu că Soarele e compus din gaze şi Luna din rocă, continui să mă mir de ce circumferinţa Lunii e atât de clară, cu muchiile atât de precise – decupate cu foarfecele din carton.

Avionul şi-a schimbat traiectoria şi acum Luna era în spatele nostru.

Aveam locuri la clasa întâi şi nu ştiam de ce. Ne temeam că stăteam la clasa întâi pentru că eram albi, iar senegalezii, mai bine îmbrăcaţi şi mai educaţi şi poate chiar de viţă aristocratică, stăteau în spate, la clasa Economy. Mână şi cu mine făcuserăm, puşi laolaltă, trei ani de facultate la UW-La Crosse[1] şi, până de curând, nu avuseserăm nimic în bancă. Am ascuns ruşinea într-un sertar alături de toate nedreptăţile şi am mâncat. Însoţitoarea de zbor ne-a rugat să tragem obloanele; ca să nu-i deranjăm pe locuitorii din oraşele pe deasupra cărora treceam…

— Chiar aşa a spus? am zis eu.

— Aşa cred, a răspuns Mână.

…apoi Mână a adormit. Am adormit şi eu la scurt timp, dar m-am trezit din oră în oră şi mă simţeam înţepenit – atât de înţepenit chia*r şi la clasa întâi – de* parcă aveam pietriş amestecat printre muşchi. M-am sculat la trei dimineaţa şi mi-am amintit că trebuia să semnez cecurile de călătorie. La bancă îmi spuseseră să le semnez pe toate înainte să plec în călătorie.

---

[1] University of Wisconsin, în oraşul La Crosse.

Am uitat instrucţiunile imediat, intenţionam să le semnez acasă, apoi aproape că mi-am amintit în taxi, apoi la aeroport, după care m-am gândit că o să am timp în avion. M-am întors spre fereastră şi am ascuns activitatea cu spatele şi braţul, aruncând din când în când câte o privire în jur să mă asigur că nu mă urmăreşte nimeni, nimeni care să le spună tovarăşilor lui din Dakar că în avion erau nişte turişti plini de bani – Doamne, cât uram banii ăştia şi uite de ce: mă transformau în altcineva şi îmi deformau percepţiile – care ar trebui jefuiţi şi înjunghiaţi şi mai târziu târâţi prin oraş de penis.

Semnatul a durat la nesfârşit. Casierul rămăsese fără cecuri de cinci sute de dolari după primele şase, aşa că restul erau de o sută, două sute nouăzeci în total, în plicuri de câte zece. După ce semnam fiecare cec, îl lăsam să-mi cadă în poală; când terminam cu câte un set de zece le adunam, le aranjam în teancuri bătându-le pe muchie – clic-clic pe măsuţă – şi le vâram la loc în plicuri.

Prin hublou vedeam aripa avionului argintie şi lucind la fel cum ar fi lucit şi cu cincizeci de ani în urmă, când ar fi transportat oameni mai fericiţi şi mai simpli. Toţi fumând şi vorbind tare – lătrând muzical fiecare ultim cuvânt – şi purtând pălării scumpe. Când am început să zburăm aşa? Aşa de neceremonios? Ar fi trebuit să ştiu, dar nu ştiam. Mână ar şti. Mână ştia toate chestiile astea, sau se prefăcea că le ştie. Atâtea întrebări. Dispozitivele de plutire chiar plutesc? Avioanele chiar plutesc suficient de mult cât să avem timp să ieşim, sărind pe toboganele alea gonflabile galbene, late şi sărbătoreşti? Şi încă ceva: e mai uşor să ucizi pe cineva frumos, sau pe cineva urât? Dar dacă ar trebui s-o faci cu propriile mâini, plutind pe deasupra? Cred că asta e altceva. Şi de ce, când vedem un geam spart pe jumătate, ni-l dorim spart *de tot*? Vedem cioburile înfipte în ramă şi tânjim să le spargem, unul câte unul, ca pe nişte dinţi. Întrebări, întrebări. Vaclav Havel chiar avea emfizem, sau am visat eu? Cine avea emfizem? Cineva de pe-acolo.

Voiam să dorm în timpul zborului ăstuia. Prea mult timp de petrecut în compania capului meu m-ar face să mă întorc. La Oconomowoc şi mai în urmă, la puţoiul ăla de la pompe funebre şi la ce i-a făcut lui Jack. *Evident* că sicriu închis. Ce e în *capul* vostru, oameni buni?

Semnătura mea pe fiecare cec de o sută de dolari însemna că era al meu. Dar altfel cecurile nu aveau niciun indiciu de proprietate; potenţialul pentru fraudă şi abuz părea enorm. Toate chestiile astea necompletate, frumoase totuşi, cu spartanii lor haşuraţi care se uitau la mine cum semnez cecurile de culoarea mării, o mare mediterană, unde înotătorii stau întinşi pe stânci – totul atât de coruptibil. Dar le puteam face mai sigure semnându-le. Semnătură – al meu! Bani negri şi impersonali toţi până m-am abătut fâşâind asupra lor şi mi-am pus numele acolo, fâş hârşt fâş, pe linia punctată. Sută după sută de dolari. Stiloul meu era atât de iute şi de sigur, şi apăsam tare ca să fie clar şi lizibil; se auzea fâş! Semnătură – al meu! Semnătură – al meu! Fiecare zece cecuri o mie, şi toate ale mele, într-un plic nou şi frumos. *Ale mele!* Începeam să am senzaţia că toţi banii ăia care dormitaseră în contul acela straniu, contul ăla curent deschis de Cathy Wambat – oferea consultanţă financiară pe lângă slujba ei de bază – erau, de data asta, aproape adevăraţi. Ceea ce atâta vreme fusese doar un număr într-un rând al extrasului de cont care-mi era trimis lunar se găsea acum într-un teanc pe măsuţa din faţa mea, transformat în realitate de sute de nume, toate ale mele, sub privirile a sute de spartani.

Mi s-a făcut silă de semnătura mea. Nu mai puteam să semnez; îmi uram numele. Semnasem nouăzeci de cecuri şi îmi masam mâna obosită aşa cum am văzut în reclamele la tratamentele contra artritei. Şi încet mi-am dat seama că va trebui să mai semnez, de fiecare dată când voi folosi sau încasa un cec, în prezenţa casierului sau a funcţionarului. De cinci sute optzeci şi şase de ori semnătura mea va revendica aceşti bani. Ai mei! Ai mei! *Fâş! Fâş!*

Un bărbat care stătea de cealaltă parte a intervalului, un bust masiv sub pătura albastră, a aruncat o privire către mine şi cecurile mele, teancurile mele ordonate şi stiloul harnic şi şi-a dat ochii peste cap. Banii nu erau ai mei şi el ştia asta. Erau bani pierduţi, banii pierduţi ai cuiva, bani care fuseseră eliberaţi de orice fel de găoace logică şi îşi luaseră zborul, nebuneşte, către mine.

Şi mi se dăduseră optzeci de mii de dolari ca să înşurubez un bec. Nu există aproape niciun alt mod de a descrie ce s-a întâmplat; aşa a fost. Şeful meu are o broşură făcută de fiu-său pe computer, o chestie împăturită în două şi trasă la xerox, cu o listă de servicii, proiecte trecute şi fotografii. Ultima ediţie, pe cuvântul meu, conţinea o poză cu mine urcat pe o scară, înşurubând un bec. Habar n-am de ce firma West Side Contractors şi-ar dori să-şi facă atât de curajos reclamă la capacitatea de a schimba becuri, dar aşa era. Să fi fost o glumă la adresa mea, Will Chmielewski – ceva legat de polonezi – pardon, *polaci* – şi abilităţile lor în ce priveşte înşurubatul becurilor? Şeful meu a insistat că nu – Niciodată! a spus, Iisuse, Will, nici gând! –, apoi s-a întors în rulota lui, înăbuşindu-şi un hohot de râs. Şi nu trece mult şi primesc un telefon de la cineva de la Leo Burnett, agenţia de publicitate cu clădirea aia uriaşă de pe malul râului, care vrea să ştie dacă mi-ar plăcea să fiu imortalizat pe milioane de ambalaje la nu ştiu ce model nou de becuri.

De curând construiserăm un solar pentru o familie de pe Orchard Street şi se dovedeşte că proprietara lucra la agenţia asta, era un fel de director artistic şi avea broşura pe undeva, în timp ce aduna propuneri de logo-uri pentru chestia cu becurile, a folosit silueta mea pe scară şi a vrut să vadă ce părere are firma şi firma a spus *Ăsta! Ăsta-i omul cu becul!*

Ştiam că mama o să fie mândră şi frate-meu Tommy o să râdă, aşa că am acceptat. Uitaţi logo-ul, dacă mai are vreo importanţă, mai jos în dreapta. În loc de bani gheaţă mi-au

oferit acţiuni la firma care producea becurile, acţiuni care, după o splitare sau două, au spus, ar putea să ajungă la zece,

douăsprezece milioane – atât ar putea ajunge să valoreze în doi ani, spuneau, atât de bune erau becurile astea noi. Erau geniali, le-am spus. Becurile lor erau ale dracu' de bune, am spus. Apoi le-am dat coordonatele de transfer pentru cei optzeci de mii de dolari, oferta lor în bani gheaţă şi, aparent, cota de piaţă pentru cei transformaţi în siluete ca să vândă ceva.

M-am simţit pentru scurt timp, în mod greşit, puternic: *Conturul corpului meu ardea în minţile a milioane de oameni!* Dar apoi m-am prăbuşit cu zgomot. Nu era decât o siluetă, o reducţie. Nu era nimic.

Anul trecut a fost cel mai straniu an cu care am avut de-a face, a fost cel mai brutal şi bizar – îl pierdusem pe Jack, şi primisem mai mulţi bani decât văzusem vreodată laolaltă, şi de la o vreme îmi pierdeam mai des cunoştinţa, leşinam mai des. Resimţeam totul mult prea puternic. Totul îmi atrăgea atenţia. Petreceam ore întregi plutind în piscine. Lâncezeam pe terase şi priveam câte o după-amiază întreagă peisaje mediocre. Simţeam cum mă copleşeşte încântarea la vederea unui cuplu fericit. Vedeam sau auzeam de oameni, în general oameni pe care abia dacă îi cunoşteam sau care nici măcar nu-mi plăceau, care începeau o relaţie, se regăseau după multă bâjbâială, şi eram în extaz. Eram luat pe nepregătite de lucruri familiare. Trăgeam maşina pe dreapta, cu capul sprijinit de geam, şi încercam să înţeleg cum puteau copacii să fie atât de *verzi.* Melodiile mă izbeau puternic, anumite melodii în anumite progresii mă făceau să-mi pierd glasul şi să mi se împăienjenească privirea, aproape mă făceau să plâng fără să-

mi producă niciun fel de catharsis. Dădeam din cap uimit de perfecţiunea câte unui cântec şi imediat eram în maşină, în drum spre Kmart să-mi cumpăr vreun manual, convins că pot să învăţ singur să cânt la pian şi, cu gustul meu excepţional, să scot un album, după care mă întorceam spunându-mi *Fir-ar al dracu', ar trebui să învăţ să pilotez avioane.* Asta vreau cu adevărat să fac. *Să pilotez avioane.* Dar asta ar dura ani de zile şi eu aveam nevoie să se întâmple mai repede. Nu voiam decât să fac un curs, să trec examenul de barou şi pe urmă să practic avocatura, toate astea fără să fi făcut deloc Facultatea de Drept. Era posibil. Sau poate ar trebui să deschid un magazin cu suveniruri de la poliţie, cum plănuiam în clasa a opta, sau un magazin universal în New Mexico cu produse de artizanat locale. Şi să mă însor cu o poliţistă. O să fie enormă, şi puternică, şi o va chema Heather, şi va fi o femeie tare bună.

Încasasem o bătaie cruntă într-un depozit din Oconomowoc şi acum, la două săptămâni întregi după ce anul ăla nenorocit şi-a dat ultima suflare, încă mă mai simţeam jupuit, belit şi fript.

Am pus bine cecurile şi m-am culcat la loc şi am visat o furtună cu picături mari cât nişte automobile. Am visat că priveam furtuna cu reflexii rubinii şi albastre dintr-un buncăr unde eu eram la adăpost, dar ploaia omora oameni, picăturile oglindeau şi deformau perfect şi rotund lumea înainte să se prăbuşească peste cei care aşteptau ca ploaia să aducă viaţă.

MIERCURI

Lumina intra ţipând prin hublouri, hotărâtă şi sălbatică, şi am ridicat iute storul cu câţiva centimetri şi ne apropiam de Africa cu trei sute de mile pe oră, iar dedesubt oceanul lovea cu disperare coasta Dakarului. Umbra clară a avionului s-a amestecat cu linia ţărmului, clădirile luceau nisipii şi albe şi nemişcate, în timp ce apele şi vânturile se năpusteau asupra lor

cu toată furia lumii – şi apoi mureau. Ne aflam într-un loc deosebit. Ce căutam aici? Habar n-aveam. Mână se trezise.

— Senegal, am spus eu.

— Senegal, a spus Mână.

Ne imaginaserăm Senegalul verde, dar era nisipiu.

— Bănuiesc că tot vestul Africii e nisipiu, a zis el.

— Chiar mă aşteptasem să fie verde.

Nu exista burduf între avion şi terminal, doar o scară care cobora spre pistă. Aerul era cald şi vântul era cald; cerul era senin, albastru, dar decolorat, iar soarele atârna nemişcat, plictisit şi categoric. Angajaţii care duceau bagajele, cu apărătoare verzi de genunchi, ne priveau prin ochelarii de protecţie, cu mâinile încrucişate pe cap.

— Suntem în Africa, a spus Mână.

Am păşit în aeroport.

— Asta e un aeroport african, a spus.

Era micuţ şi deschis în toate părţile. Arăta ca un mic centru comercial. Ne-am aşezat pe jos, pe linoleumul răcoros şi am completat formularele de vamă. Eu am terminat, iar Mână şi-a sprijinit capul de perete.

— Nu-mi vine să cred că am ajuns în Africa, a spus.

— Ştiu, am spus.

— Cum de-am ajuns în Africa? a întrebat el. Deja nu mai vreau să plec. Ai simţit cum e aerul? E altfel. E aer african. Parcă ar fi amestecat cu mai mult soare. Parcă aerul nostru nu e amestecat cu la fel de mult soare. Aici îl amestecă perfect. E soare şi în vânt, e soare în respiraţia noastră.

— Mă bucur c-ai putut să vii.

Am trecut de vamă şi taximetriştii nu s-au atins de noi pentru că n-aveam bagaje. Carradine vorbea cu o tânără albă îmbrăcată în dantele, Blanche în vacanţă, atât de fragilă şi cu pielea atât de albă, încât, dacă într-adevăr călătorea singură, nu era zdravănă la cap. Ce căuta aici? Un păr ca iarba uscată.

O senegaleză masivă îmbrăcată într-un galben strident a apărut în faţa noastră şi ne-a întrebat ceva.

— Cum? am spus noi.

— Car’ otel?

— The Independent, a spus Mână, furând numele dintr-o uriaşă reclamă luminoasă sub care ne opriserăm.

— Vă duc eu, a spus ea, arătând spre un mic autobuz parcat în faţă.

Am întrebat-o dacă putem să scoatem mai întâi nişte bani.

— Bine, a zis uitându-se enervată la ceas.

Eram deja ai ei, copiii ei, şi o ţineam în loc.

Am încasat cecuri în valoare de două mii de dolari – *fâş! fâş! fâş!* – şi ne-am oprit la toaletă să-i ascundem. I-am dat jumătate din teanc lui Mână, care i-a împărţit în cinci şi a găsit câte un buzunar pentru fiecare teanc. Eu am îndesat suluri în buzunare, în rucsac, în şosete, sub talpă.

Ne-am urcat în autobuz. Eram singurii pasageri. Femeia s-a aşezat lângă şofer, iar şoferul n-a scos niciun cuvânt.

Pe drumul spre oraş peisajul era arid şi prăfos, de culoarea pinului scorojit. Drumul trecea printre dune de nisip şi case de chirpici, clădiri de apartamente alături de cocioabe, blocuri cu urechi din sute de mici antene parabolice. Pe panourile publice de afişaj cetăţeni senegalezi priveau critic mizeria sau urinatul pe stradă şi încurajau consumul de lapte. Drumul era aglomerat de autobuze mici şi albastre şi BMW-uri. Doi poliţişti au trecut pe lângă noi pe scutere identice.

Când autobuzul se oprea la semafor ferestrele deschise se umpleau de feţe, mame cu bebeluşi în braţe umblând pe spaţiul dintre sensurile de mers şi arătând spre guriţele sugarilor.

— Bebee! Bebee! urlau.

Mai jos, băieţii care vindeau dulciuri şi telefoane mobile îşi strigau marfa. Bebeluşii erau năpădiţi de muşte. Se întâmplau toate prea rapid. Nu eram pregătiţi.

— Dă-le ceva! striga Mână.

— Dă-le tu!

— Ba tu!

Din sensul opus veneau maşini cu optzeci de kilometri la oră. Aveam bani şi voiam să le dăm – *De asta există cecurile de călătorie, tâmpitule!* Ştiu! –, dar eram zăpăcit, era prea brusc totul, iar eu eram preocupat de trafic, bebeluşii erau prea aproape, aşa că n-am reuşit decât să le zâmbesc vinovat, ca un lăcătuş care n-a reuşit să deschidă o uşă. M-am îndepărtat de geam şi m-am tras mai spre interval şi m-am făcut mic.

— Bebee! Bebee!

Femeia din autobuz ne urmărea chinul. De ce nu ne spunea să nu le dăm bani? Ea ar fi trebuit să ne spună să nu le dăm bani. Ne aşteptăm ca ghizii să-i ţină la distanţă pe concetăţenii lor nevoiaşi. Acum ne urmărea şi şoferul. Am zâmbit şi mai larg, încercând să par derutat, agitat. Nu aveam nicio vină! Mână părea derutat de atitudinea mea, cu toate că nici nu se trezise de tot şi părul îi stătea ridicol, de parcă abia se sculase, dar într-un final autobuzul s-a hurducăit mai departe şi ne-am continuat drumul, până când s-a îngustat autostrada.

— Bebee! Bebee!

— Domnu'! Domnu'!

O limuzină aurie s-a strecurat în faţa noastră, iar şoferul vorbea la telefon şi îşi agita pumnii. În scurtă vreme drumul se îngustase deja şi şerpuia prin oraş, iar în jurul nostru toţi locuitorii Dakarului în culori ţipătoare vindeau mărunţişuri.

Am văzut bărbaţi care duceau cauciucuri de bicicletă către ateliere de reparaţii. Bărbaţi care vindeau carne direct din cărucioare, în timp ce alţii urcau saci cu portocale în maşinile mergând. Nimeni nu transpira şi nimeni nu fuma. În faţa unui complex apărat de porţi, un turist alb şi ciufulit într-o jachetă imensă pe care scria FUBU vorbea cu doi bărbaţi în uniformă şi cu puşti, în timp ce un grup de studenţi din Italia – Mână era sigur că erau din Italia – cu bluze albe impecabile şi pantaloni negri şi fuste uşor prăfuite, pârâiau pe motorete. Toţi locuitorii Dakarului, se părea, vindeau câte ceva sau mutau obiecte dintr-

un loc în altul – un oraş al favorurilor mărunte şi al drumurilor scurte.

Hotelul, aflat în centrul Dakarului, undeva în stânga, era întunecos, cu un hol de marmură neagră jos şi lustruit şi neted, totul răcoros, imaculat, dând senzaţia de siguranţă. Intendentul de la recepţie era înalt şi vânos şi purta aceiaşi ochelari cu rame argintii ca şi cei doi recepţioneri înalţi şi vânoşi cu care împărţea tejgheaua. A râs la auzul francezei pe care o vorbea Mână şi ne-a răspuns în engleză. Am cerut o cameră cu două paturi şi ne-am lăsat bagajele acolo, în încăperea luminoasă, cu vedere atât spre oraşul în tonuri de galben, cât şi spre marea din stânga, toată în nuanţe de violet şi miere.

— Cât e ceasul? am întrebat.

— Zece dimineaţă.

— Cum te simţi? m-a chestionat Mână.

— Mă simt bine. Eşti gata?

— Sunt frânt, dar ar trebui să mergem.

Am ieşit din holul hotelului în plin centrul Dakarului, căutând o agenţie de voiaj unde să ne rezervăm zborul de plecare. Voiam toate informaţiile despre zborurile care pleacă din Senegal; voiam s-o pornim spre Madagascar sau Ruanda, a doua zi. Ne gândeam să rezolvăm întâi cu zborul, apoi să vizităm cât putem în timpul zilei şi seara şi să fim gata pentru plecarea de dimineaţă. Pe stradă, imediat la ieşirea din parcarea hotelului, am fost împresuraţi de bărbaţi care iuţeau pasul şi mergeau în paralel cu noi, în ritmul nostru, mergeau de-a-ndăratelea întrebând „De unde este? Englezi?”, în timp ce-i strângeau mâna lui Mână. Se uitau la mine şi: „Spania?” Mereu am parte de Spania, din cauza părului negru şi a genelor.

— American.

— AmeriKHAN, ha. Bun venit în Dakar! Ai avut accident! Faţa! Mască îţi trebuie, ca lui Phantom! Ha ha! Voi place la Dakar? De când în Dakar?

— De douăzeci de minute.

— A, haha. Douăzeci de minute! Foarte bine. Glumă! Bun venit! Bun venit! Vă trebuie taxi? Tur? Eu…

Şi ne-am refugiat în agenţie.

Mână şi-a încercat franceza cu primul angajat, dar fără mare succes. Am aşteptat să vină unul care vorbea engleză.

— Parcă spuneai că vorbeşti franceză, am zis.

— Vorbesc. Puţin.

— Tatăl tău e francez, aşa e?

— Dar nu *din Franţa.* Nu e *din Franţa.*

— Ce ai pe tine?

— Cum?

Purta un tricou pe care scria SUNT MÂNDRU DE MOŞTENIREA MEA DE CULOARE. Pe un tip blond cu pantaloni foşnitori nu arăta deloc bine.

— De unde-l ai?

— De la second-hand.

— Aici n-o să se prindă nimeni de glumă. Sau ce-o fi. Nici măcar nu e glumă.

— N-o să-şi dea nimeni seama. Şi nu e nicio glumă. Ai văzut ce scrie pe spate?

Am dat din cap că da, cu o mişcare lentă, care să comunice suferinţa pe care mi-o provoca. Pe spate scria ECHIPA DE VOLEI FEMININ ROGERS PARK.

A apărut un vorbitor de engleză şi s-a aşezat la birou în faţa noastră. Mână s-a aplecat peste birou.

— Am vrea să ştim ce avioane pleacă din Dakar azi şi mâine, a spus.

— Unde doriţi să mergeţi? a întrebat angajata, o femeie impunătoare într-un albastru nepământean.

— Nu suntem siguri, a spus Mână, în engleză. Vrem să vedem ce opţiuni avem. Aveţi acest gen de in-for-ma-ţie? Toate zborurile disponi-bi-le?

Ăsta e momentul în care Mână a început să vorbească cu accent senegalez, fără contrageri şi cu pauze între silabe. Era

un accent aproape britanic, dar o versiune mai lentă, cu mult dat din cap. *Un fel de accent britanic primitiv?* Cred că da. *De ce face aşa?* O să-l întreb.

— Domnule, unde anume doriţi să mergeţi? a întrebat femeia.

Şi ea ne credea imbecili.

— Vrem să vedem toate variantele şi pe urmă să alegem dintre ele, a spus el.

Femeia se uita fix la noi.

— Trebuie să-mi spuneţi unde doriţi să mergeţi.

Engleza ei era bună, fruntea înaltă şi liniştită.

— Nu ne puteţi arăta mai întâi ce zboruri pleacă din Dakar?

— Nu. Nu pot.

I-am mulţumit şi am ieşit…

— Salut! a spus un individ nou. V-am văzut la hotel. Şi eu stau la hotel. Domnu’ a avut accident! Acum se uita atent la mine, prea atent, mă examina ca un student la medicină Domnu’ e un dur. Voi doi petrecăreţi căutaţi distracţie! De când este voi în Dakar ştiu!

…şi ne-am întors la hotel şi ne-am îndreptat direct spre unul din cele două birouri de închirieri auto. Voiam să ne întoarcem la aeroport, să ne rezervăm bilete, după care să vedem practic tot Senegalul, cu maşina, în după-amiaza aceea. La birou, un bărbat rotofei şi cu un zâmbet larg. Am cerut o maşină de clasă mică. A expediat un asistent să o aducă.

La celălalt birou de închirieri, de cealaltă parte a holului, un bărbat îmbrăcat ca pentru tenis ocăra un alt funcţionar, mai mărunt. Tenismenul fuma şi vorbea tare şi făcea un întreg spectacol din uimirea pe care i-o provocau preţurile. Vorbea engleză şi după accent părea american, cum şi arăta. Avea şosete albe ridicate pe gambă în stilul lui Van Horn. Ne-am ascuns în spatele rucsacurilor.

L-am lăsat pe Mână să aştepte maşina şi m-am dus în centrul de afaceri al hotelului să intru pe internet ca să văd ce

zboruri există. La computer era un senegalez enorm de vârstă mijlocie; în jurul lui trei femei care-şi aşteptau rândul. Dar bărbatul m-a văzut şi mi-a făcut semn să mă apropii, că aproape terminase. Am zâmbit, încercând să arăt, neputându-mă folosi de franceză, că poate să continue şi că eu pot să vin mai târziu, oricând. Mi-a făcut din nou semn cu mâna, accentuând ideea.

M-am apropiat şi am zâmbit, sperând că o să-mi vorbească în engleză. Mi-a vorbit în franceză.

— *Sorry,* am spus. *No parlez pat francais.* Mon frer – am spus, arătând undeva spre uşă, într-un fel care voia să spună că am un prieten care vorbeşte franceză, un vechi prieten – de la grădiniţă! din născare! dar care era în hol, aşteptând un Ford Taurus. Nu sunt sigur că s-a înţeles.

— Engleză, deci, a spus el cordial. Acestea sunt soţiile mele, a spus, făcând semn spre cele trei femei care-l înconjurau, toate foarte drăguţe, toate foarte înalte.

Am râs rezervat, într-o încercare de a părea politicos, nu neîncrezător. Trei soţii? Pe bune? Luat pe nepregătite, trebuia să par impresionat de el şi respectuos faţă de ele, fără să se întoarcă împotriva mea. Soţiile zâmbeau afectat şi vorbeau între ele. Erau îmbrăcate magnific, una în galben-trandafiriu, una într-un portocaliu vechi, bogat, iar a treia într-un albastru de seară târzie – trei regine aşezate pe scaune pliante în jurul unui Macintosh SE vechi de opt ani, butonat de soţul lor mult mai bătrân şi care asuda abundent.

— Termin într-o clipă, a spus el. De unde sunteţi? Lăsaţi-mă să ghicesc: Texas.

Am minţit.

— Exact! Cum v-aţi dat seama?

Am început să vorbesc uşor nazal.

— Ah, Texas. Iubesc Texasul. Am fost în Midlands.

— Oh, am spus. Aţi întâlnit…

— Îmi pare foarte rău, a spus el, neavând timp să continue discuţia. Trebuie să termin mesajul ăsta. A arătat spre monitor.

În câteva minute a terminat şi şi-a cerut scuze şi mi-am cerut şi eu scuze şi i-am mulţumit şi a plecat împreună cu soţiile, iar ultima soţie, cea în galben, a dispărut după colţ plutind diafan, ca un preot în sutană. Voiam să plec cu tipul ăla şi cu soţiile lui. N-ar vrea să ne ia şi pe noi în casa lui mare şi bine păzită şi cu stucaturi roz şi să ne lase să hoinărim de capul nostru, să ne întindem lângă piscină, iar soţiile lui sau servitorii să ne aducă băuturi şi loţiune de plajă? Să jucăm squash împreună. Poate că juca racquetball…

Mână a intrat în cameră cu doi litri de apă îmbuteliată, extrem de rece. Am luat sticla de plastic, care a început să scoată gâlgâieli de profundă mulţumire.

— Ei ne aduc maşina în un minut, a spus Mână.

— Trebuie să încetezi cu chestia asta.

— Cu ce anume vrei să încetez?

— O iau dracului razna. Foloseşte contrageri, ce mama mă-sii! Vorbeşti ca un extraterestru.

Am căutat pe internet zboruri care pleacă din Dakar. Niciunul, aproape niciunul, care să nu facă escală la Paris. Nu puteam să ajungem în Ruanda fără Paris. Nu puteam să ajungem în Yemen fără Paris. Puteam să ajungem în Madagascar, dar numai prin Africa de Sud. Oriunde am fi vrut să ajungem, ne trebuia o zi sau chiar mai mult. Şi viză. Nu puteam să trecem nici măcar în Gambia, ţara aia inserată în Senegal ca o tumoare, fără viză. Numai ca să traversăm continentul, până la Cairo, ne-ar fi luat toată săptămâna. Nu puteam să mergem pur şi simplu cu maşina de la Dakar la Cairo? Nu puteam. Mauritania cerea viză, la fel şi Mali. Prin niciuna nu era recomandabil să mergi cu maşina.

— La dracu’! am spus.

— Am pus-o.

— Da!

Apăruse un bărbat la computerul din spatele nostru, care era închis când am intrat eu. Era americanul îmbrăcat-de-tenis de la biroul de închirieri. Al lui era *Da!-ul.* Deschisese

computerul şi voia să ne trezească curiozitatea în legătură cu motivul bucuriei lui.

— Prietenul meu participă la raliul Paris-Dakar, a spus.

— Cursa aia celebră de maşini? a întrebat Mână.

— Mda. E pe locul şapte.

Accentul lui avea ceva ciudat. Se uita la o pagină cu rezultate.

— Uau! Motocicletă, sau camionetă? a întrebat Mână.

Mână era interesat. Mână părea să ştie despre ce vorbeşte tipul ăla.

— Motocicletă, a spus el. E chiar bun.

Mână ştia chestii din astea şi ştia câte gorile sunt ucise anual de gherile în Congo, şi câte tone de cocaină se importă săptămânal din Columbia, şi cum reuşesc, şi cât e de pură, şi cine ce cartel conduce cu ajutorul căreia din agenţiile americane şi pentru cât timp. Şi că Spinoza era de fapt autist – asta citise de curând, nu-şi mai amintea unde, dar e adevărat! I se studiase ADN-ul! – şi că lui Herbert Hoover îi plăceau băieţeii (de asta era sigur, deşi s-ar putea să fi fost Mekinley, sau J. Edgar), şi că poţi să le lungeşti oasele piticilor ataşându-le dispozitive externe de lungire a oaselor care arată ca nişte instrumente de tortură medievale – funcţionează! Urla el, văzuse un documentar cu un tip care crescuse cu aproape treizeci de centimetri, cu toate că unii pitici obiectaseră, numindu-l un fel de Unchiul Tom... şi aşa mai departe, de douăzeci de ani auzeam rahaturi din astea, încă din clasa întâi, când spunea că faci viermi dacă-ţi atingi penisul (până la opt ani am folosit pungi de plastic când făceam pipi) – şi întotdeauna amestecul ăsta de adevăr, aproape-adevăr şi apocrif se învârtea prin acest imperiu anecdotic ca un beţiv furios, dar îşi susţinea cu îndârjire fiecare istorioară, fără vreo urmă de îndoială şi fără să-ţi permită să te îndoieşti. Dacă nu ştiai lucrurile astea, erai cu bună ştiinţă ignorant, dar nu erai un caz pierdut. Îşi prefaţa torentele de date cu „Mă rog,

probabil că ştii deja, dar uite care e chestia cu minele de zinc…”

În timp ce Mână stătea de vorbă cu tipul ăsta, eu am accesat şi alte pagini de internet cu zboruri. Dakar-Zair: nu. Dakar-Kenya: da, dar la un preţ dement şi cu escală la Paris. Dakar-Polonia: nu. Dakar-Mongolia: nu. Era ca dracu’. De ce să nu existe niciun zbor între Senegal şi Mongolia? Întotdeauna avusesem bănuiala vagă că în restul lumii existau legături chiar mai bune decât din Statele Unite, că deplasările între celelalte ţări ale lumii sunt constante şi facile – că toate celelalte naţiuni sunt îngrămădite una în alta, fac schimb de informaţii şi-şi plâng de milă, ca fumătorii în stradă, în faţa clădirii.

— Când ajunge cursa la Dakar? a întrebat Mână.

— Mâine, poate, a spus tenismenul. Unele dintre maşini sunt deja aici – alea care au ieşit din cursă. E una în parcare. N-aţi văzut-o?

O văzuserăm, când ne întorceam de la agenţia de voiaj, o camionetă japoneză mică plină de abţibilduri şi împroşcată cu noroi uscat.

Dakar-Congo: nu. Sudan: nu. Liberia: nu. Uganda: nu.

— De unde sunteţi? l-a întrebat Mână pe tenisman.

— Chile.

— Aveţi un accent foarte american, a spus Mână.

— Trăiesc în Fort Lauderdale, a răspuns el.

Existau zboruri spre Maroc. Pentru Maroc nu era nevoie de viză.

— Aha. Şi aţi venit aici ca să vă aşteptaţi prietenul? – Mână.

Nu-mi displăcea tipul. Chilian care locuia în Florida, iar acum era în Senegal aşteptându-şi un prieten care venea pe motocicletă de la Paris – semăna cu noi, m-am gândit, un gând care ne flata pe mine şi pe Mână –, eram cu toţii călători prin lume care-l sfidau pe Dumnezeu şi se mişcau şi învingeau timpul cu avioane şi maşini închiriate. Am încercat să găsesc în trăsăturile lui ceva care să indice că e sud-american, am

încercat să mă prefac că ar fi trebuit să-mi dau seama. Păr drept şi negru, ochi căprui strălucitori, faţă ovală, tunsoare scurtă şi îngrijită, dinţi sănătoşi, înalt...

— Da. E foarte palpitant. Voi aţi venit tot pentru cursă? a întrebat el.

— Nu, noi am venit practic... am început eu, dar n-am ştiut cum să explic.

— Am venit, a intervenit Mână, pentru că era vânt în Groenlanda.

Tenismenul a râs zgomotos, apoi s-a oprit.

— Nu înţeleg.

— Plănuiserăm să mergem în Groenlanda, am spus eu, dar zborul a fost anulai din cauza vântului.

A urmat o lungă tăcere.

— Deci staţi până mâine, să vedeţi raliul? a întrebat el.

— Nu ştim, a spus Mână, întorcându-se către mine. Poate. De fapt, încercăm să găsim un zbor care pleacă mâine de aici.

— Încotro?

— Nu ştim.

— Dar de ce? De ce să plecaţi?

— Nu ştiu. Nu putem sta locului. E greu de explicat.

— Sunteţi criminali? Ne-a întrebat serios şi plin de speranţă.

Am ridicat din umeri. El a acceptat răspunsul. Ne-am prezentat. Îl chema Raymond. Eu m-am prezentat Will, Mână s-a prezentat Sven. Au vorbit o vreme despre slujbele lor, Mână explicându-i prognozele meteorologice – „domeniile dependente de vreme, ca energia, asigurările, agricultura... şi-ar putea limita riscurile... unul vrea ploaie, celălalt nu, aşa că împart riscurile...” altfel, am sperat eu tot timpul, decât o face de obicei, dar n-a fost aşa. Apoi au trecut la fotbal.

— Ei bine, a spus Raymond într-un final, trebuie să plec. Dar hai să mâncăm împreună mai târziu. Dacă sunteţi în hotel căutaţi-mă şi mergem să mâncăm. Am fost aseară la un local italian fantastic şi aş mai merge o dată.

S-a ridicat şi ne-a strâns mâinile şi...

— Will, Sven, mi-a părut bine...

A plecat.

Ne-am dus să verificăm la închirieri; mai aveam de aşteptat maşina încă douăzeci de minute. Era ora unsprezece şi nu făcuserăm încă nimic. Avioane, vize, maşini. Aşteptat după maşini! Era foarte greu de acceptat. Încetineala. Timpii morţi. Dincolo de uşă erau senegalezii, şi marea, şi câmpiile, şi alunele lor – pardon, alunele *de pământ* – şi dincolo de ele Gambia, şi soarele se apropia de zenit, şi noi eram tot în holul hotelului. Aşteptarea! Fiecare drum spre fiecare aeroport din lume era urât, flancat de dosurile celor mai deprimante case, şi fiecare hol de hotel nu făcea decât să sublinieze faptul că suntem trândavi şi muritori. Această, această incorigibilă încetineală a deplasării dintr-un loc în altul – nu aveam instrumentele cu care să abordez problema, nici cuvintele cu care să exprim furia pe care o năştea în mine. Da, eram recunoscător maşinilor şi avioanelor pentru capacitatea lor de a comprima timpul, doar că, odată urcat în ele, ajuns la bordul lor, timpul încetinea din nou, încetinea dublu, dat fiind contextul. Unde mama dracului era teleportarea? N-ar fi trebuit să ne teleportăm deja? Ni s-a promis teleportarea acum câteva decenii! Era un lucru cât se poate de logic. *Teleportarea.* De ce cheltuiam miliarde pe misiuni spre Marte fără astronauţi, când am fi putut să pariem toţi banii ăştia pe teleportare, singurul progres care ar putea în sfârşit să ne elibereze de mişcarea înceată de colo-colo, ne-ar transporta trupurile mari, grase şi încete cu viteza cu care imaginaţia ne poate purta oriunde – adică exact cu viteza cu care ar trebui să meargă: cu viteza gândului. La dracu’ cu mişcarea obişnuită. La dracu’ cu maşinile, cu maşinile închiriate, şi cu roţile, şi cu mecanica, şi cu marile aparate de metal care erau întotdeauna prea zgomotoase şi foloseau combustibilul ăsta ridicol, atât de incredibil de medieval...

— Hai măcar să dăm o tură pe-afară, a spus Mână.

Era ora unsprezece! Nu făcuserăm nimic!

— Bine, am spus.

Ziua era senină, şi stridentă, şi fierbinte – parcă respirai prin lână – aşa că am luat-o pe o potecă din spatele hotelului care cobora douăzeci de trepte spre apă şi am trecut pe lângă doi băieţi care urcau ducând în braţe o şopârlă. După ce a traversat o stradă şerpuită, poteca a continuat să coboare.

Un paznic care stătea în dreapta potecii, între stradă şi scările de piatră care coborau, s-a uitat lung la noi, după care a închis ochii în semn că putem trece – pentru că, am presupus noi, eram albi. Dedesubt, un restaurant pe o terasă, alături de o piscină albastră şi placidă în jurul căreia stăteau la soare zeci de europeni, bronzându-se în timp ce-şi deschideau la mijloc romanele în ediţii necartonate, în grupuri de câte doi sau trei. Am trecut mai departe, cu rucsacii în spate, spre gardul care separa puntea de ţărmul cu stânci mari, rotunde şi maronii d e jos. Nu exista acces spre plajă. Dincolo de gard, la două sute de metri spre dreapta doi pescari senegalezi se bălăceau în apa puţin adâncă de lângă mal, în dreptul plajei lor pline de bărcuţe din lemn, vopsite neglijent în culori îndrăzneţe.

— Aş putea face aşa ceva, am zis.

— Mincinosule, a spus Mână.

— Câţiva ani aş putea să fiu pescar.

— Nu-ţi dau mai mult de şase luni.

Era cald. Am fi vrut să înotăm, dar ar fi trebuit să găsim o plajă. Şi trebuia să ne mişcăm. Aveam un plan.

Mai întâi, să mergem cu maşina spre sud de-a lungul coastei, spre delta Sine-Saloum să vedem mangrovele şi crocodilii, apoi

Să trecem în Gambia, la dracu' cu vizele, apoi

Să mergem în sus, de-a lungul râului Gambia, până la Georgetown, apoi

Să facem o întoarcere spre sudul Senegalului şi

Să ajungem înapoi la timp să prindem un zbor de seară, în cel mai bun caz spre Moscova. Floare la ureche.

Când ne-am întors în holul hotelului maşina tot nu apăruse. Mână l-a întrebat pe funcţionarul de la biroul de închirieri, cu care glumise mai devreme şi acum erau prieteni, câte soţii are.

— Una, a răspuns el.

— Numai una? a întrebat Mână.

— În curând însă, mai multe. În curând două. A ridicat câte un deget grăsuţ pentru fiecare soţie. Apoi trei şi patru, a continuat şi zâmbetul i se lărgea cu fiecare deget-soţie.

Au râs amândoi. Am chicotit şi eu de complezenţă. Habar n-aveam că Senegalul e genul ăsta de ţară.

Ne-am uitat la clientela hotelului formată din oameni de afaceri şi senegalezi înstăriţi, i-am privit pe bărbaţii care îi serveau la recepţie, toţi în costume gri şi cu ochelari identici. Aşteptam de o oră şi jumătate. Voiam să fim în maşină, pe drum. Spre o plajă, unde să înotăm, apoi spre un parc naţional înţesat de maimuţe şi crocodili, pe urmă mai departe şi înapoi aici până seara, ca să prindem avionul. Plănuiam să dăm numai azi cam două mii de dolari trecătorilor.

În cele din urmă ni s-a adus maşina şi, în timp ce ne urcam, cei doi băieţi s-au oferit să ne spele geamurile. Am refuzat; au spus că or să aibă grijă de maşină când o parcăm. Le-am atras atenţia că tocmai plecam, nu parcam. Au râs. Am râs cu toţii.

— Să le dăm ceva? a întrebat Mână.

— Hai să pornim mai întâi, am spus. Să ieşim din oraş.

— Conduc eu.

— Nu, mai bine conduc eu la început.

În sfârşit ne mişcăm. Mă simţeam bine la volan. Ne-am învârtit de patru ori în jurul pieţei înainte să ne hotărâm pe care dintre cele douăsprezece sau mai multe ramificaţii s-o luăm. Mână a găsit un post de radio cu muzică americană şi am ieşit din centru şi am căutat o autostradă. În câteva minute ne-am rătăcit printre străduţele portocalii şi aglomerate ale Dakarului. Lumina era seacă şi albă. Câteva secunde mai târziu mergeam în direcţia greşită pe o stradă cu trei benzi, cu sens unic, în timp ce zeci de pietoni angajaţi în traversare în dashiki-

urile lor lungi şi imaculate ne făceau semn s-o luăm înapoi – înapoi, idioţilor! –, după care ne-am împotmolit, iar eu, cu mişcări iuţi de coate şi multe mormăieli am executat o întoarcere din trei mişcări în mijlocul drumului, cu o femeie în faţa noastră, cu un tub imens ţinut în echilibru pe cap, atâtea femei cu asemenea chestii pe cap, şi toate ne priveau cu un amestec de amuzament şi dispreţ, apoi oprire-pornire-hurducăială, oprire-pornire-hurducăială, claxoanele care nu se mai sfârşeau...

Şi apoi am pornit din nou – la drum! – autostrada se vedea în faţă – atât de aproape! Întreg Senegalul şi mai mult decât atât la dispoziţia noastră, Senegalul! – şi cu Huey Lewis la postul local de radio, într-o transmisie de o uimitoare claritate: *De You Believe in Love?*

După doar câtva minute ne pregăteam de moarte. Ce căuta poliţaiul ăsta în maşina noastră? Sau poate era soldat? Ne ducea spre locul unde erau omorâţi turiştii. Dacă în Columbia puteau să omoare călugăriţe, puteau să ne omoare şi pe noi în Africa. Chiar şi în Senegal, care nu fusese etichetat drept deosebit de periculos, cel puţin conform celor câteva minute de căutare pe internet la hotel. Dar ce ştiam de fapt? Nimic. Ştiam că au aeroport. Eram nişte proşti şi acum ne îndreptam spre moarte într-o maşină închiriată. Janet Jackson ţiuia din difuzoare, întrebându-ne ce făcuserăm pentru ea în ultima vreme.

Poliţistul stătea pe bancheta din spate, aplecat în faţă între noi, indicându-ne pe unde s-o luăm. Era înalt, avea în jur de patruzeci şi cinci de ani, era subţire, purta o uniformă nisipie şi ochelari care păreau a fi Foster Grant. Stătea în mijlocul drumului şi dirija traficul, când ne-a cerut să oprim. Am oprit, am tras pe dreapta şi prin geamul de pe partea mea franceza lui Mână n-a funcţionat deloc. Mână a încercat să desluşească cu ce greşiserăm, dar omul n-a reuşit să-l facă să priceapă.

Până la urmă, exasperat, a deschis portiera şi s-a urcat în maşină.

Acum ne indica drumul pe străduţele din apropierea centrului Dakarului. Unul din noi avea să fie târât de penis.

Mână şi cu mine trebuia să încropim un plan oarecare şi vorbeam o engleză foarte iute, în caz că bărbatul ştia vreun pic limba, deşi eram aproape siguri că nu e cazul.

— Acumurmeazăsănetârâieprinoraşdepenis, am spus eu.

— Nuiderâs. Artrebuisăâncercămsălmituim?

— Nuîncăaşteaptăunpic.

Tipul ăsta era un poliţai corupt. În Senegal nu trebuia să ai încredere în poliţie. *Sau da?* Sau poate ăla era Peru...

— Eşticuochiipeel? Artrebuisăneângrijorezerucsacurile?

Rucsacurile noastre erau amândouă desfăcute pe bancheta din spate, iar poliţistul stătea între ele. Am aruncat o privire şi i-am văzut toată mâna mare odihnindu-se dezinteresată în rucsacul meu.

Am trecut pe lângă mici fortăreţe cu ziduri şi cu alei păzite de gardieni înarmaţi.

— Crezicămergemlasecţiadepoliţie?

— Habarnam.

Mână se întorcea periodic către el şi făcea încercări cu franceza, sperând să primească vreo explicaţie pentru toate astea, sau ce ne aştepta mai departe. Mă rugam să nu trăncănească vreo tâmpenie, cu toate că oricum nu mi-aş fi dat scama ce spune, aşa că am aruncat cât colo grija asta. Bărbatul lătra ordine, cu mâna lui mare şi uscată, nu cea din rucsac, lângă urechea mea, indicându-mi dreapta sau stânga la fiecare intersecţie. Mi se părea că ne învârtim în cerc. Era totul arbitrar.

— Poatechestiaastaeunfeldejoc?

Ne-a făcut semn să tragem pe dreapta. Am oprit în spatele unui taxi, în dreptul unui bar. Poliţistul a arătat spre un indicator, chiar în faţa barului. Era, ne-am dat seama imediat, chiar locul unde ne oprise prima dată. Făcuserăm un fel de ocol

complicat şi hidos ca să ajungem înapoi aici. Semnul era un cerc albastru, cu chenarul roşu, indicând că pe stradă era interzis accesul cu excepţia autobuzelor şi taxiurilor.

Aha. Mână şi cu mine am scos sunete exagerate în semn că am înţeles şi suntem de acord.

— Aaahaaa! făcea Mână, iar şi iar.

Eram bucuroşi să fim în viaţă. Încălcaserăm o lege şi era... oooh-kay! Acum urma să plătim o amendă şi gata. Eram veseli şi râdeam cu toţii. Ne învârtise prin oraş douăzeci de minute doar ca să ne aducă înapoi în locul unde greşiserăm, ca să ne demonstreze fărădelegea săvârşită. Am râs şi am încuviinţat din cap. Ce proşti am fost! Voiam să-l îmbrăţişez pe poliţist, dar nu cunoşteam obiceiurile locale.

Aveam să rămânem în viaţă.

Cu toate astea pe stradă, pe strada care interzicea accesul ne-autobuzelor şi tainurilor, erau zeci de ne-autobuze şi taxiuri. Am încercat să-i atragem atenţia asupra acestui fapt, dar pe urmă ne-am gândit că n-are rost. Plătim o amendă şi plecăm mai departe. Dar nu. Ne-a spus să pornim din nou. Nu coborâse din maşină. Mână a pornit maşina. Acum chiar eram speriaţi. Acum urma să murim.

— Acumneomoară?

— Decesarmaifiobositsănearateindicatoruldacătotaveadegândsăneomoare?

Am mai dat cinci sau şase colţuri. Străzile erau extrem de înguste. Pietonii se întrebau ce caută omul ăsta în maşină cu doi turişti albi, din care unul avea o faţă de parcă-l călcase maşina.

Şi dintr-odată ne-am trezit în faţa hotelului nostru. Îi spuseserăm la un moment dat unde stăm şi el nu făcea decât să ne arate drumul.

— *Merci,* am spus noi.

Eram recunoscători. Hotelul nostru. Drăguţ din partea lui.

Atunci ne-a cerut bani. I-am oferit zece mii de franci, aproximativ zece dolari. A scuturat din cap. I-am oferit

douăzeci de mii. Nu, nu, a spus. Până la urmă a luat din suportul pentru pahar o bancnotă de o mie de franci, a zâmbit şi a coborât. O mie de franci era suficient. Însemna cam un dolar şi cincizeci de cenţi. Asta era, aparent, tariful. Ne-a făcut cu mâna şi a pornit în direcţia unde îl găsiserăm.

Maşina s-a înecat. Maşina nu mai pornea. În centrul centrului oraşului, fix în mijlocul traficului din Dakar, ne-a murit maşina. Mână a sărit la volan încercând s-o pornească. Nimic. Claxoanele erau la început demente, apoi simfonice. Am împins maşina cei douăzeci de metri până la hotel. Ne-am întâlnit cu tipul de la închirieri la mijlocul aleii semicirculare şi am parcat alături de camioneta japoneză plină de noroi.

— Îmi pare foarte rău, a spus tipul de la închirieri. Ştiam că s-ar putea întâmpla, dar am sperat că nu atât de repede.

Ştiuse că maşina o să moară. Dar nu chiar atât de aproape de casă. Mână a încheiat negocierile în timp ce eu stăteam nemişcat, holbându-mă la o fereastră de la etajul doi de la care ne urmăreau două fete albe. Au văzut că mă uit la ele cum se uită la noi şi s-au tras în spate şi au dispărut.

În camera de hotel, în timp ce aşteptam noua maşină, am adormit amândoi şi ne-am trezit la cinci.

— Futu-i!

— Ce pierdere de timp.

— N-am făcut nimic.

Nici deltă, nici mangrove, nici Gambia.

Ne era foame.

În hol am dat peste jucătorul de tenis chiliano-american

— Cum a zis că-l cheamă? am întrebat eu în şoaptă.

— Raymond.

— Mersi.

— Salut, Raymond! am spus eu.

— Salut, prieteni!

... şi i-a spus unui taximetrist să ne ducă şase străzi mai încolo la localul italienesc care-i plăcea lui. Străzile erau

înguste şi întunecoase. Am deschis geamul şi aerul cald ne-a atins cu mâini aspre. Clădirile semănau cu clădirile pe care le mai văzuserăm – cu linii drepte şi colţuri bine definite cu ferestre între ele –, dar păreau mai aproape de ceva închipuit şi construit de arhitecţi din altă lume. Zburam pe sub acoperişurile lor şi eu rânjeam la vânt pentru că ajunseserăm până aici şi asta însemna că eram învingători.

Taximetristul ne-a cerut echivalentul a cincizeci de cenţi, iar eu i-am dat zece dolari; ne-a spus mulţumesc, mulţumesc, şi că ne aşteaptă până terminăm ca să ne ducă înapoi, sau oriunde altundeva, oricând, câtă vreme rămânem în ţara lui, prietenii mei!

Restaurantul era gol cu excepţia a patru italieni beţi şi rotofei care stăteau la bar şi vorbeau cu barmaniţa italiancă şi beată.

— Mişto tipa, nu-i aşa? a spus Raymond. De-asta trebuia să mă întorc.

Mână a fost de acord.

— *Chiar* că e drăguţă. Dar mie cam încep să-mi placă senegalezele.

— Şi ţie? a spus Raymond. Ştiu. Sunt superbe. Raymond a ridicat un deget, pregătindu-se să sublinieze ceva. Dar, a spus, închizând încet ochii şi ridicând bărbia, toate sunt curve.

— Ce vrei să spui? a întrebat Mână.

— O să vedeţi, a răspuns el.

Mână şi cu mine ne-am holbat la Raymond şi am clipit încet. Trebuia să-l suportăm pe bărbatul ăsta o vreme, deşi era din ce în ce mai limpede că nu era genul nostru. Prieteniile, chiar şi cele temporare ca asta, se bazează pe apropiere şi întâmplare, şi ca atare rareori aveau vreo logică. Dar ştiam că în aceeaşi seară urma să ne despărţim de Raymond şi era puţin probabil să-l mai vedem vreodată, ceea ce făcea situaţia suportabilă.

Muzica se scurgea din difuzoare – era un colaj scurt, care se repeta întruna din Dire Straits, Pink Floyd, Eagles şi *White*

Album al Beatles-ilor. Am mâncat fettuccine şi am băut bere senegaleză. Am aflat că Raymond lucra în industria telefoniei mobile. Ceva legat de GPS şi celulare şi am mai aflat cum, destul de curând, orice persoană va putea şti – pentru propria siguranţă, insista el, bătând uşor în masă cu pumnul, într-un fel în care probabil o mai făcuse de sute de ori – unde în lume se găseşte orice altă persoană, localizându-i telefonul mobil. Dar, încă o dată: în scopuri bune, nu rele. Pentru binele copiilor. Pentru binele copiilor. Al bunicilor şi al nevestelor.

Era finalul unei epoci şi nu voiam să fiu prin preajmă când se va întâmpla; schimbaserăm anonimatul pe acces. M-am cutremurat. Lui Mână, evident, i se făcuse pielea de găină. După cină Mână l-a rugat pe taximetrist, care ne aşteptase fără radio sau ziare, să ne ducă undeva unde putem asculta muzică live.

— Ştii tu, a spus Mână, ceva gen Youssour N'Dour.

Citiserăm în ghidul din holul hotelului că Youssour

N'Dour trăia în Dakar şi era proprietarul unui club. Taximetristul a părut să înţeleagă, a pornit şi după câteva minute a tras pe dreapta în faţa unui bar în aer liber.

— Aici este localul unde se cântă muzica aceea care e live? a întrebat Mână.

Raymond s-a uitat la Mână. Cineva trebuia să-l strunească pe Mână.

— Da, da, a spus şoferul, făcându-ne semn să coborâm. Voi plăcut. Voi plăcut.

Am coborât.

Arăta bine. Un fel de cafenea franţuzească, cu mese afară şi interiorul luminat în tonuri calde. Dar nu era niciun fel de muzică, doar mese de fier forjat şi o podea cu dale albe, un bar cu tejghea neagră pe care se odihnea un bol cu portocale ca în tabloul lui Manet. Am intrat totuşi. Ne gândeam să bem ceva şi să plecăm.

Ochii tuturor s-au fixat asupra noastră. Erau grupuri de bărbaţi şi grupuri de femei. Bărbaţii erau turişti şi femeile erau

localnice. Eu m-am dus la baie. În spaţiul micuţ şi răcoros, cu pereţii umezi ca într-o peşteră şi maronii, m-am spălat pe mâini cu o bucăţică de săpun în formă de scoică şi care mirosea a ceva ce-mi amintea de casă.

I-am găsit pe Raymond şi pe Mână la o masă afară, împreună cu două senegaleze ceva mai deschise la culoare decât majoritatea senegalezilor, amândouă cu părul lung şi împletit. Raymond s-a ridicat în picioare, mi-a cedat scaunul lui şi şi-a luat altul. Fetele m-au examinat scurt şi şi-au întors privirea. Îmi venea să-mi sfâşii pielea de pe faţă.

Au venit băuturile pentru toată lumea. Le-am fost prezentat celor două, m-am prefăcut că le înţeleg numele şi le-am strâns mâinile scurt şi le-am dat drumul imediat. Păreau să aibă în jur de douăzeci, douăzeci şi doi de ani. Erau surori şi m-am simţit iarăşi, ca de atâtea ori cu Mână şi cu Jack, ca a cincea roată la căruţă, singur.

— Sunt din Sierra Leone, a spus Raymond.

— Refugiate, a adăugat Mână.

Nu erau tocmai nemaipomenite, cu ochii mari şi negri şi dinţi strâmbi şi prea mari. Raymond şi Mână încercau să vorbească cu ele în franceză.

— Vorbim puţin franceză, a spus cea mai mare din ele. Vorbiţi în engleză. În Sierra Leone se vorbeşte engleză.

— Deci vă place acest loc, oraşul Dakar? a întrebat Mână.

Raymond s-a uitat la el ca la un nebun.

— Ce? a spus cea mai mică.

Cea mai mică era mai înaltă.

— În Dakar. Dacă vă place, a spus Raymond, enervat.

— Da. E bine.

Cea mare a încuviinţat din cap. Mână a comandat încă un rând de băuturi şi apoi s-a aplecat spre ele. Era gata să se apuce de treabă.

— Deci care e situaţia actuală în Sierra Leone? Charles Taylor[1] tot mai dă târcoale? Ar trebui să ştiu chestiile astea, bănuiesc, dar a trecut ceva vreme de când n-am mai citit despre asta. Aţi văzut ceva din actele de violenţă legate de comerţul cu diamante?

Păreau consternate şi s-au întors către Raymond pentru o explicaţie, ca şi cum el ar fi putut traduce.

— Cum vă câştigaţi traiul acolo? Sunteţi studente? Când aţi plecat? Vreau să spun, părinţii voştri sunt încă acolo?

Surorile s-au uitat una la alta.

— Ce? a întrebat cea mai mare, zâmbind.

— Părinţii voştri? În Sierra Leone?

— Da. Trăiesc acolo.

— Deci câţi ani aveţi? a întrebat Raymond.

„Raymond, eşti dur şi ieftin."

„Am văzut mai multe decât tine."

„Asta nu înseamnă nimic."

„Înseamnă totul."

„E cea mai comodă scuză."

— Ce? a spus fata.

— Câţi ani aveţi? a repetat Raymond.

Cea mare, cea căreia îi adresase Raymond întrebarea, a râs şi s-a uitat spre sora ei. Sora ei a scuturat din cap. Nu înţelegea.

— De câţi ani sunteţi? a încercat Mână.

Cea mare a ridicat mâinile într-un gest care voia parcă să spună „Stop", a închis palmele şi le-a deschis din nou.

— Douăzeci, a spus Mână.

Fata a încuviinţat din cap.

— Şi ea? a arătat Mână spre sora ei.

A făcut din nou acelaşi gest, cu opt degete în partea a doua. Optsprezece.

— Optsprezece.

[1] Fostul preşedinte al Liberiei, acuzat de crime de război atât în propria ţară, cât şi în Sierra Leone.

— Nu!

Chestia asta a durat ceva. Raymond râdea.

— Engleza voastră nu e foarte bună, aşa e? a spus Mână.

— Ce? a făcut ea.

Raymond a spus-o în franceză. Franceza lui era uluitoare.

— Vorbiţi engleză! a spus fata. Suntem din Sierra Leone!

Încotro se îndrepta discuţia asta? Nimeni nu putea şti. Eu nu mai ascultam, şi fiecare din cele două fete a început să se concentreze la un singur bărbat – cea mai mică la Mână, cealaltă la Raymond.

Am privit trotuarul peste gărduţul viu scund al cafenelei. Locul era plin de europeni sau americani grăsuţi, majoritatea de vârstă mijlocie, voioşi, răbdători. Unii monopolizaseră atenţia femeilor disponibile, alţii aşteptau împreună cu prietenii, cu mâinile căuş în jurul berilor din paharele înalte. Lângă uşă era un bărbat fără picioare, care stătea pe un preş.

Acum sora mai mică râdea de ceva ce spusese Mână şi, ca să fie şi mai explicită, îl apuca de braţ cu amândouă mâinile şi îşi îngropa faţa în umărul lui, ca să demonstreze teribila veselie pe care i-o provocase. Mână s-a uitat la mine dându-şi ochii peste cap, ca şi cum s-ar fi trezit cu o pisică în poală. Au comandat încă un rând de băuturi.

— Deci mergem discotecă acum? l-a întrebat cea mare pe Raymond.

Mână şi Raymond s-au uitat unul la altul, apoi la mine. Eu am ridicat din umeri. Îmi aminteau de nişte gemene pe care le cunoscusem în La Crosse, surori care ştiau că pielea lor e perfectă spre deosebire de a noastră, a celorlalţi, şi care erau foarte iertătoare cu numeroasele solicitări stângace ale băieţilor albi. Aceste surori, sierra leonezele, aveau aceleaşi zâmbete strălucitoare, dar complicate.

— Nu, a spus Mână, cred că o să mergem acasă. La hotel.

Era clar o minciună. I-a întins mâna celei mici. Ea şi sora ei s-au ridicat, s-au uitat urât la mine şi s-au întors la bar.

— Hai să mergem, a spus Raymond.

Când eram cu toţii împreună şi presupuneam că Mână o să mă întrebe dacă m-ar deranja dacă petrece puţin timp singur cu una din fete şi că Raymond o să facă acelaşi lucru îi urâsem pe toţi. Îmi părea rău de fete, după care mi-am dat seama, fără milă, că se meritau unii pe alţii. Acum însă plecam, Mână şi cu Raymond le lăsau în pace, sau le respingeau, şi acum le iubeam pe cele două surori şi voiam să le apăr de violenţa unei respingeri. Voiam să fiu singur cu ele. Voiam să stau la masă cu ele, să râd de alţii împreună cu ele.

Dar ce-am făcut în loc? Le-am aruncat zâmbetul strâns, linguşitor pe care-l arunc cerşetorilor atunci când n-am nimic să le dau, de fiecare dată însoţit de o uşoară, rapidă ridicare din umeri, şi am plecat.

Am urcat în urma lui Mână şi Raymond cele două trepte până la taxi şi am fost înhăţaţi de bărbatul fără picioare. Voia bani. Apoi o femeie în vârstă, cu degetul mijlociu vârât în toarta unei căni de tinichea, s-a postat în faţa noastră şi mi-a înfipt cana la câţiva centimetri de gură. Ne-a apărut în faţă una din celelalte femei din bar – ce voia n-a spus. Eram înconjuraţi. Ne-am retras în taxi. Raymond s-a urcat lângă şofer şi a închis portiera. Mână s-a urcat în spate şi eu după el, dar bărbatul fără picioare se suise pe jumătate în maşină şi nu puteam să închid portiera. Îi simţeam mirosul respiraţiei şi cuvintele nerostite. De ce nu făcea ceva taximetristul? Ar fi trebuit să ne spună să nu-i dăm bani omului. Ar fi trebuit să-l îmbrâncească pe bărbat, dar nu făcea decât să privească. Toată lumea din bar privea.

— Dă-i ceva şi gata, a spus Raymond râzând.

Nu era de râs. Ăsta era genul de chestie care se întâmplă în India sau în Biblie.

I-am dat omului monedele pe care le aveam în buzunar şi s-a dat înapoi suficient cât să putem închide uşa. Bătrâna a apărut la geamul deschis şi a băgat capul înăuntru. Maşina se mişca, dar capul ei era pe de-a-ntregul în maşina noastră. Raymond îi pusese mâna pe umăr şi o împingea. A îmbrâncit-o,

dar prea puternic – femeia a căzut în boscheţi cu un ţipăt strident.

Am plecat.

— Iisuse! Am spus eu.

— Asta chiar c-a fost nasol, a spus Mână.

— Oamenii ăştia sunt săraci, a spus Raymond, fără să se întoarcă, vorbind prin vântul care sufla prin geam. Ascultaţi la mine, a continuat, de data asta întorcându-se cu totul către noi. Sunteţi aici. Aţi venit aici. Aţi ieşit din hotel. Mergeţi pe străzile astea, mă lăsaţi pe mine şi arătând spre taximetrist cu o mişcare smucită a degetului mare pe şoferul ăsta să vă alegem drumul. Căutaţi cu lumânarea întâmplări din astea. Deschideţi uşa. Inhalaţi. Şi dacă inhalaţi haosul, îi daţi ceva haosului şi haosul vă dă ceva în loc. Ştiaţi asta?

Am simţit cum mi se încreţeşte fruntea, semn că gândeam

— Adesea fruntea începea să gândească înaintea mea. Am reţinut ce a spus – era un puzzle aruncat pe un preş, dar speram să-l pot asambla la loc mai târziu.

Am mers în tăcere câteva minute.

— Toată chestia asta n-are nicio logică, a mormăit Mână.

— Inechitatea e prezentă, a continuat Raymond.

Toleranţa mea faţă de el slăbea.

— Doar că nu o recunoaştem deschis. Ştim că suntem mai puternici, dar ignorăm realitatea asta. Nu ne cunoaştem puterea. Vă uitaţi şi voi la *Star Trek*, cum se – care e cuvântul? Se deplasează de colo-colo sub formă de raze…

— Teleportează, am spus eu, şocat de direcţia pe care o lua argumentul şi de faptul că picase drept în ograda mea.

— Aşa, a spus Raymond. Cum vin şi pleacă de pe planetele alea cu probleme prin teleportare?

— Stai un pic, a spus Mână şi chiar şi-a dus palma spre faţa lui Raymond. Vă uitaţi la *Star Trek* în Chile?

— Bineînţeles.

Hand a fornăit impresionat.

— Bine, continuă.

— Deci teleportarea asta era bazată pe o mentalitate a Războiului Rece. Asta era modelul de politică externă americană pe-atunci. Se baza pe puterea Americii, pe capacitatea Americii de a schimba lumile de care se atingea.

Taximetristul a întrebat încotro şi i-am spus încă o dată: clubul lui Youssour N'Dour. Raymond şi taximetristul se contraziceau pe ceva. Eu îmi strângeam şi îmi relaxam pumnii. Tremurau sălbatic, de parcă abia s-ar fi trezit. Mână a observat.

— Ştii, a spus, ai putea să mergi la spital aici. Tot anonim ai rămâne. Nimeni nu ţi-ar putea da de urmă aici.

— Ar putea.

— Fii serios. Pe bune. Ar trebui să mergi. Să vezi odată ce-i cu toate porcăriile astea.

Nu fusesem niciodată la spital după Oconomowok. Hotărâserăm că, dacă mergeam la spital şi spuneam ce se întâmplase, toată povestea devenea oficială, şi atunci, dacă într-o bună zi ne-am întoarce acolo şi i-am omorî pe toţi, şi-ar da seama că noi am fost. Dar posibilitatea de a mă vindeca aici, în Dakar, părea aproape fezabilă. Taximetristul a mai dat câteva colţuri şi a oprit în faţa unui club care se numea Hollywood.

— Aici e muzica live? am întrebat eu.

— Da, da, da – voi place aici! a spus el, îndemnându-ne înăuntru. Eu aici aştept.

Cu tavanul jos şi oribil, locul era o mică discotecă, roz şi violet, plină de poze din filme, în alb-negru şi înrămate – ca într-un muzeu de automobile vechi. Fotografii în mărime naturală cu James Dean şi Marilyn Monroe, două sau trei cu fiecare şi câte una cu Tom Selleck, Sandra Bullock şi Charlie Sheen, dar şi, oricât de ciudat ar părea, câteva poze cu Val Kilmer în *Top Gun.* Localul era gol cu excepţia noastră şi a doisprezece tineri albi tunşi periuţă. Marinari.

— Aş putea face asta, a spus Mână.

— Să fii marinar? Eşti drogat, am spus.

— Timp de un an aş putea.

— Doar pentru pantaloni. De asta ai face-o.

Raymond a comandat de băut şi a început să vorbească cu barmaniţa, o tânără senegaleză cu o bluză de dantelă de o fosforescenţă alb-violetă în lumina neagră. Fata a ocolit barul şi stătea acum lângă el, atingându-i pieptul. S-a uitat la mine şi a strâmbat din nas. M-am întins după berea mea şi am aşteptat să se întoarcă Mână de la toaletă. Locul ăsta mă deruta. Mă săturasem să mă simt ca un lepros.

Mână a apărut din spate, dar a fost acostat de o femeie înaltă şi subţire cu o bluză fără umeri, cu bretea după gât şi pantaloni din imitaţie de piele. Avea un trup ca în fanteziile unui fetişist – picioarele îmi ajungeau până sub braţ, iar posteriorul (nu pot să spun *fundul* în contextul ăsta; niciodată nu pot să spun *fund)* era atât de rotund şi de plin, încât părea că o să explodeze dacă îl înţepi. Îl conducea pe Mână spre micul ring de dans din spate, aflat în dreptul unei oglinzi şi luminat de dedesubt. Debbie Harry cânta *Heart of Glass* şi întreaga lume stătea nepăsătoare.

Mai era o pereche care dansa, un marinar şi o senegaleză, dar dansau mai mult cu imaginea lor din oglindă decât unul cu celălalt. Bărbatul se holba la el însuşi cu o privire care, dacă ar fi fost adresată oricui altcuiva decât propriei imagini din oglindă, ar fi putut fi considerată libidinoasă.

Ceilalţi marinari vorbeau între ei, neinteresaţi de barmaniţă sau de dansatori. Cine era femeia lui Mână? I-am privit cum dansează, pe Mână care a dansat un moonwalk şi apoi un soi de samba, râzând. Mână e genul de tip care are ritm şi se mişcă bine, dar îi e ruşine, aşa că trebuie să se prostească pe orice melodie. Acum dans aspersorul. Apoi „căruciorul de cumpărături”. O învăţa pe noua lui prietenă „căruciorul de cumpărături”.

— E o ruşine, a spus Raymond, privindu-i pe marinari cu ochii pe jumătate închişi. Ţara asta le privează pe femeile ei de demnitate.

Mă gândeam că poate generalizează peste măsură, dar de fapt nu ştiam suficiente lucruri cât să-mi permit un comentariu.

— Uită-te la Birmania, a continuat el, uită-te la Thailanda, uită-te la Rusia. Toate îşi vând femeile. Sufletele lor sunt vândute la naştere. Bărbaţii sunt nişte şoareci, iar femeile nişte vite.

Am băut două pahare de vodcă cu sifon. În scurtă vreme lui Raymond nu i-a mai plăcut de noua lui prietenă şi a vrut să plecăm. Partenera lui Mână i-a şoptit ceva şi el a scuturat din cap şi i-a şoptit şi el ceva, făcându-şi mâna pâlnie la urechea ei. Ea a dat fuga în spatele barului şi s-a întors cu un pix şi un carneţel. El a scris ceva.

M-am dus la bar să iau o duşcă de ce-o fi. Femeia care m-a servit purta un sutien alb de sport care arăta de parcă fusese sfâşiat de tigri – la modă pentru o insulă deşertică. M-am întors iar. Mână îi arăta ceva prietenei lui. O bucată de hârtie. O poză. Oare ce era?

Am înşfăcat-o.

— Ce dracu' faci? am urlat. Era o poză cu Jack.

Mână s-a uitat la mine, cu pleoapele grele de milă.

— I-am spus că îl căutăm pe prietenul nostru, a spus.

— Cum adică?

Era deja beat. Dar n-avea cum, nu atât de repede.

— Ştii ce vreau să spun, a zis el.

— N-are nicio logică, am protestat eu.

— Şi ce dacă? a spus el.

— Eşti dezgustător.

— Pot să-l arăt cui vreau, idiotule.

— Nu te recunosc.

A pufnit dispreţuitor. Făcea aşa de urât la beţie.

— Să nu mai arăţi niciodată fotografia asta vreunei chelneriţe oarecare, am spus.

— Fac ce vreau.

— Ba să crezi *tu.*

— Băieţi! a spus Raymond, punându-şi un braţ între noi. Uşurel.

Am ieşit şi am aşteptat în taxi. Voiam să stau o oră singur în taxi în aerul din ce în ce mai rece, dar după câteva secunde au apărut şi ei.

Mână a cerut încă o dată să fim duşi la clubul de jazz, iar cu aş fi preferat ca Mână să fie acasă, în St. Louis. N-a fost o idee bună să-l iau cu mine. Fotografia aia. Ce fel de...? Nu puteam să plec acasă, totuşi nu puteam să-l las aici, pentru că eram în Dakar şi n-aveam la dispoziţie decât săptămâna asta.

După cinci minute de mers cu maşina pe străzi pustii localul următor era exact la fel numai că mai rău şi fără Val Kilmer.

— Peste tot în lume, ne-a explicat Raymond, taximetriştii sunt antrenaţi să ducă turiştii în locuri din astea. Noi intrăm, taximetristul primeşte un comision, toată lumea e fericită. Nu suntem decât încărcătură pentru ei. La felul cum călătoriţi voi doi, o să fiţi ţinte oriunde mergeţi. Sunteţi prada perfectă.

De data asta, imediat ce am intrat, am fost toţi trei atacaţi la modul cel mai real – femeile se îmbrânceau una pe alta ca să ajungă mai aproape de noi, aruncându-şi priviri ucigătoare, una l-a apucat pe Mână de şliţ într-un mod nu atât erotic, cât posesiv. Raymond s-a trezit alături de o femeie masivă cu ochi scânteietori, iar Mână a fugit la toaletă. Eu eram lăsat în pace, mai mult sau mai puţin, aşa că am cerut ceva de băut şi, privind peste bar, le-am văzut pe cele două surori din Sierra

Leone, într-un colţ, dincolo de ringul de dans. M-au văzut şi ele şi au început să râdă, un râs cald şi compătimitor.

Erau în continuare la produs. Locul era plin – şi mai mulţi marinari francezi, trei duzini de senegaleze hămesite şi, în rest, un ghiveci de italieni şi oameni de afaceri europeni mai în vârstă care stăteau singuri, aşteptând, tot aşteptând. Am privit ringul de dans cum se aglomerează, se goleşte şi se schimbă şi la un moment dat sierra leonezele dansau singure şi atunci m-

am hotărât să le dau, înainte să plecăm, conţinutul şosetei mele stângi, vreo patru sute de dolari.

Mână s-a întors de la toaletă cu o poveste. După spusele lui înăuntru erau câţiva marinari francezi care l-au întrebat ce naţionalitate are. American, a spus el. „America!” au făcut ei, „voi plătiţi pentru întreaga lume!” Apoi au ovaţionat cu toţii şi l-au bătut prieteneşte pe spate. Probabil a inventat totul.

— Partea cea mai dementă, a spus Mână, e că am impresia că vorbeau serios.

— Le-ai arătat vreo fotografie? am întrebat eu.

— Du-te dracu’! a spus el.

— Sunt tineri. Or să înveţe, a spus Raymond.

— Ce să înveţe? a întrebat Mână.

— Batjocura, a spus el.

Eram impresionat de Raymond. Era în stare să nimerească un cuvânt ca *batjocură* în limba lui de adopţie şi, mai mult de atât, era genul de om care rostea aforisme, căruia îi treceau prin cap asemenea lucruri: *Nu suntem decât încărcătură* – şi putea să le strecoare în conversaţie –, *dacă îi dai ceva haosului, haosul îţi dă ceva în loc.* Întotdeauna mi-am dorit să fiu şi eu aşa.

Am privit ringul de dans, plin de umeri lăsaţi şi capete aplecate care se bălăngăneau, braţe care se ridicau pasiv sus, tot mai sus. Femeile îşi dădeau părul după ureche, iar bărbaţii dădeau din cap în ritm, cu pumnii strânşi.

Ce era în neregulă cu Charlotte? Nimic. Orice nemulţumire părea acum ridicolă. Avea fire lungi de păr negru care i se încolăceau în jurul sfârcurilor, iar eu văzusem în asta o problemă, în loc s-o iubesc pentru indiferenţa cu care le privea.

Şi îmi displăcea felul cum gemea. Gemea prea mult, mi-am comunicat eu într-o bună zi şi, mai rău, gemetele ei erau prea triste. Prea pline de suferinţă. Gemea când o strângeam în braţe şi gemetele erau obosite, suspinate şi extenuate, ca oftatul unui bătrân care le-a văzut pe toate şi nu-i vine să creadă că acum cineva îl ţine în braţe, la capătul unui drum pe

care nu-l poate descrie. Gemetele mă veştejeau, îmi stricau cheful şi în cele din urmă m-am plâns de gemetele lui Charlotte, fără niciun folos. Mi-a răspuns cu un alt geamăt care, îmi dau seama acum, era sfârşitul sfârşitului.

Am fost un prost. Era toată numai suflet, iar eu mă găseam acum în locul ăsta, unde femeile astea credeau că am nevoie de ele.

— Hai să mergem, a spus Mână. E prea trist.

Dar eu voiam să descarc banii asupra sierra leonezelor. Erau inofensive şi, în comparaţie cu restul femeilor de acolo, mai aveau o speranţă. M-am strecurat pe lângă o femeie cu gheare imense – pe fiecare unghie era pictat un mic apus de soare – şi m-am dus la toaletă – o gaură în podea într-o cameră cât o debara – să scot fără să mă vadă nimeni bancnotele pe care le ţineam înfăşurate ca o cătuşă în jurul gleznei. Cu cocoloşul înghesuit în pumnul strâns am traversat ringul de dans şi le-am găsit pe cele două tinere stând pe margine, plictisite şi am spus „Scuze” înainte să-i îndes bancnotele în mână celei mai mari. Nici măcar nu s-a uitat la cocoloş; l-a simţit în palmă, dar a rămas cu privirea la mine. Mi-am dat seama într-o clipă că era prima dată când vreuna dintre femeile de-acolo s-a uitat cu adevărat la mine. Am fugit înapoi peste ringul de dans, luând un avans în faţa ciorchinelui de femei de la bar care dădeau să mă înhaţe.

Raymond era afară. Strada era aglomerată şi paznicii de la uşă ne-au spus noapte bună – drăguţ, m-am gândit – şi am aşteptat în taxi pe întuneric.

— Sven e încă înăuntru, a explicat Raymond.

Mână a apărut împreună cu cele două surori care îl sărutau pe obraji şi îl mângâiau pe piept – fusese considerat autorul darului meu – şi le-a lăsat pe treptele clubului. A traversat strada şi a venit spre taxi cu paşi mari, zâmbind larg. A deschis portiera şi s-a urcat lângă mine şi a încercat s-o închidă, dar Iisuse – un corp, iarăşi! – Un corp împiedica închiderea portierei şi nu ne permitea să pornim din loc. Era

prostituata mea cu gheare imense. Mă văzuse dându-le banii celor două surori şi voia şi ea partea ei. Era enormă. Am încercat s-o împing, dar era puternică, cel puţin la fel de grea ca mine, şi se urcase deja pe jumătate în maşină, împiedicându-ne să plecăm sau măcar să închidem portiera. Ţinea mâna întinsă şi vorbea repede, în franceză. Apoi în engleză:

— Dă-mi te văd! Dă-mi te văd!

Am găsit o bancnotă de cincizeci de dirhami şi i-am aruncat-o. A căzut pe stradă. A ridicat-o şi eu am închis portiera, aproape prinzându-i mâna. S-a întors repede şi a intrat la loc în bar, îndesându-şi bancnota în pantaloni, în timp ce noi plecam mai departe.

La ora unu eram deja extenuaţi şi eram înapoi acasă. În holul negru şi răcoros am aşteptat liftul împreună cu Raymond, cu ochii ţintă la uşile de oţel.

— Deci, care-i următoarea destinaţie? a întrebat el. Mâine.

— Nu ştim sigur încă, a răspuns Mână. A ta?

— Plec în Portugalia cu prietenul meu. Ne luăm o vacanţă după ce termină cursa. Pe urmă înapoi acasă.

— Crezi că o să câştige? am întrebat eu.

— Să câştige? Nici vorbă. Dar nu asta e ideea.

Eu credeam că e.

— De ce nu? am întrebat.

— Ideea e să te oferi morţii ca să vezi dacă te alege pe tine.

Mână s-a întors spre el.

— Vrea să se asigure că Dumnezeu vrea ca el să trăiască. Aşa că petrece o grămadă de timp întrebând. Se duce până pe marginea abisului şi simte răsuflarea lui Dumnezeu în ceafă. Dacă Dumnezeu vrea să-l ia, nu trebuie decât să sufle.

— Iisuse! am făcut eu.

A venit liftul şi s-au deschis uşile.

— Nu el.

— Cine?

— Nu cred în Isus, a spus Raymond. Cred că El ar fi oripilat de faptul că-l numim pe Isus Christos fiul Lui.

Pierdusem firul. Mână ne-a adus pe amândoi înapoi la realitate.

— Portugalia, deci.

— Probabil că e frumos, am zis eu.

Nu ştiu de ce am spus-o. Nu mă gândeam la Portugalia ca fiind o ţară frumoasă, cu toate că nu văzusem niciodată vreo imagine, sau nu-mi aminteam niciuna. Când auzeam cuvântul Portugalia mă gândeam la Madagascar, uscat, plin de arbuşti, sărac, cu copacii foşgăind de lemurieni. Nu ştiam practic nimic, dar nu suportam gândul că aveam despre naţiunile lumii numai colaje prost întocmite din manuale de studii sociale şi cataloage turistice frunzărite în grabă.

— Ei bine, a continuat Raymond, mi-e groază, ca să spun drept. Îmi place la nebunie aici. Îmi place să-mi îmbrac hainele în locuri noi. Aceeaşi cămaşă, altă ţară! E poate singurul lucru care-mi place atât de mult – să călătoresc. Am terminat cu femeile, a spus, împingându-şi bărbia în faţă cu o sfidare teatrală.

S-a auzit semnalul care anunţa etajul lui Raymond şi s-au deschis uşile.

— Ce contează sunt călătoriile şi copiii, a spus, păşind afară din lift. Orice altceva e o corvoadă sau moarte.

I-am aruncat o privire lui Mână. *Ce dracu'?* Ţinea uşa deschisă.

— E devreme, a spus Raymond. Nu vreţi să bem ceva?

— Acum? am spus eu.

— Nu e decât 12.30! Am scotch. Scotch de calitate.

Mi-am coborât privirea. N-aveam chef să-mi pierd noaptea cu Raymond.

— Poate, a spus Mână. Ne oprim mai întâi la noi în cameră şi poate ne vedem pe urmă. La ce cameră stai?

— 716, a spus el. O să fie frumos. În Chile seara nu se termină niciodată atât de devreme.

— Ne vedem puţin mai încolo, a zis Mână.

La etajul nostru i-am dat bună seara paznicului adolescent care citea Victor Hugo lângă lift.

— Ai de gând să te duci? am întrebat eu.

— Puţin probabil, a spus Mână.

M-am spălat pe dinţi şi Mână la fel şi ne-am întins pe paturile noastre şi ne-am uitat la un sitcom franţuzesc. O cameristă adevărată era fugărită de un majordom adevărat. Celor care râdeau pe fundal le plăcea la nebunie. Eu voiam să-l smulg pe Mână de lângă fotografia lui Jack. Era absurd, dar nu voiam să răbufnişi după ce băusem atâta...

— Suntem în Senegal, a spus Mână.

— Senegal.

— Ieri eram în Chicago.

— Mda.

— Acum suntem în Senegal.

Idiotul.

— Am venit cu avionul, a spus el.

Lămurim totul mâine. În seara asta o să-i dau voie să fie cretin.

— Senegal e în Africa, a spus el.

— Suntem în Africa, am spus.

— Suntem în viaţă şi am ajuns în Africa.

— Am ajuns aici cu avionul.

— În seara asta am văzut prostituate.

— Şi un bărbat fără picioare.

— Ieri eram în Chicago.

— Ce-ţi face faţa?

La dracu’!

— Bine.

— Încă arată destul de sinistru.

— Uite, Mână, nu...

— Scuze.

— Mi-e bine câtă vreme nu mă gândesc.

— Scuze.

— Nu-mi mai aminti. E destul de rău că...

— Rahat. Scuze. Acum o să ştiu. *Fir-ar masa, frate!* Şi-a tras un pumn în piept. Chiar îmi pare rău, Will.

Dar îi părea rău numai pentru că o menţionase; nu pentru că o provocase.

— Nu doare, am minţit.

— Bun.

— Mâine trebuie să ne descurcăm mai bine, am spus.

Voiam mai mult decât amenzi pentru parcare ilegală şi holuri de hotel.

— Aşa o să facem, a spus el, picotind.

A adormit în câteva minute, respirând mult prea zgomotos, cu mâinile între coapse şi cu palmele împreunate ca pentru rugăciune.

Mama lui Jack ne rugase să-i aducem lucrurile, să mergem cu o maşină până în Oconomowoc, unde îşi ţinea Jack lucrurile vechi, pentru că tatăl lui Jack era prea bătrân, avea peste şaptezeci de ani şi era distrus, iar ea nu credea că s-ar putea descurca singură. Aşa că acum vreo trei săptămâni am închiriat o camionetă şi am mers o oră şi ceva spre nord, de la Chicago, pe autostrada 94, depăşind trailere încărcate cu tractoare John Deere, trecând pe lângă fabricile de medicamente, Teledyne şi Baxter şi Abbott, trecând pe lângă Mars Cheese Castle şi Bong Recreation Area – de două ori încercaserăm în liceu să furăm firma aia –, am zburat pe lângă fermele gri şi morocănoase de la graniţa cu Illinois şi am ajuns în Oconomowok. Am oprit la Muzeul Militar Kenosha, un gazon care se întindea dincolo de autostradă, împestriţat cu tancuri şi elicoptere jalnice. Probabil că fuseserăm acolo de douăzeci de ori din copilărie şi de data asta am coborât din maşină şi am sărit gardul şi am băut singura bere pe care o adusese Mână. Era ianuarie şi era ora nouă şi locul era pustiu. Încă de pe atunci vorbeam de plecare.

— Ce zici de Africa de Sud? m-a întrebat Mână în timp ce-şi plimba mâna pe un tanc din cel de-al Doilea Război Mondial pe care cineva îl numise „momeală pentru tigri”. Toate maşinile păreau mai fragile decât mi le aminteam şi mai mici.

— Nu ştiu, am spus. Poate e prea cunoscută.

— Şi în Turcia mi-am dorit mereu să merg. Ai văzut imagini cu Turcia?

— Aşa cred, am răspuns.

Habar n-aveam, de fapt.

Mână a sărit pe un tanc nemţesc şi s-a uitat prin trapă. Era imposibil să mai încapă pe-acolo. Adevărul e că se cam împănase în jurul taliei.

— Churchill a inventat tancul, am spus eu.

— Mi-ai spus ieri. Ai terminat cartea aia?

— Nu.

O citeam pe îndelete. O savuram. Îmi doream viaţa lui Churchill. Voiam s-o trăiesc clipă de clipă.

După ce am plecat mai departe, cu Mână la volan, am trecut pe lângă un cuplu care stătea pe bara din spate a maşinii parcate pe marginea drumului.

— Ce faci acolo? am întrebat eu.

— Opresc. N-avem încotro.

— Sunt sigur că au mobil.

Nu aveau mobil. Maşina era un Volkswagen Jetta vechi şi aveau nevoie s-o împingă. Cincisprezece metri, nu mai mult, după care o să ridice piciorul de pe ambreiaj şi or să-şi vadă de drum. Bărbatul, îmbrăcat cu un tricou cu Tina Turner, era rotofei şi nu putea să împingă singur maşina de pe taluz, iar femeia, şi mai dolofană, îmbrăcată cu salopetă, nu ştia când şi cum să ridice piciorul. Deci împinsul ne revenea nouă.

Am zgâlţâit maşina până a scrâşnit pe pietriş. Era uşoară. Cei doi au sărit înăuntru, iar noi am împins-o până pe asfalt şi am început să alergăm – era atât de uşoară! După câteva secunde mergea destul de repede, bărbatul a ridicat piciorul, ambreiajul a prins, iar Mână s-a urcat pe bara din spate. Ce mă-sa făcea?

— Dă-te jos, cretinule, am spus.

Dar el se ţinea în continuare de bară. Eu mă oprisem şi acum priveam maşina cum se îndepărtează, cu Mână cocoţat

pe ea ca pe un cărucior de la supermarket. S-au aprins stopurile şi bărbatul a urlat ceva pe geam, gesticulând cu pumnul, îi dădeam dreptate. Mână a sărit jos şi maşina s-a îndepărtat în viteză cu Mână fugind în urma ei şi răcnind măscări. Totul începuse atât de simplu, cu nişte intenţii atât de bune şi de simple...

Complexul era un trio de clădiri paralele, lungi şi joase, în aer liber, deschise non-stop şi se găsea în Oconomowoc, imediat la vest de Milwaukee, la douăzeci de minute de locurile unde copilăriserăm. Mână şi cu mine am intrat în parcarea depozitului, între Industrial Avenue şi Wall Street, nişte străduţe insignifiante cu pavajul prost, vălurit şi plin de gropi.

Mână era încă furios. Bărbatul din Jetta îl făcuse căcănar, şi lui caracterizarea i se părea nedreaptă. Noi îi ajutaserăm şi grasul nu ne permitea să savurăm momentul în stilul nostru.

— În stilul *tău*, am spus eu.

— Idiotu’ dracu’! Nu pot să cred că există asemenea oameni.

Se făcuse aproape ora unsprezece şi locul era pustiu. Erau probabil cincizeci de depozite individuale înşirate pe mai multe rânduri, fiecare era o cutie albă de tablă ondulată de mărimea unui camion mai mic, fiecare avea o uşă rulantă, prinsă de podea cu un lacăt ca o ancoră. Eram singuri în complex. Am parcat în dreptul depozitului nostru, am lăsat motorul mergând şi ne-am dus pe jos până la un magazin Citgo să luăm ceva de mâncare. La tejghea era un tip cu jeanşi roşi la buzunarele de la spate şi o şapcă Blackhawks cu cozorocul deşirat în jurul frunţii roz şi uscate. Achita vreo treizeci de batoane Red Rope.

— Ai de gând să le mănânci pe toate? a întrebat Mână.

Mână intră în vorbă cu lumea. Asta e problema. Intră în vorbă cu persoane în vârstă, le pune întrebări, cu părul lui blond şi faţa curată, cu aspectul lui inofensiv, dar nu prea inofensiv, şi ei se simt imediat în largul lor. Dar când îl furnică ceva pe dinăuntru se poate întâmpla orice.

— Toate ce? a spus tipul cu şapca Blackhawks.

— Batoanele alea din mâna ta.

— Hă?

Blackhawks înţelegea ce vrea să spună Mână, dar pur şi simplu nu ştia de ce l-ar întreba cineva la Citgo de Red Rope-urile lui.

— Dacă le *mănânci* zic, a continuat Mână. Ştii tu, atunci când îţi mişti *mandibula* şi… ştii tu, mesteci…

— Nebunu' dracu'! a spus tipul. Ce mă-ta vrei…

— Nu, ce mă-ta vrei *tu*?

Mână răcnea deja şi erau foarte aproape unul de altul. Mână era mai înalt, îl depăşea cu vreo cinci centimetri şi zece kilograme. Blackhayks a făcut un pas înapoi.

— Dai înapoi, baiatu'? l-a provocat Mână.

— Nebunu' dracu'! a spus Blackhawks şi a scuipat spre dreapta.

— *Eu* sunt nebun? Tu ai cumpărat toate batoanele Red Rope din magazin şi *eu* sunt nebunul? Asta mâncaţi voi aici, în Ocka-Ocka-Noka-Mocka… Sau cum mă-sa îi spune? Eşti cumva primarul din Ocka-Schmakka şi mănânci căcaturile astea de batoane prin lege?

Mână o luase pe arătură. Blackhawks s-a întors să-şi ia restul. Vânzătorul, care avea cam şaişpe ani şi un gât dilatat şi plin de speranţă ca al unei ţestoase, încheia tranzacţia, ignorând desfăşurarea acţiunii. Iar eu încercam să ignor totul şi nu eram sigur de ce. Mână era responsabilitatea mea.

— Muistule! a spus Blackhawks cu un şuierat şi un hăhăit satisfăcut.

— Muist? a făcut Mână, dar Blackhawks ieşea deja. Muist? Cum adică? Asta-i tot ce poţi? Muist? Poponaru' dracu'…

Tipul a plecat. Nu-mi venea să cred. Aveam douăzeci şi şapte de ani şi Mână se înjura într-un magazin cu un Oco-localnic care n-avea mai mult de douăzeci.

— E vreo toaletă pe-aici? l-a întrebat Mână pe vânzător.

— E stricată, a răspuns el.

— Mincinosule, a spus Mână.

Ne-am cumpărat de mâncare şi, după ce am ieşit, Mână, cu restul de baton de ciocolată atârnându-i din gură, a urinat pe peretele exterior al magazinului Citgo, încercând să-şi dea seama ce a vrut să spună cu „muist”.

— Bănuiesc c-a vrut să spună că sunt homo, nu?

— Nu ştiu.

— Dar ăla care excită vedetele porno înaintea filmărilor nu e tot muist?

— Nici pomeneală, am spus eu, mirându-mă că ştiam aşa ceva.

— Ah.

Mână şi-a continuat excreţia, iar eu am pornit spre depozit.

După ce am rulat uşa argintie care făcea un zgomot infernal, înainte să aprind lumina, l-am văzut pe Jack Sikma. Stătea într-un colţ, un poster în mărime naturală a lui Sikma cel lent, centrul totemic al echipei Milwaukee Bucks, un alb uriaş şi stângaci, dar un jucător deloc prost pe teren, care aici ne întâmpina cu un zâmbet. Am atins întrerupătorul şi unicul bec din spatele încăperii s-a trezit la viaţă. Locul era plin ochi. Mână venise lângă mine, examinându-şi jeanşii stropiţi de efluviile care ricoşaseră din zid.

— Iisuse! a făcut el.

Locul era ordonat, cu şiruri de cutii perfecte aranjate în teancuri după mărime, iar în dreapta erau lucrurile care nu mai încăpuseră sau pe care Jack le adăugase după aia. Saltele. O plasă cu mingi de fotbal. Un *pachinko*[1]. Un colţ înţesat cu vechile lui hărţi selenare.

Era o seară foarte rece.

— Mă duc să mă uit pe-aici, a spus Mână.

— Ce? Unde?

— Pe-aici. E un depozit de arme al Gărzii Naţionale chiar aici, în spate, pe deal. Decât să stau aici între toate astea şi să mă uit la tine cum scotoceşti printre ele.

— Nu mă ajuţi să le strâng?

---

[1] Joc de noroc japonez, pe un suport asemănător celui de pinball.

— Ba da, dar ştiu că vrei să te uiţi prin ele mai întâi.
— Nu vrei să le vezi?
— Păi... nu.
— Să nu iei camioneta.
— N-o iau. Mă duc pe jos.
— Lasă-i motorul mergând.
— Îl las.
— Pe urmă să mă ajuţi să strâng toate astea.
— Când termini cu uitatul, te ajut.
— Bine.
— Mă întorc cam în jumate de oră. Mă duc să văd ce e acolo sus.
— Chiar ai de gând să...
— Mă întorc.
— Bine.

Şi a plecat. Era un tâmpit şi un ciudat – tot timpul dispărea dar eram fericit să fiu lăsat în pace. Am deschis o cutie cu lucrări vechi din şcoală şi desene pe hârtie de desen tehnic, un teanc de douăzeci, din care optsprezece erau cu planeta Saturn, unele cu sclipici. Când aveam amândoi unsprezece ani, înainte să fiu sigur că dacă stai pe toaletă nu-ţi intră în rect insecte zburătoare şi înainte ca inima să înceapă să-mi bată neregulat – o să povestesc pe larg mai târziu, dar n-a fost aşa mare chestie Jack şi cu mine ne luam blocurile de desen şi ne întindeam pe burtă şi ne desenam casele viitorului şi peisajul înconjurător, aşa cum avea să arate în 2020. El era mai bun decât mine la desen tehnic, aşa că el făcea chestiile astea, iar eu făceam iarba şi animalele şi oamenii, cu mâini mari şi capete mici, dar orice am fi făcut, oricum ne-am fi împărţit sarcinile, desenele nu aveau nicio legătură cu viziunile noastre. Dar ambiţia lor era clară şi astfel îi derutau pe profesorii noştri care credeau că suntem pe atât de tembeli, pe cât ne prefăceam că suntem. Curând însă, toată lumea şi-a dat seama că Jack era diferit de mine şi de Mână, că ceea ce la mine era haos la el era calm şi ceea ce la Mână era o gură căscată şi în

continuă mişcare la el era înţelepciune. Dar el nu era şmecher, deşi Mână şi cu mine ne doream asta şi ocazional chiar atingeam un oarecare nivel de şmecherie la scară locală. Lui Jack îi lipsea gena asta, nu se putea mişca cu fluiditate sau cu furie, nu ştia să-şi împingă şosetele în jos cum trebuie şi voia ca părul să-l avantajeze, dar petrecea prea mult timp încercând să-l ţină la locul lui. Era atent şi mereu pus la punct – noi presupuneam că era din cauză că avea astm şi timp de ani de zile a fost un copil foarte micuţ, cu mult mai mic decât noi, ceilalţi, mai scund, mai slab, proporţionat, ilar aproape anemic. Îşi coordona bine mişcările, era un atlet bun, serios, dar atât de mic, un copil în miniatură – până şi capul îl avea mai mic. Asta până prin ultimul an de liceu când şi-a dat drumul, a ajuns la 1,80, s-a împlinit şi, cu ochii lui umezi şi gropiţa din bărbie, a ajuns preferatul fetelor mămoase care voiau şi să-l răsfeţe şi să-l înveţe lucruri pe care ele le ştiau şi pe care trebuia să le ştie şi el. Iar el a tratat această atenţie care i se acorda cu un simţ al responsabilităţii, cu o solemnitate chiar, care pe noi ne scotea din minţi.

Huruitul stins al camionetei noastre a încetat şi s-au auzit voci apropiindu-se.

JOI

Ne-am trezit târziu. Era deja ora nouă.

— Cât timp irosit, a spus Mână. Am fi putut să dormim în maşină pe drum.

— O să ne descurcăm.

— Trebuie să-i dăm bătaie.

Ne îngrămădeam lucrurile în rucsaci.

— Te-ai sculat azi-noapte? am întrebat eu. M-am trezit pe la 2.30 sau aşa ceva şi nu erai aici.

— Mda, m-am trezit. Vorbeai în somn.

— Ce spuneam?

— N-avea logică.
— Aşa că ai plecat?
— M-am dus jos la Raymond.
— Să mori tu!
— Ba da. Frate, individul ăsta…
A bătut cineva la uşă. Am deschis. O femeie măruntică a-nceput să ne explice prin gesturi că vrea să facă curat în cameră. Mi-am cerut scuze şi i-am spus că plecăm în curând. A zâmbit, a făcut o plecăciune şi s-a retras.
— Stai un pic, am spus. De unde vine mirosul ăsta?
— De la tine. Tu puţi.
— De la amândoi. Amândoi puţim.
Mi-am adulmecat subsuorile. Mirosul era foarte puternic.
— Va trebui să ne spălăm hainele astea. Azi o să transpirăm în toate.
Ne dăduserăm seama de mult că nu prima transpiraţie producea mirosul. Ci a doua transpiraţie pe pielea sau hainele deja expuse. Era *re-transpiraţia.*
M-am spălat cu mare bucurie. În duş, în timp ce înghiţeam apă, apa îmi cădea şuierând pe cap, iar picăturile grele, după ce îmi mângâiau abdomenul, îmi atingeau ritmic picioarele. Mi-am spus, de fapt chiar am şoptit cu voce tare, că niciodată nu mă simţisem atât de bine la duş.
Am mers cu maşina până la aeroport şi ne-am dus direct la ghişeul Air Afrique. În spatele biroului erau trei regine – impunătoare, îmbrăcate în cele mai elaborate şi mai splendide straie, cu pielea luminoasă ca nişte lampioane lustruite.
Le-am întrebat ce zboruri pleacă din Dakar.
— Încotro mergeţi? au întrebat ele.
— Ce zboruri pleacă de aici? am întrebat eu.
— Nu ştiţi încotro mergeţi.
— Da şi nu.
Aveau un zbor spre Mauritania, dar pentru Mauritania era nevoie de viză.
— Mai e şi altul?

— E un zbor mâine spre Casablanca.

Marocul nu cerea viză. Dar ar fi trebuit să mai stăm în Senegal încă o noapte. Ceea ce însemna o probabilitate din ce în ce mai mică de a putea face ocolul lumii. Eşuam în toate privinţele în acelaşi timp.

Ne-am asigurat că mai sunt locuri la zborul respectiv şi ne-am hotărât să ne hotărâm mai târziu. Am plecat de la aeroport şi am pornit-o spre coastă, spre Saly, unde erau plaje.

Mai întâi trebuia să înotăm. Apoi o să vedem crocodili şi maimuţe. Apoi o să mergem până în Gambia şi înapoi. Era posibil, ne-am gândit noi, dar trebuia să fim rapizi.

Ne-am rătăcit înainte să ieşim din zona aeroportului. În faţa unui hangar abandonat ne-am oprit să cerem indicaţii, în parcarea de lângă aeroport erau vreo treizeci de bărbaţi, jumătate dintre ei în costum. Un contingent de cinci s-a apropiat de maşină. Am explicat unde voiam să ajungem – la Saly – şi în loc să ne spună pe unde s-o luăm doi dintre ei au început să se certe, amândoi cu mâna pe mânerul portierelor din spate. Am mai întrebat o dată pe unde s-o luăm. Instrucţiuni, atât, am spus.

Apoi ne-am trezit cu un tânăr pe bancheta din spate.

— Vă duc eu, s-a oferit el.

— Ce? a spus Mână.

El conducea.

— Eu arăt drumul şi voi plătiţi, nicio problemă.

Mână s-a uitat la mine, eu m-am uitat la Mână.

— Eu arăt, voi plătiţi, nicio problemă, a repetat el.

Îl chema Abass. Era mai tânăr decât noi şi purta un trening de nailon; stătea unde stătuse şi poliţistul şi mi-am dat seama, spre surprinderea mea, că mă bucuram de prezenţa lui. Era mai bine să fim trei.

Dar după câteva minute, datorită indicaţiilor lui eram deja pe drumul spre Saly şi el nu ne mai servea la nimic. Am verificat pe hartă şi am văzut că restul drumului, care în total lua cam două ore, era drept.

— Nartrebuisăldămjosacum? am întrebat eu.
— Credcăarfimârlănie.
A rămas. Ne plăcea de el. Îi plăcea Otis Redding, şi Mână avea o casetă cu Otis Redding aşa că am pus James Brown. Cel mai mult îi plăcea Wu-Tan Clan, dar n-aveam aşa ceva. Aveam Dolly Parton.
Drumul era o nesfârşită piaţă – magazine cu pneuri, frigidere la mâna a doua şi tarabe cu fructe în aer liber. Trei şmecheraşi jucau fotbal mecanic pe o masă la nici doi metri de drum. Microbuze albastru strălucitor şi vopsite voios de mână, pline până la refuz. Când pasagerii voiau să coboare microbuzul încetinea şi ei săreau pe uşa din spate. Nu oprea practic niciodată. Copiii erau jegoşi, dar benzinăriile Mobil şi Shell erau imaculate, ca şi adulţii. Peste tot oameni în dashiki destul de lungi cât să atingă taluzul nepavat al drumului, dar cu toate astea fără pată.
Lumina era de un alb prăfos cu care ne obişnuiserăm deja. M-am hotărât ca, după ce ajungem la Saly, să-i dau lui Abass cam jumătate din banii pe care-i mai aveam cu noi – cam o mie două sute de dolari.
— Ai nevastă? a întrebat Mână.
— Nu, nu. Curând, a spus el.
— Copii?
— Nu, nu. Curând.
Ce-ar putea să facă cu banii? Să înceapă o afacere? Să fugă din Senegal? Îmi lipseau instrumentele necesare ca să-mi imaginez.
La un semafor un bărbat vindea suc de portocale. I-am făcut semn să se apropie. A venit la geam. Dar nu era suc de portocale. Era lichid de frână. Vindea lichid de frână şi casete audio. În spatele lui un morman imens de peşti, de forma unui muşuroi, putrezea în soare.
— Ar trebui să-l lăsăm să coboare aici, am spus eu.
Mână i-a expus oferta. Abass a clătinat din cap şi a zâmbit.
— Vrea să meargă la Saly, mi-a tradus Mână.

Am mers mai departe. Mână şi Abass vorbeau despre ceva care îi provoca lui Mână multe exclamaţii de surpriză. S-a întors spre mine:

— Cred că tocmai a spus că tatăl lui a fost ambasador în Zair.

— Spune-i felicitări, am zis eu, întrebându-mă ce caută un fiu de ambasador în maşina noastră, în drum spre Saly.

Mână şi Abass au schimbat câteva cuvinte.

— E mort de zece ani, a explicat Mână.

Ne-am exprimat condoleanţele. I-am întins lui Abass un baton energizant cu fulgi de ciocolată. A făcut semn, prin parbriz, spre un camion de armată francez care trecea pe lângă noi în direcţia opusă.

— Întreabă-l numele de familie, am spus eu.

Mână a pus întrebarea.

— Diallo, a răspuns Abass.

— Zău? a făcut Mână.

Încă un camion al trupelor franceze.

— Spune-i, am zis eu, că avem un Diallo[1] celebru în America.

Mână i-a spus. Abass a fost foarte interesat.

— Abass vrea să ştie, a spus Mână, ce-a făcut Diallo al nostru ca să ajungă celebru.

Am mers în tăcere o vreme. Ştiam că n-am reuşi în veci să-i explicăm şi nu voiam să stricăm starea de spirit.

— Spune-i că e cântăreţ, am zis eu.

La Saly am ieşit de pe şosea şi am mers pe câteva străduţe boltite de crengile copacilor. Eram într-o staţiune şi curând vegetaţia a devenit mai luxuriantă, străzile mai puţin aglomerate – parcă intram într-un parc naţional din Florida.

---

[1] Amadou Diallo, tânăr african, emigrant ilegal în SUA, împuşcat mortal de poliţia din New York în 1999. Pentru că victima nu era înarmată, incidentul a provocat o mare controversă legată de brutalitatea poliţiei şi prejudecăţile rasiale.

Ne-am îndreptat spre un hotel care se chema Savana Saly şi în parcare am ieşit din maşină şi ne-am întins oasele.

Tocmai pregăteam banii – teancul extras din buzunarul interior, de sub curea – când ne-a spus cât vrea.

— Cât? a spus Mână. Abass vorbea repede şi cu asprime. Cred că vrea optzeci de dolari.

— Optzeci de dolari ca să ne arate drumul până la autostradă?

— Aşa se pare.

— E prea mult, i-a spus Mână lui Abass.

S-a uitat cu duşmănie la Mână. Acum nu mai era prietenul nostru. Optzeci de dolari pentru trei intersecţii şi o oră de mers pe autostradă.

I-a aruncat şi alte cuvinte lui Mână.

— Cică trebuie să ia un taxi până la Dakar, mi-a explicat Mână.

Era limpede că n-avea de gând să ia niciun taxi până la Dakar. Lua autobuzul şi băga banii în buzunar. Nu ne mai plăcea de el. Ştia că o să ne simţim ca naiba dacă-i dăm mai puţin decât ne-a cerut, dar optzeci de dolari nu era corect. M-am uitat spre cer şi cerul nu m-a slăbit. Conduceam de prea multă vreme şi încă nu mâncaserăm...

— Will.

Voiam un tavan, dar era prea subţire şi poros şi m-a luat ameţeala. Voiam să am deasupra ceva substanţial...

— Will.

— Ce? Ce?

— În buzunar. Bancnotele.

— Scuze.

I-am dat cei optzeci de dolari, dar nu şi cei o mie două sute, aşa cum plănuisem. A luat banii şi şi-a scris numele şi numărul de telefon pe o bucată de hârtie, îndemnându-ne să-l sunăm dacă avem nevoie de ajutor să ne întoarcem în Dakar. I-am spus că o să-l sunăm negreşit. Nenorocitul!

S-a dus pe jos până la autostradă. Mână şi cu mine am rămas în parcare privindu-l cum se îndepărtează. Mie-mi ardeau degetele de nerăbdare şi eram pe jumătate leşinat.

— Ce păcat, a spus Mână.

La recepţia hotelului, dedesubtul unui acoperiş de paie şi în afara lui, un *melange* epuizat de turişti francezi stăteau pe valize, aşteptându-şi izbăvirea. S-au holbat la noi cu dispreţ. Ne-am cazat şi ne-am lăsat lucrurile în camera întunecoasă şi răcoroasă. Ventilatorul din tavan se învârtea nebuneşte. Îi lipsea un şurub. Peste tot erau poze cu papagali şi alune.

Ne-am dus să înotăm. La bar ne-am cumpărat două cutii de Fanta de portocale rece şi le-am cărat în pantofi, pe care-i ţineam cu degetul ştaif. Luaserăm cu noi un singur rucsac, în care îndesaserăm prosoape din cameră şi paginile mele cu Churchill.

Plaja era îngustă şi stâncoasă, apa de un albastru cobalt vibrant. Cei care făceau baie erau toţi albi şi bătrâni, cu carnea fleşcăită, bărbaţii în bikini, iar jumătate dintre femei, topless şi cu toate alea atârnând fără grijă. Mână a luat-o la fugă, a lipăit pe o stâncă precum un jeleu mare şi cenuşiu şi de acolo în apă.

— Futu-i mă-sa! a răcnit din apa care-i venea până la mijloc şi şi-a dus într-un gest rapid mâinile la faţă. E rece ca dracu'!

Dar n-a ieşit.

Am intrat şi eu; era criminal. Aerul avea în jur de 38 grade şi ne aşteptaserăm ca apa să fie la fel, sau pe aproape. Dar era îngheţată, revigorantă. Rece ca un lac din nordul Wisconsinului, în iunie.

Voiam să mă încălzesc mai tare înainte să mă arunc în apă, voiam să mă îmbib de soare. Mi-am întins prosopul, m-am aşezat cu capul pe nisip şi am ascultat. O pasăre, la cincisprezece metri deasupra mea, a căzut din cer ca un avion. Dar într-o secundă s-a ridicat, cu un peşte în plisc, şi a zburat spre ţărmul alb.

Mi-am afundat capul mai adânc în prosopul de pluş şi am închis ochii. Numai pe nisip, aşa ca acum, am simţit vreodată

că aş putea să dorm la nesfârşit, am simţit că somnul ar putea fi o destinaţie. Aveam parte de un confort desăvârşit şi ştiam că bombăneam cuvintele *Fantastic, ce bine e, fantastic, ce bine e,* dar nu mă puteam abţine. Soarele îmi atingea jumătate din faţă, un ochi, un umăr. Se apăsa în mine, mă înghiontea cu degetele în gât, în creştetul capului, în gambă. *Fantastic, fantastic,* îmi spuneam. Apoi mi-am zis: *Pari atât de mulţumit.* Da. *De ce? E nepotrivit şi pe bună dreptate.* Ştiu. *Dar de ce spuneai că e nepotrivit?* Nu ştiu. *Ba ştii.* De ce facem asta? De ce încercăm să ne amintim de ce o asemenea stare nu mai e posibilă? *Stai puţin. Îmi amintesc...*

Am găsit răspunsul.

Mână oprise motorul camionetei închiriate. Îi spusesem să n-o facă. Sau poate că nu prea mai aveam benzină? Nu se putea aşa ceva. N-ar fi trebuit să las motorul mergând. De când eram aici? Pierdusem noţiunea timpului. Era o benzinărie alături, aşa că nu conta.

— Mână?

Nimic.

Auzeam voci afară şi se apropiau. Am pus desenele la loc în cutie. M-am ridicat, cu spatele la uşă. Podeaua depozitului a scârţâit şi, când m-am întors, ceva m-a lovit în falcă. Un avion din ciment. Am căzut în genunchi. Într-o clipă aceeaşi chestie, sau altceva identic, m-a lovit în spate.

De ani de zile nu mai încasasem un pumn. Ăsta fusese un pumn sau o bâtă? Un ciomag. Un pumn în falcă şi apoi un ciomag în spate. Nu era pumn; prea tare. O scândură, ambele dăţi. M-am uitat în jur să văd cine fusese, dar am văzut numai podeaua. Apoi o pereche de pantofi foarte aproape, bocanci de muncitor negri, iar în spatele lor o pereche de tenişi albi. Încă o pereche de pantofi poate. Doi tipi, sau trei. M-am proptit în genunchi, m-am sprijinit pe coate şi am încercat să-mi ridic capul. Durerea mi s-a înşurubat în şira spinării. Am încercat să vorbesc, dar n-am putut – plămânii în flăcări. Am căzut în faţă,

dar m-am sprijinit în mâini înainte să mă lovesc cu faţa de podea.

— Ce dracu’? am bâiguit.

Cu obrazul pe podeaua rece de lemn am reuşit să disting trei siluete. Aveam sânge în gură. Mi se prelingea pe bărbie în timp ce vorbeam. *Mână, nenorocitule!*

Am încercat iar să mă uit în sus, dar aproape am leşinat de durere. M-am ridicat în capul oaselor, cu faţa în jos, şi mi-am şters sângele cu dosul palmei. M-am uitat în jur după o armă. Îmi simţeam spatele rupt. Nu era o durere surdă; era acută, aproape plăcută.

Unul din ei a râs. Un râs ca o tuse.

Vârful unui pantof mi-a sfârtecat stomacul. Mi-am pierdut plămânii. Am scuipat un cocoloş de sânge pe rogojina indiană uzată pe care Jack o ţinea în dormitor. Aveam nevoie doar de o secundă să-mi trag sufletul. Fir-ar al dracu’, o secundă.

— Răspunde, a urlat o voce.

Nu auzisem întrebarea.

În genunchi, dar în poziţie verticală, mă clătinam sălbatic, interacţionând cu pereţii metalici ai depozitului. Făceau un zgomot mărunt, rapid şi slab. Fâşii de piele de pe încheietura degetelor îmi rămâneau pe pereţi, albe şi cu marginile roşii. Cel care era mai aproape a râs. După care mi-a tras un şut drept în piept. De data asta m-am lovit cu capul de podea. N-am putut evita contactul. Am încercat, dar mâinile mele păreau prea mici. Apoi capătul scândurii s-a prăvălit peste mâna mea dreaptă, ca o lopată.

Mi-am pierdut cunoştinţa. Când am deschis ochii mi se părea că trecuseră ore întregi de când nu mă mai simţisem viu. Aveam senzaţia că trăgeam aer din nişte plămâni minusculi şi zdrobiţi. Nişte plămâni cât nişte degetare. Nu întrezăream niciun sfârşit. Aveam nevoie să respir măcar o dată, totuşi. Doar o secundă. Dar să mor aşa…

Nu, nu-mi reveneam. Mi-am simţit plămânii atât de mici şi de arşi când am încercat să forţez nişte aer în ei. Voiam un

pistol. Nu nimeriseră pe cine trebuia. Am încercat să spun ceva, dar când am încercat m-au orbit lacrimile. Plămânii îmi fuseseră îmbibaţi cu gaz de brichetă şi li se dăduse foc. Ce voiau? Totul se învârtea sub mine.

Începeam să respir mai uşor, dar aveam mâinile strivite. Şi chiar dacă găseam ceva cu care să-l pot ataca pe unul din ei, mai rămânea celălalt. Numai o armă de foc ar fi fost de folos. Două arme. Un cuţit. Măcar aş fi putut să provoc nişte stricăciuni. Uram şansele inegale. Mă atacaseră pe la spate şi erau doi. N-aveam aproape nicio opţiune. Şi unde dracu' era Mână? Din clipă în clipă urma să vină cu o bâtă şi să crape nişte capete. Tânjeam după sunetul ăla.

Unul dintre ei a urlat ceva. Cred că a fost „Răspunde-mi!" din nou. Nu auzeam chiar tot.

Am dat să mă ridic. Cel care era mai aproape de mine m-a apucat de păr. L-am pocnit peste mână – aveam mai multă forţă decât crezusem. Un smoc din păr mi-a rămas în mâna lui. Am făcut doi paşi înapoi şi m-am împiedicat de nişte bucăţi dintr-o masă. Eram din nou la pământ. Cel de aproape continua să râdă. Am încercat să strig, dar n-a ieşit decât o şoaptă. Coloana mea era un băţ care mă împungea în craniu, o mătură care împingea într-un tavan.

— Nenorocitule! a răcnit cel de mai încolo.

S-a auzit atât de tare în cutia de oţel, încât m-am cutremurat. Celălalt a intrat şi a stins lumina. Gheata a venit de jos, a interacţionat cu jartea dreaptă a capului meu, şi n-am mai ştiut pe ce lume sunt.

Când m-am trezit eram singur. Nu-mi simţeam decât ochii. Aveam senzaţia că-mi fuseseră scoşi, scufundaţi în acid şi pe urmă înfipţi la loc cu ace. Scândurile din podea erau de stejar, foarte vechi şi cu muchiile rotunjite. Palma mea dreaptă a întâlnit lemnul în vreme ce obrazul mi-era culcat pe braţ, dar cealaltă palmă n-am putut s-o localizez. Nu simţeam nimic acolo unde presupuneam că ar trebui să fie. Am deschis din

nou ochii. Mi s-a părut că aud un câine. Dar nu era niciun câine.

Am încercat să mă ridic în fund, dar capul îmi era prea greu. Puteam să-mi mişc obrazul, dar nu să-mi ridic ţeasta. Nu voiam s-o salt de pe podea, de teamă să nu se rupă ceva. Mi-am lăsat obrazul la loc şi am dormit. M-a trezit un trosnet şi m-am sculat în capul oaselor cu un pârâit. Îmi simţeam numai jumătatea de cap care stătuse lipită de podea. Am regurgitat şi am scuipat. Mi-am şters mâna de o cutie din spatele meu, fără să mă uit. Nu voiam să văd nimic alb, vreun os din mâna mea. Mi-am palpat gâtul să văd dacă sângele curgea constant, ceea ce ar fi însemnat că sunt pe moarte, dar nu curgea. M-am uitat la podea, unde stătusem cu capul, dar nu era decât o mică baltă neagră, deja uscată pe margini. Nu se putea să fi pierdut prea mult sânge. Capul unui câine s-a iţit în uşă şi apoi a dispărut.

Îmi foloseam mâna dreaptă, dar pe stânga nu mi-o simţeam. Mi-am dat seama că nu-mi simţeam stânga. Unde mi-era braţul stâng? M-am uitat unde o fi şi l-am găsit atârnând din umăr ca un clopot de vânt. Era dislocat sau rupt.

Capul stătea la locul lui, dar bălăngănindu-se. Durerea era atât de acută şi de pulsatilă, că mă fascina. Nu semăna cu obişnuita durere de cap, care e vagă şi surdă; asta era un trosnet constant pe dinăuntru, de parcă un târnăcop îmi sfărâma continuu pereţii interiori ai craniului.

Când încercam să privesc în jos mă dureau ochii. I-am închis.

În urechea internă îmi bâzâiau insecte. Ceva zornăia uşor. Apoi un sunet strident, ca un şuierat, dar mai ascuţit şi mai îndepărtat. Mi-am pipăit faţa; partea dreaptă era amorţită. Am scuturat uşor din cap şi durerea a devenit stratosferică.

Am dormit ore întregi, aşa mi s-a părut. În cele din urmă m-am ridicat în picioare, dar am căzut imediat şi o explozie fierbinte de sticlă pisată mi-a săgetat piciorul stâng. Apăruse din nou câinele. Era un collie alb cu kaki şi stătea în faţa uşii

depozitului. Am deschis gura şi am închis-o la loc. Camioneta era la locul ei. Parbrizul era crăpat pe mijloc, o plesnitură mare din care porneau zeci de mici afluenţi. Stăteam jos şi n-aveam idee cum aş putea ajunge la ea.

I-am auzit paşii pe pietriş. Mână.

— Iisuse Christoase, ce dracu'? a spus. Ce dracu' s-a întâmplat?

Îl uram. O încasasem în locul lui. Pe el îl căutau.

— Spune-mi! a zis.

— Unde ai fost? am gâfâit eu.

— Ce dracu' s-a întâmplat?

Mi-am compus o voce.

— Unde ai fost, Mână?

Mi-am ridicat capul şi m-am aşezat în fund. Plaja arăta la fel. Mână era mai departe în larg, înotând cu mişcările lui perfecte spre o mică barcă de pescuit. M-am sculat în picioare şi aproape că m-am prăbuşit, mi-am încolăcit genunchii cu braţele şi m-am odihnit şi apoi am intrat în apă, clătinându-mă, şi mâinile calme şi reci ale mării mi-au cuprins gambele, apoi genunchii şi şi-au întins degetele groase şi puternice în jurul pulpelor şi braţele osoase şi îngheţate în jurul taliei. Mi-am băgat capul la fund şi am ieşit din nou ud şi mai puternic.

Mi-am scuturat părul de pe faţă şi l-am dat peste cap, lăsând apa să-mi curgă din gură şi să mi se împrăştie încet în jos pe gât. Mână s-a ridicat din apă şi a privit în barca goală. Eu nu vedeam ce e acolo. Dar el găsea adesea lucruri. A înotat înapoi; barca era goală.

Pe mal ne-am uscat la soare. Departe în larg, o barcă pescărească şi un bărbat care trăgea un peşte uriaş, sau o bucată dintr-un peşte. Semăna cu un peşte-spadă şi îi lipseau bucăţi mari de pe laterale.

— Peşti necrofagia spus Mână. Muşcă şi dispar în adânc.

— Bietul om.

— Întoarce-te, a spus Mână.

— De ce?

— Nu mi-ai arătat porcăria aia. Iisuse!
— Ce?
— Ai văzut cum arată spatele tău?
— Nu. Oarecum.
— La dracu', frate! Ai o vânătaie uriaşă aici – şi-a apăsat degetul în partea din stânga jos a spatelui – şi aici – şi-a trecut palma peste umărul meu drept – e tot roşu şi zgâriat. E groaznic.
— Acolo nu mă doare.
— Păi, foarte bine. Doar că arată groaznic.
„De parcă n-ar fi fost vina ta!"
„Credeam c-am depăşit faza asta."
„Nu sunt sigur că am depăşit-o şi eu."
O femeie cu umeri puternici se juca lângă apă cu patru puşti. Îl îngropaseră pe cel mai înalt dintre ei şi hăhăiau ca nişte călăi. Câinele lor a venit spre noi şi aştepta să-l băgăm în seamă. Era o chestie mică şi albă cu picioare scurte şi târa după el o lesă. Ne făcea cu ochiul.
— N-are decât un ochi, a spus Mână.
Chiar aşa.
L-am scărpinat pe cap. Jumătate din animalele din viaţa mea avuseseră un ochi lipsă – în copilărie îi dădeam alune unei veveriţe ciclopice, Terrence, care locuia pe acoperişul casei; n-am reuşit să-mi dau seama dacă asta aducea noroc, sau ghinion. Singurul ochi al câinelui era larg deschis, iar cclălalt era strâns închis în jurul orbitei goale. Râdea însă – era obişnuit să fie admirat. *Ascultaţi, prieteni, sunt chior, dar vă fac cu ochiul, arătaţi-mi şi voi ceva dragoste.* L-am scărpinat peste tot, în timp ce el se mişca ghidându-ne mâinile spre locurile cu nevoile cele mai presante. Când s-a simţit mulţumit, s-a întors brusc la familia lui. Trebuia să se întoarcă să aibă grijă de nişte lucruri.
În timp ce valurile micuţe veneau să ude nisipul sâsâind lung, am scos cartea despre Churchill. Acum era la Amiralitate, punea totul în ordine cu biciul, încerca să mărească producţia

de nave, îşi şlefuia talentele de orator, i se năştea primul copil, îi scria scrisori frumoase Clementinei lui. Eu nu scrisesem niciodată vreo scrisoare frumoasă nimănui şi nu mă luptasem niciodată cu burii, nu repusesem pe şine niciun tren deraiat la Frere, nu stătusem niciodată în faţa tirurilor lor de artilerie încărcând răniţi în maşini şi îngrijind…

„Churchill, ce-ai fi făcut tu?”

„Când?”

„În Oconomowoc.”

„Ce? Ce tot spui acolo?”

„Am fost bătut. M-au pocnit cu bâte. Eram într-un depozit, adunam lucrurile lui Jack, mă uitam prin ele, cred că eram cam dezorientat şi Mână plecase…

„Unde era Mână?”

„Se dusese sus, pe deal.”

„Mână ar fi trebuit să fie cu tine.”

„Ştiu, dar, dacă îmi dau voie să recunosc asta, o să-l părăsesc şi nu vreau s-o fac. Ba vreau, şi încă foarte des, dar m-am căptuşit cu el, fără el mi-ar fi mai rău, dacă-ţi vine să crezi.”

„Îmi vine.”

„Deci tu ce-ai fi făcut?”

„N-aş putea spune. Nu prea aveam nicio şansă.”

„Aş fi luptat alături de tine, Churchill. Oriunde. Ţi-am mai spus asta? În India, aş fi fost acolo şi m-aş fi aruncat în tirul muschetelor. În Egipt, supraveghind armata dervişă la Surgham Hill, aş fi fost acolo. Cavalerie, infanterie, nu contează…

— Ar trebui să mergem, am spus.

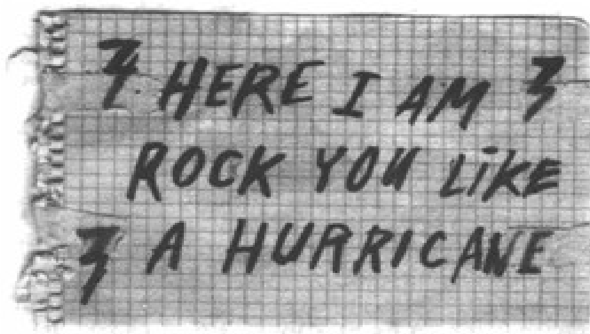
— Bine, a spus Mână.

Ne-am îmbrăcat rapid ca să putem să mergem cu maşina prin sate şi să lipim bani de măgari. Eram în Senegal de douăzeci de ore şi încă nu dăduserăm de pomană nimic.

Am condus eu. Am condus repede. Drumul era uscat, trecea printre arbuşti şi din când în când apărea câte o fermă, iar pe marginea drumului erau o mulţime de cocioabe, cu

garduri din uluci subţiri şi ascuţite. Pământul era uscat, iarba chihlimbarie. Am depăşit şi alte autobuze albastre care plesneau de cât erau de pline de pasageri care se holbau la noi, se holbau în gol.

Planul cu măgarul era al lui Mână. În maşină, cu părul încă ud, ne uitam după măgari singuri de care puteam să lipim bani pe care să-i găsească stăpânii lor. Ne întrebam ce-or să creadă stăpânii măgarilor. Ce-ar putea să creadă? Habar n-aveam. Bani lipiţi pe un măgar? Era o idee grozavă, ştiam şi noi. Banii urma să-i punem într-un plic de hârtie făcut din caietul de matematică pe care-l cumpăraserăm, lipit cu leucoplast. Pe hârtie Mână a scris un mesaj de salut, care funcţiona şi ca explicaţie, murdărindu-se pe degete de marker permanent marca Sharpie. Iată mesajul[1] :

Am văzut mulţi măgari. Dar de fiecare dată când vedeam câte un măgar era şi cineva lângă el.

— Trebuie să găsim un măgar singur, ca să fim siguri că stăpânul o să fie surprins, a spus Mână.

— Corect.

Am mers mai departe.

— Aici arată ca-n Arizona, a spus Mână.

— Şi totuşi staţiunea era destul de luxoasă.

— Fii atent!

[1] Refrenul melodiei *Rock You Like a Hurricane* a trupei rock Scorpions.

Ieşiserăm o secundă de pe drum, cu un scrâşnet de pietriş şi o înclinare spre partea dinspre pasager, apoi revenisem, orizontal şi drept.

— Tâmpitule! a spus Mână.

— Gata. Nicio problemă.

— Prostule! Ascultă.

Se auzea un sunet plescăit.

— Trage pe dreapta, a spus el.

Aveam pană.

Ne-am oprit. Când am coborât din maşină, era foarte linişte. Pământul era neted şi savana era întreruptă din când în când de copaci mari, fără frunze, cu trunchiuri noduroase şi musculoşi de sus până jos. Pe lângă noi a trecut un autobuz albastru aprins şi pictat nebuneşte, plin ochi; toată lumea s-a holbat. Soarele era exact deasupra capetelor noastre.

Am scos roata de rezervă şi uneltele şi am ridicat maşina pe cric. Ne-am apucat să scoatem şuruburile, dar erau ruginite şi nu se clinteau. Le-am lovit cu cheia franceză – fără niciun rezultat. Ne-am aşezat pe jos lângă maşină, rupţi de oboseală ca din senin. Asfaltul era atât de cald că îmi venea să-mi lipesc obrazul de el. Îmi imaginam ce urmează: să facem autostopul până în primul oraş, poate chiar să luăm autobuzul, după care să ne chinuim să găsim vreun atelier auto, apoi să negociem cu mecanicii, să facem drumul înapoi într-un camion de depanare şi, multe ore mai târziu, să ne schimbe careva cauciucul spart. Pierdeam o zi întreagă. Deja pierduserăm prea mult timp.

În spatele maşinii a apărut un bărbat îmbrăcat într-un dashiki violet cu negru. Avea pe puţin şaptezeci de ani, falca mică şi colţuroasă şi ochi mici şi negri în fundul capului. Nu spunea nimic.

S-a vârât între mine şi Mână şi, fără niciun cuvânt, a preluat comanda. Mai întâi a aşezat o piatră sub roata din spate ca să împiedice maşina s-o ia la vale. Nouă ne sărise din minte. Apoi s-a lăsat pe vine şi, cu nişte mâini care, după cum arătau, nu mai văzuseră umezeală de zeci de ani, cu riduri albe

ca nişte pânze de păianjen, a coborât cricul până când roata s-a aşezat pe asfalt. S-a ridicat în picioare şi a lovit cheia franceză cu piciorul lui bătrân încălţat în sanda; şurubul s-a rotit. A mai lovit-o o dată pentru fiecare şurub şi într-un minut roata era scoasă.

— Pârghie, i-a spus Mână omului, atingându-l pe umăr.

Era pe punctul să izbucnească şi să spună ceva tâmpit.

— Tu om foarte bun, a continuat bătându-l prieteneşte pe spate.

Am pus roata nouă şi omul mi-a permis să strâng eu buloanele. Când am terminat bătrânul s-a întors, s-a uitat la faţa mea, a zâmbit şi s-a îndepărtat. Nu scosese un cuvânt.

— Dă-i ceva, a spus Mână.

— Crezi?

— Bineînţeles.

Omul traversase deja, cobora taluzul spre iarba înaltă de pe partea cealaltă.

— Crezi că-l jignesc? am spus eu.

— Nu. Du-te.

Am înşfăcat o mână de bancnote din buzunarul de pe picior.

Am alergat după el şi când am coborât taluzul mi-am dat seama că sunt desculţ. Pământul aspru îmi zgâria tălpile, dar l-am prins douăzeci de metri mai încolo, pe câmpul de pe partea cealaltă.

— Scuzaţi-mă! am spus, ştiind că n-o să înţeleagă cuvintele, dar, fiindcă trebuia să spun ceva, am ales cuvintele pe care le-aş fi spus dacă m-ar fi putut înţelege. S-a întors spre mine.

Am zâmbit şi i-am întins un teanc de bancnote. El se uita fix la nasul meu. Am zâmbit şi mai mult şi mi-am dat ochii peste cap.

— E o poveste lungă, am spus.

A făcut un gest că nu vrea banii. L-am apucat de mână, i-am pus bancnotele în palmă şi i-am strâns degetele uscate şi

ridate ca nişte ramuri de mesteacăn. Am zâmbit şi am dat din cap plin de entuziasm şi de nerăbdare, de parcă luam bani, nu dădeam.

N-a spus nimic. A luat bancnotele şi s-a îndepărtat. Am alergat înapoi spre maşină, cu tălpile lipăind fericite; acolo îşi făcuse apariţia un băiat de vreo şase ani, deşi nu era nicio casă sau bordei prin preajmă.

— De unde-a ieşit? am întrebat.

— Acum a apărut, a spus Mână.

Băiatul era desculţ şi purta pantaloni scurţi cu Magnum P.I.[1]. Se sprijinea cu mâinile pâlnie la ochi de geamul maşinii, în care se reflectau câmpurile nesfârşite, proaspăt arate şi uscate, din spatele lui.

— Ce vrea?

— Cred că a venit să ajute.

— Avem ceva să-i dăm?

— Bani.

— Nu, o să fie jefuit.

I-am dat un pachet de fursecuri cu cremă şi un litru de apă, care în soare părea grea ca mercurul.

Ne-am urcat în maşină, dar maşina nu pornea. Băiatul, lângă maşină, striga ceva, fluturându-şi braţele micuţe şi slăbănoage.

— Piatra, a spus Mână.

— A, am făcut eu.

Cu ochii la noi, atent, cu mâna ridicată parcă rugându-ne să nu-l călcăm, băiatul s-a aplecat şi a dat piatra la o parte. I-am mulţumit şi am făcut cu mâna şi am claxonat şi am pornit în josul coastei.

Am văzut plaje care erau folosite ca gropi de gunoi. Nisipul era alb şi forma dune, iar dincolo de el apa era limpede, dar plaja era copleşită de gunoaie, munţi întregi de gunoaie, şi bărci distruse. La intervale regulate treceam prin câte un sat, cu case bondoace din chirpici mărginind drumul şi copii ieşind

---

[1] Serial de televiziune american din anii ’80.

în fugă prin intrările deschise. Am depăşit alte autobuze albastre şi câteva căruţe trase de cai care picoteau, dar niciun măgar. Nu găseam niciun nenorocit de măgar. Ne-am gândit că şi vacile ar fi la fel de bune, dar de fiecare dată când opream şi încercam să ne apropiem pe jos de câte o vacă apărea pe drum o macină, sau un autobuz albastru aprins, sau un ţăran într-o căruţă, sau un copil, şi renunţam. La un moment dat, când chiar credeam că o să reuşim, banii erau în plic, plicul lipit cu leucoplast şi ne aleseserăm vaca şi eram doar la câţiva paşi distanţă, n-a venit o maşină, ci o caravană întreagă de bărbaţi, francezi am bănuit noi, pe ATV-uri, unsprezece în total, unul după altul, jumătate însoţiţi de fete albe care îi ţineau de mijloc, toţi cu ochelari de aviator şi câţiva cu eşarfe.

— Dumnezeule, nu, a spus Mână.

Imaginea era tulburătoare şi de neuitat.

Am renunţat la ideea de a lipi bani pe animale. Acum căutam oameni. Oricine, pe care să-l îngropăm în bani. Dar alegerea persoanei a fost o treabă stranie. Am dat peste un grup de băieţi care munceau la câmp – strângeau fânul cu greblele şi îl încărcau într-o ditamai căruţa, la care era înhămat un catâr. Cinci băieţi…

— Or fi fraţi, a spus Mână.

Am oprit la marginea drumului.

— Or să ne vadă, am spus.

— Atunci dă-te jos şi dă-le nişte bani, idiotule.

— Nu încă. Trebuie să fiu sigur.

— Uite, a spus Mână despăturind o hartă între noi. Parcă am sta dracului la pândă, aşa arătăm.

… care munceau împreună, fără pauză. Erau exact ce căutam. Dar nu reuşeam să-mi fac curaj. Nu trebuia decât să cobor din maşină, să merg treizeci de metri spre ei şi să le dau o parte din cei o mie patru sute de dolari care ne mai rămăseseră. Trebuia să scăpăm de banii ăştia. Mâine o să mai încasăm şi alte cecuri – fâş! *Fâş!* – Şi o s-o luăm de la capăt. Deja rămăseserăm foarte mult în urmă. Dar nu puteam s-o fac.

— Individul ăla are faţă de tată, am spus eu.

— Nu, e doar puţin mai în vârstă decât ceilalţi.

— Nu pot să le dau banii dacă e tatăl lor aici.

— De ce?

— Pentru că tatăl n-o să vrea să-i ia şi n-o să-i lase nici pe ci să-i primească.

— Rahat, a spus Mână. Evident c-o să-i ia.

— Ba nu. E o chestie de mândrie. N-o să accepte banii în faţa fiilor lui.

— Nu şi aici, fraiere. Oamenii ăştia ştiu că au nevoie de bani şi că noi ne permitem să le dăm. Nu primesc de la un vecin, primesc de la oameni pentru care banii ăştia nu înseamnă aproape nimic, pricepi? Şi ei ştiu asta.

— Du-te tu.

— Ba du-te tu. Sunt banii tăi.

— Ba nu sunt. Tocmai asta e.

— Nu pot. Hai să mai aşteptăm. Poate o să se ducă să aducă bătrânu’ apă sau aşa ceva. Sau mai bine să creezi o diversiune.

Ne-am aşezat jos şi ne-am uitat la ei.

— Parcă am fi nişte animale de pradă, am spus.

— Mda, dar e OK.

— Hai să mergem. O să găsim pe alţii mai buni.

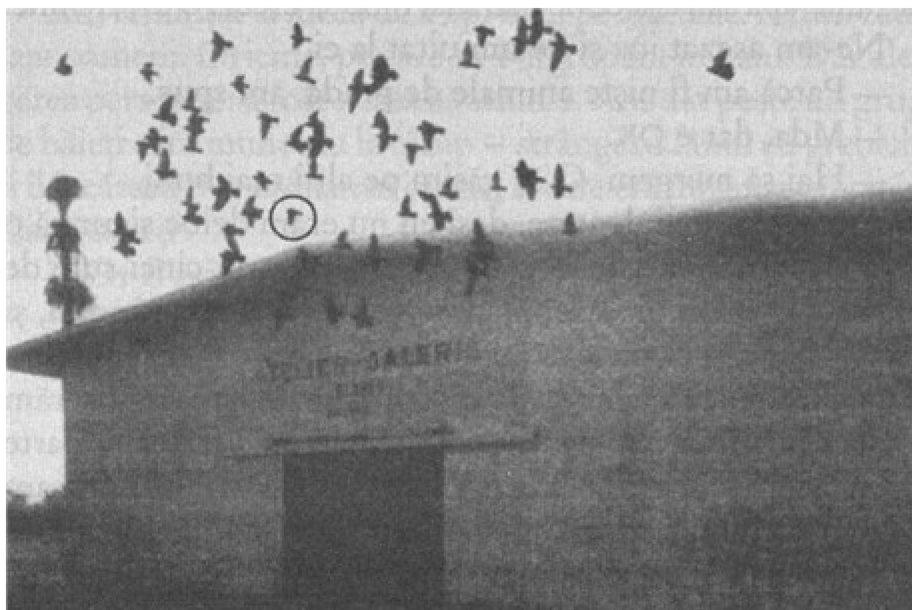
Am plecat mai departe, deşi eu nu eram deloc sigur că o să ni se pară vreodată OK. Le-aş fi dat patru, cinci sute de dolari, dar acum plecaserăm. Făcuserăm rău să-i pândim, şi chiar şi mai rău că nu le dăduserăm bani, o sumă de bani care să le schimbe viaţa aici, unde câştigul mediu anual, citiserăm noi, era în jur de o mie şase sute de dolari. Făcuserăm foarte rău, şi acum eram deja la doi kilometri distanţă şi mergeam în josul coastei. Spre dreapta, peste câmpuri, dincolo de un şir subţire de pomi, Atlanticul – staţi un pic; da, corect, Atlanticul – lucea ca un bănuţ de argint.

Soarele cobora spre apus pe un cer alb-albăstrui şi aerul se făcea tot mai rece. Ne-am apropiat de un depozit uriaş în

mijlocul câmpului. Construcţia, un fel de galerie, era imensă şi cu obloanele trase, iar parcarea era acoperită de iarbă. Pe kilometri întregi numai era nicio altă clădire.

Am parcat. Ne-am uitat în jur.

Un stol de păsări mici şi negre s-a năpustit pe deasupra clădirii într-un zbor disperat. Nu erau în niciun fel de formaţie, pur şi simplu cincizeci de păsări zburau în aceeaşi direcţie, fiecare cu traseul ei. Mă rog, nu chiar fiecare avea traseul ei, dar cele mai multe dintre ele, şi chestia asta m-a dat pe spate. Nu ştiu de ce m-a dat pe spate tocmai atunci, dar era prima dată. Când vedem păsări zburând în stol, ne aşteptăm să fie aranjate în formaţie. Ne aşteptăm la V-uri clare de păsări. Dar astea zburau mai degrabă într-un roi în picaj, pe o suprafaţă de douăzeci de metri de la dreapta la stânga, şapte metri de sus până jos. În perimetrul ăsta se deplasau în sus şi în jos, se legănau încolo şi-ncoace, tăindu-şi calea, ca un grup de elevi de clasa a şasea care vin de la şcoală pe biciclete. Ceea ce ar însemna nu numai liber arbitru, ci şi un simţ

al amuzamentului, al capriciului. Cu alte cuvinte, vreau să ştiu la ce se gândeşte pasărea asta:

Cum îşi percepe zborul? Îşi dă seama de diferenţa dintre a plana şi a zbura? Păsărilor le prinde mult mai bine zborul. Lădiţa mea cu seminţe din Chicago, acum goală, m-a învăţat cât de agitate şi nervoase erau păsările când ţopăiau şi dădeau cu capul în geam după seminţele alea mizere. Dar să ţâşneşti afară din formaţie, asta era dovadă de...

Şi apoi au dispărut.

— Asta e un loc foarte bun să dăm o raită, a spus Mână.

Am fost de acord să dăm o raită.

Am parcat maşina în spatele clădirii ca să nu poată fi văzută din drum. Cu toate că nu aveam nicio dovadă clară, ne imaginam că e posibil ca nişte vagabonzi să oprească, să ne golească maşina şi să plece mai departe. Aşa că am ascuns-o; puteam să ne plimbăm pe câmp şi s-o luăm spre ocean, care era la un kilometru spre vest.

— Te-ai bronzat ceva azi, am spus.

— Şi tu, a zis Mână.

— Hai s-o luăm încolo, a arătat el spre o fermă micuţă în depărtare, trei colibe şi un gard de nuiele. Asta urma să fie prima plimbare pe jos de când eram aici. Pe câmp era linişte. A luat-o înspre colibe prin savana aspră întreruptă de copacii uriaşi, noduroşi şi fără frunze, foarte comuni, cu scoarţa lucioasă şi cioturoasă. Când ne-am apropiat, am văzut siluete sub şi în jurul uneia dintre colibele mai mari, iar în jurul colibei un gard şi după gard zece sau douăsprezece oi, toate de un gri murdar. Patru copilaşi au luat-o la fugă în direcţia noastră, şi din cauza distanţei păreau foarte mici.

— *Bonjour! a* strigat unul dintre ei, şi cuvântul a plutit până la noi prin aerul rarefiat al după-amiezii târzii purtat de vocea puternică a unei fete de opt, nouă ani.

Apoi încă o dată: *Bonjour!* De data asta vocea era a unui băiat. Apoi amândoi au strigat, în timp ce ţopăiau înspre noi: *Bonjour!*

Mână a strigat şi el:

— *Bonjour!*

— Salut! am strigat eu.

Copiilor ăstora urma să le dăm banii; nu se putea altfel. Trebuie să fii cu adevărat binecuvântat ca să strigi după nişte necunoscuţi cu haine murdare de cealaltă parte a câmpului.

— Trebuie să le dăm ceva, am spus eu.

Un bărbat a ieşit dintr-o colibă şi s-a întors spre noi.

— Rahat, a spus Mână.

Nu-i voiam decât pe copii. Bărbatul ăsta o să fie suspicios.

— Îmi plăcea mai mult când erau numai copiii, am spus eu.

— Cui îi pasă?

— Uită-te la el. Are o coasă în mână sau ce-o fi aia.

Mână a mijit ochii.

— Ai dreptate.

— Da?

Bărbatul stătea acum cu mâna streaşină la ochi, iar copiii dispăruseră înăuntru.

— O să ne întoarcem, a spus Mână. Mergem să înotăm şi ne întoarcem după aia.

Am luat-o spre ocean; ştiam că nu e departe. Văzuserăm tot drumul crâmpeie de apă ivindu-se între oraşe şi copaci. Am tăiat-o printr-un desiş în direcţia soarelui care cobora spre apus.

— Futu-i! a spus Mână.

— Ce?

— Ţânţari. Aşa se ia malaria.

Avea dreptate.

— Ai luat crema?

— Nu.

— Futu-i! Ce tâmpenie. Nu vreau să fac malarie.

— Pe mine nu m-ar deranja, am spus eu.

Aveam un soi de fascinaţie, niciodată pusă la încercare, faţă de boli din astea, care te aduc în pragul morţii, dar nu şi dincolo, dacă eşti puternic.

Am dezbătut problema. Să mergem mai departe însemna să ne asumăm un risc necunoscut – locul ăla putea să înceapă să roiască de ţânţari în orice clipă dar să ne întoarcem la maşină însemna că nu făcuserăm chiar nimic şi că niciodată nu aveam să facem nimic. Dacă nu puteam să tragem maşina pe dreapta şi să traversăm un câmp până la ocean, atunci chiar că nu făceam doi bani.

Am mers mai departe. Pământul era tare, maro şi presărat cu scoici. Erau scoici pe tot drumul până la autostradă, drumul era bordat cu bucăţi de scoici albe.

— Vezi scoicile astea? a întrebat Mână.

— Ştiu.

— Toată zona asta a fost pe vremuri acoperită de apă.

După câteva minute se vedea deja oceanul. Era de un albastru foarte, foarte deschis, un albastru uscat şi decolorat de soare. Ne-am apropiat la câteva sute de metri de ţărm şi am văzut un grup de căsuţe, toate la fel şi aşezate în formaţie, între noi şi apă. Erau cam cincisprezece, de mărimea unor bordeie, frumos aranjate pe un soi de platou, despărţit de noi şi de plajă printr-un şanţ adânc de cinci metri şi plin cu ceva ce părea să fie…

— Scurgeri menajere, a spus Mână.

Constructorii rămăseseră fără bani. Era o viitoare staţiune, dar nu părea să se mai fi lucrat la ea de curând. Nu erau nici vehicule, nici rulote. Numai aceste case mici, bine clădite, zdravene şi fără ferestre, fiecare suficient de mare pentru un dormitor, o cameră de zi şi o mică verandă. Ne-am apropiat cât am putut înainte ca şanţul să ne demonstreze că era de netrecut. Apa era prea adâncă şi murdară să trecem prin ea şi şanţul prea lat să-l sărim.

— Nu aveau niciun motiv să facă şanţul ăsta, a spus Mână.

Era un bărbat acolo. A ieşit la lumină de cealaltă parte a şanţului, printre case. Era senegalez, scheletic şi ţinea în mână un fel de aparat electric, negru, cu o antenă lungă. S-a uitat fix spre noi.

— Paza, a spus Mână. Au pus pe cineva să păzească.

— Ar trebui să plecăm.

— Nu.

Noi îl priveam pe bărbat şi el pe noi.

— Hai să ne facem că plecăm să vedem dacă pleacă şi el, am spus eu.

— Bine, a zis Mână.

Ne-am întors şi ne-am îndepărtat târşâindu-ne picioarele. Oare era înarmat? Putea să ne împuşte dacă voia, şi nimeni n-ar fi aflat vreodată. Ne-am ascuns în spatele unor arbuşti stufoşi.

— Pilar mi s-a părut cam slabă, am spus eu.

— Zău? a făcut Mână, încercând să ţină un beţigaş în echilibru între nas şi buza de sus. Mie mi s-a părut că arăta normal.

— Ai orbu' găinilor.

Am săpat o gropiţă, am aruncat înăuntru o cochilie şi am îngropat-o. Apoi am recuperat-o şi am pus-o exact în acelaşi loc în care o găsisem.

— Merge mai încet decât mi-am închipuit, am spus eu.

— Hai să plecăm, a zis Mână.

Ne-am ridicat şi am văzut că omul dispăruse. Am luat-o de-a lungul şanţului, sperând să găsim un loc mai îngust pe unde să sărim, să ne apropiem de case şi de marea de dincolo de ele. Nu după mult timp am văzut o frânghie de rufe întinsă între o verandă şi copacul de alături, pe care atârnau cămăşi şi pantaloni, iar pe verandă am zărit nişte prosoape şi o umbrelă cu Indiana University.

— Dumnezeule! am spus eu. Locuieşte cineva aici.

— Aşa s-ar părea.

— Dar de ce-i lasă tipul de la pază?

— Putem să lăsăm nişte bani aici, a spus Mână. Să-i punem într-o pereche de pantaloni.

— Mda, pe frânghia de rufe. Ar fi o chestie.

Am ocolit tot şanţul şi la capătul cel mai îndepărtat am găsit o porţiune unde puteam să coborâm malul vreo cinci metri şi să sărim peste apă. Exista un fel de potecă stâncoasă care cobora spre dreapta şi, după ce ne-am descălţat, pentru eventualitatea că am ateriza cumva în şanţ, am luat-o în jos, alunecând şi sărind, şi curând am ajuns să alergăm lejer, ca şi cum am fi coborât nişte scări în fugă. Poteca era acum presărată cu pietre mari şi plate, ca nişte farfurii cu fundul în sus, şi săream din piatră în piatră şi încă cu o viteză care ar fi trebuit să mi se pară alarmantă, dar, nu ştiu de ce, nu era aşa, şi eram desculţi, chestie care ar fi trebuit să nu alarmeze şi mai şi, în schimb făcea lucrurile mai simple, pentru că pietrele erau netede şi răcoroase şi tălpile mele goale aterizau pe ele şi se răşchirau în jurul lor, ca picioarele de maimuţă, cum niciun pantof, adidas sau sanda n-ar putea. Jur că degetele mele apucau pietrele şi pielea mi se lipea de suprafaţa lor într-un mod care nu putea sugera decât o conspiraţie între clemente naturale – în acest caz, picioarele şi pietrele netede, gri-verzui. Nu aveam timp de gândit şi nici nu-mi trebuia – aveam câteva fracţiuni de secundă în aer, între două pietre, să-mi calculez opţiunile pentru următoarea aterizare în funcţie de stabilitatea fiecăreia şi suprafaţa cea mai netedă. Creierul şi picioarele lucrau toate la viteză maximă, la nivelul cel mai înalt al posibilităţilor lor – era emoţionant şi eram mândru de ele, de noi. Mi-a trecut prin minte, în timp ce alergam fără să rup ritmul, că mi-ar plăcea s-o fac la nesfârşit, şi asta într-un moment când era cât pe ce să aterizez pe o piatră ascuţită, dar am schimbat traiectoria la timp în favoarea unei pietre mai apropiate şi mai rotunjite şi, în timp ce mă felicitam pentru că alesesem atât de impecabil suprafaţa de aterizare, renunţam deja la ideea de a sări pe pietre la nesfârşit, pentru că probabil după o vreme n-ar mai fi fost distractiv, dat fiind că implica un

oarecare nivel de stres, probabil prea ridicat – şi, în plus, mi-am spus, ce ciudat e să mă gândesc la posibilitatea de a alerga la nesfârşit pe pietrele rotunjite dintr-un colţ al Senegalului – eram oare în Popenguine? sau în Mbour? – în timp ce chiar asta făceam, şi ce ciudat e nu numai că pot să-mi calculez în aer poziţia următoarei aterizări, dar că mă gândesc şi la viitorul meu de etern alergător pe pietre şi sunt conştient, în acelaşi timp, de aceste gânduri. Apoi s-au terminat pietrele şi a început nisipul şi am sărit pe nisip cu un ssssst şi tălpile mele au fost recunoscătoare şi am stat pe loc, privind apa şi aşteptându-l pe Mână.

Am făcut un salt într-o parte, în noroiul moale, pe pământul ca o catifea udă. Apoi am urcat pe promontoriul din mijloc, vreo şase metri, şi am intrat în staţiune. Casele din chirpici gri-ardezie erau neterminate pe dinăuntru, întunecoase şi răcoroase.

Mână a păşit peste un morman de scânduri de placaj.

Am încercat să-mi imaginez cum ar fi trebuit să arate staţiunea. Şanţul era de fapt albia lărgită a unui pârâu care ţâşnea lângă casa de alături, un complex uriaş cu un zid înalt de piatră. Cu podeţe peste apă şi grădini luxuriante, alei înguste luminate de felinare joase şi elegante de-a lungul gazonului bine întreţinut. Dar deocamdată era uscat, cu mormane enorme de ţevi şi blocuri de BCA care zăceau nefolosite.

— Am putea să rămânem aici la noapte, am spus eu.

Mână s-a uitat în jur.

— Am putea.

— Ne-ar trebui o plasă de ţânţari, sau ceva.

— Putem să luăm din Saly sau Mbuu.

A apărut din nou bărbatul de mai devreme. Nu era bărbat. Avea cam şaptesprezece ani. Obiectul din mâna lui nu era niciun walkie-talkie, nici vreo puşcă. Era un radio cu tranzistori la care se prindeau neclar ştirile.

— *Bonjour,* a spus Mână.

— *Bonjour,* a spus adolescentul.

Şi-au dat mâna, el fără vlagă şi neinteresat. Mi-a aruncat o privire piezişă şi s-a întors la Mână. Mână l-a întrebat, în franceză, dacă e paznic. A scuturat din cap. Stătea la un hotel din apropiere, a spus, făcând un semn spre ţărm, şi se plimba pe acolo. Nu vorbea prea bine franceza, a spus. El şi cu Mână au râs. Am râs şi eu. Am rămas aşa o clipă. El şi-a privit radioul şi a învârtit de buton. Eu am privit o furnică în ascensiune pe pantoful meu.

Mână a spus la revedere. Bărbatul ne-a făcut cu mâna. Noi ne-am îndepărtat în direcţia plajei, iar el a dispărut în spatele căsuţelor. Dar ne despărţea de plajă încă un şanţ, unul mult mai lat şi mai respingător.

— Hai să lăsăm baltă plaja. Vreau să mă întorc la casa aia şi să văd cine stă acolo.

— Facem figura cu frânghia de rufe.

Ne-am dus la casa cu umbrela cu Indiana. Nu părea să fie cineva acasă, aşa că puteam să ne furişăm înăuntru, să lăsăm banii în buzunarul pantalonilor de pe frânghie şi să plecăm. Amândoi am fost de acord că era chiar mai bine decât să-i lipim de un măgar.

Ne-am strecurat pe lângă casă, am trecut de frânghia de rufe, şi faptul că ne furişam aşa făcea ca locul să pară încă şi mai sinistru. Din cauza întunericului şi a mirosului stătut de lut. Era genul de loc unde găseşti cadavre. Cadavre sau arme. Am tras cu ochiul spre veranda din faţă. Prin uşa deschisă se vedea colţul unui pat şi un calendar pe perete deasupra lui.

— Du-te tu, am spus eu.

— Ba tu.

— Tu.

— Tu.

Mână a apucat-o spre intrare şi curând trăgea cu ochiul în casă din pragul uşii.

— *Bonjour,* a spus.

Un bărbat a apărut în prag şi a ieşit în lumină. Era acelaşi adolescent cu radioul cu tranzistori pe care tocmai îl întâlniserăm. Nu părea încântat.

Mână i-a strâns din nou mâna. Bărbatul era pe veranda casei lui, iar noi eram jos, rânjind ruşinaţi.

— Locuieşti aici?

N-a înţeles întrebarea.

— E drăguţ, a spus Mână. Deştept din partea ta să stai aici. A făcut un gest către casă. E foarte drăguţă.

Bărbatul se holba la Mână. Mână s-a întors spre mine şi am înţeles. Am scos banii din buzunarul cu arici cu încetineala cu care un infractor ar pune jos arma în faţa unui poliţist. Am luat teancul de bancnote şi i l-am întins bărbatului. El n-a făcut niciun gest.

— Îmi pare rău, am spus, coborându-mi privirea.

— Putem să... a spus Mână, mişcându-şi braţele ca pe nişte pistoane, într-un gest care voia să spună noi dăm, tu iei.

— Noi am vrea... am încercat eu.

— Primeşti? a spus Mână, arătând spre bani de parcă i-ar fi oferit unui băieţel sceptic o jucărie stricată.

Dar banii ăştia erau noi. *N-au cum să fie noi.* Ştiam asta. *Nu sunt niciodată noi.*

Bărbatul a luat bancnotele. Noi am zâmbit. Amândoi făceau gesturi care veneau să spună:

Da, sunt ai tăi.

Noi nu-i putem folosi.

Te rugăm nu-ţi face griji în legătură cu ei.

Mulţumim că ne scapi de ei.

Ne-ai făcut un mare serviciu.

Bărbatul a aruncat o privire către teanc, dar n-a numărat banii. A rămas cu ei în mână şi ne-a zâmbit răutăcios. A făcut stânga-mprejur şi din doi paşi era în casă.

Soarele apunea încet şi vântul era cald şi plăcut. Eram îmbătaţi de succes. Eu aveam o gaură în cămaşă, sub braţul stâng, şi aerul năvălea prin ea pe aripi minuscule. Mergeam

repede înapoi la maşină, printre tufişurile joase. Încă ne temeam de ţânţari, dar nu văzuserăm niciunul.

— Nu e nimic în neregulă, a spus Mână.

— Nici n-are ce să fie, am spus eu.

— I-am dat tipului bani.

— Cât crezi că era acolo?

— Aproape tot ce-mi mai rămăsese. Vreo opt sute.

— El i-a luat, noi am plecat.

— Nimic în neregulă, a spus Mână.

— Absolut nimic. A fost simplu. A fost bine.

Eram convinşi de asta. Eram fericiţi. Absenţa ţânţarilor ne făcea fericiţi, ca şi perspectiva de a-i auzi din nou pe copiii ăia care alergau spre noi dinspre gardurile joase.

Am stat pe loc un moment, mijindu-ne ochii în direcţia colibelor lor. Am pornit spre aşezarea aceea, dar băiatul şi fetiţa dispăruseră, sau îi ascunseseră de noi, şi într-o clipă a apărut din nou tatăl şi avea ceva în mână; un vătrai, un băţ, un toiag sau un baston sau ceva şi mai sinistru.

Ne-am văzut de drum, am recuperat maşina din spatele depozitului şi pe autostradă am luat-o în direcţia opusă, cu Mână la volan, înapoi spre hotel. Fusese o zi lungă şi mi-era poftă de bere. Voiam patru beri şi mulţi cartofi, apoi somn.

Şi voiam să rămân în Senegal. Era din pricina amestecului de soare şi aer, în primul rând, dar şi din pricina oamenilor, *a* liniştii, a mării.

— Vreau să mă însor cu ţara asta, am spus.

— E o ţară bună, a zis Mână.

— Vreau să stau o viaţă aici.

— Mda.

— Aş putea, să ştii.

— Da, cum să nu.

Şi mintea mi-a luat-o înainte, ţopăind şi fluierând. În primul an aveam să ajung să stăpânesc franceza, în al doilea să mă alătur vreunei unităţi medicale ambulante, să pansez răni şi să împart medicamente. Vom face vaccinuri. Vom face educaţie

sexuală. Vom ţine SIDA în frâu. După care o să mă însor cu o senegaleză şi o să ne creştem copiii muncind cot la cot – cu toţii – la clinică. Cei mici or să primească pacienţii – poate or să ţină şi o minimă evidenţă a dosarelor – şi or să-şi facă temele în sala de aşteptare. Eu o să vizitez America din când în când, o dată la câţiva ani; în Senegal voi citi ziare de limbă engleză cam o dată pe lună, voi adopta un ritm de viaţă mai lent, mai potrivit cu peisajul de aici, atât de lent şi de egal, cu apa mereu alături. Vom locui pe coastă.

— Sună bine, a spus Mână.

— Dar asta e o singură viaţă.

— Mda.

— Dar în timp ce-aş face asta mi-aş dori să fi făcut şi alte lucruri. Să am şi alte vieţi – cea în care să navighez...

— Ştiu, pe o barcă pe care să ţi-o construieşti singur.

— Mda, vreo doi ani pe Mediterana, Marea Roşie, Marea Caspică.

— Mergi numai pe mări. Fără oceane.

— Da, dar...

— Ştii să navighezi? Nu ştii. Frate-tău ştie, nu?

— Mda, Tommy navighează. Dar tocmai asta e problema. Ar dura ani întregi şi învăţ destul de bine. Şi în timpul ăsta n-aş fi aici cu nevasta mea senegaleză. Şi cu siguranţă n-aş organiza nici excursii de rafting pe râuri din Alaska.

— Păi alege una din ele.

— Tocmai asta-i problema, cretinule.

Am depăşit încă doi albi pe ATV-uri.

— Cunoşti teoria cuantică, da?

Aşa începea de fiecare dată; destul de prietenos, dar...

— Sigur, am minţit eu.

— Ei bine, e un tip pe nume Deutsch care a luat teoria cuantică şi a aplicat-o la tot. La toată viaţa. Ştii care e teoria cuantică, da? Max Planck?

— Zi mai departe, am spus.

Ce idiot!

— În fine, a continuat el. Fizica cuantică pretinde că atomii nu sunt aşa bătuţi în cuie, nu stau locului ca nişte fructe de ceară sau aşa ceva, tangibili şi solizi. Sunt mercuriali, la nivel subatomic. Vin şi pleacă. Apar şi dispar. Ocupă mai multe locuri în acelaşi timp. Pot fi teleportaţi. Oamenii de ştiinţă chiar au făcut asta.

— Au teleportat atomi.

— Da. Evident.

Mie de ce nu-mi spune nimeni nimic?

— Nu-mi vine să cred că am ratat aşa ceva, am spus.

— Tot ei au încetinit şi viteza luminii.

— Asta am auzit.

— Au redus-o la o plimbare de duminică.

— Aşa am auzit şi eu.

Am mers mai departe, cerul a devenit roz şi apoi roşu cărămiziu, am trecut pe lângă sătucuri care se goleau la venirea nopţii, unde oamenii stăteau în jurul focurilor.

Mână i-a dat înainte gesticulând şi ţinând volanul cu genunchii:

— Deci, dacă atomii ăştia pot să fie în mai multe locuri în acelaşi timp – şi nu cred că mai există vreun fizician care n-o conteste – individul ăsta, Deutsch, zice că toate lucrurile pot să fie într-o groază de locuri în acelaşi timp. Suntem cu toţii făcuţi din aceiaşi electroni şi protoni, nu? Deci, dacă ci sunt în mai multe locuri în acelaşi timp şi se pot teleporta, atunci trebuie să existe mai mulţi şi din fiecare din noi şi mai multe lumi, simultan.

— Măiculiţă!

— Ăsta e multiversul.

— Aha. Ce nume ca lumea.

Pe marginea drumului un bărbat vindea doi peşti enormi.

— Auzi? a făcut Mână, dacă eşti dispus să crezi că există miliarde de alte planete şi galaxii, chiar şi unele pe care nu le vedem, ce-o face pe asta să fie aşa deosebită?

Am trecut pe lângă o pajişte pe care se găsea un panou de baschet, fără plasă, aplecat înainte ca un preot dând împărtăşania. Doi băieţei deşiraţi cum sunt toţi la zece-unsprezece ani, sănătoşi, dar slăbuţi, unul în roşu şi celălalt în albastru, se băteau pe minge şi fiecare săritură ridica un nor de praf.

— Trebuie să oprim, am spus eu.

Trecuserăm deja de terenul de baschet.

— De ce? Să ne uităm?

— Trebuie să jucăm. N-ai trecut niciodată pe lângă un teren şi...?

— Will, puştii ăia au doişpe ani.

— Atunci nu ţinem scorul.

Mână a încetinit, a întors maşina şi am scrâşnit pe pietriş către ei. S-au oprit când ne-au văzut apropiindu-ne. Mână a coborât din maşină şi a cerut mingea. I-au aruncat-o.

Mână a bătut mingea, care a căzut pe o piatră şi a ricoşat. Băieţii au râs. Mână a alergat după ea, s-a întors şi a aruncat cu panoul în stilul ăla ciudat al lui Bob Cousy[1], împiedicat şi de sub umăr; mingea a căzut prin inelul roşu paradit. Mână a aruncat de trei ori din zona de aruncări libere, dar fără succes. Acum râdeam şi eu împreună cu băieţii. I-am strâns mâna băiatului în albastru, inventând o serie complicată de strângeri care includeau încheieturile şi degetele şi mult pocnit din degete la final. El credea că ştiu ce fac.

Am încercat să driblez şi am pierdut mingea, ca şi Mână, din cauza unei pietre. M-am obişnuit cu terenul, cu concavităţile şi praful lui şi în scurtă vreme chiar jucam, noi împotriva lor. Nu erau foarte buni puştii ăştia. Unul din ei era desculţ şi amândoi dau mult mai scunzi decât noi, şi în timp ce eu încercam să jucăm relaxat, Mână i-a luat mingea din mână celui mai mic dintre ei şi a înscris fără să-şi ceară scuze. N-a fost frumos.

---

[1] Unul dintre cei mai mari jucători de baschet din istoria NBA.

Lumina se scurgea de pe cerul albastru vârstat cu mov, sub care se desenau tuşe neregulate de ruginiu şi oranj. A apărut încă un băiat, mai mare şi mai sigur pe el. Avea adidaşi aproape noi şi pantaloni de baschet până la genunchi şi un tricou Puma. Ştia ce vrea. A zâmbit la început, ne-a strâns mâinile – încă o strângere de mână flască dar apoi s-a pus pe treabă şi nu ne-a mai privit în ochi. Eram noi doi contra ei trei şi era praf peste tot. Băiatul cel înalt era hotărât să câştige. Jocul a devenit serios. Eu am încercat să schimb echipele, să mai slăbesc tensiunea naţionalistă, dar băieţii au refuzat.

Eu şi Mână eram ridicoli jucând aşa; nu noi eram jucătorii – ci Jack, Jack era cel mai bun, cel mai pur jucător pe care-l avusese vreodată şcoala noastră, cu un ritm şi o viteză care mi se părea imposibilă, la un băiat pe care-l cunoşteam, un bărbat din Wisconsin al cărui tată vindea seminţe. Noi jucam cu Jack, iar el nu-şi punea mintea cu noi, dar când voia, sau când avansul lui nu mai era atât de confortabil şi noi deschideam gura ca să ne asigurăm că ştie, întorcea jocul şi ne strivea ca pe nişte furnici.

Foarte curând au mai venit zece copii să se uite, apoi douăzeci, toţi băieţi, jumătate din ei desculţi, cei mai mulţi fără cămaşă. De fiecare dată când mingea ricoşa de pe teren mai apăreau alţi doi băieţi din sat care veneau spre noi dornici să joace. Noi ne ţineam tare pe poziţie, acum contra patru dintre ei. Mână ridica mingea, Mână făcea capac. Mână e înalt, dar Mână nu ştie să joace, iar acum Mână îşi pierduse controlul.

S-a întunecat. Dădeam pase şi mingea ne lovea în piept înainte să apucăm s-o vedem. Nimeni nu mai vedea nimic. Am oprit jocul.

Ne-am dus înapoi la maşină şi am adus apa care ne mai rămăsese, am luat câte o înghiţitură şi i-am dat sticla băiatului în roşu. Roşul i-a întins-o băiatului înalt, care a băut şi a dat-o băiatului albastru, care a terminat-o. Alt băiat de vreo treisprezece ani şi-a făcut loc prin mulţimea din jurul maşinii, şi-a arcuit spatele şi a spus clar şi răspicat:

— Tatăl meu e în armată. Numele meu e Steven.

După care s-a întors, a părăsit terenul şi a intrat în sat. În rest nu prea se vorbise.

Acum a intervenit şi băiatul înalt cu tricoul Puma. Vorbea ceva engleză; îl chema Denis, ne-a spus.

— Unde locuiţi? a întrebat.

— Chicago, am răspuns.

— The Bulls! a spus. Voi vedeţi Bulls?

Mână i-a spus că fuseserăm la nişte meciuri, chiar pe vremea când Jordan mai juca încă. Şi era aproape adevărat. Fuseserăm la un meci pe care îl câştigaseră lejer şi la care Jordan jucase în prima jumătate.

Gura lui Denis a luat o formă ovală exagerată. Era chiar aşa de bun? a întrebat. Mână a rânjit: Da. Denis a spus că i-ar plăcea să vină în America să vadă meciuri de baschet, să-şi vadă vărul care locuia în New Mexico. I-am spus că New Mexico e foarte frumuşel. *Tres bien,* am zis.

— Dar, a spus Mână, Pippen e cel mai elegant jucător.

Denis a zâmbit, dar n-a spus nimic. Mână spunea asta tot timpul: „Pippen e cel mai elegant jucător”. Continuarea era aşa: „Mişcările lui sunt mai fluide. Pippen e Meenroe, iar Jordan e Lendl”. Asta îi plăcea cel mai mult să spună, mai ales că oricare om din Chicago îl auzea se înfuria, evident.

Denis a clătinat din cap şi a zâmbit. Nu era de acord, dar tăcea din gură. Mână i-a întrebat cum îi cheamă. A găsit în maşină o hârtie şi un pix şi i-a pus să-şi scrie numele. Toţi şi le-au scris pe o bucată de hârtie:

Am pierdut hârtia aia. Îmi pare foarte rău. Nu-mi vine să cred că am pierdut-o.

Nu ştiam dacă să le dăm bani. Ne-am urcat în maşină şi am dezbătut problema. Puştii păreau să se aştepte să le dăm ceva. Nu ceruse nimic niciunul dintre ei, dar păreau să ştie că exista posibilitatea, că s-ar putea să urmeze oarecare daruri. Ştiau că ni le puteam permite. Eu mai aveam nişte sute de dolari americani în pantofi, dar nu cumva asta avea să strice totul?

Oare murdăream ceva pur – un simplu joc între călători şi gazde – dacă la sfârşit le aruncam nişte bani? Sau poate chiar se aşteptau la bani: altfel de ce s-ar fi strâns în jurul maşinii după meci? Poate că aşa se petreceau lucrurile în mod obişnuit: nişte americani opresc maşina, iau mingea, le arată ce şi cum, le dau bani şi se întorc la hotelurile lor din Saly...

— Hai să nu, a spus Mână.

— Bine.

Băieţii ne-au înconjurat, făcându-ne cu mâna. Am început să rulăm, parcurgând cei douăzeci de metri până la autostradă, în timp ce băieţii plecau care încotro. Am oprit maşina în dreptul suporterului celor de la Bulls, care-şi dorea să ajungă în New Mexico. El şi alţi doi prieteni traversau şoseaua.

Am deschis geamul şi l-am strigat. S-a apropiat de geam. Am băgat mâna în şosetă şi am scos ce am putut. I-am întins trei sute de dolari americani.

— Ne vedem acolo, i-a spus Mână lui Denis. Apoi mie: Ar trebui să mergem.

Nu aveam destui bani pentru toţi şi erau o mulţime de copii. I-am spus la revedere lui Denis, care avea ochii umezi de emoţie şi îl iubeam, dar un bărbat stătea pe bancheta din spate.

— El e fratele meu, a spus Denis. Are nevoie să ajungă la Mbuu.

M-am uitat la Mână. Mână ar fi trebuit să blocheze uşile din spate. Fratele lui Denis era în maşină şi era prea târziu; nu mai aveam de ales. Mbuu era în drumul nostru. L-am salutat pe fratele lui Denis. Se prea poate să-l fi chemat Pierre.

Am intrat pe autostradă cu fratele lui Denis pe bancheta din spate şi flecăreala lui neîncetată. Nu ne plăcea de el. Mbuu era la douăzeci de minute de mers, iar Pierre a vorbit întruna într-o limbă pe care Mână n-o înţelegea pe de-a-ntregul şi la început n-a putut să bage mâna-n foc că era franceză. Am avut imediat impresia că fratele lui Denis îşi văzuse fratele primind banii şi voia şi el.

Pierre a folosit argumentul lui Abass, că avea nevoie de bani de taxi să se întoarcă. Mână mi-a explicat solicitarea. Am râs amândoi.

— Aşadar, a spus Mână, întorcându-se spre el, vrei ca *noi* arătând cu degetul spre noi să plătim ca să te ducem pe tine arătând spre el la Mbuu, ca să ai de unde să te întorci.

Fratele lui Denis a încuviinţat din cap insistent. Fratele lui Denis nu prea se pricepea la engleză. Nu ştia ce spune Mână. Mână a râs.

— Nu eşti prea deştept, a spus. Frate-tău e inteligentu' familiei, nu?

Mână era deja prea sigur pe el; bărbatul nu ştia deloc engleză, dar continua să dea din cap cu entuziasm.

— Dar ştii de ce, a continuat Mână, i-am dat fratelui tău trei sute de dolari americani? Pentru că nu i-a cerut. Dar tu, tu eşti nesimţit – ştii cuvântul ăsta, nesimţit? –, aşa că nu primeşti niciun ban.

Şi cu asta bărbatul a început să trăncănească din nou. Habar n-aveam ce spune, dar vocea era insuportabilă – neîntreruptă şi belicoasă şi mă scotea din sărite.

Ca şi poliţistul, şi bărbatul ăsta băgase mâna în rucsacul meu, care rămăsese pe bancheta din spate. Am întins mâna să-l iau spunându-i, cu un rânjet până la urechi, că am nevoie de ceva dinăuntru. L-am adus lângă mine pe scaunul din faţă, am cotrobăit prin el, am găsit un pieptene şi am început să mi-l trec prin păr cu gesturi exagerate, demonstrând ce mare nevoie aveam să mă aranjez chiar atunci, în timp ce mergeam prin beznă spre Mbuu.

Bărbatul a început iar să vorbească, dar schimbase strategia: acum îi trebuiau bani să ajungă în Zair. Se prinsese că făcuserăm o contribuţie pentru planurile fratelui lui de a ajunge la Chicago a presupus că ofeream sponsorizări pentru orice fel de călătorii.

„N-ar trebui să ne ceri bani atât de grosolan."

„I-aţi dat fratelui meu fără să ceară."

„Tocmai asta e. Fără să ceară. I-am dat din proprie iniţiativă.”
„Vreţi să aştept să mi se dea.”
„Da.”
„Vreţi să fiu docil. Vreţi să par indiferent faţă de bani.”
„Da.”
„Şi drept răsplată îmi primesc partea.”
„Da.”
„E ruşinos.”
„Ştii bine că nu e aşa.”
El şi Mână au lătrat o vreme unul spre altul, fără să facă mari progrese. Când Mână l-a convins să renunţe la planul cu Zairul, fratelui i s-a făcut foame. Şi-a întins palma între noi.
— Avem ceva de mâncare? m-a întrebat Mână.
Am scos din rucsac un baton de cereale. Fratele l-a primit, nu l-a desfăcut şi a continuat să vorbească, să vorbească în gura mare, cu noi; era o maşină de vorbit. Ne apropiam de Mbuu şi începea să dispere.
— Dumnezeule, am spus eu, n-avem cum să-l convingem să se potolească?
Mână s-a întors spre el, a făcut o pauză şi a ridicat mâinile în semn de *Stop.* Bărbatul s-a oprit. Eu am oftat sonor. Am dat drumul la radio.
„Mă căpiezi, frate al lui Denis. Ne întristezi.”
„Nu e treaba mea să vă înveselesc.”
„Treaba ta e să fii om. Întâi de toate, fii om.”
„Nu e timp de blândeţe.”
„Nu suntem de acord cu tine.”
„Voi faceţi mai mult rău decât bine alegându-vă beneficiarii în felul ăsta. N-are cum să fie cinstit.”
„Cum poate să fie cinstit?”
„Banii vă asigură controlul asupra celorlalţi. Asta şi urmăriţi, de fapt.”
„Ne dorim exact opusul. Oferind bani, renunţăm la control.”

„Renunţând la el vă exercitaţi puterea. Banii nu sunt ai voştri.”

„Ştiu.”

„Vă doriţi puterea pe care o dau banii. Indiferent în ce mod, vă doriţi puterea.”

Am ajuns în Mbuu, un sat cu case din chirpici, cufundat în întuneric. Nu existau repere fixe – totul se mişca. Pereţii se mişcau, erau umani. Erau oameni peste tot şi toată lumea se mişca. Toate casele erau prăvălii deschise. Farurile noastre treceau peste sute de oameni care se plimbau, se uitau la televizor – vedeam grupuri mari sau familii întregi prin ferestrele fără geamuri, toţi în magazinele în aer liber, luându-şi cina sau bând un pahar la un bar de pe marginea drumului, totul era atât de aproape.

Ne-am oprit şi ne-am luat la revedere de la fratele lui Denis. A rămas în maşină, aşteptând. Ne-am uitat fix la el. Ochii lui vorbeau.

„Îmi sunteţi datori.”

„Ba nu.”

„Nu e deloc în regulă.”

„Ba e în regulă.”

„Nu eşti sigur. Eşti derutat.”

„Da, sunt derutat.”

„Nu e deloc în regulă.”

A coborât din maşină şi a închis portiera. Ne-am întors pe şosea şi ne-am continuat drumul înapoi spre Saly să mâncăm. Nu mâncaserăm nimic toată ziua.

— Nu-mi pare rău de cum am procedat, a spus Mână.

— Îl uram pe nenorocit.

Dar absolut nimic altceva nu se schimbase.

Se însera când am ajuns înapoi la hotel. De la o sută de metri de restaurant auzeam clinchetul paharelor şi furculiţelor, murmurul zeilor de persoane. Înăuntru totul era alb

— Feţele de masă, florile, oamenii. Candelabre.

— Fir-aş al dracu'! a spus Mână. Erau două sute de inşi la mesele din restaurant, din pătura de sus a clasei de mijloc, destul de în vârstă, pensionari, genul de oameni pe care-i găseşti la un hotel Ramada din Orlando.

Noi eram tot în hainele de călătorie, pătate peste tot şi o bună parte dintre meseni se holbau la noi. Eram murdari, iar Mână arăta ca un snowboarder prea bătrân pentru costumaţia aia. Purta bandana în jurul gâtului ca un golden retriever.

Ne-am dus la bufet şi ne-am construit piramide din pui, orez şi fructe pe farfuriile curate şi albe. Oferta era impresionantă: o masă lungă cu salate, una cu sortimente de pâine, una (cea mai spectaculoasă) cu fructe şi prăjituri şi o aripă cu carne şi peşte, deservită de trei senegalezi cu bonete de bucătari. Ne-am aşezat lângă un cuplu de vârstnici, care bolboroseau între ei în timp ce ne aruncau ocheade şi în zece minute au plecat, bolborosind şi mai şi. Un bărbat în alb ne-a luat comanda de băuturi. Disperaţi şi neştiind prea bine care sunt regulile, am comandat şase beri pentru toată lumea de la masă.

— Aşa, şi spuneai ceva de multivers, am zis eu.

— Aa!

— Nu-i relevant. Cui îi pasă câte universuri sau planuri există, dacă tot nu se intersectează?

Mână îşi băgase în gură un copan întreg. A extras osul care a ieşit curat, ca de plastilină. Restaurantul era zugrăvit în roz-pastel şi lipsit de bucurie. Nimeni nu râdea, era foarte puţină mişcare şi nenumărate arsuri de soare. Dădea mai degrabă senzaţia unui bufet într-un azil de bătrâni din Florida, într-o luni după-amiază.

— Cine a spus că nu se intersectează? a întrebat el.

— Se intersectează?

— Nu ştiu. N-am citit nimic despre asta. Dar chestia care ar plăcea e că într-un multivers ai practic toate opţiunile deschise – pe bune, orice îţi poţi imagina –, şi unul din egourile tale de undeva a ales cutare opţiune. N-ar fi de neimaginat ca

oricare dintre vieţile pe care le-ai putea trăi să fie trăită de unul dintre egourile tale neştiute. Poate chiar după ce tu ai murit.

A mai luat un copănel şi a îndepărtat toată carnea, venele, tot zgârciul. Era enervant ca dracu'.

— Păi tot nu serveşte la nimic, am spus eu, dacă n-avem aceeaşi conştiinţă.

— Normal. Ştiu. Pe de altă parte, poate că nu murim. Dacă pui la un loc paradigma fizicii cuantice cu ideea timpului subiectiv, suntem practic cu toţii în viaţă în o mie de locuri în acelaşi timp, într-un prezent nesfârşit.

Era o singură persoană de culoare la masă – francez, după cum arăta, şi stătea alături de o femeie albă, soţia lui după toate aparenţele. Dar în afară de el restaurantul era completamente alb şi toţi mesenii izbitor de asemănători ca înfăţişare şi castă.

— Chestia e că asta-nseamnă de fapt nemurire pentru atei, a spus Mână, şi n-avem nevoie să aşteptăm ca tehnologia să ne prindă din urmă.

Recunosc că suna atrăgător. Cu sau fără conştiinţă, ideea de a fi în viaţă permanent, undeva. Şi cum rămânea cu visele? Trebuie să aibă şi ele un rol – dar ce-mi doream eu, de fapt, era să am toate opţiunile deschise în acelaşi timp. Nu într-un univers paralel şi irelevant, ci *aici.* Voiam să mă opresc şi să lucrez în spitalul de campanie şi să mă îndrăgostesc de o frumuseţe locală, dar să mă întorc şi acasă într-o săptămână ca să pot face multe alte lucruri, cincizeci de direcţii în viaţă, toate la fel de atrăgătoare şi de posibile – îngrijitor de crocodili! *De când nu mai e nevoie de pregătire ca să devii un bun îngrijitor de crocodili?*

A intrat un grup de şase persoane, trei bărbaţi şi trei femei, toţi albi cu excepţia unei femei care era neagră, înaltă, probabil senegaleză.

— Uau! a făcut Mână, holbându-se după ea.

Era şocantă. O statură incredibilă, cu o rochie albă bine croită peste pielea uluitoare, cu forme trasate de mâna cea mai optimistă şi mai sigură – precum cea mai incredibilă maşinărie învelită în piele lustruită. Mână se oprise din mâncat. M-am oprit şi eu. Aproape toate senegalezele pe care le văzuserăm arătau aşa genetic fără cusur, puternice, cu ţinută de regine şi pielea ca piatra cea mai netedă.

— Nu te mai holba, i-am zis.

— Nu vreau, a spus Mână.

Jumătate din restaurant o privea. Era prea evident. Fuseserăm aruncaţi înapoi în alt loc şi alt timp. Oare era aievea? Toată lumea o privea pe femeia asta, fie pentru că încălcase vreo barieră rasială subînţeleasă, fie pur şi simplu pentru că – speram să fie asta – pe lângă ea toţi arătam ca nişte troli.

— E uluitoare, a spus Mână.

— E cu ei.

— Îhâm, dar de ce?

Aveam o idee, dar n-am spus nimic. Oamenii cu care venise erau prea puţin impresionanţi pentru ea. Făcea un act caritabil. Îmi imaginam că altceva o stimula şi speram că nu fusese cumpărată.

„Ce cauţi cu bărbaţii ăştia?”

„Am motivele mele.”

„Nu e nevoie să stai cu ei. Te putem ajuta noi.”

„Ajutorul vostru nu e bine-venit.”

„Ajutorul nostru e gratuit. Trebuie să ne alegi pe noi.”

— Hai să mergem, am spus. Am terminat.

Ne-am ridicat şi am privit-o mai bine în timp ce mergeam spre ieşire – serioasă, dar cu un zâmbet strălucitor ca o încăpere în care intră brusc lumina – şi am evitat stropii aspersoarelor pe drum spre cameră. Mână a intrat la duş; eu am sunat-o pe mama.

— Ce zi e la voi, acolo? am întrebat.

— Luni, prostuţule. Suntem numai cu şapte ore în urma voastră.

— Opt, cred.

— Faţă de Groenlanda sunt mai degrabă şapte, cred.

— Ah, nu suntem în Groenlanda.

— Nu v-aţi mai dus?

— Suntem în Senegal.

— Ah, aşa e. Mi-ai spus. Şi aţi luat ceva până acum?

— Cum ar fi ce? Suveniruri?

— Aveţi grijă să folosiţi prezervative. Câte şase prezervative.

Mi-am dres vocea.

— Şi cum e?

— E bine, am răspuns. Foarte bine.

I-am spus ce-am făcut. Vorbeam întruna. A fost nevoită să mă oprească.

— Nu trebuie să-mi povesteşti minut cu minut, scumpule. „Ba da.”

— Păi asta e ideea, am spus eu.

— Care anume?

— Povestitul minut cu minut. Vrem să-ţi pese.

— Îmi pasă. Îmi pasă. Cât aţi dat până acum?

— Cam o mie, cred.

— Va trebui să măriţi ritmul.

I-am spus despre meciul de baschet.

— Le-aţi dat ceva?

— Unui puşti. Trei sute de dolari. Era fan Bulls.

— Şi celorlalţi?

— Le-am dat nişte apă.

— Dar bani?

— N-am putut, am răspuns. N-aveam cum să-i împărţim în mod egal. Erau cel puţin cinşpe.

I-am spus despre fratele lui Denis care s-a urcat în maşină şi nu-i mai tăcea gura.

— Nu i-aţi dat bani, presupun.

— Nu.
— Scumpule?
— Da.
— De ce nu-i aduci înapoi aici şi nu-i dai unei asociaţii caritabile? E una cu care lucrează Cathy Wambat – ajută copiii săraci născuţi cu palatul nesudat. I-ar plăcea la nebunie să...
— Există o asociaţie caritabilă pentru asemenea cazuri?
— Bineînţeles.
— Dar ce poate fi mai bine decât facem noi?
A oftat şi timp de un minut nu s-a mai auzit nimic la celălalt capăt al firului.
— Nu crezi că toată chestia asta e o demonstraţie de superioritate? a spus ea.
— Ce?
— Semnatul cecurilor şi...
— Să le dai bani. Asta înseamnă superioritate.
— Nu te enerva aşa.
„E un cuvânt tâmpit, asta-i tot. Cuvântul ăsta n-are niciun strop de logică, aici. E o scuză pe care o foloseşti ca să-ţi aperi propria inactivitate.”
— Will, de unde ştii că-i vor?
— Pot să-i dea altcuiva.
— Păi, vezi...
— Ideea e că eu nu-i vreau. Şi ne place să-i dăm. În cel mai rău caz e un mod de a cunoaşte oameni.
— Aşadar, a spus ea, cum hotărâţi cine primeşte banii?
— Nu ştiu. La întâmplare. E evident. Nu ştiu.
A râs zgomotos, teribil de amuzată.
— Nu e foarte corect, nu-i aşa, Will?
— Fratele lui Denis era un idiot.
A râs din nou, de mine, de data asta răutăcios. Nu-mi venea să cred că mă enerva aşa pe banii mei.
— Dar e atât de subiectiv, dragă, a spus ea.
— Evident că e subiectiv!

A oftat. Am oftat şi eu. Am aşteptat amândoi. „Spune-mi tu dacă există o cale mai bună, mamă.”

„Nu pot. Nu ştiu niciuna.”

— De ce-mi faci asta acum? am spus.

— Nu fac decât să-ţi pun întrebări, scumpule.

„Ce vrei să spui? Că n-avem voie să le vedem figurile? Asta spui. Tu eşti dintre cei care nu i-ar da nimic unui om de pe stradă, de teamă să nu-i facă rău. Dar atunci care dintre noi face pe superiorul? Te abţii şi acţionezi împotriva instinctelor tale. Există inegalitate şi instinctiv vrem să refacem egalitatea, imediat. Instinctul ne spune să împărţim banii din bancă cu acela care n-are nimic. Dar tu vorbeşti din spatele a şapte straturi de negare şi justificări. Dacă te face să te simţi bine înseamnă că *e* bine, iar azi, la ocean, am întâlnit un bărbat care trăieşte într-o colibă neterminată şi era înalt şi avea un radio şi i-am dat vreo şapte sute de dolari şi a fost bine. Nimeni nu ne poate lua sentimentul ăsta şi nici nu poate fi murdărit cu vorbe ca *superioritate* şi *subiectivitate,* cuvinte stranii şi privilegiate, şi nici nu poţi să te prefaci că ştii o cale mai bună. Încearcă tu! Fă-o tu! Noi am dat şi am primit iubire! Cum poţi să ne privezi de asta? Nu le cer să ne mulţumească – nici măcar nu rămânem prin preajmă suficient cât să le dăm ocazia şi oricum nu vorbim limba aia a lor. Vrem doar să-i vedem, să le atingem mâinile, să ne frecăm în treacăt de braţul lor, ceva. E voie! Nu există explicaţie care s-o anuleze şi nici n-ai cum s-o întorci ca s-o pui într-o lumină proastă sau...”

— Ei bine, am spus eu, întrebările tale nu mi se par interesante.

— Înţeleg. Pentru asta îmi cer scuze.

— Cred că te gândeşti prea mult la toată chestia asta, mamă.

— Am o înclinaţie către aşa ceva.

— Nu zău? N-am remar...

— Pa, pa, isteţule.

A închis.

Mână s-a îmbrăcat şi ne-am împleticit înapoi pe drum. Cerul arăta ca tavanul unui observator astronomic, plin de stele, dar nu destul de întunecat. Dedesubt, copacii erau negri, profilându-se pe fundalul cerului cenuşiu şi aruncându-şi umbrele peste drumul neasfaltat ca nişte zgârieturi subţiri şi răutăcioase. Eram ofticat. De fiecare dată când faci o faptă bună există cineva care nu face o faptă bună şi care în momentul ăla, să zicem, grădinăreşte, şi care pune la îndoială modul în care ai făcut respectiva faptă bună. Pentru fiecare secretară care îi dă jumătatea de sandviş pe care n-o mai mănâncă unui veteran nespălat şi cu înfăţişare de sălbatic care trăieşte pe străzi, există cineva care pretinde că gestul ăsta nu face decât să *înrăutăţească situaţia.* Cei ce nu fac nimic trebuie să-şi justifice lenea căutându-le nod în papură celor care cel puţin încearcă...

— Ce tot bombăni acolo? a întrebat Mână.

— Nimic.

Nu-mi dădusem seama că bombăn.

— Între asta şi vorbitul în somn...

La un bufet ne-am cumpărat îngheţată. Femeia de la tejghea avea părul ca dansatoarele care acompaniază cântăreţii şi se uita la televizor la delfini. Mână şi-a luat un fel de tub de îngheţată de portocale, iar eu o limbă groasă de îngheţată de vanilie pe băţ, cu glazură de ciocolată. Am rupt ambalajul de plastic subţire şi lucios şi am mâncat mai întâi ciocolata, apoi îngheţata rece şi albă, atât de moale în aerul umed şi din ce în ce mai întunecat, şi mi-a curs pe gât şi pe mâini în acelaşi timp.

Treceam pe sub felinarele rare şi aveam câte două sau trei umbre, pentru că un bec ne proiecta umbra în faţă şi următorul în spate şi uneori se intersectau. Becurile nu ştiau ce fac. Becurile nu ştiau nimic.

Luna era galbenă şi înconjurată de un halo alb şi lăptos, îmi intraseră pietricele în pantofi. M-am oprit să mi le scot şi m-am sprijinit de Mână. După ce am pornit mai departe pantofii mi s-au umplut din nou.

În jurul staţiunii era plin de discoteci şi cazinouri. Ne-am dus mai întâi la principalul cazinou, un stabiliment mic, dar elegant, cu o singură sală cu două mese pentru jocuri de cărţi şi cam treizeci de jocuri mecanice. Am recunoscut vreo douăzeci dintre cei cu care stătuserăm la restaurant; din cauza feţei mele lumea se dădea la o parte şi se uita la noi cu ochi obosiţi.

— Fii atent, a spus Mână arătând cu degetul spre clientelă şi făcând semnul infinitului deasupra lor. Nu remarci nimic la bărbaţii de aici?

— Puloverele.

— Îhî.

— Iisuse!

Toţi bărbaţii din sală, aproape – erau cam douăzeci de bărbaţi în cazinou, majoritatea tineri şi doisprezece dintre ei intrau în categoria asta – purtau pe umeri un pulover de bumbac, legat lejer la nivelul claviculei. Doisprezece bărbaţi, şi puloverele erau, fiecare dintre ele, galbene sau albastre ca cerul şi la fiecare nodul era făcut cu desăvârşită delicateţe. Se părea că nu puteai pur şi simplu să *legi* puloverul. Trebuia să fie aranjat lejer la mijlocul pieptului, ca o etolă. Făcea un unghi de vreo 85 de grade.

Am fost şocat iar să-mi dau seama că suntem aici. Nu fusesem niciodată mai departe de Nevada – cu Jack şi familia lui, în vacanţa de primăvară din clasa a patra, cu maşina. Fiecare drum a durat douăzeci şi două de ore şi ne-au rămas cam şapte între, pe care le-am petrecut pe spinarea unor cai care ne voiau morţi sau puşi în lanţuri. Mână fusese la Toronto, care era de fapt mai aproape de Milwaukee, dar el nu vedea lucrurile aşa.

Lângă uşă se vindeau vederi, nu cu oceanul, ci cu staţiunile de la ocean, şi am cumpărat una – prima vedere pe care m-am prefăcut măcar să vreau s-o trimit. Dacă aş avea cui să-i scriu, unei Clementine, să zicem, aş putea să-mi notez impresiile, s-o fac să aibă cap şi coadă. Dacă le-aş scrie gemenelor, chiar pe şerveţelul ăsta şi cu pixul ăsta împrumutat de la barmanul senegalez care are un semn din naştere ca o pată de cenuşă, ar păstra scrisorile şi şi-ar aminti mereu că m-am gândit la ea...

Dragă Mo, Dragă Thor.

Senegal! Vă vine să credeţi? E ceva aparte aici. Ceva care seamănă cu oricare alt loc. Oamenii... am întâlnit un bărbat... Dar dacă mă gândesc mai bine, în momentul ăsta nu-mi dau seama dacă vedem ceva sau ratăm totul... Aerul de aici totuşi e diferit şi asta e o chestie.

— Până aici e bine.

Mână se uita peste umărul meu.

— Chiar ai surprins realitatea, Will. Şi toate punctele alea de suspensie.

— Du-te dracu'!

Stăteam afară, în noaptea neagră şi din ce în ce mai rece, şi ne întrebam dacă am putea face ceva extraordinar. Dacă ne-am putea onora responsabilitatea pe care o aveam aici: călătorisem patru mii două sute de mile sau pe-aproape şi, prin urmare, eram obligaţi să creăm ceva: trebuia să folosim ce aveam la îndemână şi să facem ceva important.

— Ai sunat acasă? l-am întrebat pe Mână.

— Nu. Tu?

— Mda.

— Alor mei n-o să le pese. Îi ştii.

Îi ştiam şi nu-i ştiam. Tatăl lui Mână era un bărbat înalt şi gârbovit, atâta vreme se aplecase ca să vorbească cu soţia lui mult mai scundă, încât capul lui părea permanent înclinat, cu bărbia în piept. Avea faţa ca o

lopată şi ochii ca de lup şi lucra la o firmă de avocatură, deşi nu sunt sigur că era avocat; poate că era avocat, dar nu ştiu de ce am bănuiala că nu era; era un tip distant şi cu ochii mici, care părea în stare de orice – abuz, crimă, evaziune fiscală, bigamie. Mama lui Mână era asistentă medicală şi a lucrat la spital aproape toată copilăria noastră, însă mai târziu a muncit exclusiv în casa unui muribund, timp de doi ani – o casă impunătoare plină de marmură care devenise mai mult sau mai puţin a ei, unde avea propriul ei dormitor, propriul ei loc în garaj, tot ce trebuie.

Ceea ce era bine, dar şi rău, pentru că atunci Mână a trebuit să fie gelos pe această nouă casă şi pe uşurinţa cu care mama lui reuşea să pară stăpâna ei. Mână avea doi fraţi mai mari, mult mai mari. Îi văzusem numai de câteva ori pe fiecare, îi ştiam mai mult din fotografiile de la absolvire; nu ştiu de ce, absolviseră în aceeaşi zi, cu toate că unul din ei, cred că Steve, cel care era aproape saşiu, era cu un an mai mare decât Eddie, care avea părul ca al lui Shawn Cassidy şi ochi care nu clipeau şi care îi dăduse porecla lui Mână – la început fusese *Mâini,* pentru că atunci când era foarte mic prindea toate mingile care i se aruncau – care pe urmă fusese scurtată şi devenise Mână, ca să nu te ducă cu gândul la cineva care şi-ar dori să petreacă puţin timp singur cu copiii tăi.

Ne-am hotărât să mergem în oraş, să găsim o casă şi să ne înfiinţăm la uşă cu un buchet de flori. Era ceva ce de cinci ani tot vorbeam să facem – n-am idee de unde a apărut ideea sau de ce. O să batem la uşă, ne-am imaginat, sau poate o să intrăm pe uşa din spate, sau pe verandă, în orice caz o să ducem flori sau vin. Credeam cu convingere că puteam apărea în orice casă sau birou, oriunde în lume, cu flori, şi să fim primiţi înăuntru. Şocul ar fi atenuat de zăpăceală oarbă, apoi de uimire afectuoasă şi în scurtă vreme am deveni de-ai casei.

Drumul era plin de turişti care mergeau pe jos spre strada principală din Saly, vreo trei cvartale de restaurante, cluburi şi baruri şi din când în când câte o maşină care zig-zaga printre gropi, căutând loc de parcare. Am cumpărat un buchet mic şi ţipător de margarete, violete şi nişte flori de prin partea locului, roşii şi umede ca nişte bucăţi de carne.

Două fete desculţe au trecut pe lângă noi călare pe nişte cai neînşeuaţi de culoarea pietrei. Mână mi-a făcut un semn că avea de gând să alerge după ele, să sară pe o maşină şi de acolo în spinarea unuia din cai. Am clătinat viguros din cap. S-a bosumflat.

Dintr-o casă înclinată spre dreapta şi cu balcon la etajul al doilea s-a auzit o pisică, şi ne-am oprit. Lângă aleea care ducea spre casă erau două cutii poştale şi noi, eu cu florile în mână, am luat-o ca pe un semn.

— Asta e, am spus eu. Trebuie să urcăm.

— Şi sunăm la uşă, sau cum facem?

— Cât e ceasul?

— Zece, poate, a răspuns Mână. E prea târziu?

Ne-am gândit să mergem mai întâi în recunoaştere.

Treptele ne-au absorbit paşii, zgomotele s-au pierdut în podeaua şi balustradele de lemn şi am ajuns repede pe palierul din capul scării, între mai multe uşi.

— La care? a întrebat Mână.

Una era întredeschisă.

— Asta, am spus eu.

Cum avea clanţă, şi nu mâner, m-am gândit că părea să ducă spre un alt coridor, aşa că am împins-o şi am intrat. Dar nu era niciun hol. Ne găseam într-un apartament. Ne-am uitat unul la altul alarmaţi. Intraserăm deja în apartamentul cuiva.

Dar niciunul din noi n-a dat să plece.

Ne-am scos pantofii şi eu am pus florile deasupra lor. Am păşit în casă şi am închis uşa în urma noastră, şi era

atât de linişte, încât nu mai înţelegeam nimic. Deasupra uşii atârna portretul unui bărbat în uniformă, un portret ca la carte. O masă stătea pe vârfuri în mijlocul salonaşului. Patru tacâmuri, resturi de la cină. Încă nu se auzea niciun zgomot. Pereţi zugrăviţi într-un măsliniu palid, cu urme de degete. Fotografii smulse din reviste prinse cu pioneze pe pereţi – trei sau patru piloţi profesionişti de motocros şi alături de ei o serie de cărţi poştale cu femei în costumaţii împopoţonate de Paşte. Deasupra, un portret făcut la fotograf al unei familii cu patru membri, familia care locuia aici, am presupus noi, toţi în echipament de fotbal. Mână s-a uitat spre mine şi a ridicat din sprâncene vrând să spună *Uită-te la asta! Uită-te la noi! Incredibil!*

Apartamentul era strâmt, ordonat şi n-avea niciun obiect de valoare. În bucătărie se intra din camera de zi, o văgăună înghesuită cu un blat îmbrăcat în faianţă albastră. Din bucătărie ajungeai în altă cameră, un fel de cameră retrasă, cu o canapea şi un şezlong mic, cu spătarul drept, fiecare pe câte o latură. Într-un colţ era un morman de animale de pluş – cu Yosemite Sam în vârf – şi patru mingi de fotbal din cauciuc aşezate frumos una lângă alta. Un televizor mergea fără sunet.

Nu se auzea nicio mişcare în casă, niciun zgomot, dar mă aşteptam să apară ceva din clipă în clipă. Un bărbat în robă şi cu o puşcă în mână. Aproape că m-aş fi simţit uşurat.

Mână era deja în partea cealaltă a camerei, căutând dormitoarele. Erau două uşi. A deschis una, o debara. A băgat apoi capul pe cealaltă uşă şi s-a tras imediat înapoi. A venit pe vârfuri până la mine – eu mă ascunsesem deja în bucătărie – şi a dat să spună ceva. Am făcut o figură cât am putut de fioroasă, ca să-i descurajez iniţiativa de a deschide gura. S-a oprit la timp, indicând prin gesturi ample că se predă.

Am rămas aşa câteva secunde, încercând să ne calmăm, privind peste masa din bucătărie la televizorul din camera alăturată. O scenă de deşert, un sat antic de un roz uscat. Apoi un prim-plan cu un bărbat sfrijit. Apoi Ernest Borgnine îmbrăcat în soldat roman. Apoi iar bărbatul sfrijit şi mâinile cuiva intră în cadru – să fi fost ale lui Borgnine? – şi aşază pe fruntea bărbatului sfrijit ceva ca un cuib de păsări – A! O coroană de spini.

Mână a făcut semn către dormitor şi a ridicat patru degete, apoi a mimat o persoană care doarme, indicându-mi că întreaga familie, toţi patru membrii, dormeau în camera aia, în acelaşi pat. Noi eram în casa lor şi ei dormeau în acelaşi pat în camera de alături. Abia atunci am început să-mi pun o mulţime de întrebări: de ce era întredeschisă uşa de la apartament? Ce puteam face? Voisem să intrăm cu florile, să fim primiţi în casă, puşi la masă şi să plecăm după ce ne-am fi făcut prieteni noi în Saly, iar ei să rămână cu un dar pe măsura recunoştinţei noastre. Dar în loc de conversaţie zgomotoasă în crâmpeie de engleză şi franceză stricată ne furişam pe întuneric, fără să scoatem un sunet. Cel puţin puteam să scăpăm de nişte bani.

Casa era curată şi confortabilă şi mică. Locuiau oameni aici, în ciuda zgomotului de la barurile şi cluburile de dedesubt şi de pe strada năpădită de nisip. Copiii aveau locurile lor unde-şi ţineau lucrurile şi... Eu n-aş accepta niciodată aşa ceva. Nu voiam masă în bucătărie şi fotografii pe pereţi. Voiam să plec.

De fiecare dată când erau luaţi în prim-plan, apostolii tresăreau de parcă erau drogaţi. Sfinţii nu trebuia să se uite fix cu privirile alea sticloase, nu trebuia să se mişte lent şi graţios. Sau trebuia? Voiam un sfânt neîndemânatic – sau unul rapid. Un sfânt căruia îi plăcea să alerge ca un sprinter, în pantaloni scurţi de mătase. Anne Bancroft. Era şi ea, în rolul

Mariei. Şi apoi, puţin mai jos decât ea, jelindu-se, femeia din *Romeo şi Julieta* de Zeffirelli. Arăta la fel. Borgnine, care-şi privea camarazii urcându-l pe Christos pe cruce, trecea printr-un moment dificil. Se simţea groaznic din pricina celor întâmplate, dar, se pare, nu stătea în puterea lui să se opună.

Mână s-a dus spre televizor şi l-a închis.

Am căutat o vază în dulapurile de deasupra chiuvetei, sau un pahar mare, sau un borcan. Era un turnuleţ de pahare de plastic cu Liga Naţională de Fotbal American. Niciunul dintre ele nu putea ţine florile. Mână mi-a aruncat o privire grăbită. Acum el era cel care voia să plecăm. Am ridicat din umeri cât am putut de tare, pentru că mai aveam nevoie de timp. Într-un colţ era o găleată plină de nisip şi mucuri de ţigară. Am pus-o în mijlocul mesei din bucătărie şi am înfipt cozile florilor în ea. Mână şi-a dat ochii peste cap. Florile aveau să fie moarte, moarte, moarte până dimineaţă.

Am stat în maşină şi ne-am gândit.

— Am putea să mergem să mai căutăm măgari, a spus Mână.

Am părăsit oraşul şi lăsam rapid în urmă zona cu lumini şi cu oameni. Am mers printre câmpuri negre, mile şi mile.

Era cineva în spatele nostru.

— Iisuse! am făcut.

Farurile se apropiau cu repeziciune.

— Cum se poate aşa ceva? am spus eu. Mergem prea repede.

S-a auzit un urlet de motor din spate. Lumina farurilor ne-a înghiţit. Veneau de deasupra, de la un camion. Era la câţiva centimetri de noi. Eram sigur că se apropie.

„Jack.”

„...”

„Jack, vrei să...”

Am tras de volan către marginea drumului. Camionul ne-a depăşit mugind.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Mână.

— Cretinul ăla mergea cu trei sute de kilometri pe oră, am spus.

Mână s-a uitat la mine, fără să înţeleagă.

— Will, nu era...

— Ce? am spus eu.

— Nimic.

Autostrada era în beznă şi aerul tot mai rece.

Am ieşit din maşină şi am stat o vreme pe capotă, aruncând spre drum cu bucăţi din drum. Mi-a trecut prin minte că trebuie să ne întindem cu capul pe drum. Era o viziune pe care o avusesem şi, cum hotărâserăm să dăm curs ideilor de genul ăsta, sau celor mai multe dintre ele, am făcut-o. Caldarâmul era fierbinte, dar n-am auzit nimic.

— Hai să facem chestia cu lipitul banilor, a spus Mână, ridicându-se.

— Unde?

— Găsim noi un loc.

Am mers mai departe şi ne-am oprit în dreptul unei căsuţe pătrate de chirpici cu acoperiş de paie. Am sărit din maşină; o capră a behăit. Era o capră mare, înaltă de cam un metru şi jumătate, albă cu un pic de gri pe burtă.

— Am putea să-i aruncăm înăuntru pe geam, am spus eu.

— Nu, a spus Mână.

— De ce?

— Hai să facem figura cu capra.

Trebuia s-o facem. Mână a scos plicul şi i-am lipit pe margini o bucată nouă de leucoplast. Eram pregătiţi.

— Du-te tu spre ea din faţă, a spus Mână, şi eu o să mă strecor din spate. Tu distrage-i atenţia.

— Cu ce?

— Dă din mâini.

Capra mă privea. Era legată cu o funie lungă.
— Să fac umbre pe pereţi?
— Ce-o fi. Sigur.
Iisuse! Mână ţinea plicul şi se apropia încet de capră, cu mâinile întinse şi plicul gata să fie lipit.
— Hei, capro, am spus eu, dorindu-mi din toate puterile s-o fac să se simtă în largul ei.
Capra a behăit din nou.
— Ai grijă, a spus Mână, caprele sunt foarte afurisite.
— Cum? Ce le înfurie? Tâmpitule ce eşti.
— Nu ştiu. Ochii. Nu te uita fix la ea.
— Nu vrei să...
— Nu te uita la ea. Mârâie sau nu ştiu ce face. Te uiţi la ea?
— Nu!
— Şi nu urla. Caprele urăsc urletele.
Eu îl uram pe Mână. Mi-am întors capul în direcţia opusă în timp ce mă apropiam spre capră dintr-o parte, o figură a la Ben Vereen.
— Ai ajuns lângă ea? am întrebat.
— Aproape. Se uită la mine? Mă vede?
— Nu ştiu. Nu vă văd pe niciunul, cretinule.
— Păi aruncă-i măcar o privire.
Aruncă-i o privire.
— Băi!
— Ssst. Aproape am ajuns, a spus Mână.
— L-ai lipit?
— Mi-e frică s-o ating. Ţine-o de cap.
— Ce să fac? S-o ţin de cap?
— Apuc-o de coarne.
— Nu.
— Uh, oh!
— Ce?
— Fii atent! a urlat Mână.

Capra venea spre mine. Dar dintr-o parte. Ţinea capul jos şi venea spre mine în nişte salturi mari, ciudate şi piezişe. Mişcările alea n-aveau nimic natural. Ca să se propulseze un metru înainte se arunca doi metri într-o parte. Am făcut câţiva paşi în spate, apoi m-am întors şi am luat-o la fugă.

— Nu pe-acolo! a strigat Mână.

— Ce?

— Vino încoace! Se uită urât!

— Unde?

— Fugi în zigzag! În zigzag!

Am alergat spre Mână, dar prin laterala caprei şi m-am apropiat la un metru şi jumătate de ea şi am auzit-o cum mârâia şi tuşea. Mână era după un zid scund din apropierea colibei.

— Vino aici! Urla.

Am sărit peste zid şi m-am chircit lângă Mână. Capra se afla dincolo de ţarcul ei, cu privirea pierdută în noaptea neagră, ca un animal prost şi împuţit ce era.

— Şi acum ce facem? am întrebat eu.

V îi lăsăm în colibă, a spus Mână.

— Nu intrăm, am spus eu.

N-aş mai putea să fac asta niciodată, să intru aşa într-o casă. Indiferent ce casă.

Am luat plicul şi l-am lipit afară, pe zid. Nu prea se lipea, dar Mână l-a netezit cât a putut de bine.

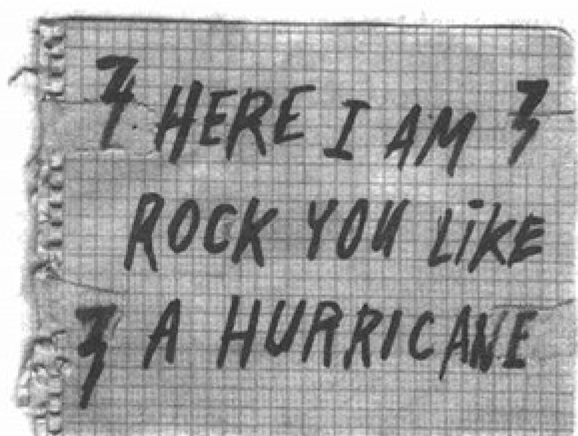
Lipiserăm bani pe peretele unei colibe.

— Cât crezi că e acolo? am întrebat eu.

— Vreo trei sute.

— Ce chestie ciudată, să găseşti bani lipiţi de casă.

Poate că era prea ciudat. Poate că nici n-or să-l deschidă, date fiind împrejurările. N-aveam timp să dezbatem problema. Din clipă în clipă îi puteam trezi pe toţi cei din casă şi nu voiam aşa ceva. Pe plic rămăsese scris mesajul lui Mână...

… care trebuia să vorbească de la sine.

Ne-am îndepărtat de colibă în fugă, aproape sărind.

— Frate, a spus Mână, chiar ar trebui să venim mâine dimineaţă să vedem ce se întâmplă. Trebuie să văd.

— Or să-şi dea seama că noi am fost. Or să ne vadă.

— Am putea să facem rost de un binoclu şi să privim de pe…

— De pe ce?

— De pe o creastă din apropiere. Sau dintr-o casă conspirativă. O casă conspirativă!

Acum voiam şi eu să cunosc familia. Voiam să-i văd când găsesc plicul, să le văd expresia de surpriză, de bucurie. Voiam să-i văd aşezaţi în jurul mesei, toţi patru, mama, tatăl, fratele, sora, încercând să-şi dea seama de unde veneau banii, ce însemnau, cine îi lăsase şi pe cine dracu' ar putea să găsească să le traducă cuvintele de pe spatele plicului. Poate că or să-şi cumpere şi alte capre. Oare câte capre se puteau cumpăra de banii ăia? Cel puţin două. Poate zece? Am presupus că erau o familie de toată frumuseţea. De ce să nu-i vizităm? Pentru că avionul nostru pleca de dimineaţă, sau imediat după prânz, şi pentru că

dacă i-am cunoaşte am... Ei bine, voiam să-i cunosc, aş fi făcut orice să-i cunosc, aş fi vrut să petrec cu ei o zi, o lună, să-i pun să construiască o extensie lângă casă pentru noi, să-şi împartă mâncarea cu noi, să ne arate pământurile, cum să avem grijă de capre. Dar n-o să-i întâlnesc pentru că ar fi fost o invazie şi pentru că nu puteam să trec peste asta. Puteam să le doresc numai bine şi să le lipesc un plic cu bani pe perete, dar nu puteam să le strâng mâinile şi nu puteam să-i las să-mi vadă faţa.

Eu conduceam. L-am rugat pe Mână să-mi găsească ceva de mâncare. Mi-a aruncat în poală un baton de cereale cu fulgi de ciocolată.

Chiar de la prima muşcătură s-a rupt ceva. Am avut senzaţia că muşcasem dintr-un zgârci sau un cartilaj. Ceva mai tare. Că mestecam pietre.

— Condu tu puţin, am spus.

Mână s-a întins şi a apucat volanul. Am scuipat – o masă diformă de cereale şi sânge şi pietricele albe. O măsea. Un molar. Mă deruta faptul că nu simţeam durere.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Mână. Nu văd.

I-am arătat ce aveam în palmă.

— Măiculiţă! Frate!

Ştiam de ce se rupsese. După Oconomowoc îmi simţeam toată gura dezmembrată şi reconstruită. Dinţii mi se clătinau sau erau ciobiţi, şi ăsta era cel mai mare.

Am tras pe dreapta.

— Îmi pare rău, a spus Mână.

Am aruncat pe fereastră tot ce scuipasem. Aşchiile de dinte au *zornăit* pe pavajul grosolan.

— Ascultă, a spus Mână pe un ton jos, care sugera că trebuie să mă aştept la o informaţie serioasă.

Am ascultat. Dar odată ce mi-a captat atenţia n-a mai ştiut ce să spună. Am stat aşa o lungă jumătate de minut.

— De multă vreme n-am mai pierdut niciun dinte, am spus eu.

Mână a oprit radioul.

— Will, îmi pare rău, a zis.

— Ştiu. Ai mai spus.

— Ştiu. Dar...

A dat aerul afară pe nas cu zgomot, şi-a lăsat capul pe spătarul scaunului şi a închis ochii.

Am ieşit de pe pietriş şi am intrat înapoi pe autostradă şi mi-era teamă de cum o să reacţioneze capul meu când o să încerc să dorm. De luni de zile nu reuşeam să adorm dacă nu beam sau nu mă masturbam, şi în seara asta ştiam că o să mă chinui foarte tare.

— Hai să mergem înapoi să înotăm, a spus Mână.

Asta îmi doream.

De la hotel am luat-o spre apă şi ne-am lăsat hainele pe stânca mare şi gri de pe care sărise Mână mai devreme. Am intrat în apă în boxeri şi lumina lunii ne dădea o culoare albăstruie. Apa era mai caldă acum. Făcuserăm o grămadă de zgomot, dar apa neagră şi uleioasă ne-a redus la tăcere. Tăiam încet oglinda apei, ruşinaţi că distrugeam liniştea. Ne ţineam umerii sub apă şi era mult mai cald aşa. Capul lui Mână venea spre mine fără să se vadă nicio mişcare, un cap care aluneca pe gheaţă.

— N-arăţi bine, a spus el.

— Pardon.

— Arăţi distrus.

— Ştiu.

M-am băgat la furia. Mi-am ţinut genunchii la piept şi m-am dus în jos.

Apa mi-a şuierat în urechi, dar n-a pătruns în mine să mă umple. Continuam să cad ghemuit, ca o minge. Era întuneric, era tumult. Am alunecat şi mai jos. Mi-a trecut prin minte că poate era o groapă în locul ăla, o groapă de kilometri întregi în fundul golfului, în care aş putea să mă scufund la nesfârşit. Puteam să mă scufund într-un fel de gaură de vierme apoasă şi să cad mii de metri şi să ies din

nou la suprafaţă în cu totul alt loc. Aş ieşi la suprafaţă într-un alt fel de lume, o lume condusă de peşti ultrainteligenţi sau...

Fără vreun motiv anume mi-am imaginat ratoni, mi-am imaginat că sub apă, de cealaltă parte a găurii de vierme, se găsea o societate de ratoni vorbitori care fumau pipă şi râdeau de întâmplările din ceea ce ei numeau Lumea de Sus, adică lumea mea. Aş trăi printre ei o vreme şi regina lor, mai în vârstă, dar nu prea bătrână, autoritară, dar nu lipsită de bunăvoinţă, s-ar îndrăgosti de mine şi ar insista să devin concubinul ei, şi din punctul ăsta de vedere toate ar merge bine, aş avea avantaje impresionante şi aş duce o viaţă frumoasă

— Până când într-o bună zi s-ar plictisi de mine odată cu apariţia unui nou candidat, un iordanian venit printr-un tunel din Marea Moartă...

Dar de ce nu ne umple apa asta – de ce nu ne intră prin urechi şi nu ne îneacă? *Şuieratul e furia oceanului care nu reuşeşte să ne înece.* Dar ce ne păzeşte să ne inundăm? Suntem aşa de bine presurizaţi? *Cred că suntem.* Of, taci din gură.

Când am ieşit din nou la suprafaţă ni se alăturase o femeie. Stătea lângă Mână. Era femeia de la cină. Miraculoasa femeie de la cină.

Râdea de ceva ce spusese Mână. Purta un costum de baie întreg de culoare albă. Pielea ei părea absolut desăvârşită în lumina slabă, iar dinţii îi sclipeau când râdea.

Stăteam cu toţii în apă până la mijloc.

— Bună, mi-a spus ea.

— Salut, am răspuns eu.

— Prietenul tău spunea că te ascunzi de mine.

Mână rânjea. I-am spus femeii că nu mă ascundeam de ea.

— Ţi-e ruşine cu faţa ta, a spus ea.

— Nu, am zis. Dar lui îi e.

Am făcut semn cu capul spre Mână, care şi-a muşcat buza de sus cu dinţii de jos. *Lui* îi e ruşine cu faţa mea.

Tremuram. Nu înţelegeam ce căuta aici cu noi.

— Voi doi sunteţi foarte departe de casă, a spus ea.

— Mda, am spus eu.

S-a lăsat în genunchi şi şi-a băgat capul sub apă.

— Şi tu eşti departe, a zis Mână.

O chema Annette şi era din Paris. Era aici cu familia, a spus, doi băieţi mici şi soţul. Erau aici de şase luni, pentru că soţul ei fusese trimis de doctor să-şi vindece o bronşită persistentă. Nu ştiam că oamenii mai fac aşa ceva, că au timpul şi banii necesari ca să se mute pentru atâta vreme într-o ţară cu o climă mai blândă cu traheea lor. I-a imitat tuşea, un sunet profund şi sacadat, şi a râs. Era o chestie europeană, mi-am imaginat

— Deopotrivă decadentă şi iubitoare şi plictisită – să râzi de tuşea propriului soţ.

Era prea frig să mai stăm în picioare, aşa că ne-am lăsat toţi în genunchi. Numai capetele ne ieşeau deasupra apei şi aşa ne era cald.

— Voi doi sunteţi homo? a întrebat Annette.

Vorbea serios. I-am spus că nu. A zâmbit.

— Îmi pare bine că v-am cunoscut, a spus ea.

Am încuviinţat amândoi din cap.

— Uită-te la noi. Suntem un grup de capete! a spus ea. Numai capete. Înfricoşător!

Avea o voce plină, dar uşor răguşită, miere presărată cu nisip. Ochii, când se uita drept la mine, nu erau în regulă. Îi fugeau când spre dreapta, când spre stânga, şi o luau uşor în afară, astfel încât numai dacă te uitai direct la ea şi ea la tine îţi puteai da seama că nu reuşea să-mi focalizeze privirea pe ce era drept în faţa ei. Privirea ei trecea pe lângă tine ca vântul.

Mână a plonjat şi s-a îndepărtat înot, arătându-i lui Annette mişcările lui perfecte. L-am privit amândoi, şi eu i-am spus că uneori mă gândesc cum o fi să înoţi fără picioare. Chiar mă gândeam la asta.

— Să înoţi fără picioare, a spus ea, lăsându-şi capul pe spate şi udându-şi părul. Îmi place. Ar fi spectaculos.

M-am băgat iar cu capul la fund. Cu apa şuierându-mi pe lângă urechi, mă gândeam dacă ar trebui să mai ies la suprafaţă şi dacă da, în acelaşi loc, sau nu? Aş fi putut s-o apuc de picioare. Aş fi putut să-mi îngrop faţa între coapsele ei. Aş fi putut să mă îndepărtez pe sub apă şi s-o iau prin surprindere. Dar în timp ce mă gândeam am rămas fără aer şi am ieşit la suprafaţă în acelaşi loc.

— Deci facem parte din acelaşi club, a spus ea, dând din cap către fiecare din noi, întâi spre Mână şi apoi spre mine.

— Mda, a spus Mână. Noi stăm în camera 415.

— Nu, a spus ea. Nu *acest* club. A râs. Nu hotelul. Aici e clubul nostru.

A aruncat priviri rapide spre dreapta şi spre stânga.

— Aha, a spus Mână. Cum ar fi Clubul Urşilor Polari.

— Nu, nu. Tu taci din gură! a spus ea, arătând spre Mână. Te tot repezi cu răspunsurile! Vreau să spun că şi eu, şi voi am venit aici să fim singuri. Sau departe de ceilalţi. Sunt toţi înăuntru şi dorm şi noi suntem aici.

— Noi de fapt voiam să înotăm, am spus eu.

Annette s-a uitat lung la mine şi apoi şi-a aruncat iar părul pe spate, ca să şi-l ude. Nu era fiinţă omenească aşa cum eram noi. Noi eram reali, făcuţi din piele şi păr, neterminaţi şi cu asperităţi, dar ea fusese sculptată şi netezită şi...

— Mama mea, a spus ea, zice că asta e Lumea a Patra.

— Ce? Senegalul? a întrebat Mână.

— Nu, nu. Nu *Senegalul,* a răspuns ea, şi capul ei a alunecat spre al lui. S-a oprit când a ajuns la treizeci de centimetri de faţa lui Mână. Tu aşa de uşor răstălmăceşti!

— Bine, a spus Mână.

Eu rânjeam şi Mână m-a văzut că rânjesc. Nici n-o cunoşteam pe femeia asta, dar ea ştia lucruri despre noi.

— Nu *prima* lume, a continuat ea, lumea din care venim, nici a doua sau a *treia* lume, unde atâtea persoane calcă apa. Asta e diferită. Lumea a patra e alegerea fiecăruia. Sunt paşi mici pe care-i facem dinspre celelalte lumi.

M-am băgat iar cu capul în apa golfului. De acolo nu-mi dădeam seama ce accent are. Sintaxa era aiurea, dar vocabularul era impresionant. Am încercat să-mi amintesc cât băusem la cină. Aproape că mă aşteptam să n-o mai găsesc acolo când aveam să ies la suprafaţă. Am scos capul şi ea era unde-o lăsasem, cu silueta ei ca o lacrimă întoarsă.

— Toată lumea doarme şi noi suntem aici, în mare. *Asta* e lumea a patra. A patra lume e prezentă şi disponibilă. Noi am făcut totul aici. Noi venim şi apoi creăm lucruri care or să se întâmple. A patra lume e jumătate gând, jumătate reală. E un câmp de operaţiuni.

Am plutit mai aproape de ei. Acum capetele noastre erau la niciun metru unul de altul. Şi-a dat seama că eram derutaţi.

— Bun. De exemplu, pe voi ce v-a făcut să veniţi în Senegal?

— Bătea vântul în Groenlanda, am spus eu.

Un mic banc de peşti şi-a făcut drum printre busturile noastre scufundate.

— Ideea principală e, a spus ea, încercând să-şi stăpânească frustrarea, că trebuie să ne desprindem de speranţa continuităţii. Impuls. Noi trebuie să vedem fiecare

loc şi fiecare moment ca un întreg. Diferit, independent. Un câmp de operaţiuni.

De ce tot spune „câmp de operaţiuni”? O s-o întreb. Cum ştie cineva care vorbeşte o engleză imperfectă o sintagmă precum „câmp de operaţiuni”? *Pentru că mamei ei i se părea foarte important.* Da, cum să nu. *Unde e mama ei? Oare ar trebui s-o întrebăm?* N-ar trebui. Femeile la vârsta asta nu mai au mame.

Mână a dat să spună ceva, dar din gură nu i-a ieşit decât apă, care i s-a prelins pe bărbie şi pe gât înainte să ajungă înapoi de unde venise.

— Ce vârstă au copiii tăi? am întrebat eu.

Nu ştiam cu ce altceva să încep. Un vas de croazieră, spuzit de lumini untoase, se mişca de-a lungul liniei orizontului, mult mai repede decât mi-aş fi imaginat.

— Şapte şi doisprezece, a răspuns.

Albul ochilor ei era mult prea alb în întuneric. Mi-am întors privirea.

— Sunt nişte vârste foarte frumoase, am spus eu.

Dinspre vas s-a văzut o străfulgerare, sau poate era o rachetă luminoasă care s-a arcuit pe cer.

— Asta e o decizie, a spus ea, făcând semn cu capul în direcţia vasului. Să te urci pe un vas e o decizie. Dar deciziile după alegerea asta sunt limitate. Mama mea, ea mă îndeamnă să păstrez mereu lumea a patra ca alternativă. Trebuie să uiţi de impuls şi să începi iar, şi iar, şi iar, şi iar. A spus iar de vreo douăsprezece ori. Era puţin ţăcănită. Şi de aici puteţi să mergeţi oriunde în Africa!

S-a aruncat în apă şi a înotat spre ţărm cu mişcări perfecte, cu silueta ei netedă şi elastică. S-a oprit, s-a desfăşurat şi a rămas pe loc.

— Acum mă duc la copilaşii mei înapoi, a spus, apoi a foşnit pe nisip şi şi-a îngropat faţa într-un prosop ponosit imitând modelul şi textura pieii de gazelă.

— Ne-a părut bine, a spus Mână, şi vocea lui s-a repezit până la ea, peste suprafaţa calmă şi dură a apei.

— O să ne mai vedem, sunt sigură, a spus ea. Lumea noastră, pe care şi voi o iubiţi acum, nu e atât de mare.

S-a întors şi a urcat treptele în fugă; picioarele ei sprintene săreau şi loveau nisipul ca scăpărarea unui chibrit. S-a lăsat în jos ca să treacă pe sub frunzele de palmier şi a dispărut.

Mână şi cu mine făceam pluta, lăsând apa să ne şuiere în urechi şi să ne ude faţa. Se vedeau toate stelele. Simţeam dedesubtul nostru peşti enormi care aşteptau să mănânce ceva, poate chiar pe noi. Departe, peste apă, cineva mergea cu caiacul. Era trecut bine de ora unu noaptea.

În momentul ăla am fost sigur. Că locul meu era în pielea asta. Că organele mele erau ale mele şi ochii mei erau ai mei şi urechile, care nu auzeau nimic altceva decât liniştea acestei nopţi şi respiraţia mea slabă, erau ale mele şi le iubeam atât pe ele, cât şi ce erau în stare să facă. Era atâta apă în atâtea locuri, atâta apă năvălea peste tot, sus şi jos, şi apa de deasupra se mişca mult mai repede decât apa de dedesubt. Sub apă era nisip, apoi pietre, kilometri de pietre, apoi foc.

Dar începeam să obosesc. Trebuia să ieşim din apă înainte să începem să o confundăm cu patul. Eram sigur că din pricina asta se îneacă oamenii; nu prin luptă, nu prin încăierare, ci cu gânduri de odihnă.

Mână a adormit în câteva secunde. Camera avea două niveluri şi patul lui era într-un separeu mai sus decât al meu. Îi auzeam respiraţia, neregulată, dar înfundat, ca bâzâitul unei insecte care se luptă cu o uşă de plasă. Ventilatorul din tavan se învârtea sălbatic.

În biblioteca mea s-a produs agitaţie. Am simţit cum se zguduie scările din pricina tropăitului, picioarelor de bibliotecar galopând, încărcat de dosare. Am închis uşile,

am blocat liftul. Mi-am urcat scările şi am luat-o la fugă peste vale, scăpând de informaţia care venea spre mine…

M-am forţat să mă gândesc la altceva decât Oconomowoc şi am încercat să stăvilesc potopul. Am trecut de la Wisconsin, de la America de Nord şi am chemat Africa. Am străbătut Africa, mi-am imaginat râuri pline de bărcuţe care transportă mâncare. Oameni îmbrăcaţi în cele mai neruşinate culori descărcau bunurile din bărci. Voiam să număr pachetele. Aveam nevoie să mă concentrez asupra acestei scene, să număr lucruri, să observ lucruri, să trăiesc în scena asta şi să nu mă mai întorc. Râul era liniştit. Râul curgea drept. Râul era maroniu. Apoi roşu. Râul era îmbibat de sânge. Pe râu pluteau cadavre şi cadavrele se îngrămădeau ca nişte buşteni. Eram în Ruanda. De ce ne doriserăm Mână şi cu mine să mergem în Ruanda? Ca să vedem. Era datoria noastră să vedem. Să vedem ce se putea face. Noi eram ăştia? Sau ruandezii erau de fapt altcineva? Pluteau cu burta în jos pe râul maroniu şi îngust. De la o biserică la alta, sub naosuri şi strane. Să-i ia dracu’. Pentru că voiam să punem capăt măcelurilor, dar trebuia să ştim numărul, opt sute de mii, şi nu aveam niciun fel de putere asupra numărului ăstuia. Să-i ia dracu’ pentru că ne-au pus în cârcă aşa ceva.

Voiam să meargă mai repede, dar Jack refuza să meargă mai repede. Conducea cu mâinile aşezate pe volan exact la o sută douăzeci de grade, ceea ce era bine şi îi dădea maximum de control asupra maşinii, mai ales în situaţii periculoase, dar îl împiedica să vadă vitezometrul. Aşa că la fiecare câteva secunde trebuia să ridice degetele mari, ca autostopiştii, ca să poată vedea cadranul. Ne scotea din sărite. Mână şi cu mine voiam să mergem măcar cu zece kilometri peste limita de viteză, pentru că toată lumea ştia că poţi să mergi cel puţin cu viteza asta fără să fii prins. Spuneam:

— Jack, când ai de gând s-o calci? E un V-8, fratele meu!

Şi a călcat-o, chiar dacă doar cu maşina break pe care o condusese mama lui, apoi sora lui Molly şi acum el, şi oprea la fiecare stop, oprea de tot, chiar dacă nu era ţipenie de om pe o rază de kilometri.

Aşa că atunci când am auzit că fusese un accident de maşină, pentru o clipă am răsuflat uşurat, pentru că ştiam că e o greşeală, că Jack n-ar fi condus niciodată atât de repede încât să fie implicat într-un accident. Îmi imaginam că în accidente sunt implicate numai maşini rapide, maşini care intră în coliziune la viteză maximă. Dar nu era cazul cu Jack. El conducea pe banda lui şi mergea cu viteza admisă, sau chiar mai puţin. Camionul a coborât panta din spate cu 130 la oră, a văzut maşina lui Jack care se mişca prea încet, parcă ar fi stat pe loc – ca şi cum Jack şi maşina lui ar fi fost obiecte nemişcate. Camionul ajunge din urmă maşina dar nu o izbeşte; inerţia face ca roţile să se ridice şi să urce pe maşina lui Jack, făcând-o zob, cu toate cele douăsprezece roţi deodată, şi totul se întâmplă într-o fracţiune de secundă, apoi camionul trece mai departe, cotind spre dreapta, derapează, ajunge pe spaţiul dintre sensurile de mers, şoferul e aruncat în geamul lateral şi se alege cu o contuzie şi nimic mai mult.

„Ştiu cum te cheamă, camionagiu nenorocit.”

„Familia prietenului tău m-a iertat.”

„Eu n-am iertat nimic.”

Mirosul din depozit era un miros rece, lemn rece, aluminiu rece. Eram la pământ, înainte să-mi pierd cunoştinţa de tot, şi m-am gândit că urmează şi o explicaţie. Eram acolo, pe scândurile reci, deja îmi curgea sânge din gură şi coastele îmi zvâcneau şi mă întrebam dacă îmi perforaseră pielea şi mă gândeam la o explicaţie. Eram atât de *curios.* Trebuia să primesc un răspuns. Căutau ceva care se găsea printre lucrurile lui? Trebuia să

ştiu. Voiam să-i omor şi să fac baie în sângele lor, dar mai întâi voiam să ştiu de ce.

„De ce s-a întâmplat asta?”

„Noi eram acolo, tu erai acolo.”

„Daţi-mi un răspuns.”

Mână era pe altă lume, dormea sus. Cum putea să doarmă în Senegal? Voiam să-l trezesc, dar n-am făcut-o. Era vina lui. În parte era vina lui. Totul era în parte vina lui. Lumea întreagă era în parte vina lui. M-am ridicat şi am găsit o pătură de rezervă sus, în dulap, m-am acoperit cu ea şi am închis iar ochii.

„Rahat, Mână.”

„Dormi, frate.”

„La dracu’! Vreau să ies din nenorocitul ăsta de cap.”

„Bea ceva.”

„Ce? Unde?”

„Relaxează-te. Respiră.”

„De ce nu i-am omorât pe nenorociţii ăia?”

„Am încercat. Am aşteptat. Am căutat. Tu n-ai vrut să ne întoarcem. N-ai vrut să suni la poliţie şi pe urmă n-ai vrut să ne întoarcem.”

„Inima mea are salturi şi căderi – asta nu-i viaţă, fir-ar a dracului!”

„Nu e.”

„Nimic nu vindecă aşa ceva.”

„Timpul o să vindece.”

„Nu pot să aştept.”

„Will, se mai întâmplă.”

„Nu pot să rămân singur cu mintea mea, Mână. Mi-e frică de ea. De propria mea minte! Într-o vreme îmi doream şi îmi plăcea să-mi petrec timpul singur cu mintea mea. Acum mi-e groază de ea. Obişnuiam să mă ocup de grădinărit...”

„Ştiu. Domnişoara Yorro. Am lucrat şi eu pentru ea. Aveam amândoi treişpe ani.”

„Când mă lăsa singur în straturile cu pakasandra stăteam pe covoraşul pe care mi-l dădea – un covoraş vechi de maşină – şi mă uitam la pakasandra şi la buruienile dintre flori şi mă lăsam în voia curentului. Mâinile mele se întindeau spre gâtul unei buruieni şi începeam să trag, încet, pipăindu-i tulpina, scoţând şi pământ odată cu ea, trăgeam cât puteam de blând, până când rădăcinile se rupeau cu un pocnet uşor; atunci se desprindea complet, eu mă dezechilibram imperceptibil, buruiana ieşea cu tot cu pământ şi eu scuturam pământul de pe rădăcini, stropind cu negru florile de pakasandra. Apoi o azvârleam într-un morman şi treceam la următoarea buruiană. Pentru unele era nevoie de ambele mâini. Uneori puteam să mă ocup de două dintr-odată. Eram plătit cu ora şi voiam să stau între pakasandre la nesfârşit. Eram mai meticulos decât ar fi fost cazul. Spre sfârşit ajungeam să petrec câte cinci minute vânând buruienile rămase. Căutam printre frunzele de pakasandra să văd dacă nu erau pe dedesubt buruieni abia răsărite. Pământul era atât de negru şi de umed. Domnişoara Yorro îl uda des. Şi în tot timpul ăsta îmi mângâiam fiecare perete al capului. Rătăceam prin interiorul capului meu, cu lacrimi de bucurie în ochi, nostalgic chiar, bucurându-mă de suprafeţe, de numeroasele camere, ele camerele vechi şi de camerele goale.”

„Ascultă, Will…”

„Dar încet-încet camerele goale se umplu. Se umplu cu chestii atât de jalnice şi de brutale, pe care nici nu le-ai fi putut concepe la treisprezece ani. Şi în scurtă vreme îţi dai seama că sunt prea multe camere, prea multe camere ocupate şi prea puţine goale. Merg pe coridoare şi deschid uşi şi e foarte greu să găsesc o cameră neocupată sau care să nu fie plină de grămezi care urlă.”\

„Hai, termină cu tâmpeniile.”

„Ele trăiesc în camerele astea. Respiră acolo, le aud râsul, încerc să le ţin în camerele în care eu nu intru, dar se mută şi eu uit unde sunt şi când suntem împreună în aceeaşi cameră încep să freamăt, strâng prea multe în mine, nu reuşesc să-mi controlez dorinţa – moarte lor şi chiar şi mie, o să-mi amestec sângele cu al lor, o să mă leg de ele ca lanţul de ancoră, orice-ar fi, mă fac să doresc moarte propriei mele minţi.”

„Nu mai pot să ascult.”

„Nu-ţi dai seama că în toată călătoria asta, aproape minut cu minut, au fost cu mine, au fost mereu cu mine? Ţi-am dat un mic, un insignifiant indiciu al prezenţei lor. Când dai mâna cu mine, dai mâna cu ele. Când pun coatele pe masă ca să mănânc sau să vorbesc cu tine peste masă, ele mănâncă odată cu mine, vorbesc prin mine.”

„Nu ştiam.”

„Singurele momente când nu sunt cu mine e atunci când viteza e copleşitoare, când activitatea de moment le înlătură, le dă la o parte. În clipa în care mă opresc, vin peste mine. Când ochii mei se opresc pe ceva vin peste mine. Mână, o să mă ajuţi să mă răzbun şi atunci o să pot să mă odihnesc.”

„Pe cine? Pe cine vrei să te răzbuni?”

„Pe nenorociţii din Oconomowoc. În primul rând pe ei.”

„Mai sunt şi alţii?”

„Sigur că mai sunt.”

„Cine?”

„Şoferul de camion.”

„Încetează.”

„Nenorocitul de la firma de pompe funebre, ăla care i-a făcut ce i-a făcut lui Jack.”

„Şi-a făcut treaba. Şi noi am închis sicriul.”

„Şi tu vrei. Ai zis că Vrei să dai cu el de pereţi.”

„Nu.”

„Aşa ai spus!”

De dincolo de fereastră, din spatele aspersoarelor, se auzea un fel de gâlgâit, o voce subţire care râdea scurt. Apoi s-a închis o uşă. Mi-am pus mâinile între picioare.

„Eu am provocat toate lucrurile astea care ni se întâmplă, Mână.”

„Nu începe.”

„Am bătut copii mai mici ca noi. I-am îmbrâncit în prăpăstii. Am trecut în fugă pe lângă fata aia retardată, Jenny Ferguson, şi i-am smuls rochia intenţionat. Îţi aminteşti asta, cretinule? Noi am făcut toate astea şi asta e răsplata. Există un echilibru. Totul există în perfectă opoziţie newtoniană[1].”

„Eşti dus.”

„Mă mai aşteaptă şi altele. Prea des am acţionat cu agresivitate neprovocată şi acum acelaşi lucru mi se întâmplă şi mie. Am făcut şi altele. Lucruri de care tu nu ştii.”

„De la tatăl tău au pornit toate astea.”

„Hai să-i lichidăm pe nenorociţii ăştia.”

„Care?”

„Porcii ăştia. Din Oconomowoc. Mi-au şters cu buretele atâţia ani din viaţă. Atâta vreme am încercat să-mi fac un loc în lume şi acum m-au trimis înapoi. Nu vreau să mai fiu îndepărtat. Am petrecut atâta timp departe şi în cele din urmă am intrat din nou în lume şi acum nu pot să fiu aici. E un efort prea mare să umblu în pielea asta şi cu sângele ăsta... şuieră la mine. Mă scufund în propriul meu sânge şi el şuieră la mine.”

„Termină.”

„Ţii minte cum eram.”

„Îţi spuneam Omul Robot. Te-ai retras în tine. N-avea nicio logică. Tatăl tău plecase de atâta vreme.”

---

[1] Referire la principiul acţiunii şi al reacţiunii, a doua lege a dinamicii formulată de Newton.

„Asta n-avea nicio legătură.”

„Asta a fost când inima ta a început să bată aiurea.”

„Neregulat. Leşinam foarte des şi la început doctorii au spus că e altceva, ceva obişnuit în adolescenţă – te ridici repede, îţi pierzi cunoştinţa, un efect al creşterii rapide dar se întâmpla prea des, mă trezeam pe podeaua curăţătoriei peste gunoaie reciclabile şi cu un ciob de sticlă de Schweppes înfipt şapte centimetri în omoplat.”

„Îmi amintesc.”

„Şase copci. Atunci în camera de gardă am făcut primele analize cu o doctoriţă înaltă şi frumoasă, doamna Hilliard, care m-a reinventat, m-a născut din nou cu sindromul Wolff-Parkinsson-White, o aritmie aparte care are legătură cu electricitatea şi valvele, sau o disfuncţie a acestor valve şi a electricităţii lor, botezată WPW. Majoritatea celor care o au, a spus ea, sunt...”

— Luptători profesionişti, a zis mama, încercând s-o facă să râdă pe doctoriţă. Hilliard s-a aşezat şi ne-a expus datele de bază ale bolii, un tip de aritmie care nu era răspândită, dar nici rară. Dar eu nu voiam să ştiu toate detaliile. Voiam să ştiu ce puteam şi ce nu puteam să fac fizic, ce puteam şi ce nu puteam să mănânc – mâncare uscată? Mâncare cu sos? Numai supă? – Şi nimic altceva. Doamna doctor Hilliard – era o figură, cu privirea sigură şi faţa senină, dar hotărâtă a unui sarcofag egiptean – ne-a spus că aproape nimeni nu moare de WPW, dar unii mor – unii mor, a spus, ridicându-şi privirea de la genunchiul meu, pe care îl strângea ca pe un grepfrut. Aproape toţi cei care suferă de WPW, a spus ea, duc vieţi normale, cu excepţia unor atacuri, crize, leşinuri şi mici accidente cerebrale din când în când. Toate astea mă îngrijorau foarte vag; cel puţin aveau să adauge nişte suspans. Existau remedii sigure, operaţia pe cord deschis, o modalitate de a degaja locul obturat – ablaţie, aşa se numea procedura –, dar nu era necesară decât în cazurile

extrem de grave. Al meu nu era. Până de curând leşinurile mele se întâmplaseră cam de două ori pe an şi fuseseră minore şi uşor de suportat. Dar ultimul an fusese o perioadă de presiune şi şocuri, de averse şi alunecări de teren…”

„Îmi amintesc când ţi-au spus de WPW. Ai fost foarte ciudat o vreme. Tatăl tău plecase din nou…”

„La vârsta de doişpe ani, după ce mi s-a explicat totul, m-am hotărât că niciodată n-o să mai exprim şi n-o să mai fiu părtaş la nicio emoţie omenească. Urmăream ştirile la televizor şi voiam să mă disociez de ce vedeam. Am renunţat la calitatea de membru. Voiam să devin un om mai bun debarasându-mă de slăbiciunile omeneşti. Aveam să devin un om mai bun încetând să mai ridic vocea, să mai plâng, să mă mai înfurii, să mă întristez, să mă enervez sau să mă entuziasmez. Mă săturasem să stau treaz toată noaptea aşteptând să se lumineze, întrebându-mă ce o să se întâmple dacă adorm, cine o să vină să mă omoare.”

„Îmi amintesc că adormeai la şcoală.”

„Ideea era să rezolv problemele omenirii prin distanţare, retragere, începând cu mine. Nu exista ordine pe lume, dar urma să existe o ordine în modul în care mă mişcăm eu prin lume. Voiam să elimin acele elemente de comportament uman care provoacă necazuri – necazuri ca acelea cu domnul Einhorn, pe care îl ştiam drept tipul care avea grijă de piscină pe timpul verii şi pe care de curând îl văzusem curtând-o şi mângâind-o pe mama, cu mâinile lui grăsuţe pe umerii ei, în bucătărie, într-un mod care nu părea delicat.”

„Nu-mi vine să cred că a ieşit cu el.”

„De două ori.”

„Evoluaseşi peste noi, ceilalţi.”

„Mi-era uşor să devin un om mai bun. În primul rând, vorbeam monoton. Nu puteam să mă entuziasmez şi nu puteam să mă supăr. Eram un vizitator din altă parte,

poate din Rusia, şi totul mi se părea amuzant, interesant, dar numai în foarte mică măsură şi numai dintr-o perspectivă antropologică. Nu eram posac; eram previzibil. Mergeam în ritmul normal pentru o fiinţă omenească. Mergeam pe bicicletă cu viteza optimă, o viteză practică, fără să mă ridic de pe şa, pentru că asta ar fi însemnat că aveam o urgenţă. La evenimentele organizate la şcoală aplaudam numai când aplaudau şi ceilalţi, dar refuzam să ovaţionez sau să strig. Convorbirile telefonice erau scurte şi la obiect. Puneam receptorul în furcă fără să-l trântesc; urcam şi coboram pe scări nici repede, nici încet; mă spălam pe dinţi timp de cincisprezece minute pentru că aşa sugerase dentistul meu, despre care recunosc acum că nu era în toate minţile; îmi ţineam capul drept pentru că dacă îl aplecam mi se părea că sugerez prea mult interes; nu trăgeam vânturi şi nici nu mă cobeam în nas; mă spălam temeinic dimineaţa şi seara. Mă gândeam cum aş putea merge cât mai neutru şi am ajuns la concluzia că era nevoie de cât mai puţine mişcări ale braţelor şi paşi lungi şi egali.”

„Eşti sigur că toate astea nu s-au întâmplat după ce tatăl tău a căzut peste mama ta?”

„Asta a fost după.”

„Dar s-a întâmplat, nu?”

„Ştiu că eram în mijlocul camerei de zi. Covorul era aspru, galben sau alb. Când a căzut arăta de parcă dormea. Eu stăteam jos, sau poate în picioare, şi era noapte. Ştiu că era noapte pentru că îmi vedeam imaginea reflectată în fereastra neagră. Semănăm cu mine, doar că ochii păreau mai goi, carnea subţire şi uscată ca hârtia.”

„Şi?”

„Şi atunci a căzut peste ea. Ea stătea în picioare sub mini-balconul din mijlocul camerei, cu un castron cu mere în mână. Cred că tocmai ne întreba dacă le mai mâncăm, pentru că erau vechi şi bătute. Şi în clipa următoare era

sub el. El a căzut din balcon şi a aterizat peste ea. Paharul din mâna lui a căzut pe covor şi l-a pătat. Ea a început să se vaiete.”

„Cum s-a putut întâmpla aşa ceva în casa de pe Oak Street?”

„Nu acolo, în casa unde stăteam înainte. Era o balustradă în capul scării. Balconul era cam la trei metri înălţime. Era o casă cu niveluri intercalate şi el era în capul scării, la balustradă, privindu-ne pe amândoi şi pe urmă dintr-odată a căzut şi aterizat peste ea. Ea a scos un ţipăt şi apoi a început să se vaiete.”

„Tot nu înţeleg cum poate un bărbat să aterizeze peste o femeie fără să-i rupă toate oasele.”

„Ea nu a păţit mai nimic, cu excepţia unei fracturi foarte subţiri la încheietura mâinii. A avut mâna în ghips o vreme; ghipsul îl am şi acum. Ea nu ştie.”

„E uimitor că n-a omorât-o.”

„Da.”t.

„Şi la cât timp dup® asta au divorţat?”

„Erau deja divorţaţi. Erau divorţaţi de ani de zile.”

„Cum vine asta? Nu înţeleg.”

„Nici eu nu înţelegeam. Ştiu doar că divorţaseră deja. Dar nu ştiu ce căuta el acolo.”

„Se împăcaseră.”

„N-am simţit nimic când a plecat iar. «Aha», am spus când mi-a zis mama. Am închis ochii pe jumătate. Am privit-o cum plânge. Priveam cum i se prelinge saliva pe bărbie. Tommy era în Alaska la fabrica de conserve, aşa că eram numai noi acasă. A venit la mine şi m-a îmbrăţişat şi eu mi-am lăsat braţele în jos, pe lângă corp. Putea să mă strângă în braţe dacă voia, pentru că ea aşa era, un haos de slăbiciuni tipic omeneşti, de emoţii amestecate, dar eu trecusem de faza asta. Transpira. Am privit-o cum plânge de fiecare dată când îi mai povestea câte unei prietene, la telefon, aşezată la masa din bucătărie, cu degetele

răşchirate prin părul încâlcit. Am privit-o respirând cum respiră femeile care nasc, în reprize scurte şi cu ochii larg deschişi. A plâns iar când i-a aruncat mâncarea, din frigider şi din cămară, napolitanele îngheţate şi caisele şi carnea de vânat care era încă la marinat.”

„Nu mi-a plăcut de tine atunci. Dar ţi-ai revenit.”

„Ştiu, Mână, dar sunt prea multe din astea. E totul în devălmăşie. Toate ies la suprafaţă dintr-odată. Bibliotecarii roiesc şi se multiplică. De ce se întâmplă toate astea? Vreau să dispară toate. Nu-mi mai trebuie la nimic toate rahaturile astea. Mă trimite înapoi.”

„Înlocuieşte-le. Găseşte-ţi lucruri noi. Mai bune. Aur, fotografii, picioare cu riduri ca pânza de păianjen.”

„N-o să meargă.”

„Totul e din cauza tatălui tău.”

„Nu, Dumnezeule.”

„Dar chiar aşa, acum unde e?”

„E tot în Milwaukee.”

„Când l-ai văzut ultima oară?”

„Acum şapte ani. Mai mult.”

„Nici nu-l cunoşti.”

„Mi-l amintesc numai cum cojea o portocală, repede, cu lama cuţitului lipită de degetul mare, sugându-şi degetul plin de bătături în timp ce învârtea portocala. Asta făcea când eram mic şi asta făcea şi când l-am văzut ultima dată. Ataca portocala cum jupoaie un vânător un animal. Se pricepe să manevreze cuţitul. Ştie cât de ascuţită trebuie să fie lama.”

„Asta ştii tu despre el?”

„Îmi amintesc cum citea cu voce tare din Noul Testament. Eram prea mic să ştiu poveştile alea din Grimm, dar îmi amintesc limba, cunosc vrajba din paginile alea. Nu ştiu dacă era un om cu frică de Dumnezeu, dar ştiu că îi plăceau mult paginile alea. Nu mergeam la biserică, dar el citea din Noul Testament şi îl ştia bine.

Citea din cărticica lui, subliniată cu roşu şi cu adnotări pe margini; citea din ea pe veranda acoperită a casei noastre, în timp ce în grădină Tommy şi cu mine prindeam broaşte şi licurici. Din fundul grădinii, din iarba umedă şi înaltă, îi vedeam silueta, îl auzeam murmurând şi din când în când ridicând brusc vocea. Citea din Isaiia indiferent dacă era cineva acolo să-l asculte sau nu – citea cu glas tare, strivind ţânţarii care i se aşezau pe gât.”

„Asta-i tot ce ştii despre el.”

„Asta-i tot.”

„Toată chestia asta e din cauza lui. Totul. Furia ta.”

„Ba nu e, cretinule! Nu tot ce se întâmplă are legătură cu altceva! aici e vorba de echilibru!”

„Pentru Jack.”

„Da, pentru Jack.”

„Vrei capul cuiva pentru Jack.”

„Da, voiam capul cuiva pentru Jack. Voiam capul camionagiului. Îi ştiam figura, părul lung şi şerpuitor. Bibliotecarii mei cu ochii roşii îmi aduceau fotografia lui din oră în oră şi mi-am imaginat răzbunarea în mii de feluri. Dar nu neapărat moartea. Îmi imaginam cum îi tai câte ceva – un picior, trei degete, o ureche – şi o făceam încet, recitând în timpul ăsta legile referitoare la circulaţie şi la omorul din culpă, dar ştiu cât timp l-am avut lângă mine, cât a durat până să-mi dispară figura lui din faţa ochilor şi să nu-mi mai ţin pumnii încleştaţi. Ştiu cât durează! Şi acum m-am întors de unde am plecat. Mă aşteaptă ani întregi de aşa ceva şi de data asta nu mai pot. M-am luptat zece ani cu faţa aia urâtă a nenorocitului de taică-meu, cu braţele lui lungi şi osoase, fruntea ridată, cu obiceiul lui de a face cu ochiul permanent, şi pe urmă Randall Winston Jr. De la firma de transporturi United Van Lines şi sufletul lui unsuros şi nepocăit, şi acum asta şi nu pot să mai trec încă o dată prin aşa ceva. Am nevoie să

scap de nişte bucăţi din creier. Nu-mi trebuie atâta memorie. Nu mai vreau memorie. Îmi trebuie...”

„Îi confunzi pe nenorociţii ăştia cu...”

„Nu confund nimic.”

„Will, îţi înţeleg furia, dar totul e din cauza lui Jack. Dar o să fie nevoie de ani de zile ca să te împaci cu ce s-a întâmplat. Dă-l în mă-sa de creier. N-ai nevoie de creier. Scoate-l şi aruncă-l lumii.”

„Asta vreau.”

„Aruncă-ţi creierul lumii!”

„Asta vreau.”

„Atunci aruncă-l! Aruncă-ţi creierul lumii!”

„Tremur în faţa ta, Doamne – uite ce mi-au făcut, gândurile care mă însoţesc în somn, care merg alături de mine zi de zi – dacă aş putea, le-aş ridica trupurile către tine, Doamne, să le supun vrajbei sau milei tale. Să fie vrajba, te rog!”

„Cu cine vorbeşti?”

„Niciodată până acum nu mi-am dorit să se abată un asemenea rău asupra cuiva, dar iată-mă, şi exact asta îmi doresc. Oh, fă-mi hatârul ăsta! Ştiu că vor fi pe veci în casa mea, în camerele minţii mele, ştiu şi m-am resemnat, dar pentru că ştiu că sunt acolo le vreau moarte. Nu le pot permite să respire acolo! Le vreau îngropate sub podeaua din pivniţele sufletului meu. Nu poţi, nu vrei să-mi faci hatârul ăsta? Pentru asta voi fi pe veci robul tău neabătut, unealta ta aici, printre ticăloşi. O să-ţi susţin faptele, crunte sau nobile, la vedere sau pe ascuns, indiferent cât m-ar costa. Lasă-mă, Doamne, să-i aduc la Tine pe oamenii aceştia, lasă-mă să-i pun în calea vrajbei Tale. O să-i ţin în picioare ca să-i poţi lovi. O să le adun rămăşiţele, dacă vrei să-i sfâşii în bucăţi. O să le albesc oasele, dacă îi jupoi de piele şi de carne. Aici, sub cerul ăsta de piatră, simt că pot să-ţi cunosc furia. Oh, spune-mi, Te rog, că ştii ce înseamnă furia! Vreau ca toate furtunile tale să se adune într-una,

aştept să văd cum Ţi se înnegresc cerurile şi să aud oasele rupându-se când Te pregăteşti să…”

Am deschis ochii. Auzeam respiraţia regulată a lui Mână. Afară, umezeală şi greieri, şopocăitul aspersoarelor pe tufe şi ferigi.

VINERI

M-am trezit furios pe Mână şi el n-avea cum să ştie de ce.

— Nu pot să mai trec prin încă o noapte ca asta, am spus.

— Ce? la discotecă? De ce?

— Ce tot vorbeşti acolo?

— Hai să mergem.

— Mergem. Uită-te la noi. Mergem.

Îşi îngrămădea lucrurile în rucsac. A tras fermoarul şi era gata de plecare.

— Trebuie să mergem, am spus eu.

Mână s-a oprit. S-a uitat la mine ca un tată, un tată care ştie că fiul lui are nevoie de o mamă.

— O să continuăm să ne mişcăm, a spus el în timp ce străbăteam parcarea acoperită cu pietriş alb. O să am eu grijă. Hai să mergem.

— La noapte n-am să pot să mă culc, am spus eu.

Ne-am aruncat rucsacii pe bancheta din spate.

— Bine. O să rămânem treji şi o să găsim ceva de făcut.

— Bun.

— N-o să dormim, a spus el. Ăsta-i planul. Oricum n-ar trebui să dormim.

Trebuia să plecăm din Dakar înainte de prânz. Eram în a doua zi. Plecaserăm din Chicago cu treizeci şi şase de ore în urmă. Drumul era liber, şi Mână a dat radioul la maxim

şi eram în delir. Aerul mă liniştea, şi am cumpărat portocale de la un băiat de pe marginea drumului şi dulciuri din Mbuu, unde ne temeam că o să dăm peste fratele lui Denis. N-am dat. Am mâncat şi eram lipicios pe mâini de la zeamă.

— Am o surpriză pentru tine, a spus Mână.

Eram pe coastă şi Mână a virat spre una dintre plajele acoperite de gunoaie. Am parcat pe marginea drumului, în mijlocul unui grup de băieţi îmbrăcaţi în cămăşi subţiri şi jeanşi.

— Ce-i asta? am întrebat eu.

— Ai răbdare, a spus Mână sărind din maşină.

A vorbit o clipă cu băieţii şi unul dintre ei a arătat spre un bărbat mai în vârstă, puţin mai departe, care vopsea o pancartă mare şi albă înfiptă în nisip. Au discutat ceva, şi Mână a venit înapoi la maşină.

— Facem o tură, a spus. Scurtă, dar o să fie distractiv.

Mână se înţelesese cu bărbatul ăsta, Thione, să ne plimbe în susul şi în josul coastei jumătate de oră. Trebuia să vedem lucrurile şi dinspre apă, a spus el, şi nicio viteză, a spus el, nu e ca viteza pe apă.

Am pornit de pe plajă şi am pus umărul alături de alţi doi bărbaţi să scoatem barca de pe un banc de nisip de lângă mal. Eu m-am aşezat în faţă, Mână la mijloc. Un adolescent a sărit în barcă imediat înainte să pornim. El era navigatorul.

Eram într-o şalupă mică şi albă folosită drept taxi, cârmită de un bătrânel şi ghidată de un adolescent care stătea la prova în timp ce ambarcaţiunea sălta pe valuri, în picioare, ţinând o frânghie legată de vârful bărcii, de parcă ar fi călărit un cal de circ alb şi împopoţonat. La picioarele noastre, apa plescăia înainte şi înapoi. M-am aplecat peste marginea şalupei, încercând să privesc fix în acelaşi loc în timp ce spuma se învolbura pe lângă noi, albă şi albastră – şi voiam să-mi scufund braţul în apă. Să-l las să atârne

leneş prin apă, cum am făcut în ziua aia cu Helen Peters, pe lacul Phelps, goi, în barca aia… Dar apa n-ar mai fi ca acolo, nu aici, unde ne mişcăm atât de repede, senzaţia n-ar mai fi de apă, ci mai degrabă de pavaj care trece pe sub mine cu viteză. Frunzele au ajuns până la apă şi apoi s-au ridicat, moi şi dese, învârtejindu-se dement.

Marea nu era calmă şi plimbarea era tumultuoasă, ca şi cum barca ar fi căzut de la înălţime şi sărea acum pe suprafaţa apei. Tic-tic-tic – *BUF!* Când barca sălta şi fundul ei plat lovea suprafaţa dură a apei coloana mea se presa, pentru o clipă, între aşteptarea de a ne lua zborul şi dorinţa bărcii de a coborî şi a lovi apa, de a o plesni cum plesneşti un pantof pe masă la o întâlnire la nivel înalt – *ZBANG!* –, şi se ridica şi bufnea din nou şi apa se repezea pe lângă noi, şi eu vedeam tot, plajele albe şi căsuţele de-a lungul ţărmului, kilometri de plaje stâncoase, şi atunci mi-am dat seama că nu-mi mai doream decât *BUF! BUF!* Barca sărea şi din când în când venea câte un val mai mare sau lovea un val obişnuit într-un fel anume şi între ele eram în aer …… şi *ZBANG* când aterizam, aterizam ca o ghiulea de tun şi eu strângeam din dinţi – *BUMBUMBUM* – pregătindu-mă pentru următoarele şocuri şi mă uitam la Mână şi la bătrân aşteptând o privire plină de milă – *ce d-d-dracu'?* Dar niciunul nu voia să fie părtaş. Erau ocupaţi, îşi îndreptau întreaga atenţie asupra călătoriei, asupra modului în care avansează barca – când călătoreşti e foarte important să participi, să crezi în progres, să fii martor la tranziţii. Dar şi eu călătoream şi o luam foarte în serios. Când mergi cu o şalupiţă cu motor trebuie s-o iei foarte în serios. *BUF!* Mersul într-o barcă din astea implica un oarecare dramatism, felul cum avansează de-a lungul coastei, cum se loveşte de apă – încă trei valuri mici: *BÂLDÂBÂC!* Avansam. Nu numai că ne mişcăm, dar ne mişcăm repede – treceam pe lângă lucruri care se mişcau încet sau nu se mişcau deloc. *BUF!* Singura mişcare care

îmi spunea ceva era mişcarea relativă, aveam cu adevărat senzaţia de viteză numai când treceam în viteză pe lângă alte lucruri. *BUF! BUF!* Barca a virat brusc.

„Mână, azi m-ai salvat, dar mai încolo ce fac?”

„O să fim mereu în mişcare, o să am eu grijă.”

„Dar mâine?”

„O să ne mişcăm şi mâine.”

Am străbătut în viteză savana şi periferiile – le dăduserăm barcagiului bătrân şi barcagiului tânăr bacşişuri regeşti – şi am ajuns la aeroport înainte de unsprezece. Am lăsat maşina în faţa biroului de închirieri, i-am dat băiatului de-acolo cheile şi un bacşiş de cincizeci de dolari şi am alergat spre aeroport. La ghişeul Air Afrique cele trei regine uluitoare, din nou splendide în albastru şi galben şi verde, au vrut câte patru sute de dolari, bani gheaţă, pentru fiecare din biletele spre Casablanca, aşa că mi-am scris numele pe încă nişte cecuri de călătorie la biroul de schimb valutar – *eu! Eu! Fâs! Fâş!* – şi m-am întors şi i-am dat banii, un teanc gros de cinci centimetri, celei mai în vârstă dintre ele.

— Ah, deci tu boşul cel mare? a întrebat ea.

— Ce anume? am spus eu.

— Boşul cel mare! Tu! a repetat.

— Da, boşul cel mare, ăsta! a spus alta dintre ele.

— Dar voi cerut-aţi bănetul, am spus eu, în limbaj stil Mână.

Eram derutat. Nu voiam să fiu boşul cel mare.

— Cineva lovit boşul cel mare, a spus a treia, făcând un gest cu pumnii spre faţă.

Au râs toate de nu se mai opreau.

În avion am frunzărit o revistă intitulată *African Business,* cu un articol despre Charles Taylor din Sierra Leone; în una dintre poze purta pantofi sport de la Keds şi cozoroc. Am început să coborâm spre Maroc. Care era verde. Cât vedeam cu ochii din aer era verde.

— N-ar trebui să fie deşert – toată ţara? a întrebat Mână, aplecându-se spre mine peste interval.

Peste tot erau petice pătrate de terenuri agricole cusute între ele cu portocaliu. Faptul că Mână nu ştia nimic despre Maroc – că era verde, de exemplu – demonstra ce lacune apar în cunoştinţele celor care îşi iau toată informaţia de pe internet.

— Aşa credeam şi eu, am spus. Dar la fel mi s-a întâmplat şi cu Houstonul. Întotdeauna\mi-am imaginat că e uscat şi maro, dar de fapt sunt copaci peste tot, sute de kilometri în toate direcţiile.

— Noi am crezut că Senegalul e verde.

— Le-am încurcat. Sau ei le-au încurcat. Senegalul ar trebui să fie verde şi Marocul maro.

— E superb acolo jos, a spus Mână.

— Chiar e.

— Frate, sper să dăm peste nişte tuaregi din ăia.

— Din care?

— Tuaregi? Ştii ce sunt tuaregii.

— Nu.

— Tuaregii? Oamenii albaştri?

Îmi venea să arunc cu pietre în el.

— Spune-mi, am zis.

— Oamenii albaştri. Parcă asta înseamnă cuvântul. Oamenii albaştri. Tipii ăştia erau nişte ticăloşi. Un fel de neguţători-bandiţi nomazi care ţâşneau din Sahara şi jefuiau caravanele. Erau demenţi. Ochi albaştri, piele albastră şi tot tacâmul. Nu s-au văzut oameni mai înspăimântători. Înalţi de patru metri.

M-am uitat urât la el, gândindu-mă cum m-aş descurca dacă aş scăpa de el în Casablanca.

— Nu mă crezi? a făcut, jignit. Întreabă pe oricine din Maroc de tuaregi. Sau de oamenii albaştri. Spune *oamenii albaştri* şi să vezi cum fug îngroziţi.

Un tren ne-a dus până în oraş. Peisajul care trecea pe lângă noi era de un verde electric presărat cu aflorimente stâncoase gri şi crestate. Pietre fărâmiţate peste tot; copii îmbrăcaţi ca nişte ţărani din Evul Mediu alergau de-a lungul şinelor şi dădeau cu pietre în câini şi unii în alţii. Cocioabe şi corturi şi case de cărămidă prăbuşite şi legate cu sfoară de rufe să nu se dărâme de tot.

— Iisuse! a spus Mână. Nu mă aşteptam la aşa ceva. Mă aşteptam la ceva gen Tunisia, deşert, chestii de-astea. Aici parcă suntem în Balcani.

Am privit de la geamul trenului nostru în mişcare cum un băiat aruncă cu o piatră în capul altui bărbat şi îl nimereşte.

— Cum crezi că arată Balcanii?

— Aşa, nu? Clădiri prăbuşite, oameni cu portul în tonuri pământii, toată lumea mişună încolo şi-ncoace, focuri peste tot. Asta e sărăcie tipică zonelor cu climă rece; arată de parcă ar fi trecut tancuri pe-acolo.

Dar era atât de verde. Oare ţara era chiar atât de săracă precum părea? În avion ne temeam că o să dăm peste o ţară prea burgheză, unde o să dăm bani oamenilor ca noi, dar acum, aici, femeile cu şaluri, băieţii şi pietrele lor, oraşele de corturi.

Mână s-a întors spre un tânăr care stătea în spatele nostru ca să-l întrebe, în franceză, cât mai e până la Casablanca.

— De unde sunteţi? l-a întrebat el pe Mână, în engleză.

— Chicago, a răspuns Mână.

— Oh, Chicago! E foarte periculos?

Am aşteptat inevitabilul:

— O, da, foarte, a spus Mână.

Am râs. Toţi cei care locuiesc în Chicago folosesc replica asta. Bărbatul era însoţit de doi prieteni care stăteau cu spatele la noi, dar care acum s-au întors.

— Smashing Pumpkins – din Chicago, corect? a spus bărbatul.

— Corect, a spus Mână.

— Sunt cel mai mare fan! Mă ocup de muzică. Sunt producător de albume rap. Rap franţuzesc.

El şi cu Mână au vorbit despre muzică. Din câte spunea, rap-ul franţuzesc era la mare preţ în Maroc. Cel mai tare! a spus bărbatul. Dincolo de fereastră peisajul rural se retrăgea şi clădirile erau din ce în ce mai mari, mai îngrijite şi mai pătrăţoase. În dreapta, dincolo de interval, a apărut Pacificul, agitat şi negricios, cu crestele albe ale valurilor repezindu-se spre zidurile oraşului Casablanca. Spre stânga, aşezarea scânteietoare ocupa aproape tot peisajul; clădirile, atât de multă sticlă, luceau în auriu târziu, cu contururi neclare, somnambule, exact ca în Los Angeles, Am trecut prin triaj şi acum pe dreapta, între zidurile coridorului exterior era un şir de douăzeci de corturi circulare din piele cârpită şi peticită, fiecare cu câte un foc alături.

În spatele meu Mână şi tipul de la casa de discuri vorbeau despre Falco şi Right Said Fred şi RunDMC şi despre posibilitatea să revină, toţi deodată sau, şi mai bine, secvenţial.

— Cum rămâne cu tuaregii? am întrebat eu peste spătar, întrerupându-i.

Mă gândeam că tipii ăştia ar fi putut, la fel de bine ca oricine altcineva, să demonstreze incapacitatea lui Mână de a lăsa vreo informaţie nerăstălmăcită, vreun adevăr netorturat. Există?

Privirea bărbatului a devenit dură.

— N-aţi venit aici în căutarea tuaregilor, sper. Trebuie să vă sfătuiesc să abandonaţi această misiune. Asta e misiunea voastră?

— Da, a şoptit Mână serios şi secretos. Sunt ucigaşi? Am auzit câte ceva despre asta – sunt oameni albaştri şi criminali, deloc iubitori de oameni.

— Ei bine, a spus bărbatul aplecându-se spre noi, se ştie că omoară tot, pe oricine îi vede. Nimeni care s-a întâlnit cu ei faţă în faţă nu s-a mai întors. Numai zvonurile. Trăiesc în deşert, în sudul Saharei, sunt câteva mii şi sunt fără milă. Sunt mai inteligenţi decât noi, dar şi mai puternici. Unii spun că au patru metri înălţime şi au şase degete la mâini...

Mână s-a întors spre mine, îngâmfat peste poate.

— Mai spune-mi, i-a zis el noului nostru prieten, uitându-se la mine. Apoi s-a întors către el. E adevărat tot ce se spune?

— Bineînţeles că nu, a zbierat bărbatul. Fac mişto de tine, prostule ce eşti!

Doi dintre prietenii lui râdeau pe înfundate. Cel de-al treilea nu vorbea engleză, aşa că doar privea.

Îmi venea să mor. Incredibil cât de bun era tipul ăsta. Era un monstru. Mână îşi dădea ochii peste cap, cu limba între dinţi şi legăna din cap ca o marionetă.

— Foarte drăguţ, a spus. Ai terminat?

Marocanii continuau să râdă.

— Încă nu? a întrebat Mână.

Nu puteau vorbi. Au clătinat din cap. Încă nu.

La recepţia hotelului, cu biroul lucios care ne venea până la piept, făcut din mahon şi mai bătrân decât noi, un trio de americance, toate în jur de douăzeci şi patru de ani. Oftau şi râdeau batjocoritor. Era o problemă cu ceva, multe probleme cu tot felul de lucruri. Nu le venea să *creadă* că sunt în Maroc şi au o asemenea problemă. Le era refuzată o carte de credit. Trebuia să sune la bancă şi nici că se putea ceva mai *cumplit.* Da, puteau să semneze şi să trimită prin fax autorizaţia pentru transferul de informaţii, dacă de asta era *nevoie.* Sigur, orice trebuie ca să se *mişte*

ceva odată! Mai urmează să-mi ceară şi un bilet de la, ha-ha, *mama*|Totul era incredibil şi călătoria atât de dificilă.

Erau primii turişti pe care-i vedeam în Casablanca. Le uram. Aveau agendele electronice pe tejghea şi suflau să-şi dea la o parte părul de pe frunte. Dădeau telefoane de la recepţie. Cereau să fie dispreţuite.

Am întrebat-o pe recepţioneră, în timp ce aştepta răspunsul faxului trimis de americance, de unde putem închiria o maşină. Mână şi cu mine hotărâserăm să închiriem o maşină de la hotel, să mergem în suburbia mizerabilă de lângă gară şi să le dăm bani celor din corturi, după care să dăm un tur prin Casablanca, să luăm o cină rapidă şi să mergem la Marrakesh, unde puteam ajunge înainte de miezul nopţii. A doua zi s-o petrecem în Marrakesh, dar să plecăm de acolo la şase în dimineaţa următoare spre Moscova şi de acolo în Siberia.

Angajaţii de la hotel nu ne-au putut ajuta, cu toate că au încercat. Hotelul nu avea birou de închirieri auto şi cele două recepţionere nu înţelegeau de ce vrem să ajungem cu maşina la Marrakesh în aceeaşi seară.

— De ce în seara asta? a întrebat cea mai în vârstă.

Era o femeie masivă. Lângă ea ui\a mai mică, mai subţire, mai tânără şi mai radioasă i-a zâmbit l, ui Mână şi şi-a coborât privirea. Engleza ei era timidă, aşa că o lăsa pe cea solidă să vorbească. Cea solidă era solidă, dar nu genul meu.

Am încercat să explicăm nevoia noastră de a fi în mişcare. Mână dădea din mâini încercând să sugereze multă mişcare, învârteală, răsuceală. Femeile se holbau la el. Am împrumutat cartea de telefon. Am găsit un număr de la Hertz şi am sunat, dar era închis. Afară se întunecase deja şi nu-mi venea să cred cât de repede se lăsa noaptea în jurul nostru. Am întrebat dacă mai pleca vreun tren spre Marrakesh în aceeaşi seară. Nu ştiau; ne-au sugerat să ne întoarcem la gară şi să aflăm.

Unii nu ştiu, iar cei care ştiu uită uneori că prin corpurile noastre trece curent electric. Sunt prea prost să ştiu de ce e curent electric, şi nu altă sursă de energie – de ce nu fisiune nucleară la nivel submolecular? –, dar aşa e. Curentul electric alimentează sinapsele şi tot curentul electric provoacă mişcările inimii. Iar la mine mişcările nu sunt tocmai în regulă. Am un fel de muşchi în plus şi se pare că noi, cei cu WPW, avem un circuit în plus şi dacă în mod normal semnalele circulă prin ceva care se cheamă *Fasciculul His*, calea asta în plus pe care o avem noi captează impulsurile electrice în ventricule şi le trimite înapoi, anormal, spre atrii. Am văzut odată un film despre asta în biroul doamnei doctor Hilliard şi atunci mi s-a părut logic, dar a fost singura dată. Insă a ajuns să-mi placă ideea nevoii de curent electric în inimă şi faptul că nu te puteai baza pe el, că era neregulat şi inconstant. Îmi aminteam un experiment cu o baterie veche şi două portţigarete de-ale lui Tommy – habar n-am de ce mi-am adus aminte de asta. Era în holul hotelului un telefon public foarte vechi şi ciudat, care m-a făcut să mă gândesc la baterie şi...

Am ieşit şi am pornit pe stradă şi am cântărit opţiunile.

— Vrem să stăm aici? a întrebat Mână.

În cafeneaua de alături bărbaţii se uitau la un meci de fotbal la televizor. Toţi în haine de tweed maro şi nisipiu, iar deasupra lor fumul vălurea.

— Nu cred, am spus. Chiar şi tipii din tren ne-au recomandat să mergem la Fez sau la Marrakesh.

Am mers mai departe. Altă cafenea, alţi bărbaţi în haine de tweed care priveau meciul la televizor, nişte siluete neclare în fumul de culoarea lutului ars.

— Trebuie să fie un meci important, a spus Mână.

— Ar trebui să plecăm.

— Nu putem să plecăm.

— Am putea să ne întoarcem, la aeroport şi să vedem ce zboruri sunt.

— Dar de ce-am venit aici?

— Să stăm câteva ore şi s-o luăm din loc, nu?

— Sunt frânt.

Extrem de ruşinaţi, ne-am cazat la Hotel Casablanca. Camera avea linoleum pe jos şi nu erau prosoape. Mână s-a întins să dea drumul la televizor. Se transmitea un concurs de schi de la Aspen. Apoi:

— Nu pot să cred. Fii atent, a spus Mână.

Cursa, raliul Paris-Dakar.

— Nu-mi vine să cred – e transmisă la televizor aici.

— În Maroc. Uau!

Ne-am uitat la maşinile de teren care străbăteau savana senegaleză cu 140 la oră, săltând pe cauciucurile imense ca nişte pisoi care se reped după un ghem de lână. Camera de luat vederi din elicopter sugera că cineva – dar cine? – Controla cu o telecomandă maşinile care se umpleau de praf printre aşezări şi terenuri agricole. Dar cine? Imaginile surprindeau săteni care scoteau apă dintr-o fântână, săteni adunaţi în jurul unei maşini care-şi pierduse roata din stânga spate. Şoferul maşinii era în pragul apoplexiei – camera se învârtea deasupra, fără zgomot, în timp ce bărbatul îşi smulgea casca din cap şi o trântea pe jos; a ricoşat prin iarba aurie. Un băiat a alergat să o culeagă de pe jos.

N-aveam săpun în cameră. Era frig în cameră. La cursă, pe ecran, motocicletele zburau deasupra deşertului ca nişte viespi. Eram în Casablanca şi televizorul atârna dintr-un colţ şi Mână stătea în picioare sub el, nemişcat, cu pumnii îndesaţi în buzunare.

Am făcut duş şi m-am îmbrăcat cu aceleaşi haine şi mi-am ascuns banii împăturindu-i, rulându-i şi mototolindu-i în aceleaşi buzunare şi şosete. Amândoi alternaserăm

aceleaşi două tricouri şi acum amândouă erau de nepurtat. Am umplut chiuveta, am turnat şampon pe tricoul de rezervă şi l-am lăsat în apa gri. Când am ieşit din baie în camera rece, l-am găsit pe Mână tot cu mâinile în buzunar, privind cursa.

— Simţi cum miros? am întrebat.

— De aici?

— Păi da.

— Nu.

Eu simţeam. Nu era un miros urât, nu încă, dar era un miros anume, care avea ceva de spus. Am ieşit în stradă să căutăm ceva de mâncare. Am trecut pe lângă un măcelar care le oferea trecătorilor trei vaci întregi, atârnate de căngi, în spatele cărora se sclifoseau, la adăpostul unui geam, o gamă largă de cărnuri şi cârnaţi peste care trona un şir de mici creiere, absolut intacte, de culoarea unei îngheţate mov topite.

Un bărbat înghesuit într-o jachetă sport prea mică ne-a prins din urmă şi ne-a asigurat că ne văzuse la hotel şi voia să ne ureze b-b-bun-b-bun venit în Casablanca şi dacă ne p-p-pla-ce. Un peşte bâlbâit.

I-am spus că ne place Casablanca, dar nu şi unii dintre oameni. Unii dintre oameni, a spus Mână, sunt puţin cam insistenţi. Bărbatul a încuviinţat prompt şi a rămas lângă noi.

Unde m-m-mer-gem? a vrut să ştie. Nu mai auzisem niciodată pe cineva bâlbâindu-se pe altă limbă, cu atât mai puţin pe o limbă care îi e străină. Era grozav.

Să mâncăm, am răspuns.

— M-m-mer-geţi la disco pe urmă? a întrebat el.

— Nu, mersi.

— Voi place la disco! Foarte bună disco!

— Mersi oricum.

„Ai de ales, bâlbâitule.”

„Ba nu.”

„Atunci noi avem de ales.”

A schimbat tactica..

— Voi trebuie s-aveţi grijă pe-aici, a spus el, sunt băieţi care vin şi fură din buzunare la voi, a spus şi în timpul ăsta trăgea de buzunarele lui Mână cu gesturi inutil de sugestive.

A trecut pe lângă noi o maşină plină cu adolescenţi care au strigat ceva obscen despre francezi; credeau că suntem francezi, chestie pe care nu ştiam cum s-o iau. Am scăpat de peştele bâlbâit şi am trecut pe lângă restaurante chinezeşti goale şi alte cafenele pline de bărbaţi şi cafelele lor şi hainele de tweed şi fotbalul şi fumul.

Am mâncat la un birt cu uşile deschise spre stradă şi un televizor cu meciul dat la maxim. Maroc-Egipt.

— Doamne, a spus Mână. Aşa se explică.

Ne-am prefăcut că celorlalţi le pasă că suntem şi noi în birt, dar nu era adevărat. Am mâncat un fel cu pui şi orez pe care l-am ales pe ghicite din meniul scris în arabă. Cartierul ăsta arăta ca zona de nord din Chicago – unghiurile oblice ale intersecţiilor, barurile de cartier, omogenitatea, deopotrivă liniştitoare şi neliniştitoare. Era răcoare, în jur de cincisprezece grade şi mâncarea era bună. Uitaserăm să mâncăm toată ziua şi iată-ne aici. Era prima mea masă fără al doilea molar din stânga, şi golul era un abis şi era ud şi emoţionant. La una dintre mesele din partea cealaltă doi băieţi, fraţi, de zece şi doisprezece ani, cu gurile deschise şi limbile plimbându-se în sus şi în jos, îşi arătau unii altora mâncarea mestecată pe jumătate.

În meseria mea am făcut de câteva ori şi stucaturi, am aplicat maglavaisul într-o baie sau două şi o dată într-un hol înalt cu tavanul de culoarea mărului cu scorţişoară şi mi-a fost milă de cei care erau nevoiţi să locuiască acolo. Mă depăşeşte de ce ne dorim pereţi care te zgârie când îi atingi – oamenii ăia cu holul măr-cu-scorţişoară aveau copii! Dar marocanilor ăstora le plăcea stucul, suprafeţele

texturate ale pereţilor. Totul avea epidermă pronunţată, ceva care se dă la tine şi chestia asta începea să mă enerveze.

Zece cvartale mai încolo am trecut printr-o perdea de mărgele şi am pătruns în cel mai întunecos bar posibil, lung şi îngust, plin de bărbaţi, şi iar tweed, iar fotbal – un fel de pub marocan cu specific sportiv. Am comandat câte o bere mică şi în sticle verzi. Toată lumea bea din sticlele alea mici şi verzi.

Ne-am ridicat şi ne-am uitat la tonomat; totul era în arabă.

— *Bonjour,* a spus un bărbat de la o masă din dreptul taliei mele.

Am spus *bonjour.* Avea lângă el nouă sticle verzi goale, aşezate ordonat pe două rânduri. M-am uitat în jur şi am văzut că aşa era obiceiul – sticlele băute se păstrau şi se aranjau, ca dovadă.

— Nu sunteţi francezi, a spus.

— Nu, am spus eu.

— Americani, a spus Mână.

— Ah, Americhani, a spus el, rânjind. Muzică pop americhană, da, da! Eagles! a spus, apoi s-a lansat într-o versiune credibilă a soloului de chitară din *Hotel California.*

Mână a aplaudat şi bărbatul a zâmbit.

— Şi Pink Floyd! Eu place! *Ui donnid...* nâu *ediu... keişăn!*

Acum chiar se pornise.

— Daa! *Uidon nidnău ediukeişăn!*

Ţinea ritmul bătând în masă. Apoi încă un solo de chitară, dar nu, din păcate, unul din aceeaşi melodie.

„Vreau să vii cu noi.”

„Mi-ar plăcea.”

„Vii cu noi la Cairo.”

„De vis.”

„Dar noi nu mergem. N-avem curajul ăsta.”

— Tot mai vrei să plecăm? l-am întrebat pe Mână.

Ne plimbam prin oraşul liniştit, printr-un parc întunecos care nu se mai sfârşea. El a spus că da. Puteam să ne luăm lucrurile de la hotel şi să plecăm.

— Unde? am întrebat.

— Undeva. Marrakesh.

— Acum?

Era unsprezece şi jumătate.

— Trebuie să existe vreun tren de noapte care pleacă de-aici.

A făcut o pauză şi, cum stăteam la semafor într-o intersecţie mare, a trecut ca vântul o maşină, s-au auzit strigăte şi cineva a aruncat o sticlă de plastic de Sprite pe jumătate goală. Mi-a atins uşor piciorul.

— Ce-au spus? am întrebat.

— Ceva urât, cred. Antifrancez. Poate ar trebui să plecăm.

— Mda. Nu ne mişcăm suficient de repede. Şi nici n-am scăpat de prea mult. Cât crezi c-am dat?

— Poate vreo opt mii două sute.

— Trebuie să fim mai rapizi.

Am mers spre hotel, hotărâţi să ne strângem lucrurile şi să plecăm.

Am trecut pe lângă o femeie cu un bebeluş în braţe şi încă un copil care dormea cu capul în poala ei, în faţa unui cinematograf unde rula *Apocalipsa* cu Schwarzenegger. Deasupra intrării era un afiş uriaş al filmului *Casablanca,* primul lucru legat de filmul ăsta pe care-l vedeam de când veniserăm în oraş. Femeia a întins mâna când am trecut pe lângă ea. Mă înfuriau mamele care-şi scoteau copiii pe străzi.

„N-ar trebui să-i aduci aici.”

„Şi ce-ai vrea să facem?”

„Trebuie să aveţi vreo casă. Ce i-ai făcut familiei tale de nu mai vrea să te primească?”

„N-o să afli.”

„Te foloseşti de copiii ăştia.”

„Habar n-ai.”

„Atunci o să trec mai departe.”

„Dar oricine cere bani înseamnă că are nevoie. Mama ta a spus asta. Mama ta a spus că dacă cineva cerşeşte înseamnă că are nevoie. De asta există cuvântul *cerşit.”*

„Măcar du-i undeva şi spală-i pe faţă.”

„O sa încerc.”

Am alergat înapoi şi i-am dat toţi banii americani pe care-i aveam la mine – poate trei sute cincizeci de dolari dar n-am putut s-o privesc. M-am aplecat spre ea şi bebeluşul înfăşat într-un pled maro, i-am găsit mâna şi i-am îndesat bancnotele în palmă, cu ochii închişi de parcă băgăm mâna sub o piatră să apuc o salamandră. Am fugit să-l prind din urmă pe Mână.

— Hai să ieşim de pe strada asta, am spus.

— De ce?

— Încă poate să ne vadă.

Mână şi-a mijit ochii.

— Te rog. Mână. Vreau să plec de-aici şi să cotesc undeva. Nu vreau să vină după mine derutată, mulţumindu-mi sau mai ştiu eu ce. Hai să fugim.

Am alergat un cvartal şi am intrat pe o stradă mai liniştită.

— A fost aşa de greu, am spus.

Stăteam sprijinit cu spatele de o vitrină. M-am uitat înapoi să mă asigur că nu venea după noi.

— Să-i dai?

— Da. Doamne, ce greu a fost.

— Ştiu, a spus el.

— E ruşinos, nu crezi?

— De ce?

— Nu ştiu.

„Când le dai hârtiile, Mână, te simţi atât de murdar."

— Crezi că a păţit ceva? am întrebat.

Mă temeam să nu mă vadă cineva când îi dau banii şi să vină pe urmă să i-i ia.

— Sunt sigur că n-a păţit nimic.

— Cineva o să-i ia banii, am spus eu.

— E isteaţă.

— Ar trebui să stăm cu ea.

— Părea puternică, a spus Mână.

— Nu mai ştiu ce să cred, am zis eu.

— Ştiu.

— De ce *dracu'* e totul atât de straniu? De ce e atât de greu?

Habar n-aveam, niciunul din noi.

Ne-am îndreptat spre hotel şi eu ştiam că mai am puţin. Promiseserăm să nu dormim, dar iată-ne. Mi-era frică de pat. În seara asta patul o să mă distrugă.

„Mână, hai să nu dahnim."

Puteam să beau până nu mai ştiu de mine şi să nu mai pot să gândesc. Aşa o să fac. Puteam să fac să pară distractiv, să-l conving pe Mână să bem din minibar, dacă exista aşa ceva, sau să cumpărăm o sticlă de ceva în drum spre hotel, să mă prefac că face parte din marele proiect al călătoriei. *Marele proiect era să ne mişcăm şi să ne opunem timpului, nu să bem, să ne ascundem, să dormim.* Prea târziu. Nu câştigasem încă. *Nici n-o să câştigi.* Nu vreau nici măcar două minute singur cu mintea mea. Nu ştiu unde voia să mă ducă în seara asta, dar ştiam că nenorocitul de la pompe funebre era pe undeva pe-acolo. Se tot apropia, era undeva în pivniţele minţii mele şi se fâţâia nerăbdător şi gata să urce pe scările mele pustii…

— Am putea să mergem la moschee, s-a oferit Mână.

Îl iubeam pentru că mă scotea înapoi la aer.

— Care dintre ele? am întrebat.

— Aia de-acolo.

— Aia nu e moschee. Uită-te la ea. E biserică.

Ne-am apropiat de uriaşa structură albă care se înălţa fantomatică în întuneric. O plăcuţă se ţinea de gardul de fier forjat care despărţea parcul de trotuar: Cathedrale du Sacre Coeur.

— Ce ciudat, a spus Mână.

— Hai să luăm ceva de băut şi să mergem înapoi la hotel, am spus eu.

— Ce plictiseală. Eşti obosit?

— Da.

Mama lui Jack ne-a rugat să venim devreme la slujbă. Ea şi tatăl lui Jack, care abia se ţinea pe picioare şi petrecuse toată ziua dinaintea înmormântării într-un scaun cu rotile, slăbit peste poate, nu se hotărâseră dacă vor ca sicriul să fie deschis sau închis şi voiau să-l vedem noi pe Jack şi să-i ajutăm noi să se hotărască.

— Atunci dormim în seara asta, dar pentru ultima dată, a spus el.

— Bine. De acord.

Am ajuns la biserică la două pentru slujba de la ora trei şi am aşteptat în hol, făcându-ne vânt cu cărticelele de psalmi. Erau aproape treizeci şi opt de grade şi cei de la biserică nu aveau de gând să dea drumul aerului condiţionat decât cu cinci minute înainte de ora trei. Tatăl lui Jack era afară, în curtea văruită şi luminoasă dintre biserică şi casa parohială, în scaunul cu rotile, cu privirea pierdută în straturile cu margarete ieftine şi plante târâtoare ofilite. De mai mult de zece ani nu prea mai aveam ce să ne spunem, de când îl trimisese pe Jack pentru un an la Academia Militară Culver. Îl prinsese furând din frigiderul din pivniţă un bax de bere Coors şi atâta i-a trebuit. Sora lui Jack, Molly, nu era acolo; nimeni nu mai ştia nimic de ea de trei ani; exista teama vagă că ar putea să apară, dar n-a fost să fie.

Mama lui Jack a plecat să cumpere lumânări; preotul îşi dăduse seama că cele albe erau pe terminate şi avea de gând să folosească roşii. Într-un acces de nebunie aproape, mama lui Jack a urlat *Nu*, a insistat să fie albe, i-a strigat în faţă preotului că trebuie să fie albe şi a plecat cu maşina să găsească lumânări albe, înalte şi subţiri.

Ne-a rugat să rămânem acolo, să ne uităm noi primii la Jack şi, dacă arăta bine, ea şi soţul ei se vor hotărî pe urmă ce fac.

Individul de la pompe funebre, Nigel, şi-a făcut apariţia cu douăzeci de minute înainte de trei. Era doar cu câţiva ani mai mare decât noi, cu ochelari cu rame negre subţiri. Ochii îi vibrau şi părul geluit din belşug îi ţâşnea din cap cu o competenţă rece, ca nişte iarbă de plastic stropită cu rouă.

— E gata, dacă vreţi să-l vedeţi, a spus.

Îl uram amândoi..

L-am urmat în biserică şi, de cum am intrat, mi-am dat seama că nu e în regulă. Sicriul era pe jumătate deschis şi nu era în regulă. De la distanţa asta Jack era cenuşiu sau albastru. Culoarea nu era în regulă.

— Iisuse! am spus şi m-am oprit.

— Ce? a spus Mână. Nu ştii încă.

— Ba ştiu.

— Ştiu că de aici arată rău, dar e din cauza luminii, probabil. Oamenii ăştia îşi cunosc meseria.

— De unde ştii tu?

— Aşa se face de obicei. Toată lumea lasă sicriul deschis.

— Nu e deloc în regulă.

— Trebuie să mergem mai aproape.

Nigel ne aştepta, la câţiva paşi mai încolo, pe interval, cu capul uşor aplecat, plin de respect faţă de discuţia noastră. Auzind că avem de gând să ne apropiem a ridicat bărbia, a forţat un zâmbet şi a încuviinţat din cap. L-am

urmat. Îmi simţeam picioarele adormite. Atât de uşoare. Erau goale pe dinăuntru şi le mişca altcineva.

După încă zece paşi a devenit evident. O dăduseră în bară. Iisuse Christoase! Era cenuşiu. Avea faţa enormă şi lată. Adăugaseră metri de carne. Era prea multă carne. Îi atârna de sub nas ca o draperie. Pielea nu avea nicio culoare – era o nuanţă ternă, ca zugrăveala de pe casă şi în găurile din obraji avea fard care arăta de parcă îl aplicaseră nişte fetiţe cu pensula. Arăta de cincizeci de ani. Avea părul pieptănat cu cărare, dar nu pe partea care trebuia.

— Au dat-o în bară grav de tot, am spus.

— Ştiu, a spus Mână.

Ne opriserăm din nou la vreo şapte metri de sicriu. Căptuşeala sicriului era argintie şi prea lucioasă. Arăta de şaizeci de ani.

— Vă rog, a spus Nigel, cu braţul întins spre corpul lui Jack, cu palma deschisă, invitându-ne să ne apropiem.

— Nu ne mai ruga nimic, a spus Mână. Eu te rog să dispari dracului de-aici.

Era un dezastru. Nu mai văzusem pe nimeni care să arate aşa, nu mai văzusem niciun sicriu deschis, şi nu era în regulă. Oamenii ăştia erau nişte imbecili. Cine putea să vrea aşa ceva? Era o crimă. De unde scoseseră toată carnea aia? Atârna pe el, curgea în gulerul alb şi apretat. Avea bărbia moale, lichidă. Cine putea să vrea aşa ceva?

— Justin, William, ar trebui să priviţi îndeaproape ce treabă bună am făcut. Dacă vă faceţi griji în legătură cu accidentul, să ştiţi că am avut mare grijă să ascundem gaura din tâmpla stângă…

Mână i-a tăiat-o scurt, l-a înhăţat de cot şi l-a întors violent cu faţa spre el.

— Dacă nu ne laşi dracului în pace, nenorocitule, îţi rup tot ce se poate rupe.

Nigel a pufnit şi a plecat. Mama lui Jack s-a întors după câteva minute. Mână şi cu mine stăteam pe bancă, de o parte şi de alta a intervalului şi sicriul era închis. A ridicat din sprâncene şi noi am clătinat din cap.

— Bun, a spus şi s-a aşezat direct pe jos cu picioarele întinse în faţă, între noi. Bun. Bun.

Mână şi cu mine eram în camera de hotel din Marrakesh şi cumpăraserăm o sticlă de vin şi Mână mă lăsa pe mine să beau pentru că ştia. Mi-am umplut şi am băut şase pahare şi am căzut lat, fericit şi prost.

SÂMBĂTĂ

De dimineaţă am găsit un birou Avis; înăuntru era un bărbat rotofei şi îmbrăcat cu un sacou. Acelaşi sacou roşu. Ne-am bucurat să-l vedem. Am completat formularele şi el a cerut o maşină prin telefon şi după câteva secunde urla la bărbatul de la celălalt capăt al firului. Urla şi lovea cu mâna în tejghea la fiecare silabă:

— Ack *bum* nek|*bum*|rek *bum-bum*|.

Ceva îl enerva la culme.

După zece minute u o alt bărbat rotofei şi agitat ne-a adus maşina şi am pornit; maşina a mers încontinuu. Maşinuţa nu avea nici casetofon, nici radio, dar am luat-o oricum şi am mers de-a lungul coastei. Era sâmbătă şi toată lumea ieşise din casă şi era o lumină californiană. De jur împrejurul palatului regelui Hassan al II-lea – un templu enorm şi splendid atârnat deasupra oceanului ca o casă la malul mării – am văzut bărbaţi care-şi împingeau fiicele pe biciclete şi adolescenţi care pescuiau peste gardurile de protecţie. Mai departe pe ţărm, de-a lungul Bulevardului Cornişei, alte mii de tineri, în majoritate băieţi, jucau fotbal şi înotau, cu toate că nu era o zi caldă – maxim optsprezece grade. Am coborât din maşină pentru scurtă vreme,

conştienţi, pentru prima dată în sfârşit, că suntem în Casablanca, studiindu-i aerul, care era diferit de cel din Senegal – mai dens, mai uşor, mai luminos, mai vag – habar n-aveam. Nu puteai să greşeşti cu un nume ca ăsta – Casablanca – ne-am gândit noi şi ne-am întrebat dacă are aceeaşi sonoritate în toate limbile. Ne-a depăşit un grup de copii pe biciclete, ţinând în echilibru planşe de surfing. Ne găseam dintr-odată în Redondo Beach[1]; ei îi spuneau ’Ain Diab şi nu semăna cu nimic din ce-mi imaginasem despre Maroc. Pentru o clipă ne-a trecut prin minte să rămânem aici şi să ne petrecem ziua pe plajă, să ajutăm copiii să caute crabi printre stâncile uriaşe sărutate de valuri. Dar n-am rămas pentru că trebuia să ne mişcăm.

Am mers mai departe, spre Marrakesh.

Am ieşit din oraş şi am trecut de cele zece benzinării enorme, perfecte şi curate ca nişte cutii lăcuite, şi peisajul a devenit plat şi verde. Marrakesh era la câteva ore de mers de Casablanca, aşa ni se spusese. De-a lungul drumului erau numai terenuri agricole, presărate cu case mici şi povârnite din chirpici. Eu conduceam şi-i dădeam tare.

Treceam pe lângă alte maşini de parcă ar fi fost parcate sau ar fi mers cu pedale, propulsate de picioare pe ritmuri de xilofon.

— Să-mi spui Ronin, am zis eu.

Probabil că niciodată nu mai mersesem atât de repede. Vitezometrul arăta 200 de kilometri la oră.

— Nu vreau să-ţi spun Ronin.

— Conduc ca în Ronin[2] aşa că spune-mi Ronin.

— Nu pot să te las să continui aşa.

— Cine te…

— Will. Încetează.

---

[1] Una dintre cele mai populare staţiuni din California.

[2] Film din 1998, cu un număr record de scene cu urmăriri pe şosele; cuvântul „ronin” vine de la termenul japonez care înseamnă samurai ce nu e în serviciul nici unui stăpân.

— Trebuie să graseiezi primul R, e RRRRRRRonin.

Peisajul era de un verde expansiv şi copt, iar solul portocaliu; exact ce văzuserăm din avion. Aveam aproximativ patru mii de dolari în monedă marocană, pe care îi schimbaserăm în Casablanca.

Sărăcia era absurdă. La ţară sărăcia e mereu absurdă, cu atâta loc şi atâta aer, casele astea mutilate, toate pe jumătate prăbuşite, cele mai multe fără acoperiş, aşezate în peisajul ăsta fabulos şi luxuriant. Nu era limpede ale cui erau terenurile agricole şi nici ce căutau casele alea dărăpănate pe terenurile atât de bine întreţinute şi nici de ce niciuna dintre ele nu avea acoperiş. Frânghii de rufe, păsări, câini, gunoaie. Am trecut în goană pe lângă familii, oameni încotoşmănaţi şi înghesuiţi unii în alţii cu toate că ziua era călduroasă, în căruţe trase de catâri. Am trecut, mergând încă destul de tare, cam cu 130 la oră, pe lângă un grup de femei aplecate pe marginea drumului, îmbrăcate în mai multe straturi, cu capetele acoperite cu zdrenţe terne, femei masive cocoşate să adune fânul...

Am tras pe dreapta. I-am întins lui Mână un teanc de bancnote.

— Ce le spui? l-am întrebat.

— Nu ştiu. Ce-ar trebui să le spun?

— Întreabă-le pe unde s-o luăm.

Mână a dat să coboare din maşină, dar purta ochelari de soare enormi şi argintii, strălucitori şi cu toartele perforate.

— Mână, nu poţi să te lipseşti de ochelari?

— Nu..

— Dacă cobori în pantalonii ăştia de nailon şi cu ochelari Top Gun Liberace transmiţi un mesaj foarte ciudat...

Femeile, inclusiv cea cu secera, ne priveau cum ne contrazicem în maşină. Am înşfăcat o hartă şi am întins-o pe bord.

— Şi care anume e mesajul pe care-l transmitem, Will? De obicei transmitem un mesaj normal?

— Nu poţi să ţi-i scoţi? Te rog?

I-a scos şi mi i-a aruncat în piept. I-am prins, dar le-am rupt un braţ, intenţionat.

A pornit pe marginea drumului şi a urcat taluzul, apropiindu-se de femei. Când a ajuns la mai puţin de cinci metri şi femeile s-au oprit toate şi s-au adunat în jurul lui, le-a întrebat ceva. Cum se ajunge la Marrakesh, poate. Binevoitoare, au arătat toate în direcţia în care mergeam oricum. Apoi el a făcut nişte gesturi elaborate de recunoştinţă şi le-a oferit teancul de bancnote, vreo cinci sute de dolari.

Le-au luat şi în timp ce el se îndepărta s-au uitat după el şi i-au făcut cu mâna, apoi a făcut şi el cu mâna. Am făcut şi eu cu mâna. Am pornit mai departe, în timp ce femeile se adunau în jurul celei căreia îi dăduse banii.

— Au fost drăguţe? am întrebat.

— Ce vrei să spui?

— Au zâmbit? Au fost drăguţe?

— N-am putut să vorbesc cu ele. Nu vorbeau franceză.

— Dar au zâmbit?

— Sigur. Doamne drăguţe. Mari. Voinice. Erau bucuroase. Le-ai văzut. M-au ajutat bucuroase.

Era soare peste tot şi peisajul a început să fie ondulat. Dealuri verzi, dealuri roşii, apoi dealuri acoperite cu copaci cu trunchiurile subţiri şi coroanele ca nişte pămătufuri. Apoi pe stânga drumului un oraş enorm şi roşu, Benguerir, roşu cărămiziu, construit din argilă şi piatră, străvechi, neschimbat şi înspăimântător, scund şi nesfârşit. După alţi câţiva kilometri, din pământ au început să apară dealuri, măslini – atât de verde totul! Curbe domoale şi atâta verde. Niciunul dintre locurile în care trăisem nu avea atâta dramatism. Oraşele sunt etichetate drept pline de dramatism, dar de fapt sunt cât se poate de sigure, în oraş

e ca şi cum ai sta mereu în casă – prea multe luminiţe şi ferestre grele şi colţuri perfecte. Da, există riscul să fie oameni periculoşi ascunşi prin colţuri întunecoase, dar aici! Aici e fâşâială. Aici se prăvălesc pietre. Aici poţi să-ţi imaginezi tsunami sau gheţari în mişcare. Sau balauri. Eu am fost obsedat de balauri în copilărie, ştiam tot, ştiam că oamenii de ştiinţă sau indivizi care se dădeau drept oameni de ştiinţă calculaseră cum s-ar putea să fi zburat în realitate balaurii, că pentru a zbura şi a scuipa flăcări ar fi trebuit să fie plini de hidrogen în cantităţi atât de mari şi într-un echilibru atât de teribil, încât... M-am întrebat repede dacă mi-aş da viaţa ca să poată exista balauri. Dacă cineva mi-ar oferi târgul ăsta, viaţa ta în schimbul existenţei balaurilor. M-am gândit că poate da, poate nu.

Apoi am trecut un râu, Rbia, şi pe marginea drumului au început să apară din loc în loc bărbaţi care stăteau în picioare şi vindeau peşti cu care îmbiau trecătorii, peşti lungi şi uzi atârnaţi de cârlige. Apoi bărbaţi şi băieţi care vindeau sparanghel, ţinând un mănunchi într-o mână şi făcând semn maşinilor cu cealaltă. Bărbaţi care vindeau bucheţele de beţe.

Ştiam că Mână n-o să reziste tentaţiei.

— Fii atent la ăştia... a spus.

— Nu, am zis.

Taxiurile de-aici, erau toate Mercedes-Benz, gălbui, nuanţa lichiorului Chartreuse. Apoi drumul a luat-o iar spre sud-vest. Pământul era din ce în ce mai roşu şi mai sângeriu pe măsură ce ne apropiam de Marrakesh, o întindere vastă şi joasă la poalele unui lanţ muntos care se desfăşura la dreapta şi la stânga. Churchill iubea munţii ăştia, munţii Atlas; era singurul peisaj pe care-l descrisese din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. „Cel mai încântător loc din lume”, i-a spus lui Roosevelt când s-au întâlnit aici în ’38 să pună la cale atacul asupra Normandiei.

„Domnule Churchill, aţi primit o misiune.”

„Da.”

„Aş vrea să mi se fi încredinţat mie această misiune. Vreau eu locul dumneavoastră în evenimentele mondiale, poziţia lui centrală. V-aţi născut în jgheabul unei catapulte!”

„Te înşeli. Mi-am găsit misiunea.”

„Nu sunt de acord.”

„Cum doreşti.”

„Spuneţi-mi: misiunea mea unde e? Unde sunt buncărele şi tranşeele mele, unde e nenorocitul meu de Gallipoli[1]?”

Acum, apropiindu-ne, vedem dealurile din ce în ce mai verzi, copaci din ce în ce mai înalţi, de un verde-închis şi cu vârfuri ascuţite, vedem râurile curgând la vale, totul atât de luxuriant. Solul roşu. Culorile în nuanţele vinului. Şi multe alte culori, într-o armonie perfectă. Habar n-aveam că o să fie aşa de luxuriant. Un bărbat de pe marginea drumului ţinea ceva în mână, dar nu un peşte – ceva bulbos şi cu blană. Când am trecut pe lângă el ne-am dat seama că nu era blană, ci pene

— Un mănunchi de găini atârnate de un cârlig. Bărbatul purta un dashiki maro cu glugă. Să ne vezi opriţi pe marginea drumului, cincisprezece kilometri mai încolo şi pe Mână care traversează în fugă şoseaua şi o ia peste câmpul de pe partea cealaltă spre o familie cu un cal, o familie care călătorea, toţi cu boccele. Să-l vezi pe Mână care întreabă pe unde trebuie s-o luăm, apoi se loveşte cu palma peste frunte – *Aha!* – Şi le dă un teanc de bancnote. Să-i vezi cum îi oferă nişte smochine, pe care odată ajuns în maşină le mestecă şi le scuipă şi le aruncă. Să-l vezi cum îi dă bani unui băiat care vindea peşte, şi pe băiat care

[1] Campania din Gallipoli (1915), gândită de Churchill, a fost unul dintre marile dezastre ale aliaţilor în Primul Război Mondial.

insistă să luăm unul, pe care Mână îl pune în portbagaj rânjind şi uitându-se urât la băiat, care ai zice că se aştepta să-l mâncăm pe loc. Să-l auzi pe Mână după aia:

— Nu facem nimic rău! Nimic!

— Aşa e, am spus eu.

— Asta a fost amuzant. Bun băiat.

Am mărit viteza. Mergeam cu 120 la oră.

— Trebuie să-mi spui Ronin, am spus.

— Trebuie să-ţi ard una.

Am discutat în treacăt dacă nu cumva le dădeam oamenilor false speranţe. Dacă nu cumva se răspândea prin partea locului, printre populaţia săracă de la ţară, convingerea că dacă aştepţi suficient de mult pe marginea drumului apar nişte americani în maşini ermetice de închiriat şi îmbrăcaţi cu pantaloni care fâşâie şi împart teancuri de bani. Că plătim sume extravagante ca să ni se spună pe unde s-o luăm.

Era mijlocul după-amiezii şi drumul era pustiu. Numai din când în când câte un taxi Mercedes sau BMW cu firmă luminoasă, sau câte un autobuz cu turişti. Nu părea să fie mare trafic de navetişti în Maroc. Majoritatea persoanelor de pe drum şi de pe marginea drumului erau bărbaţi şi cei mai mulţi dintre ei purtau costume, costume prăfuite şi roase. Bărbaţi în costume cu dungi subţiri mânau turme de oi. Bărbaţi în smochinguri uzate stăteau cu mănunchiuri de sparanghel în mână la câţiva centimetri de maşinile care se legănau pe şosea.

Într-un orăşel plin de bănci ne-am oprit să luăm ceva de băut. Bărbaţi eleganţi aşezaţi la mese în cafenele au dat din cap către noi şi am intrat într-un restaurant întunecos şi răcoros şi am cumpărat portocale şi suc la pachet. Lumina soarelui care cădea pe umerii vânzătorului era albă şi oblică şi apa pe care ne-a turnat-o în pahare era cea mai limpede apă pe care am văzut-o vreodată. Era sufletul pur al lumii.

În faţă, munţii se decupau clar; vârfurile erau acoperite cu zăpadă. Când am coborât spre Marrakesh au apărut panourile publicitare, câte unul pentru fiecare dintre diferitele staţiuni, pentru terenuri de golf şi telefoane mobile. Drumul s-a lăţit la patru benzi şi s-a umplut de scutere, care pârâiau când ambalau motorul şi troncăneau când schimbau viteza. Apartamente pe stânga şi pe dreapta – din ce vedeam puteam la fel de bine să fim în Arizona –, şi ne-am oprit la prima agenţie de voiaj pe care am văzut-o. Înăuntru era un singur angajat care ne-a spus, când l-am întrebat încotro puteam pleca în aceeaşi seară, că el se ocupă numai de croaziere şi de pachete turistice pentru danezi şi suedezi.

Oraşul era incredibil de roşu! Zidurile, care erau peste tot şi peste tot roşii, aveau exact culoarea cojii de pe rana care-mi traversa nasul, un maro şters, dar oarecum dulce, liniştitor, dar vital. Minarete şi curţi alături de cafenele pariziene, clădiri cu şapte niveluri şi balcoane de fier forjat, trotuare roind de oameni îmbrăcaţi după ultima modă, şi noi ne-am grăbit spre aeroport în timp ce soarele cobora spre apus şi învăluia oraşul şi deşertul într-un voal fin şi rozaliu.

În jurul aeroportului era un parc prăfuit, copaci mici, unde zeci de familii ieşiseră la picnic, iar copiii jucau un fel de „am pierdut o batistuţă”.

Înăuntru, în aeroportul răcoros cu linoleum alb, la ghişeul liniei aeriene:

— Ce zboruri pleacă în seara asta? a întrebat Mână.

Un bărbat prietenos şi calm într-o uniformă albastră:

— Unde doriţi să mergeţi, domnule?

— O să ştim imediat ce ne spui unde zboară avioanele voastre.

— Domnule, trebuie să ştiu întâi unde doriţi să mergeţi.

— Spune-ne unde zburaţi *voi.*

— *Dumneavoastră* să-mi spuneţi unde vreţi să zburaţi.

Bărbatul trecuse repede de la amuzament la ceva care se apropia de turbare.

— Eu am întrebat primul, a spus Mână.

A continuat o vreme. Abordarea asta nu funcţionase nicăieri şi nici n-avea să funcţioneze. Am aflat că în trei ore pleca un avion spre Moscova, cu escală la Paris. Dacă reuşeam să ajungem la Moscova puteam să ajungem şi la Irkuţk, în Siberia – verificaserăm la Dakar, împreună cu Raymond şi existau zboruri regulate, la un preţ rezonabil, şi, dacă reuşeam să ajungem în Siberia, puteam să ajungem şi în Mongolia, pentru că sigur erau curse regulate între

Irkuţk şi Ulan Bator!

Ne-am hotărât să luăm zborul de Moscova. Până dimineaţă ajungeam. La ghişeu ne-au cerut cash, aproape o mie o sută de dolari pentru cele două bilete. Rânjeam mulţumiţi. () să zburăm! În sfârşit!

La biroul de schimb valutar mi-am pus numele, fâşâind ca un nebun, pe douăsprezece cecuri de câte o sută de dolari. Şi i le-am împins pe sub geamul de protecţie unui bărbat cu o mustaţă groasă şi intransigentă, ca o perie pentru masa de biliard. Bărbatul, îndesat şi furios pe această nedreptate făcută corpului său, pe lucrurile pe care le văzuse în viaţă, pe tot aerul din lume, a refuzat să le primească; semnătura mea, a spus el, nu semăna cu cea din paşaport. Mi-a împins cecurile înapoi pe sub geam, a mârâit şi ne-a alungat cu un gest.

Eu am spus te rog. I-am spus că, da, îmi schimbasem semnătura nu de mult, de aici nepotrivirea. Dar nici măcar nu mă asculta.

— Am voie să-mi schimb semnătura! Am spus.

Nu vorbea engleză. Mână a încercat cu franceza, dar fără succes.

Mână şi-a pierdut controlul.

Schimbătorul de valută stătea în spatele geamului de protecţie, pe deplin mulţumit.

— O să iei cecurile astea şi o să ne dai banii pe ele! Mână scuipa acum pe geam. Lumea se uita la noi. Bărbatul nu a spus nimic. Mână a început din nou, de data asta în franceză. Apoi a trecut la cealaltă engleză:

— Tu om rău! a răcnit. Noi avem zbor! Zbor spre Rusia! Avem nevoie de el! Eşti om rău!

Izbucnirea lui Mână a fost bruscă, bizară şi neproductivă. Alt bărbat, care aştepta în spatele nostru, ne-a spus să mergem la o bancă din centrul oraşului – acolo or să ne schimbe cecurile. Nu aveam de ales şi timp la limită. În timp ce mergeam spre ieşire, Mână a urlat, arătând cu degetul, tremurând:

— Ne întoarcem şi-ţi arătăm noi, om rău ce eşti! O să mai vezi tu americani!

Am traversat oraşul în viteză, încetinind, oprind, sărind, continuând. Toate băncile erau închise. Am scos cinci sute de euro de la un bancomat – mai mult nu se putea la o singură retragere – şi apoi mi-am amintit de alţi opt sute, în bancnote americane, prinşi cu bandă adezivă în interiorul rucsacului.

Aveam la dispoziţie douăzeci şi cinci de minute să prindem avionul; nu mai trebuia decât să schimbăm banii.

— Rahat, am spus eu.

— Ce?

— Trebuie să ne întoarcem la căcăciosul ăla îndesat.

— Corect. Dar îi arătăm noi lui. Am câştigat!

Am fost de acord. O să fie nevoit să schimbe banii şi o să-l batem, o să-i păşim peste corpul întins pe jos în faţa noastră, şi el o să trebuiască să se întoarcă la nevastă-sa, cu umerii pleoştiţi şi slab, pentru că n-a reuşit să ne distrugă fericirea

— N-a reuşit azi să strice planurile unor călători nevinovaţi prin lume. Aveam şapte minute să ajungem la el.

Am trecut printr-un giratoriu din centrul oraşului, aproape i-am tăiat faţa unui scuter şi am fost opriţi imediat de un poliţist pedestru într-un impermeabil galben. Ne-a făcut semn să oprim pe margine. Era înalt şi avea şi el mustaţă neagră şi groasă. Avea pielea pământie, dar obrajii rumeni de la soare. Era exact ca celălalt; avea să ne pună beţe-n roate.

Mi-a cerut carnetul şi l-a studiat.

— Chicago! A spus.

— Exact, am spus eu.

Nu era ca celălalt.

— Frumos? a întrebat.

— Foarte frumos.

— Tommy Lloyd Wright!

— Foarte drăguţ acolo, am spus eu. Clădiri mari. O grămadă de Tommy Lloyd Wright, exact.

— Studiez arhitectura. Îmi place Wright foarte mult. Vedeţi?

— Da, multe. Casa Robie? Foarte frumoasă e. Iar vorbeam în stilul lui Mână. Foarte drăguţ acolo, am adăugat. Foarte drăguţ şi în Maroc. Am zâmbit cu încredere de neclintit în iubirea mea faţă de ţara lui şi în viitorul ei.

„Dacă ne stai în cale ne eşti duşman.”

„Puteţi s-o luaţi cum vreţi.”

„E inuman să stai în calea progresului altuia.”

Mână s-a aplecat peste mine şi a încercat să-i spună de avionul pe care încercam să-l prindem.

— Domnule, noi trebuie ca să prindem avion! La aeroport! Putem ca să plecăm?

Mână făcea ca avionul, braţele lui zburau prin interiorul maşinii, cu efecte de sunet cu tot. În timp ce Mână îşi făcea avionul să decoleze printre diverse foşnituri, poliţistul şi-a dat ochii peste cap şi ne-a lăsat să plecăm. Îi iubeam.

La aeroport am abandonat maşina închiriată în parcare

— Aveam de gând să sunăm la agenţia din Paris – şi am alergat la ghişeu, care era gol. Alături, la biroul liniei aeriene, s-au mirat să ne vadă din nou.

— V-aţi întors! Unde plecaţi?

— La Moscova! Avem bani schimbaţi.

»

Am înşirat banii pe tejghea. Era obscen.

— A nu, nu, a spus el. E prea târziu. Vedeţi? Bărbatul de la ghişeu a arătat spre fereastră. Avionul, o aeronavă mare a companiei Air France, era pe pistă, vizibilă, chiar în faţa noastră. Pasagerii urcau încă pe scară.

— Poţi să-i suni? a întrebat Mână.

I-au sunat. N-au mai vrut să ne lase să urcăm la bord. Veniserăm cu cincisprezece minute mai devreme, dar cu zece minute prea târziu.

— Îmi pare rău, a spus marocanul, dornic să ne ajute. Nu vă mai primesc. Din motive de siguranţă, aşa au spus.

— Sună-i! a urlat Mână.

— Nu pot. Sunt francezi, a spus bărbatul.

Am făcut o pauză suficient de lungă cât să ne dăm seama că nu înţelegeam.

Eram înmărmuriţi. Timp de două ore alergaserăm prin tot oraşul şi acum trebuia să rămânem peste noapte în Marrakesh. Eram dărâmaţi. Nu puteam să ne urcăm în avion, care era sub nasul nostru, la nici cincizeci de metri de noi. Unii pasageri încă mai urcau scările, urcau de pe pistă în avion, încă mai erau unii care se întorceau şi le făceau cu mâna celor dragi rămaşi în aeroport. Era un bărbat cu trei crose de golf într-o mână şi un Goofy de pluş în cealaltă. Dar noi nu ne puteam urca. Era o ticăloşie. Nu puteam rămâne în Marrakesh! Îl văzusem deja, eram în Maroc de *o zi,* eram deja de *două zile* în Africa, aproape *trei* şi iată-ne aici, obligaţi să rămânem la sol, să stagnăm.

Sunt şapte continente şi noi petrecuserăm aproape jumătate din timp pe unul dintre ele.

M-am aşezat pe podeaua rece şi netedă în faţa biroului liniei aeriene, în timp ce Mână continua să se certe înăuntru. A scâncit şi s-a prefăcut că plânge, apoi le-a oferit vodcă pe care n-o avea, trabucuri cubaneze din care nu avusese şi nici nu văzuse vreodată – „Vă asigur, domnule, că astea sunt de cea mai bună calitate, făcute de tutungiul personal al lui Castro” – şi într-un final, după ce a eşuat pe toate planurile, s-a interesat de zborurile de a doua zi. Podeaua de sub mine era rece, dar nemişcată şi curată. Aeroportul era imaculat. Mi-am lăsat capul într-o parte şi mi-am mijit ochii, gândindu-mă că-mi pot face privirea să traverseze holul ca o pasăre în zbor jos. Podeaua lucea stins, fără viaţă. O clipă am avut senzaţia că sunt din nou pe O'Hare, încercând să plec spre Senegal. Simţeam alternativ furie şi o linişte interioară imensă. Fiecare mişcare zădărnicită era un afront, era aproape imposibil de înţeles. Era atât de greu să înţelegi un *Nu.* Dar cu fiecare pas pe care nu-l făceam o parte a sufletului respira uşurată.

Mo Thor...

Toţi au banii lor. E primul lucru pe care-l face fiecare ţară nouă, tipăreşte bani. Banii de aici sunt superbi, cum sunt aproape toţi banii în alte ţări – până şi în Canada sunt mai frumoşi decât ai noştri. Mână (vi-l amintiţi pe Mână, v-a spus cum prind vânătorii suricate în capcană şi a făcut demonstraţie pe tine, Thor) spune că banii din Noua Zeelandă au nişte ferestruici de plastic transparent. Banii sunt cu adevărat singura cale de comunicare tangibilă, dacă

— Hai să mergem, imbecilule.

Apăruse Mână, râzând cu marocanul de la compania aeriană, care era îmbrăcat ca un pilot şi avea şi o servietă asemănătoare. Am lăsat deoparte cartea poştală şi, în timp

ce afară, pe pistă, avionul nostru decola spre Paris, am trecut prin uşile şuierătoare ale aeroportului şi am ieşit în noaptea rece şi senină din Marrakesh.

Ne-am recuperat maşina, dar ne simţeam de parcă am fi furat-o – era tot acolo, aveam cheile, dar era aşa de straniu

— Şi ne-am întors în oraş să căutăm un hotel. Aveam de gând să ne cazăm şi apoi să mergem spre munţi, unde plănuiam să găsim oameni care sălăşluiesc printre dealuri, locuiesc în colibe şi la ei o să mergem în puterea nopţii – pe cerul tot mai negru erau deja stele şi luna se ivise la linia orizontului – şi o să le aruncăm snopi de bancnote prin ferestrele deschise şi fără geamuri şi apoi o să plecăm.

Dar mai întâi o să vedem Djemaa el-Fna[1]; trecuserăm pe lângă el cu maşina pe drum spre bancă şi deja era nebunie curată, se adunaseră mii de oameni, nenumăraţi localnici şi turişti care se învârteau în jurul magazinelor în aer liber şi chioşcurilor cu mâncare, toţi în dashiki şi haine de la Dockers, cu privirea copleşită şi auzul tocit de mugetul de zgomote. Ne-am cazat la un hotel banal de sticlă şi oţel şi timp de zece minute ne-am uitat, încă o dată, la raliul Paris-Dakar la televizor. Amplasaseră o cameră pe una dintre maşini şi pilotul lăsa în urmă sat după sat, case şi figuri neclare rămâneau, la propriu, în ceaţă.

Mână, cu o revistă în mână, a intrat în baie.

— Mă duc la baie, a spus, ceea ce însemna cel puţin jumătate de oră – douăzeci de minute pentru golirea intestinelor, zece pentru duşul de după. Mână trebuie să facă duş de fiecare dată, habar n-am de ce.

Am sunat-o pe mama.

— Şi cine a fost norocosul azi? a întrebat. Alţi jucători de baschet?

---

[1] Piaţă şi bazar din partea veche a Marrakeshului; numele poate însemna „adunare a morţilor”, dar şi „locul moscheei dispărute”.

— Nu, acum întrebăm pe unde s-o luăm.
— Ca să ajungeţi unde?
— Oriunde mergeţi.
— N-aveţi hărţi?
— Bineînţeles că avem.
— Deci ştiţi pe unde s-o luaţi.
— Ah, da, mereu.
— Deci jucaţi teatru.

Mână s-a năpustit afară din baie de parcă ar fi hrănit înăuntru nişte urşi care s-au repezit la el. Îl copleşise propria duhoare, care acum se răspândea prin cameră.

— Nu ştiu, am spus.

Am băut câte o bere la barul hotelului, care se chema Timofey's. Barmaniţa tânără s-a uitat la faţa mea şi şi-a ţuguiat buzele compătimitor. Am acceptat mila şi am zâmbit. Nu eram în bar decât noi şi o femeie foarte bătrână, cu părul alb strâns la spate într-o coadă de cal, care stătea la o masă de la care se vedea holul. În faţa ei era un pahar cu un lichid limpede, pe care-l ţinea cu ambele mâini.

— Ar trebui să ne aşezăm lângă ea, a spus Mână.

Ştiam că are dreptate. Dar nu cunoşteam oameni de vârsta ei. Poate că n-o să ne poată suferi. Avea pe puţin şaptezeci şi cinci de ani.

Mână era deja aproape de masa ei. L-am urmat. Până am ajuns şi eu, Mână se aşezase deja, picior peste picior, cu glezna sprijinită pe genunchi. Nu ştiu ce replică a folosit în deschidere. Femeia mi-a întins mâna. I-am strâns degetele subţiri şi cu pielea flască, un săculeţ de piele plin de instrumente delicate. Era franţuzoaică. Ne-am prezentat; numele ci de familie (ni le-a spus pe amândouă) suna cam ca *Ingres.* Mână stătea în dreapta ei, iar cu chiar în faţă. Era o femeie frumoasă. De aproape părea mai tânără, de şaizeci de ani, poate. Îşi păstrase încă nasul

acvilin şi ochii strălucitori. Sorbea din băutură cu un pai mic şi roşu.

— Voi doi sunteţi amanţi, a spus ea.

Mână a râs. Eu am ridicat din sprâncene atât de tare, încât mi-au ajuns la rădăcina părului.

— Mulţumim, a spus Mână. O s-o luăm ca pe un compliment. Dar nu suntem. \

Femeia şi-a aplecat capul într-o parte şi a privit printre noi.

— Sunteţi fraţi. Unul e adoptat.

— Nu, am spus eu.

Mi-am dat seama că rânjeam. Voiam să continue să ghicească.

— Nu mai ştiu, a spus ea strângându-şi buzele într-un gest de nemulţumire. Fac pe înţeleapta.

Cred că de cinci sau şase ani nu mai stătusem de vorbă cu cineva atât de bătrân, de când murise unchiul mamei, Jarvis, pe care ea îl iubea pentru că o învăţase să călărească şi să argăsească piei. Dar Jarvis nu vorbea niciodată aşa. Femeia îmi studia faţa, iar ochii i se roteau de parcă încerca să privească în jurul meu.

— Accident, am spus eu.

— Aşa cred şi eu, a spus ea. Ceva ce vrei să uiţi, cred.

— Încerc, am spus. Poate, da.

Mână a întrebat-o ce face aici. Ne-a zis că a venit aici cu soţul ei imediat după căsătorie şi au revenit apoi cât au putut de des. El era mort de cinci ani.

— E cea de-a cincizecea noastră aniversare, a spus, cu un zâmbet epuizat. Vocea i se pierdea spre sfârşitul frazelor, ultimele cuvinte pluteau în şoaptă ca nişte pălării luate de o pală de vânt. Ce vă aduce la Marrakesh? a întrebat. Aţi venit pentru golf? S-a uitat la hainele noastre. Nu păreţi jucători de golf.

— Suntem botanişti, a spus Mână.

Sfinte Sisoe.

— Minţi, a spus ea, apoi a sorbit din băutură fără să-şi ia ochii de la el.

Vocea Ellei Fitzgerald se auzea dintr-o boxă mică aflată deasupra capetelor noastre. Sau poate era Sarah Vaughn. O clipă am fost îngrijorat că ele, Ella şi Sarah, ştiau că nu le pot deosebi şi erau furioase.

— Aţi prins al Doilea Război Mondial, a spus Mână.

Femeia a râs.

— Unde eraţi? a întrebat el.

— Cernay, a spus ea.

Şi au început.

— Era în zona ocupată, sau sub guvernul de la Vichy?

— Zona ocupată.

Mână se aplecă spre ea. Cu cât o priveam mai mult, cu atât mi se părea mai tânără. Avea obrajii fermi şi plini de culoare. Trăsăturile feţei erau delicate, dar puternice, ca făcute din sticlă suflată.

— Am ajutat şi noi, a spus ea. Mama şi cu mine administram ferma.

— I-aţi ajutat pe *maquis*[1].

— De unde ştii toate astea?

— Am dreptate? Eraţi aproape de Elveţia, poate?

— Eşti fan al războiului, a spus ea ţintuindu-l cu degetul ei micuţ învelit în piele ca într-un bandaj prea larg.

— L-am studiat, a spus Mână. Nu fan, student.

— Şi eu la fel, am spus eu, gândindu-mă că recenta lectură despre Churchill justifica afirmaţia.

— Tatăl dumneavoastră a luptat? a întrebat Mână.

— A fost ucis în prima lună după începerea războiului, a răspuns ea. Nu era militar. Era şofer de camion, a fost omorât lângă Abbeville.

— Îmi pare rău, am spus eu.

---

[1] Membrii Rezistenţei în Franţa ocupată.

— Fratele lui, unchiul meu, s-a dus în munţi, a spus ea. Era o pădure deasupra fermei noastre, într-o vale. A stat acolo ani de zile. Împreună cu trei unguri.

— Antifascişti.

— Da.

— Unchiul dumneavoastră era comunist?

— Nu. Nu la momentul ăla. Nu.

— Ce vârstă aveaţi? am întrebat eu.

— Când?

— Când ce?

— Când au ocupat Franţa.

Nu puteam niciodată să rostesc cuvântul *nazişti.*

— Nouăsprezece, a răspuns ea.

Ea şi mama ei adăpostiseră prizonieri evadaţi care treceau în Elveţia. Raportau naziştilor o producţie mai mică decât cea reală şi le dădeau surplusul celor care treceau prin regiune sau care duceau lupte în munţi. Se măritase cu un soldat ungur.

— Nu suntem botanişti, am spus. Am venit şi noi pe-aici.

— El a apărut pe un bec, a zis Mână.

Femeia s-a uitat la mine, zâmbind politicos.

— El a fost al doilea în topul celor mai buni înotători din întreg Wisconsinul, am spus eu.

Ce tâmpiţi eram.

— Ce aţi făcut după război? a întrebat Mână.

— Am plecat, a răspuns ea. Am părăsit Franţa. Unchiul meu a fost executat în piaţa centrală a oraşului de naziştii francezi. Le otrăvise mâncarea, omorâse pe şase dintre ei, aşa că l-au jupuit de viu şi pe urmă l-au împuşcat. Într-o vreme… După un timp nu mai părea foarte real. Sau poate era…

Vocea îi pierea din nou.

— Nu-i nevoie să ne povestiţi, să ştiţi, am spus eu.

— Ştiu, a spus ea. Dar atât de rar am ocazia să... A râs scurt şi s-a şters la gură cu şervetul. Să educ nişte tineri americani.

A sorbit din băutură.

— Ţin minte că a fost ca o săptămână... ca atunci când îţi aminteşti cum ai căzut la pat. Când ţi-e capul...

Îşi mişca mâinile în jurul capului de parcă ar fi încercat să direcţioneze curenţii de aer sau să ţeasă.

— În anul următor, în 1944, mama a murit din cauza unor complicaţii la naştere, a continuat şi, remarcându-ne surpriza, a adăugat: Ea avea patruzeci şi doi de ani, iar el era preot, imaginaţi-vă. Dar asta e altă poveste. A trebuit să plecăm din oraş. Nu mai puteam rămâne acolo.

I-au mutat la Amsterdam, unde soţul maică-sii, căreia ea îi spunea Pipi, cred, şi-a continuat munca de inginer. Mână se holba la ceasul ei, o piesă simplă cu cadran de aur, cu o curea neagră şi lată. Un ceas bărbătesc.

Era târziu şi trebuia să plecăm. I-am spus unde.

— Ar trebui să veniţi cu noi, a spus Mână în stilul lui de gazdă generoasă. Apoi, dându-şi seama ce spusese, a izbucnit: chiar ar trebui!

— N-o să găsiţi acolo genul de oameni pe care-i căutaţi, a spus ea.

— De ce? am întrebat eu.

— Sau poate că da. N-ar trebui să vă descurajez.

— Veniţi cu noi! a repetat Mână.

— Spre munţi? E nouă şi jumătate.

— Mergem mai întâi la Djemaa el-Fna.

— Oh, nu, a spus ea, aşezându-şi mâna pe a lui Mână. Voi doi o să vă trăiţi aventura fără mine. Am văzut munţii pe lumină şi nu cred că are cum să fie mai interesant acum.

„Mână, ar trebui să rămânem aici cu ea. O să-i fim companioni în noaptea asta. Şi poveştile ei! Valorează mai mult decât orice am putea găsi în munţi.”

„Dar asta e istorie.”

„Exact.”

„Parcă nu aşa ne-a fost vorba. Am căzut de acord să ne mişcăm, nu să stăm la poveşti.”

„Am crezut c-o să vrei să mai stăm.”

„Am auzit destul.”

— Cu toate astea avem nevoie de dumneavoastră, m-am trezit spunându-i. Chiar vrem să veniţi cu noi.

A părut surprinsă. Insistenţa mea i-a amintit de altceva. Nu mai eram inofensivi.

— Nu, a spus. Salutaţi munţii din partea mea.

Din nou ultimele cuvinte s-au pierdut, astfel încât părea că vin de undeva din depărtare, din aval, croindu-şi drum împotriva vântului.

Ne-am ridicat.

— Ne permiteţi să vă oferim ceva de băut înainte să plecăm? a întrebat Mână.

A încuviinţat din cap.

Am pornit hotărât spre bar şi am comandat încă un pahar din băutura pe care o avea în faţă. Părda să fie gin. I-am adus paharul şi i l-am aşezat între degetele osoase. Mână s-a înclinat, i-a luat mâna micuţă în a lui şi i-a sărutat-o pe verigheta subţire de argint de pe deget. M-am înclinat şi eu, dar spatele mi-a trosnit altfel decât până atunci şi n-am putut să continui şi nici n-am mai putut s-o privesc. M-am întors cu ochii închişi şi, împreună cu Mână, am coborât în fugă cele trei şiruri de trepte şi am ieşit în aerul nopţii.

Afară era cald încă şi când am ajuns la maşină roata din stânga spate era pe jantă. Am rămas.pe loc, cu gurile căscate, jumătate de minut. Nu trecuserăm prin nicio ţară fără să facem pană.

De data asta Mână şi cu mine ne puteam descurca singuri, amintindu-ne şmecheriile bărbatului din savană, cel cu picioarele ridate ca o pânză de păianjen din obsidian. Am lăsat maşina pe cele patru roţi şi am slăbit

şuruburile. În câteva minute am văzut cu coada ochiului picioarele unui bărbat.

Avea aproximativ patruzeci de ani, părea, sau voia să pară, o persoană de succes şi purta o eşarfă albă. M-a gonit de lângă cheia franceză. M-am ridicat şi i-am dat-o. Nu ştiam ce vrea. Văzând că scosesem şuruburile, s-a apucat să manevreze cricul, învârtindu-l agitat.

— Cine e ăsta? am întrebat.

— Habarnam, a răspuns Mână.

A apărut încă un bărbat şi l-a gonit pe primul de lângă cric. Primul bărbat s-a dat la o parte şi l-a lăsat pe cel de-al doilea să termine treaba. N-aveam idee ce se petrece. Eram în stare să schimbăm cauciucul şi singuri, dar acum, cu noi cu tot, eram patru bărbaţi în jurul maşinii ocupându-ne de cauciuc şi încă doi care apăruseră între timp şi se uitau. De parcă era vorba de un proiect pentru construirea unei autostrăzi în America.

— Aşaseântâmplăaici, am spus eu. Toatălumeavreasăschimbecauciucuri. Eocupaţialorpreferată.

— Eocupaţiapreferatăatuturor, m-a corectat Mână.

Toată lumea voia să dea o mână de ajutor. Toată lumea voia să dea o mână de ajutor sau să fie pregătiţi în caz că era nevoie de ei. Aşa stăteau lucrurile.

Terminaserăm, cauciucul fusese schimbat şi noi eram tari şi am mâncat la Pizza Hut şi ne-am simţit deopotrivă ruşinaţi şi extrem de fericiţi cu pizza în faţă. Restaurantul era gol; fusese o zi foarte lungă; mâncarea era adevărată şi caldă. Chelnerul de la Pizza Hut ne-a adus sucurile şi apoi încă un rând, gratis. Arătam ca naiba. Eram obosiţi, dar nu ne mai rămăseseră decât cinci zile. Avuseserăm şapte şi acum mai erau doar cinci, patru şi jumătate, şi care le petrecuserăm cu folos?

— Chiar trebuie să ajung la Cairo, a spus Mână.

— Ştiu.

— Dar dacă o luăm spre nord, spre Moscova…

— Le putem face pe amândouă, am spus, deşi habar n-aveam ce vorbesc.

În mintea mea restul excursiei se derula cu viteza unui avion şi graţia unui vehicul pe pernă de aer. Mai multă apă, mai mult aer – un balon! Un dirijabil! Mai multe bărci şi maimuţe, şi unde ziceau că e zidul ăla? Cel pe care îl ating milioane de oameni, aşezat în mijlocul pieţei ăleia aurii…

Am mers cu maşina la Djemaa el-Fna. Dincolo de şuvoaiele afluente de pietoni cărora le vedeam numai contururile am văzut mulţimea, un uriaş munte de oameni care se mişca la orizont: capetele a mii de trupuri amestecate. Nu ştiam exact în jurul a ce erau adunaţi. Vreun fel de târg de vechituri? Nu ne spusese nimeni.

Am parcat, şi doi băieţi care mergeau pe aceeaşi bicicletă s-au oferit să ne vândă haşiş. Am spus nu, mulţumim. Ne-au implorat să cumpărăm puţin. Am refuzat. Mână l-a bătut uşor pe spate pe unul din ei şi le-a urat numai bine.

— Poponarilor! a spus puştiul.

Am străbătut piaţa pe jos, dar, de când căutam loc de parcare, şi până acum, mulţimea se împuţinase. Era în jur de ora zece. Toate femeile dispăruseră şi bărbaţii erau şi mai flămânzi. Cu mormăieli şi şoapte încă zece vânzători de haşiş şi-au făcut simţită prezenţa. Am trecut printre ei şi am ocolit maimuţele care stăteau agăţate de mâini la lumina felinarelor – în jurul saltimbancilor se îngrămădea toată mulţimea aia” – şi am intrat în arcadele cu magazine.

Am intrat şi ne-am târşâit picioarele printr-un desiş tot mai îngust de bunuri, separate de pereţi improvizaţi şi rogojini atârnate, printre vânzători care lătrau, vindeau tenişi, rucsacuri, eşarfe, CD playere, aparate foto, obiecte de artizanat, covoare, bijuterii şi vase şi orice fel de obiecte pe care mâna omului le poate face din tablă vopsită în argintiu sau auriu. Ne-am oprit într-o mică enclavă peste

care stăpânea un bărbat mărunt, cu mişcări rapide, ochi mici şi iuţi şi sprâncene stufoase, de animal. Orice obiect pe care îl luam în mână sau îl priveam provoca un torent de propuneri şi insistenţe. Ne-a numit prietenii lui, ne-a oferit reduceri pentru studenţi şi şi-a pus mâna pe spatele lui Mână, bătându-l uşor şi agitat.

— Prietene, mi-a spus, apucându-mă de umăr, ţi s-a întâmplat ceva şi eu am exact ce-ţi trebuie. A scos o sabie lungă, de aproape un metru, curbată şi cu o teacă ornamentată. Vezi ce frumoasă?

— Cât costă? am întrebat. Îmi plăcea sabia.

— Pentru tine o sută de dolari.

Mână a izbucnit în râs. Eu m-am orientat spre modelele mai mici.

Vânzătorul continua să vorbească. La început am râs când l-am auzit cu *Prietene, prietene, ajut eu,* apoi am încercat să-i spunem că nu era nevoie să-şi facă numărul cu noi, că eram nişte tipi informaţi şi ştiam cât face etc., dar el nu s-a bătut, aşa că nu ne-a rămas decât să râdem în continuare. Ne-am tocmit cu el fără convingere. Voiam câteva prostioare, vreo două cuţite, o casetă mică de bijuterii, ovală şi bătută cu smaralde false, care se desfăcea şi se transforma în brăţară şi ne-am prefăcut că plecăm când ne-a respins oferta. A oftat. S-a uitat în jur şi s-a dat după o draperie roşie, ca să ne dea de înţeles că, dacă ni le lăsa la preţul ăsta, o făcea pe ascuns de şeful lui şi de Dumnezeu. Din admiraţie pentru eforturile omului şi din camaraderie şi tărie sufletească, am cumpărat de la el cinci obiecte – două cuţite decorative, două casete din alea mici de bijuterii şi o farfurioară de cositor gravată.

— La revedere, prieteni! a spus el când şi-a dat seama că plecam, dar deja eram cu spatele la el. Vreţi joc frumos de şah? reduceri minunate pentru studenţi estem!

Dar noi plecaserăm deja şi aveam planuri mult mai complexe.

Ne-am întors în piaţă şi am căutat încă o galerie comercială. Insă pierduserăm prea mult timp. Majoritatea prăvăliilor erau deja închise. Fie îşi coborâseră deja porţile metalice, fie proprietarii îşi strângeau marfa.

— La dracu'!

— Nu, uite unul deschis.

O prăvălie mare de la marginea pieţei era încă deschisă. De fapt nu era mai mult decât un garaj, dar era luminoasă şi plină până la tavanul înalt de cinci metri. În faţa uşii, un câine vagabond scurma printr-un morman uriaş de gunoaie şi reziduuri umane.

L-am salutat pe proprietarul corpolent şi am intrat printre rafturile strălucitoare şi supraaglomerate cu vase, carpete şi cutii, farfurii şi cuţite. Prăvălia asta, cu alămurile şi vasele ei de cositor, cu nuanţele atât de strălucitoare de roşu şi albastru, era mai seducătoare decât toate tablourile posibile şi imposibile – era ca o tapiţerie medievală şi o sută de naturi moarte olandeze laolaltă, dar mai luminoasă; grija şi priceperea cuprinse în obiectele astea făceau ca fiecare glob să se ridice la înălţimea oricărei opere pe care o realizase sau o putea realiza cel mai celebru artist, ca de altfel orice raft din orice băcănie şi orice magazin decent de jucării – dar locurilor acestora n-avea să le fie niciodată recunoscută frumuseţea, şi niciun cazino…

Printre serviciile de ceai şi jocurile de şah şi casetele micuţe pentru obiecte deosebite am căutat şi am găsit obiectul cel mai mic, mai ieftin şi mai puţin atrăgător din tot magazinul. Era un lanţ pentru chei ancorat de un animal mic şi alb, probabil o oaie, cioplit rudimentar dintr-un material lăptos care părea să fie răşină acrilică. Am mângâiat-o, i-am arătat-o lui Mână, care făcea pe consilierul meu în materie de obiecte preţioase, cu un mormăit aprobator. Mână s-a apropiat de mine, a atins-o şi şi-a manifestat zgomotos interesul.

— Nu e incredibilă? am întrebat eu.

— E aproape dureros de incredibilă, a spus el.

Ne-am manifestat limpede interesul. Ne-am întors spre bărbatul corpolent şi l-am întrebat în franceză cât costă.

Nu vorbea franceză. A fugit spre un birou din fundul încăperii şi s-a întors cu o bucată de hârtie liniată, împăturită în patru. Pe ea scria:

60DH

Şaizeci de dirhami, cam trei dolari.

M-am uitat la bucata de hârtie, apoi la breloc. M-am încruntat. Am scuturat încet din cap. Acum urma şmecheria. I-am cerut hârtia şi pixul. Mi le-a întins şi sub 60DH am scris:

150DH.

Apoi i-am dat-o înapoi.

— Okay! a spus el cu o grimasă.

Ne-am înţeles. Îi puseserăm la încercare răbdarea, dar câştigaserăm o tocmeală dură; era un om corect.

Mână s-a apropiat. I-am arătat hârtia, indicându-i faptul că acest om cumsecade fusese de acord cu condiţiile mele dure. Mână însă nu era uşor de mulţumit. A vrut să pipăie brelocul. I l-am pus în palmă. Şi-a plimbat degetul de-a lungul lui. A examinat atent inelul de metal, deschizându-l şi închizându-l de parcă se juca cu o carabină pentru coardă. Apoi a clătinat din cap, a luat pixul şi hârtia şi sub 60DH şi 150 DH a scris:

250DH.

În momentul ăsta m-am gândit că s-ar putea să fi sărit peste cal.

Nici vorbă. Într-adevăr, încă o dată bărbatul s-a uitat lung la oferta noastră, cu bărbia sprijinită în pumn... şi fără să se grăbească a aprobat înclinând încet din cap. Îmi tremurau genunchii.

Am luat din nou oaia în mână. Mi-am frecat obrazul de ea. Am sărutat-o uşor şi m-am uitat în ochii ei mici şi negri. Preţul nu era în regulă.

— Două sute cincizeci? I-am spus lui Mână. E o insultă.

Am luat hârtia de la el şi am scris dedesubt:

1800DH.

I-am întins-o din nou vânzătorului şi de data asta chiar mă aşteptam să ridice braţele în aer şi să râdă. Insistam să-i plătim în jur de o sută douăzeci de dolari pentru un breloc care făcea trei.

Dar omul nici n-a clipit. Era un titan. Şi-a dus un deget la buze, nu ştiu dacă ne cântărea sănătatea mintală sau se prefăcea a cugeta la ultima noastră ofertă, şi după o pauză exact cât trebuie de lungă... a acceptat din nou. Nu cred să mă fi distrat vreodată aşa de bine.

Dar Mână s-a întors către bărbat, a clătinat din cap, a spus „Bine” şi i-a dat banii. Se terminase.

Am plecat. Piaţa era aproape goală.

— Cum se face că n-ai mers mai departe? am întrebat.

Eram ofticat. Abia ne încălziserăm.

Am trecut pe lângă doi bărbaţi care-şi dezmembrau taraba, aruncau gheaţa la loc într-un frigider pe roţi şi-şi împachetau peştii.

— Cât de departe ai de gând să mergi cu chestia asta? a întrebat Mână.

— Până la capăt.

— Pe bune.

— Pe bune, tâmpitule. De asta suntem aici.

Ne-am ridicat. Câţiva oameni reacţionau zgomotos la ceva. O maimuţă făcuse un giumbuşluc.

— Haide, fii serios. Ne-au mai rămas cam paişpe mii de dolari. Ce-ar fi să mai scăpăm de două, trei mii şi să ne declarăm mulţumiţi?

— Nu ăsta ne-a fost planul, Mâni. Iisuse! Cum rămâne cu câmpul de operaţiuni? Ţii minte? Eram acolo, deţineam controlul absolut asupra momentului. Cream artă acolo...

— Vorbeşti de femeia aia din Saly, tipa aia dusă?

— Annette.

— Nu era în toate minţile. Câmp de operaţiuni? Dute-n mă-ta! Problema cu ideea asta e că trebuie să-i vezi pe oamenii ăştia ca pe nişte… mă rog, să vezi cum se potrivesc în poză. Cum se potriveşte tipul ăsta din magazin? Face parte din grup, sau din peisaj?

M-am gândit o clipă.

— E în cor, am spus.

— Aha. În cor.

Un bărbat înalt a trecut pe lângă noi cu paşi mari, ascuns sub o glugă de culoarea scoarţei de copac. A şoptit *Haşiş*, apoi *Prafuri* şi a dispărut.

— Ascultă, a spus Mână, dă-o în mă-sa de idee originală. Eu aş fi avut ce face cu banii ăia.

— De ce-mi faci asta acum? N-ai spus nimic până acum.

— Nu mi-am imaginat că o iei chiar aşa în serios. Am crezut să o să-ţi vină mintea la cap la un moment dat şi o să păstrezi restul.

— N-ai dreptul să-mi faci asta, mai ales acum.

Ne-am oprit. Stăteam în mijlocul Djemaa el-Fna. La capătul îndepărtat al pieţei era un hotel şi de la un balcon un bărbat părea să ne privească.

— Poate ar trebui să mergem acasă, a spus Mână.

Nu vorbea serios.

— Eu nu merg, am spus. Du-te tu.

Stătea cu mâinile în şolduri şi capul aplecat în faţă.

— Pur şi simplu nu vreau să… a început el. Cred că toate astea au de-a face cu tot restul, ceea ce e în regulă, dar nu-mi spui de ce şi atunci trebuie să-mi amintesc întruna, pentru că de fiecare dată când dăm ceva înseamnă ceva pentru tine… Dar nici atunci nu pricep.

— Nu există nicio legătură, am spus eu.

Mână mă privea pieziş, sfidător.

— Chiar nu există..

— Şi de ce dracu’ nu există? a întrebat el.

— Tu vrei să existe o legătură, dar nu există. Suntem aici. Am fost în Senegal şi acum suntem aici. Hai să mergem.

— Eu nu merg, a spus.

— Bine, am spus. Iisuse!

Şi m-am aşezat. Pavajul era rece.

Acum eu nu mai voiam să plec. Voiam să-l fac pe Mână să plângă. Nu puteam să-l fac pe nenorocit să plângă.

Mână s-a ridicat în picioare, cu mâinile în şolduri, şi se uita cum se goleşte piaţa. A oftat. A închis ochii. I-a deschis după o clipă şi părea gata să spună ceva – când priveşte în gol, fără să clipească, mă aştept să înceapă să turuie –, dar a închis gura şi şi-a aplecat capul până ce urechea i-a întâlnit umărul. A fluierat câteva note din nimic anume.

M-am întins de-a binelea pe caldarâm şi mă uitam în sus. Fumul de la grătare vârsta cerul negru, fără stele. Nu-l vedeam pe Mână, dar umbra lui îmi diminua vizibilitatea pe partea dreaptă. Cu cât stăteam mai mult în poziţia asta, cu atât îmi simţeam corpul tot mai greu. Mă simţeam uriaş, inert, de o masă nelimitată. Mi-ar putea lua ore întregi să mă ridic. S-ar putea să nu mă mai mişc niciodată. Aş putea să mă contopesc cu peisajul. M-aş putea topi în caldarâm. Aş privi cum priveşte un munte, cum priveşte un om de la balcon, oamenii şi tranzacţiile lor, ofertele şi ameninţările şuierate, amuzat şi fără nicio obligaţie. De la un balcon, chiar şi la patru metri înălţime, distanţa era suficientă. Vezi mişcare dedesubt, dar nu e a ta.

Ochii îmi ardeau, plini de lacrimi. Mi-au şiroit pe obraji şi mi-au intrat în urechi, răcindu-se în aerul întunecat.

— Will.

— Of, la dracu'! am răsuflat eu.

Stătea în picioare lângă pantofii mei.

Răbufnirea lacrimilor a transformat fumul de deasupra în cristal. Mi-am tras mucozităţile înapoi în nas, am închis

ochii şi am stors apa din ei, împroşcându-mi-o peste oase şi pe jos.

— La dracu', la dracu', la dracu' i

Umbra lui Mână s-a prăvălit peste mine. Se aşezase pe jos, cuprinzându-şi genunchii cu braţele în jurul genunchilor.

— Futu-i! am spus. Futu-i, futu-i!

Mă apucase sughiţul. Simţeam cum oamenii care treceau pe lângă mine încetineau, apoi o porneau, treceau mai departe. Eram singura persoană întinsă pe caldarâmul din Djemaa el-Fna.

— Ia-o mai uşor, a spus Mână.

Mă dureau ochii. Mi se extrăgea apa din tot corpul şi efortul era incredibil. Aveam fruntea tensionată şi simţeam o presiune la rădăcina nasului. Gâtul avea spasme şi tuşea. Nu-mi aminteam să mai fi plâns vreodată aşa. Eram jalnic.

— La dracu', am spus.

— Ştiu.

— Şase luni, fir-ar să fie.

Mână a dat afară aerul din plămâni.

Şase luni însemna că era în trecut. Trăiserăm aceste şase luni şi nu ştiam de ce. Ne hotărâserăm s-o facem, ne hotărâserăm că asta voiam, să ne sculăm şi să muncim, cum făceam eu, în pantalonii de pijama? Cine mi-a spus că o să petrec, aşa cum făcusem cu o lună în urmă, o săptămână întreagă în zona fără locuri de pe stadionul Wrigley, privindu-i pe angajaţii de la întreţinere cum înlocuiesc scaunele rupte? Că o să le aduc pe Mo şi Thor, aşa cum făcusem, de cinci ori la lac în noiembrie şi decembrie, arătându-le pe unde s-ar plimba bărcile dacă ar fi cald, arătându-le clădirile înalte şi gemene care semănau cu nişte sticle, mergând prin zloata din jurul fântânii moarte şi sperând că or să-mi îngheţe picioarele. Nu-mi trecea prin minte niciun lucru pe care-l făcusem în ultimele şase luni care să mă fi adus undeva sau care să fi dovedit în

vreun fel că sunt aici şi că respir aerul lumii într-un scop cât de cât justificabil.

Pur şi simplu nu ne hotărâserăm încă, niciunul dintre noi. Ştiu că nici tatăl lui Jack nu se hotărâse. Nu luaserăm încă nicio decizie conştientă în legătură cu ce urma să facem sau să nu facem. Stăteam şi clipeam şi aşteptam să ni se spună.

Am simţit o bătaie uşoară înăuntrul meu, cineva mă bătea în piept pe dinăuntrul Aveam un acces de hiperventilaţie. Conexiunile adiţionale, un impuls puternic de-a lungul *Fasciculului lui His.* Un bărbat s-a oprit şi i-a spus ceva lui Mână în franceză. Mână s-a ridicat, i-a mulţumit omului şi s-a aşezat la loc.

— Ştiu cum ar fi arătat la cincizeci de ani.

Mână n-a spus nimic.

— Ştii că s-ar fi îngrăşat, am spus. Ar fi arătat ca taică-său. Chel şi cu ditamai fundul gras. Ştii că asta îl aştepta. La dracu'! Mână n-a spus nimic. Am auzit cum cineva înmoaie ceva în apă în apropiere, apoi îl scoate şi îl scurge lovindu-l de ceva din lemn sau din plastic, o masă sau o găleată.

— Mereu am vorbit serios în legătură cu valea aia, am spus.

— Ştiu că vorbeai serios.

Când Jack s-a mutat în D.C. Şi Mână stătea în St. Louis, mi-a venit ideea că, chiar dacă locuiam o vreme în state diferite, până la urmă o să cumpărăm pământ împreună, poate lângă Phelps dacă Jack putea să lucreze de-acasă, întrucât el era singurul dintre noi care avea o slujbă cât de cât permanentă. Luaserăm foarte în serios ideea. Sau eu o luam în serios şi ceilalţi doi spuneau *Mai vedem,* dar era clar că vor şi ei, mai ales dacă făceam eu toată treaba. Copiii noştri s-ar fi putut juca cu copiii unchiului Jack, ai unchiului Will, ai unchiului…

Ne gândeam să-i schimbăm numele lui Mână cu unul mai puţin sinistru.

Pământul avea să fie lângă lac sau, dacă nu, într-o vale.

O vale mică, nepopulată, împădurită, nu prea abruptă. Am fi cumpărat fiecare câţiva acri, eram sigur că ne puteam permite, terenurile de lângă Phelps n-aveau preţuri rele şi eu aş fi făcut pentru fiecare un proiect şi Mână şi cu mine am fi supravegheat construcţia şi am fi angajat echipe din zonă, iar Jack şi cu Mână ar fi ajutat şi ei şi le-am fi construit pe toate trei într-o singură vară.

Am fi avut o ditamai grămada de câini! Cai. Păuni. Ah, să trăieşti între păuni. Văzusem o dată păuni de aproape şi sfidau atâtea legi ale culorii şi ale gravitaţiei, încât cu siguranţă erau nişte genii demente care aşteptau să pună stăpânire peste tot. Peşti australieni, pisici sălbatice, trei leneşi şi maimuţe din India – am fi avut cele mai ridicole animale. Era logic să locuim împreună şi să avem valea asta numai pentru noi şi era logic ca şi copiii noştri să se simtă ca acasă în oricare dintre case şi să cunoască fiecare centimetru din valea.

Aia, să se rostogolească pe versanţi toamna când cad frunzele sfărâmicioase şi roşietice. I-am fi auzit cum schelălăie de la fereastra de la etajul doi unde ne-am fi construit luminatoare şi am fi restaurat mobilă veche.

Fumul din piaţă s-a risipit şi deasupra noastră au început să se vadă câteva stele palide. Nu făceau şi nu însemnau nimic.

— Mi-am dat seama acum vreo lună, a spus Mână.

Un câine vagabond zburlit amuşina lângă picioarele mele.

— Că e pentru totdeauna, a continuat. Ştiu că se presupune că ştii că e pentru totdeauna, dar pe urmă mergi într-o zi pe stradă – mergeam aşa într-o duminică dimineaţă, mi se pare că pe lângă o biserică, toată lumea

ieşise de la slujbă şi m-am oprit în mijlocul trotuarului şi am spus mama dracului. Mama dracului.

Şuiera cuvintele.

— Ştiu, am spus, încercând să-mi potolesc respiraţia.

— E perioada aia imediat după, a spus Mână, când eşti încă şocat şi îţi pui costumul şi împrumuţi pantofi adecvaţi şi te opreşti să pui benzină pe drum spre nenorocita de înmormântare, îţi curge benzină pe mâini şi, îngrijorat, intri în toaleta benzinăriei să te speli – ştii că eram îngrijorat că o să apar la înmormântare mirosind a benzină? la o înmormântare ca aia, unde toată lumea vorbeşte despre maşini şi chestii de-astea?

— Ştiu.

— Dar pe urmă vin lunile astea când trăieşti pe jumătate convins că o să se remedieze totul. A trebuit să-mi schimb talonul maşinii acum câteva săptămâni şi stăteam acolo şi am început să mă gândesc că nu trebuia decât să plătesc o amendă restantă pentru Jack. Ca şi cum întârziaserăm cu plata şi ni-l luaseră sau aşa ceva. Am început să mă agit la coadă, mă purtam ca şi cum, la dracu_, trebuie să mă duc să iau actele lui Jack! Poate că sunt în maşină! Tot timpul îmi trec chestii de-astea prin cap. Ai păstrat casetele din robotul telefonului?

— N-aveam cum. Am căsuţă vocală.

— Ei bine, eu am păstrat o casetă cu un mesaj lung de la el. Era beat şi m-a sunat, descria cum s-a dus la Memorialul Lincoln cu o femeie cu care lucra. Cred că era un fel de cor de tineret care cânta acolo la miezul nopţii şi a petrecut o noapte nebună acolo, la Memorialul Lincoln, cu o femeie mai bătrână cu care lucra.

— Cine era?

— Una mai în vârstă. E despărţită de soţul ei. Dar presupun că s-au dus să ia cina şi apoi să bea ceva, într-o seară în care soţul ei, sau ce-o fi fost, o suna întruna. Ea nu voia să se ducă acasă şi atunci a ieşit în oraş cu Jack.

— Mie nu mi-a povestit de chestia asta.

— I-a povestit-o robotului meu. O să ţi-o pun s-o asculţi când ne întoarcem. Au ajuns până la urmă la Memorialul Lincoln şi au dat peste vreo sută de adolescenţi care cântau gospel. „Dacă aş putea să-i ating doar poalele veşmântului”, acolo, la picioarele Memorialului Lincoln. La naiba, Will. Plămânii tăi au luat-o razna.

Am încercat să trag încet aer în piept. Lângă capul meu a apărut o pereche de sandale şi m-am trezit la umbra unui bărbat care stătea pe vine.

— Nu, mersi, a spus Mână.

Bărbatul şi-a pus degetele pe tâmplele mele.

— Nu, nu! a spus Mână.

Am scuturat din cap să mă eliberez de mâinile lui. Bărbatul s-a ridicat şi s-a îndepărtat.

„Suntem atât de slabi, Mână. N-am făcut nimic.”

„E prea curând.”

„N-am făcut nimic.”

— Cum de se întâmplă aşa ceva? am întrebat. N-am idee.

— Nimeni n-a mai auzit de una ca asta. Iisuse, s-a mai întâmplat vreodată aşa ceva? Nu era pe lista de lucruri care se pot întâmpla, un camion care…

— Mai şterge-te o dată la nas.

Eu stăteam tot pe jos, cu picioarele sub mine de parcă aş fi căzut.

— Te gândeşti vreodată la ultimele lui secunde? m-a întrebat.

— Nu ştiu, am spus.

„Ştiu cum au fost ultimele lui secunde, Mână.”

— S-a terminat repede, să ştii, a spus Mână.

— Ştiu. Am vorbit despre asta…

— Dacă tot e să ţi se întâmple aşa ceva, cel puţin n-a durat mult…

— Nu-i aşa, Mână.

— Ba aşa a fost.

— Ba nu. Ştiu că am spus amândoi că şi-a găsit liniştea şi aşa mai departe, dar Dumnezeule, nu pot să mă gândesc la el aşa. Nu pot. E exact pe dos.

— Ştiu.

— Mi-au mai murit bunici, şi un unchi, dar pe ei chiar mi i-am imaginat liniştiţi. Mă gândesc la ei morţi şi mi-i imaginez întinşi. În iarbă, iarbă înaltă, de un verde intens. Infinit de confortabilă. Dar Jack...

— Ştiu.

— Pe Jack mi-l imaginez înţepenit sub gheaţă. E încă treaz şi e înţepenit acolo, sub gheaţă. Undeva, şocat ca dracu' sub gheaţă, şi e singur acolo. E mereu singur şi asta e partea cea mai grea. Asta e partea care mă face să spumeg de furie. De asta vreau capul camionagiului, pentru că Jack e singur undeva sub gheaţă, sau sticlă, sau ce-o fi. Şi aşteaptă.

— Ascultă. Nu... nu vreau să-mi rămână în minte imaginea asta, Will.

— Nu numai că n-o să mai facem chestia cu valea, toată tâmpenia aia, am spus eu. Dar nimic n-o să mai fie la fel. Pur şi simplu nu mai e posibil, nu mai poate să fie la fel...

— Ce vrei să spui?

— Tu crezi că eu vreau să fiu aici? Nu vreau să fiu aici. Locul ăsta nu e ce trebuie, Mână.

— Care loc? Aici? Marrakesh? Cum aşa?

— Nu e ce trebuie Ştii că nu e. Toată lumea ştie că nu e ce trebuie. Al dracu' să fie! Nu e ce trebuie. Suntem cu toţii aici şi ne prefacem că e ce trebuie pentru că suntem prea politicoşi, fir-ar al dracu'.

Ne-am întors la maşină. Mână mă ajutase să mă ridic de pe jos şi acum stătea cu palmele pe capota maşinii, una peste cealaltă, şi cu bărbia pe mâini.

— Conduc eu, a spus.

— Nu, mă simt bine, am zis eu.

— Dar vreau să conduc. Doar spune-mi pe bune că n-o să vrei nimic din banii ăştia după ce scăpăm de ei.

— Absolut nimic.

— Pentru că cred c-ai face-o. Dacă asta vrei să dovedeşti – că ai face-o – atunci te cred.

— Nu asta e ideea.

— Bine.

— Conduc eu, am spus.

— Nu, a spus Mână. Mi-a venit altă idee.

În câteva secunde Mână era într-un taxi. Era o coadă lungă de taxiuri care aşteptau turiştii răzleţi şi Mână se urcase în unul din ele. Eu după el.

Mână i-a cerut să dea o tură şi să ne lase lângă maşina noastră. I-a luat cam unsprezece secunde. Ne-am oprit.

— Aici? a spus taximetristul.

— Da.

— Da? Aici?

— Da.

Taximetristul a râs. I-am dat o bancnotă de cincizeci de dolari.

Pe măsură ce faţa mi se usca şi se răcorea şi începeam iar să respir regulat, am mai făcut figura asta încă de trei ori. Mână s-a urcat imediat în alt taxi şi i-a spus şoferului să dea un tur de piaţă şi i-a dat optzeci de dolari în dirhami. Era minunat.

O dată am ocolit o fundătură. A doua oară am coborât trei maşini mai încolo. De fiecare dată am plătit extravagant şi taximetriştii au primit banii, ştiind că ştim noi ce facem. Şoferii, spre deosebire de vânzător, ştiau despre ce e vorba, ştiau că nimic din astea nu însemna de fapt nimic, sau însemna totul, dar într-un fel pe care n-aveam să-l înţelegem niciodată. Fiecare dintre ei a plecat mai departe rânjind fericit. Camarazi!

Au trecut iar băieţii pe bicicletă.

— Poponarilor, au spus.

Ne-am pus de acord să mergem spre munţi. Am luat încă un taxi, de data asta am mers cam un cvartal, până la maşina noastră, şi ne-am îndreptat în direcţia în care văzuserăm ultima dată munţii. Unde erau munţii? Nu se mai vedeau din oraş; eu conduceam şi am mers în direcţia în care credeam noi că sunt, pe lângă clădiri şi ziduri înalte şi roşcate care despărţeau drumul de complexe rezidenţiale şi de castele, şi curând am ajuns într-o zonă rurală, dar ne rătăciserăm.

Era miezul nopţii şi noi ne pierduserăm prin întinderile largi şi plate din jurul oraşului. Aerul se răcea din ce în ce mai tare şi noaptea era calmă. Ne-am întors în oraş şi am găsit repede un taximetrist care stătea pe capota Mercedesului galben pe o alee, dinaintea unei cafenele cu feţe de masă în carouri, lângă un grup de bărbaţi care jucau domino.

I-am propus să-l plătim ca să ne arate drumul spre munţi, el în maşina lui şi noi într-a noastră. Era sceptic. Mână a scos un teanc de bani din buzunarul de pe cracul pantalonilor şi i l-a fluturat pe la ureche. Tâmpitul. Bărbatul a ridicat un deget, rugându-ne să aşteptăm, iar el s-a întors la masă, unde a discutat cu ceilalţi trei bărbaţi, toţi solizi şi mustăcioşi. S-au uitat cu toţii spre noi, apoi şi-au privit mâinile, în vreme ce taximetristul le spunea ceva.

— Despre ce vorbesc? am întrebat eu.

— Poate despre traseu, a spus Mână şi s-a aşezat pe capota maşinii noastre.

Bărbaţii au continuat, discuţia devenise aprinsă, cu izbucniri sacadate de şoapte şuierate. Unul dintre ei a arătat spre altul, care, furios, a arătat înapoi spre primul. Primul a dispărut pe o uşă din spatele lor, cu un ochi la noi, şi a reapărut după câteva secunde îmbrăcat în altă haină. S-a dus pe o alee lăturalnică, în timp ce taximetristul nostru s-a apropiat de noi, dând din cap afirmativ. El s-a

urcat în maşina lui şi noi într-a noastră. M-am uitat la Mână, el la mine şi am înţeles amândoi că nu era în ordine.

Marrakeshul e o ţesătură de străduţe înguste cât să încapă fundul unui elefant şi pe astea am mers, eu la volan, mult prea repede. Zidurile nu erau la mai mult de cincisprezece centimetri de maşină. Capacele roţilor au râcâit de vreo două ori de ziduri, de ghivece cu plante. Parcă mergeam pe holurile unul bloc. De zeci de ori, în faţa câte unui gang, m-am întrebat dacă încăpem, sau o să rămânem blocaţi ca un camion într-un tunel prea îngust. Bănuiam şi speram şi ne rugam să ne găsim izbăvirea prin labirintul ăla strâmt şi dărăpănat. Maşina mugea la curbe din cele mai strânse şi se strecura prin coridoare imposibile.

Locatarii se holbau de la uşi şi ferestre – oare? Alea erau *y* feţe sau? –, iar cei de pe stradă se dădeau la o parte din calea noastră. N-am văzut nicio altă maşină, ceea ce făcea ca drumul să fie mai simplu, dar mai neliniştitor. Aveam ce căuta acolo? Eram singurele două vehicule în mişcare în zona asta a oraşului, la ora asta din noapte.

Am gonit pe alei şi apoi pe sub o arcadă şi dintr-odată ne-am scurs într-o piaţă largă, cu ziduri înalte, dar deschisă. Erau aproape o sută de metri până la ziduri şi acolo – mama mă-sii! – Se desfăşura un meci de fotbal, iar noi am trecut chiar prin mijloc, printre cincisprezece tineri slabi şi cu şosete lungi care urlau, în faţa noastră, la miezul nopţii. Intraserăm în joc. Maşina noastră trece drept prin mijlocul terenului, maşina noastră în urma maşinii lui.

— Ai văzut? a întrebat Mână.

Văzusem.

— Tocmai am trecut prin mijlocul unui meci de fotbal, la dracu’.

— La unu noaptea.

— Chiar eşti Ronin.

— Sunt Ronin.

Printr-un labirint de bulevarde mărginite de ziduri înalte şi roşii, exact ca printr-un labirint, şi – la dracu’, chestia asta a durat jumătate de oră, toată povestea, aleile, străduţele înguste de piatră cu bărbaţi care împingeau cărucioare, bărbaţi în pridvoare, maşinile noastre vâjâiau pe lângă ei, la nici jumătate de metru de picioarele lor. Era amuzant, dar din clipă în clipă mă aşteptam să fim opriţi, să ni se ia maşina şi să fim strangulaţi sau cercetaţi în amănunt sau amândouă...

Şi acum apăruse o maşină în spatele nostru.

— Ai văzut? am întrebat.

— Pe ăla din spate? rahat. Da.

— Ce să caute o maşină în spatele nostru?

— Habar n-am.

— Câţi sunt înăuntru? Nu te întoarce.

— Doi.

— Cine sunt? Nu te întoarce.

S-a întors.

— Unul din ei seamănă cu tipul de la cafenea.

— Care tip?

— Ala cu haina. Ala care s-a dus înăuntru şi...

— Bun. La dracu’!

— Nu e bine.

„Mână, imbecilule!”

„Ştiu. Ştiu.”

— E clar că ne urmăresc, a spus.

Aşa era. Mergeam în urma unei maşini şi eram urmaţi de alta. Erau doi bărbaţi în maşina din spatele nostru şi stăteau cam la patru metri distanţă de noi. Maşina din faţă a mai cotit de vreo cinci ori şi noi după ea şi maşina din spate ne-a urmat. Nu era nicio greşeală, nicio coincidenţă.

— Tot acolo sunt, a spus Mână.

— Ştiu!

— Sunt vorbiţi între ei, a spus Mână.

— Cine?

— Toţi. Ne duc undeva. Spre vreo fundătură. N-o să avem cum să dăm înapoi.

— Taci dracu' din gură.

Îmi simţeam stomacul prins ca într-o gheară. Pentru o clipă am avut o senzaţie stupidă de uşurare că prietena noastră din Rezistenţa franceză nu venise cu noi. Pentru că viitorul nostru părea pecetluit: la un moment dat, pe o alee îngustă, maşina din faţă o să oprească şi maşina din spate o să se apropie şi o să fim prinşi în cursă şi or să ne ucidă şi o să dispărem.

Trecuseră multe minute. Poate douăzeci de noi curbe. Bărbaţii din maşina din spate, abia vizibili în întuneric, nu făceau niciun gest, nu dădeau nimic de înţeles. Era afacere serioasă.

— Nu-mi vine să cred ce se întâmplă, a spus Mână.

— Poate nu se întâmplă.

— Ba bineînţeles că se întâmplă. Suntem singurele trei maşini din tot oraşul ăsta. Mai vezi să treacă vreuna?

Avea dreptate. Cele două maşini erau acolo pentru noi.

Mână a închis geamul şi a încuiat portierele, care au făcut un zgomot ca un pistol armat.

— Fă stânga undeva. Scapă de ei, a spus Mână.

— Ştiu, tâmpitule, am spus.

Nu aveam unde să cotesc. În ciuda tuturor opţiunilor pe care părea să le avem, sau mai degrabă maşina din faţa noastră le avea, nu aveam nicio opţiune. Fiecare stradă lăturalnică era o fundătură.

— Aşteaptă până în ultima clipă şi pe urmă...

— Taci din gură, Mână.

A mormăit şi apoi şi-a împins mandibula în faţă, rotind-o de parcă încerca s-o pună la loc. Nu-l mai văzusem niciodată făcând aşa.

— Ai de gând să faci cum ţi-am spus? Cred că...

— Lasă-mă să mă gândesc! am izbucnit.

— La dracu', frate!

— Nu, du-te *tu* dracului! Tu eşti cretinul care i-a fluturat ăluia banii prin faţă.

Asta a avut efect. Nu avea răspuns.

— N-am spus du*-te* dracu', am spus *la* dracu'.

— Du-te dracu' oricum, am zis eu.

Mâinile mele strângeau volanul, iar şi iar. Încheieturile degetelor nu erau albe, ci roşii. M-am uitat în oglindă. Erau acolo. Nu reuşeam să mă hotărăsc dacă o să fie mai uşor sau mai greu să mor împreună cu cel mai bun prieten. Voiam să mor eu primul, de asta eram sigur…

Erau şi alţi bărbaţi pe străzi, singuri sau în perechi. Unii împingeau cărucioare. Mă temeam să nu trec cu maşina peste picioarele lor – atât eram de aproape de ei. Am trecut pe lângă un intrând, în care mustea o lumină muştar, unde doi bărbaţi se îmbrăţişau în timp ce alţii, cel puţin vreo douăzeci, îi priveau…

Nu, se luptau. Unul ţinea un cuţit la gâtul celuilalt…

— Ai văzut? am întrebat.

— Ba bine că nu.

Dintr-odată nimic nu era în regulă.

— Numai să nu opreşti.

Maşina din spate nu renunţase. N-aveam nici cum să încetinim fără să ne lovească. Dar unde ne duceau? Strada s-a lărgit. Apoi s-a îngustat la loc. Nu mai rezistam. Inima îmi bătea să-mi spargă pieptul. Aproape că îmi venea să opresc, să renunţ. Am început să mă întreb dacă eram pregătit.

— La dracu', a spus Mână. Nu-mi vine să cred. Ştii, totuşi… Trebuie s-o spun, e un mod foarte interesant de a muri. Vreau să spun… Dar or să ne împuşte, sau ce?

— Taci dracu' din gură!

— Jur că-l trag după mine pe unul din ei. Ce vor? Banii, sau maşina? Pe amândouă, presupun. La dracu'!

— Poate ar trebui să ieşim de pe stradă.

— Am fi morţi dacă ar conduce Jack.

— Ce drăguţ.

Poate că eram pregătit să mor.

Eram atât de obosit.

Poate voiam să mă fac şi eu zob. Ca să fii pregătit trebuie să fii obosit, trebuie să fi văzut multe, sau să crezi tu că au fost multe – avem capacităţi diferite, suntem în stare să absorbim şi să suportăm cantităţi atât de diferite de viziuni şi de suferinţă –, şi în momentul ăla am început să mă gândesc că *într-adevăr* văzusem destule, că în general îmi făcusem plinul şi în materie de stimuli vizuali, săptămâna asta îmi arătase până acum destule şi eram sătul. Alergatul pe stânci în Senegal era suficient, copiii şi strigătele lor cu *bonjour* – numai asta şi era suficient să mă pregătească pentru sfârşit; dacă nu puteam să fiu suficient de recunoscător pentru faptul că fusesem acolo înseamnă că eram bolnav şi nerecunoscător, şi eu nu voiam să fiu nerecunoscător, niciodată, voiam să fiu conştient de darurile care mi se fac, să le păstrez, să am grijă de ele. Trăisem atâtea, încât eram gata să înfrunt o lamă de cuţit pe o alee şi să accept totul zâmbind senin, mulţumit să plec de pe lumea asta pe val. Zburasem cu avionul! Doar un minuscul procent din oamenii de pe lumea asta aveau să zboare vreodată cu avionul – şi văzusem Africa repezindu-se spre mine ca o creatură vie şi furioasă. Puteam să mă las răpit şi înghiţit de aleile astea umede fără să protestez.

Maşina din spate părea gata să ne buşească. Era atât de aproape, încât îi auzeam motorul huruind mai tare decât al nostru.

Deodată Mână s-a pus pe urlat, aproape plângând:

— *Urăsc* chestia asta. Lovind geamurile O *urăsc*|Mă simt prins în capcană! *Urăsc* să n-am nicio ieşire!

Schimbam din ce în ce mai des direcţia.

„Jack, am nevoie...”

„...”

— Nu suport să fiu urmărit aşa! Nu suport!

Lovea în bord acum.

— Uşor, am spus.

— Du-te-n mă-ta! Uşor, auzi!

„Jack...”

„...”

— Am putea să oprim, să ne dăm jos şi să fugim cât putem, am spus.

Mână a cugetat.

— Bine, a spus, calmându-se. E o opţiune. Îmi place. Putem oricând să batem la uşa unei case şi să cerem ajutor.

— Corect.

— Cât sunt de aproape acum?

— Sunt tot imediat în spatele nostru.

M-am uitat la figurile lor, amândoi cu mustaţă, amândoi lipsiţi de orice expresie. Am întors repede capul. Era totul cât se poate de real. Astea erau vieţile noastre, vieţile noastre relativ fără complicaţii, care se încheiau acum sălbatic în această notă bizară, pentru că cineva s-a hotărât să lege vieţile noastre din Wisconsin, fericite şi lipsite de primejdii, de acest final nedrept şi sângeros. Era vina lui Mână. *Cum?* Nu ştiu. O *să luptaţi împreună.* O să fim duşi pe vreo alee întunecoasă, în vreun depozit. O să fim despuiaţi, jefuiţi, bătuţi, jupuiţi... *O să dispăreţi. Nu ţi-e teamă? Şti*u. De ce? Ţi-e*ra frică de moarte, o frică palpabilă. Când erai Omul Robot stăteai treaz până dimineaţă ca să fii sigur că nu te ia în timpul nopţii. Plângeai la ora de astronomie când domnul Geoghan ne vorbea despre cât e de scurtă viaţa, câ*t *de puţin durează omenirea. Şti*u. Nu suportam să-l ascult. Când vorbea de moartea iminentă a soarelui nostru, îmi pierdeam controlul. Şi ţ*ii minte ce a spus la prima oră? Da.*

— Will?

A spus: „Singurul adevăr infailibil din viaţa noastră e că tot ce iubim pe lumea asta ne va fi luat”. Tocmai îşi

pierduse soţia. *Asta a fost.* Aşa e. Îşi pierduse soţia şi venea la şcoală în fiecare zi într-un trening albastru intens, cu dungi albe. Era maratonist.

— Will?

Îmi amintesc. Îmi amintesc că era oarecum liniştitor.

— Will, boule*!*

— Ce? Ce e?

A trebuit să încetinim când am trecut pe lângă un grup de bărbaţi şi unul a dat un pumn în maşină.

— Urăsc porcăria asta! Faptul că nu ştim! De ce dracu' dau în maşină?!

Nu ştiu de ce, erau acolo o mulţime de măcelari, bărbaţi cu şorţuri albe pătate de sânge, care împingeau cărucioare cu cuţite şi topori̇şti atârnate de mânere.

— N-are nicio logică, a spus Mână.

— Ştiu.

— Cel mai ilogic e faptul că nu suntem deja morţi. Ar fi trebuit să fim morţi până acum.

— Dacă ceva din toată chestia asta ar fi avut vreo logică, n-am fi aici. Trebuie doar să aşteptăm.

Mână a pufnit indignat.

— N-am venit până aici să aştept, a spus. Acum unde sunt?

— Uită-te tu.

Mână s-a întors.

— Au dispărut!

— Cum? M-am uitat şi eu în oglinda retrovizoare. Mama mă-sii! M-am uitat încă o dată. Au dispărut. Incredibil. De ce au dispărut?

Ieşiserăm de pe drumul îngust, zidurile s-au dat la o parte; eram din nou la drumul mare, sub cerul liber şi mândru.

— Eram convins că o s-o încurcăm acolo, a spus Mână.

— Ştii, cred că chiar era s-o încurcăm.

După câteva secunde taximetristul a oprit. Am oprit şi noi lângă el. Eu aveam încă nervii încordaţi, încă mă aşteptam la vreo ambuscadă. Nu s-a dat jos din maşină. A arătat doar în sus, cu tot braţul întins, ca un stâlp de semnalizare – *pe aici,* ne-a indicat, *tot înainte.*

Mână i-a dat o sută de dolari, chiar dacă încă ne întrebam dacă mai devreme avusese de gând să ne omoare sau să ne jefuiască. Am mers aproape doi kilometri fără să spunem nimic şi în cele din urmă am tras la marginea drumului. Mi-am sprijinit capul de geamul lateral. Maşina şuiera. Am oprit motorul.

— Îmi pare rău, am spus. Am crezut...

A privit o vreme pe geam.

— Nu te mai gândi, a spus.

— Tot mai vrei să mergem?

— Aşa ar trebui. Conduc eu.

Am coborât din maşină şi aerul era rece şi capota zbârnâia. Am schimbat locurile şi Mână a pornit. Am mers în direcţia munţilor, încă vreo zece minute. Nici ţipenie de om nicăieri, nicio mişcare.

— Ce te-ai gândit că s-ar putea întâmpla? a întrebat Mână.

— Am crezut că o să ne privim unul pe altul murind, am spus.

Aerul se răcea tot mai tare. Drumul era în pantă.

— Dacă s-ar ajunge la aşa ceva aş vrea să mor primul, a spus el.

— Hai să nu vorbim despre asta, am spus.

Cred că i-am omorât pe indivizii ăia de sute de ori în câteva minute.

— Sunt terminat.

Am mers mai departe şi după câteva minute ne-am oprit la o benzinărie luminată strălucitor şi deservită de un negru uriaş într-o salopetă albastră – primul şi singurul negru pe care-l văzuserăm sau aveam să-l vedem în Maroc

– pe care mustaţa îl făcea să semene foarte tare cu o morsă, o morsă îmbrăcată în uniformă albastră. Am intrat ca să merg la toaletă şi înăuntru erau trei bărbaţi care se uitau la televizor. Când?” am ieşit unul dintre ei a spus ceva.

— Ce-a spus? a întrebat Mână.

— Am auzit cuvintele „America” şi „curvă,” cred. Adaugă un predicat şi cred că ne-a insultat.

— Ciudată chestie, noaptea asta.

— Tot mai vrei să mergem?

— Aşa ar trebui.

Aşa că am luat-o în sus spre munte.

Schimbaserăm locurile, acum conducea Mână, dar asta nu era partea săracă a oraşului. Ne tot gândeam că o să ajungem şi în zona săracă, însă, în loc de asta, pe o lungime de treizeci de kilometri şoseaua – atât cât puteam să vedem pe drumul neluminat – era străjuită de copaci perfecţi, plantaţi cu grijă, şi imediat dincolo de ei ziduri înalte. Complexuri rezidenţiale înconjurate cu ziduri, unul lângă altul, câteva anunţate clar ca fiind staţiuni, şi alte zeci care erau ori uriaşe reşedinţe private, ori baze militare, ori mari furnicare de activităţi controversate – tabere de educaţie sexuală sau baze conspirative de antrenament sau laboratoare noi şi fantastice în care se creau fiinţe omeneşti din celule stem sau se extrăgea ADN din rămăşiţe umane din timpul glaciaţiunii. Nu ne era foarte clar nimic din ce vedeam, cum treceam în goana maşinii pe lângă zidurile lor înalte şi nesfârşite.

Apoi am început să urcăm, adică drumul urca şi noi cu el, pe serpentine şi fără parapet. Ne-am dat seama că suntem în munţi când aerul a devenit rece şi farurile noastre luminau vârfurile copacilor, frunzele sfărâmicioase care se iveau de sub nivelul drumului, fotografii gri cu crengi în luminile noastre trecătoare.

În receptaculul liniştit şi întunecat al maşinii, Mână vorbea despre originile SIDA, ceva cu un drum de camioane în Zair. Totul a început de la camionagii, spunea. Camionagiii livrau un fel de pânză, pluş, credea el, prin tot Zairul, şi se opreau la bordeluri, cum fac toţi camionagiii, facilitând astfel răspândirea virusului. Ne-am trezit pe un pod şi ne-am dat seama că suntem foarte sus deasupra unei ape sau a unei prăpăstii, sau ce-o fi fost – n-aveam să ştim niciodată.

La celălalt capăt al podului, la unu noaptea în munţii ăştia negri şi îngheţaţi, am dat peste doi bărbaţi în uniformă, cu mâna întinsă şi degetul mare ridicat, făcând autostopul.

Uniformele lor, diferite, dar asemănătoare cu ce ştiam noi, parcau militare.

— Ar trebui să-i luăm? am întrebat eu.

— Nu ştiu, frate. Deja am avut parte de destule în noaptea asta.

Am trecut pe lângă ei plini de îndoieli şi de ruşine şi am mai urcat cinci sau şase serpentine, iar aerul se răcise atât de tare, încât geamurile maşinii păreau că devin ţepene, iar aerul s-a strâns şi s-a comprimat. Nu existau nici cocioabe, nici corturi sau căsuţe de chirpici. Nu era nimeni aici sus. De fapt nu trăia nimeni aici – cel puţin noi nu vedeam pe nimeni în noaptea neagră şi încordată –, nici tu focuri anemice la care să se încălzească ţărani, nici tu frânghii de rufe întinse între şandramale.

Am parcat la marginea drumului şi am ieşit din maşină. Era cu un grad mai frig aici, sus, poate chiar două, şi noi n-aveam geci. La cinci metri unul de altul, abia ne vedeam. Mână stătea cu pumnii vârâţi în buzunare, încercând să-şi încălzească mâinile. Eu stăteam cu mâinile pe cap, cu degetele încrucişate. Nu era nici lună, nici stele.

— Am fi putut să ajungem în prăpastie, a spus Mână.

— M-am gândit şi eu la asta, am spus.

— Dacă am alege locul potrivit, a spus el, cel mai rău lucru care s-ar putea întâmpla ar fi să distrugem maşina.

— Ştiu.

— Asta ar fi o chestie. S-o luăm în jos pe o pantă, să ne izbim de un copac, să ieşim din maşină, poate să ne întâlnim cu soldaţii ăia şi să facem autostopul împreună.

Am rămas tăcuţi o vreme şi mi-am dat seama că nu se auzea niciun sunet. Nu erau nici animale, nici oameni, nici măcar vântul nu-şi făcea loc printre copaci. Eram pe munte, pe ce ne imaginam noi că ar fi vârful muntelui şi o clipă mi s-a părut că aud o apă, dar pe urmă nu. Nu era nimic. Ne-am urcat la loc în maşină.

Am întors şi am început să coborâm încet, am traversat iar podul înalt de peste râu sau canion, am trecut iar pe lângă militari, care stăteau în acelaşi loc, în mijlocul podului şi am rulat mai departe, în jos, tot mai jos şi ci stăteau acolo şi noi ne întrebam cum pot să stea. În frigul ăla.

În cincisprezece minute am ajuns înapoi jos şi zburam pe un drum plat flancat de copaci drepţi, plantaţi la distanţă egală.

— Uite un tip, a spus Mână.

Am încetinit.

— Unde?

— Mai în spate, un tip care merge cu un toiag uriaş în mână.!

Am dat înapoi câteva sute de metri până l-am văzut. Un bărbat cu haine comode de lână, tipice pentru cineva care trăieşte în aer liber şi face des drumeţii – pe de-a-ntregul autosuficient, dar fără să ducă după sine aproape nimic. Rucsacul lui de piele era mic, decorativ ca al unei fete care-şi petrece timpul prin mall-uri. Ne-am oprit. S-a oprit şi el.

Mână a coborât, luând cu el cam cinci sute de dolari în bani marocani. S-a apropiat de bărbat şi l-a întrebat care e drumul spre Marrakesh. Bărbatul s-a uitat la Mână de parcă era un nebun, sau o fantomă. Era un singur drum spre Marrakesh din partea aia şi noi eram pe el; era evident că ne îndreptam direct spre Marrakesh. Mână şi-a făcut numărul: a făcut un gest spre drum, care voia să spună *Dacă înţeleg bine – şi cred că da – mergem pe drumul ăsta şi ajungem la Marrakesh, cum spui dumneata.* Omul a încuviinţat încă o dată din cap şi şi-a întins braţul ca o suliţă, în direcţia Marrakesh.

Mână a scos bancnotele. Nu ştiu din ce motiv – să fi fost întunericul? – I le-a pus sub ochi, de parcă omul nu mai văzuse bani în viaţa lui sau suferea de hipermetropie. Bărbatul a refuzat banii şi a vrut să se îndepărteze. Mână s-a postat în faţa lui şi a insistat. Omul a luat teancul de ziceai că ar fi fost rugat să ducă gunoiul altcuiva. Apoi a plecat mai departe.

Mână s-a întors în fugă la căldura din maşină.

— A fost cam ciudat, am spus eu.

— Mda, nici măcar nu i-a numărat. I-a pus în buzunar şi a plecat mai departe.

— O să-i folosească.

— Nu ştiu. Nu cred că o să-i păstreze. Pare genul de om care o să-i dea altcuiva. Parcă era din Ţinutul de Mijloc, un om şi toiagul lui, mergând prin lume în puterea nopţii.

Mă gândeam la creierul omului, la orele neîntrerupte din capul lui, fără nimic care să-l distragă, fără dialog.

„Nu ştiu cum reuşiţi, domnule.”

„Will, ai mai avut conştiinţa liniştită şi o s-o mai ai.

„Nu-i adevărat, atâta lucru ştiu şi eu.”

— Aproape am ajuns, am spus. Cât e ceasul?

Era două şi ceva. Începuserăm ziua în Casablanca cu aproape şaisprezece ore în urmă şi aproape muriserăm – mai că am fost măcelăriţi pe o stradă pustie din Marrakesh

–, sau poate nu. Dar părea atât de real. Niciodată nu ajunsesem să-mi simt sfârşitul atât de aproape. Nicio criză, nicio angoasă, niciun leşin nu mă adusese atât de aproape.

* * *

Eram în oraş şi parcaserăm pe strada principală. Drumul era lat şi pe lângă noi treceau maşini răzleţe huruind, zbârnâind, foşnind. Mână stătea cu capul sprijinit de geamul lateral, privind în sus la lună.

— E plină, sau aproape plină?

— Aproape plină.

Eram pregătit pentru somn. Era două şi jumătate. Am mers spre hotel şi ne-am oprit la un semafor; firma verticală de neon a hotelului se vedea de la două intersecţii.

O maşină a oprit lângă noi. Patru tineri de douăzeci şi ceva de ani, trei femei şi un bărbat, înghesuiţi într-o maşină argintie, de clasă medie. S-a făcut verde şi am demarat. La următorul semafor au oprit iar, în stânga maşinii noastre. Femeia de lângă şofer s-a aplecat pe geam, îndemnându-l pe Mână să deschidă şi el geamul. L-a deschis.

— *Bonjour*, a spus ea.

Era marocană şi splendidă. Pe lângă pielea ei a noastră părea aspră, ca o pânză de sac cusută cu sfoară.

— *Bonjour*, a răspuns Mână.

— Sunteţi englezi, a spus ea.

— Americani.

— Ah! Bun. Unde mergeţi?

Engleza ei era fără cusur. A tuturor era. Eu ştiam şaizeci de cuvinte în spaniolă ş (Mână poate de două ori mai multe în franceză şi atâta tot. Cum se putea aşa ceva? Toţi pe lumea asta ştiau mai mult decât noi, chestie pe care întâi o detestam, apoi o găseam extrem de reconfortantă.

Cei opt ochi din ruşina lor ne priveau, feţele erau lipite de geamuri. Era o maşină mică. S-a făcut verde. Nimeni nu s-a mişcat.

— Acasă, a spus Mână. Tocmai am fost pe munte.

— Pe munte? De ce?

Conversaţia avea loc în mijlocul drumului.

— E o poveste lungă, a spus Mână.

— Care?

— Nu contează.

S-a făcut din nou roşu.

— Deci ce faceţi acum?

— Nu ştiu. Voi ce faceţi?

— Ar trebui să veniţi în oraş!

— Ce? Unde? Unde mergeţi? Mână ieşise pe jumătate pe geam, cu braţele atârnându-i. Eu cred că stăteam cu gura căscată. Era incredibil.

Femeia şi-a tras capul înapoi în maşină. Înăuntru a avut loc o dezbatere scurtă şi animată. Apoi a reapărut.

— Clubul Millennium, a spus.

Mână s-a întors spre mine. Am simţit cum mă străbate un curent electric. Era o senzaţie plăcută. Le-am spus că venim şi noi. Ştiam că aşa trebuie. Eram treji de vreo douăzeci de ore, dar era atât de bine să spui da. De unde apăruseră? Nu fusesem abordat niciodată în stilul ăsta, cu *Unde mergeţi?* Dintr-o maşină care trage lângă a mea. De sute de ori îmi dorisem să se întâmple aşa ceva. Mă uitam – mă uitam la toate maşinile oprite lângă mine la semafor, sperând că o să se întâmple ceva şi aproape niciodată nu vedeam pe nimeni uitându-se înapoi – toţi se uitau mereu în faţă şi de fiecare dată mă simţeam ridicol. *De ce s-ar uita oamenii la tine? De ce le-ar păsa?*

Dar ăstora le pasă. Au aruncat o undiţă şi cu mă simţeam de parcă trăiam o a treia sau a patra viaţă, viaţa altcuiva. Senzaţia era ca dimineaţa când, după ce te-ai dezmeticit, poţi în sfârşit să strângi pumnii. Fusesem atât

de aproape de final şi atât de pregătit pentru el – mai aproape şi mai pregătit ca niciodată –, şi acum voiam asta, îmi doream tot ce urma să se întâmple:

O să ne întâlnim cu ei acolo, o să ne dăm jos şi o să fim fericiţi că am ieşit din maşină.

O să ne fie ruşine cu hainele noastre, cu tricourile noastre de la Walgreen's, cu mirosul nostru puternic.

O să plătim pentru toţi, o sută de dolari numai intrarea, ştiind – fiind dureros de conştienţi de faptul – că i-am fi putut cheltui pe ceva mai bun.

O să coborâm o scară de un roşu întunecat, boltită – interiorul unei aorte –, iar jos o să dăm peste o avalanşă de oglinzi, sticlă, suprafeţe cromate.

Localul o să fie aglomerat, clientela jumătate marocană, jumătate europeană, înstărită, dar de o bogăţie uşor obosită, iar locul o să mustească de ceva care bănuiesc – pentru că n-am cunoscut-o direct – că e decadenţă.

În timp ce eu o să aştept să ni se aducă băuturile, ei cinci, inclusiv Mână, or să se îndrepte spre ringul de dans, ţinându-se de mâini, ca un şir de copii decupaţi din hârtie.

O să vreau şi eu să dansez. O să fiu prea treaz şi o să păzesc genţile. O să mă afund în separeu, rânjind de bucurie pentru ei, chinuit pe dinăuntru.

O să remarc că prea des sunt treaz şi am grijă de genţi.

Când ei or să facă o pauză o să încerc să vorbesc cu marocanii, dar muzica o să fie prea tare şi m-aş auzi ca şi cum aş vorbi printr-o perdea de vânt şi ploaie. Două dintre tipe or să fie studente la drept şi or să-şi dorească să ajungă judecătoare.

Eu o să încerc să le explic cum am fost în munţi, căutând oameni cărora să le dăm bani şi unde sunt săracii voştri, apropo? De ce nu e niciunul în munţi? Dar ei n-or să mă audă, sau poate doar or să se prefacă.

Mână o să danseze cu una dintre ele, îmbrăcată cu pantaloni argintii strâmţi, imitaţie de piele de şarpe şi cu forme spectaculoase, în timp ce ceilalţi trei or să plece, zâmbind şi ridicând din umeri, lăsându-mă să mă lupt cu al cincilea pahar de vodcă cu sifon.

Mână o să danseze „căruciorul de cumpărături”.

Mână o să danseze „aspersorul”.

Mână o să danseze „viermele”. Mână ştia să danseze „viermele”.

Eu o să ştiu că în orice oraş, la o oră atât de târzie, sunt oameni care dorm. Că majoritatea dorm. Dar că în orice oraş, în orice comunitate, există câţiva care sunt treji la ora asta, care sunt treji şi dansează şi acolo trebuie să fim şi noi. Că dacă trăim aşa cum am trăit săptămâna asta, atunci chiar trebuie să fim treji, să fim împreună cu oamenii care dansează încă.

Chiar dacă nu pot să mă eliberez de mintea mea suficient cât să dansez şi eu.

După o oră o să ne trezim într-un separeu alături de câţiva nemţi – patru bărbaţi, trei femei, toţi în jur de treizeci şi cinci de ani, veniţi în Marrakesh, după cum o să aflăm, într-o excursie organizată de firma la care lucrează. „Suntem aici s-o facem lată!” o să spună una din tipe, după care o să stingă un chibrit pe limbă.

Mână o să se uite la mine:

— Eşti bine? O să întrebe.

— Da, o să spun.

— Arăţi mai bine, o să spună el.

Şi o să ştiu o clipă că sunt altfel. Învinseserăm moartea încă o dată şi acum învingeam somnul şi o să mi se pară că ne putem lipsi de amândouă pentru totdeauna. Şi apoi o să-mi vină ideea, care o să pară nemaipomenit de adevărată pentru o clipă, că ar trebui să fim în pragul morţii în fiecare săptămână, de două ori pe săptămână – câte am putea să realizăm! Ce limpezi ar părea toate!

— Vreau să merg mai departe, a spus Mână.

Era ora patru şi le lăsaserăm acasă pe ultimele două femei cu care dansaserăm, într-un bloc de apartamente care arăta ca un cămin studenţesc. Mână conducea şi a oprit la următoarea intersecţie.

— Nu, am spus. Unde?

— La Fez. E la numai patru ore distanţă. Poate mai puţin.

— Nu putem. Avionul nostru pleacă mâine. Adică azi, mai târziu.

— Ştiu. Şi totuşi.

Eram prăbuşit. Mă dureau ochii.

— Hai să dormim, am spus, dezamăgindu-ne pe amândoi.

— Somnul e plictisitor. Mergem până la Fez şi ne întoarcem la timp.

Avea dreptate, dar nu puteam să-i spun. Abia puteam să vorbesc, atât eram de terminat.

— Trebuie să dormim, am şoptit.

— Nu ştii dacă e adevărat. Nu eşti sigur.

— Ba da. În clipa asta ştiu. Nici nu mai văd bine.

— Am putea să continuăm aşa. S-o lungim. Mai avem zece mii de dolari. Ne-ar ajunge pentru o lună, cel puţin. Poate chiar două.

Cuvintele noastre înceţoşau aerul din maşină.

— Fata aia, prima dintre ele – era cea mai ridicolă femeie pe care am văzut-o vreodată.

— Îmi doresc atât de tare să rămân aici.

— Tocmai ai spus că vrei să pleci mai departe.

— Vreau. Poate mergem până în Siberia, dar ne întoarcem.

— Nu ne mai întoarcem aici, am spus eu.

Am găsit un loc de parcare în faţa hotelului.

— Ştiu, a spus el.

— Să vezi tot restul lumii, apoi să te întorci.

— Ştiu. Bine.

Am dormit.

DUMINICĂ

Ne-am trezit la zece şi ne-am dus la aeroport să vedem ce zboruri sunt. Ştiam că sunt zboruri spre Paris şi Londra. La ghişeul liniei aeriene, şeful ne-a zărit şi a întins braţele.

— Unde mergeţi azi, prieteni? În Mozambic? În China?

Am râs. Ce glumeţ.

— Stai puţin, a spus Mână. Ce zbor spre Mozambic? Când?

Bărbatul a tresărit de parcă am fi încercat să-l lovim.

— Nu, prietene, a spus, dar de data asta nu mai vorbea serios, nu zburăm spre Mozambic.

La trei pleca un avion spre Londra şi la şase unul spre Paris. Voiam să vorbim din nou engleză.

— Vrem să luăm zborul ăla spre Londra, am spus. Ştiam deja că, dacă voiam să ajungem oriunde spre nord, trebuia mai întâi să ajungem într-un nod. Pe Heathrow o să vedem noi ce facem mai departe.

— De data asta aşteptaţi avionul? Ne-a întrebat bărbatul.

— Stăm aici.

Mână a cumpărat sucuri şi ne-am aşezat. Aeroportul s-a umplut în curând cu albi bronzaţi, majoritatea cu crose de golf. De unde ieşiseră? Nu-i văzuserăm pe niciunul în oraş, nici în munţi, nici la discotecă. Nu văzuserăm nici măcar vreun teren de golf. *Noi* nu ne bronzaserăm. Cine erau toţi oamenii ăştia, cuplurile astea tinere, unele fabuloase, tinere blonde cu părul fin şi bărbaţi bine făcuţi, cu jeanşi perfect întinşi – niciunul nu se temea că l-ar putea pierde pe celălalt.

Mai erau două ore, o sută douăzeci de minute, până la decolarea avionului. Ne mai rămăseseră cam patru sute de dolari în bani marocani.

— Trebuie să ieşim, am spus eu. Nu putem să ne urcăm în avion cu ăştia.

— Le-am spus că stăm aici.

Am plecat.

Am mers până la zidurile staţiunii. Nu departe de aeroport era un lanţ de hoteluri, cu alei lungi de la stradă şi porţi de fier şi ne-am repezit spre unul din ele, numit Temptation, şi am parcat vizavi de intrarea cu flori roz. Staţiunea era înconjurată de ziduri, parapeţi ciclam înalţi de patru metri şi imediat dincolo de ziduri, pe dreapta, o comunitate de cocioabe, la umbra barierelor şi a copăceilor de deasupra.

— Du-te tu, am spus eu.

— Cât?

I-am dat tot ce aveam, păstrând câteva bancnote ca mostră pentru Mo şi Thor. Mână s-a apropiat de structura cea mai apropiată, o cutie galbenă de lemn şi gips-carton, destul de mare pentru două persoane, cam cât un cort de camping. Mână – tâmpitul – avea încă sticla de suc cu el. Ochelarii de soare, reparaţi cu opt timbre autoadezive, îi stăteau pe cap, uitându-se la cer. A aruncat o privire pe uşă. A ieşit o femeie ştergându-şi mâinile cu o cârpă de vase roşie şi plină de apă.

Mână a salutat-o cu un gest. Femeia a dat din cap către el şi s-a întors spre mine. I-am făcut şi eu cu mâna. A dat iar din cap, de data asta către mine.

Cu sticla de suc în stânga, Mână a început să scotocească buzunarul drept după bancnote. Femeia s-a uitat din nou la mine. Am zâmbit ca şi cum mi-aş fi cerut scuze, dar cu o expresie care voia să spună *Ai puţină răbdare.*

Ceva nu mergea. Mână căuta în buzunar cu ambele mâini, îşi pusese sticla sub braţ şi când în cele din urmă a eliberat bancnotele sucul s-a vărsat, un mic gheizer maroniu, pe picioarele goale ale femeii.

M-am întors. Nu mai puteam să privesc. Am făcut câţiva paşi spre maşină, nu mai voiam să am de-a face cu Mână. Ce fel de om îşi ia cu el sucul? Te duci să le dai trei sute de dolari unor oameni care locuiesc într-o cocioabă şi-ţi iei sucul cu tine? Nimic din ce-am făcut nu semăna nici pe departe cu ce ne imaginaserăm. Poate că nu ne puteam abţine să facem un dezastru pe unde treceam…

Trebuia să văd ce se mai întâmplă. M-am întors iar. Mână era în genunchi. Mână îi ştergea picioarele femeii cu propria ci cârpă de vase. Tampona şi ştergea, cu mişcări rapide dar blânde, în timp ce ea îl privea uluită şi nemişcată. A coborât cârpa pe gamba stângă, i-a curăţat genunchiul drept, i-a frecat piciorul drept plin de praf şi apoi pe stângul. După care a luat-o de la capăt. Era insuportabil; nu mai puteam să mă uit.

Femeia l-a atins pe cap, rugându-l să înceteze, să se ridice, iar el, după ce i-a mai privit o dată picioarele, s-a ridicat.

Garajul lui Mână, acoperit cu ţigle noi care păstrau încă nuanţa pinului descojit: era trainic, dar nu foarte înalt. Al meu era destul de scund, dar plin de găuri. Cu ani în urmă Tommy şi prietenii lui încercaseră să-l înalţe cu placaj şi carton asfaltat, dar totul s-a dus pe apa sâmbetei când şi-au dat seama că scândurile era pline de termite şi nu-şi puteau susţine nici propria greutate. Garajul lui Mână, pe de altă parte, era solid şi înclinat şi de pe el plănuiam să sărim. Ideea era simplă şi absolut logică pentru trei puşti care-şi doreau să devină cascadori: trebuia să sărim de pe garaj într-o camionetă în mişcare.

Aveam treisprezece ani şi tatăl lui Mână avea o camionetă albastră pe care o băga cu spatele în garaj în

fiecare seară pentru că îi plăcea adrenalina – aşa îi spunea; era prima dată când auzeam cuvântul folosit în sensul ăsta – îi plăcea să fie în maşină, cu faţa spre stradă, cu soarele în faţă, când se ridică uşa garajului şi să poată să ţâşnească pe drum fără să privească înapoi. Era un om ciudat, dar entuziasmul lui i se transmisese lui Mână limpede şi nediminuat.

Într-o dimineaţă, înainte să mergem la şcoală, Mână, Jack şi cu mine am aşteptat. Puseserăm pături în spatele camionetei cu o seară în urmă, pături închise la culoare, asortate cu albastrul cobalt metalizat al tablei, ca tatăl lui Mână să nu le observe în lumina slabă din garaj. Noi eram pregătiţi, dar Jack nu voia să sară. Voia să se uite la noi cum sărim. Şi el avea de gând să devină cascador – sau aşa a pretins când l-am întrebat; îl întrebaserăm insistent, ca să fim siguri, după ce a refuzat să testeze cârligele de abordare făcute de noi şi ne-a ridicat suspiciuni dar, cu toate că părea convins, n-a vrut să facă saltul.

— Papă-laptc, am spus noi.

— Bine, a făcut el.

Dar nu înţelegea ce rost arc. De ce să nu aşteptăm până mai creştem şi să ne antrenăm cu *cascadori autorizaţi* adevăraţi? Cum? am întrebat noi. El era convins că spune ceva foarte logic, dar noi am rămas mască. Autorizaţi? Cascadori? Ne-am certat cu el până a cedat. N-avem nicio şansă, am insistat noi, n-avem nicio şansă măcar să dăm *probe* ca să devenim cascadori dacă nu dovedim mai întâi că avem calităţile necesare. Bine, a spus el şi a promis să sară odată cu noi.

Uşa garajului s-a deschis sub noi cu un hârâit şi am văzut cum apare capota camionetei şi lumina soarelui de dimineaţă se reflectă în ea rece şi albastră. Nu lucraserăm la sincronizare. Nu pregătiserăm niciun semnal şi nicio numărătoare...

Jack a sărit. I-am privit spatele coborând spre metalul camionetei, l-am văzut prăvălindu-se în genunchi şi pe mâini şi apoi rostogolindu-se pe spate. Camioneta nu se mişca. Tatăl lui Mână oprise imediat – îi aterizaseră în maşină şaizeci de kilograme – şi tocmai deschidea portiera când Jack, încă întins pe spate, a privit în sus şi ne-a văzut pe amândoi, cu gura căscată, încă pe acoperiş. Nu părea surprins..

Dragă Mo, dragă Thor.

Suntem în Maroc de două zile, cred, şi vreau să vă între bine în cap o chestie: nu ştii nimic până nu ajungi la faţa locului. Nimic. Nimic, nimic, nimic. Nu ştii nimic despre alte persoane, despre alte locuri. Nimic, nimic, nimic. Ştiind asta – că nu ştii nimic în afară de ce vezi –, lucrurile se complică. Oamenii vor să obţină totul uşor, aşa că ghicesc. Şi cu ghicitul raha

— Putem să plecăm acum? Ar trebui să plecăm.

— Stai puţin, am răspuns eu. Eram hotărât să termin de scris vederea. Parcaserăm aproape de aeroport.

— Ai scris „rahat” într-o carte poştală? Nu poţi să faci aşa ceva. Or să ţi-o confişte.

— Cine?

— Cenzura! Marocanii n-or să accepte aşa ceva. Pentru cine e?

— Pentru... Las-o baltă.

Mo. Thor.

Vă scriu chiar în momentul când Mână (îl ţineţi minte pe Mână. La parcul de distracţii el a fost ăla care a lovit-o pe Mo cu mingea în stomac) se pregăteşte să sară dintr-o maşină în mişcare (a noastră) într-o căruţă trasă de cai, de asemenea în mişcare. Voi să nu încercaţi aşa ceva decât atunci când o să fiţi mai mari – mult mai mari, cred dar nici

nu aşteptaţi prea mult. Mie nu-mi vine să cred că noi am aşteptat atât. O să fie grozav, o să termin vederea după ce facem chestia asta.

Azi aveam de gând s-o facem.

— Bine, a spus el.

Mână urma să sară din mers din maşina noastră închiriată într-o căruţă şi apoi să-i dea căruţaşului banii pe care-i mai aveam. Voiam să mergem cu maşina în dreptul căruţei, cu douăzeci şi ceva de kilometri la oră, iar Mână urma să sară de pe geamul lui direct în căruţă, o ţintă destul de mare, la fel de mare ca remorca unei camionete.

— Poate e prea uşor, a spus Mână.

Am mers în sus şi-n jos pe drumul spre aeroport de şapte ori, încercând să ne sincronizăm cu diferite căruţe. Uite una dintre ele:

Toate erau bine construite şi mergeau destul de încet, dar de fiecare dată când ne apropiam ceva ieşea prost. Ori venea un poliţist din spate sau din direcţia opusă, ori oprea lângă noi

câte un bărbat pe scuter şi ne întreba dacă avem nevoie de ajutor; a fost şi unul care ne-a oferit haşiş. Copii pe biciclete se uitau la noi cu prea mare curiozitate. Unde mergeau toţi oamenii ăştia? Erau ca nişte figuranţi plătiţi să se fâţâie pe-acolo...

Mână ieşise jumate pe geam.

— N-o să meargă, a spus, băgând capul la loc în maşină.

A intrat înapoi. Am întrebat de ce n-o să meargă.

— Cuplu de torsiune, a spus.

Am tras pe dreapta. Am privit fix în faţă. N-aveam de gând să-l întreb ce avea de-a face cuplul de torsiune cu săritul într-o căruţă.

— Hai să facem schimb, am spus.

— Nu poţi să sari. De-abia mergi.

— Hai să-i dăm bătaie. Sar eu.

„Trebuie să merg până la capăt, Mână."

„Am mers deja până la capăt."

„Trebuie să mergem până la capăt de fiecare dată."

Mână a trecut la volan şi eu m-am aşezat în cadrul portierei şi am întors să vedem dacă putem să prindem din urmă vreo căruţă. Am găsit una aproape de intrarea în aeroport. De data asta chiar putea să ne iasă: să sar, să-i dau banii, să sar la loc jos, pe şosea şi să zburăm spre Moscova.

Ne-am apropiat de aceeaşi căruţă. Era oare aceeaşi? Era. Mână a încetinit până a ajuns la viteza ei, cam optsprezece kilometri la oră. Bărbatul de pe capră, care la început nici nu ne-a băgat în seamă, a întors brusc capul şi ne-a privit derutat, îngrijorat. Ne uitam unul la altul. Eu încercam să găsesc un mod de a mă arunca în căruţa lui, iar el părea să ştie ce am de gând. M-am uitat la partea din spate a căruţei, apoi la el, la măgarul lui şi din nou la el. Nu voia să sar în căruţa lui. I-a strigat *Dii!* Măgarului, să grăbească pasul.

Era stupid. *Ar fi minunat dacă ar putea să-ţi iasă.* Stupid. *Absolut spectaculos!* Am pus un picior pe cotiera portierei.

Cu mâna dreaptă m-am agăţat de marginea dintre uşă şi capota maşinii. Distanţa până la căruţă nu era mai mare de un metru, un metru şi ceva. *E simplu.* Taci dracului din gură! *O nimica toată.*

— Intră la loc în maşină, idiotule, a strigat Mână.

— E simplu, am spus eu, deşi am spus-o prea încet şi nu m-a auzit.

— O să ne aresteze, a urlat Mână.

Am pus piciorul pe prag şi am sărit. Căruţa a venit spre mine şi vedeam fibra lemnului din care erau făcute scândurile laterale. Vedeam sparanghelul, sau ce-o fi fost. Umărul şi cotul bărbatului. Apoi un loc gol între mărfurile din căruţă, pe scândurile gri unde aveam să aterizez. Le-am simţit, mâinile mi s-au lovit de ele, apoi şi pieptul, dar picioarele mi se târau pe jos. Mi-am pocnit bărbia de lemn, apoi am văzut cerul învârtindu-mi-se deasupra capului, m-am rostogolit cu un vaiet şi am aterizat cu spinarea pe caldarâm şi am văzut soarele şi nu se mişca.

Ratasem. Sau nimerisem, dar nu sărisem suficient de departe. Nu-mi luasem destul avânt. *Cuplu de torsiune.* Nu e vorba de cuplul de torsiune. *Ar putea fi.* Coloana mea era un tunel prin care curgea sticlă pisată. Vedeam dedesubtul căruţei şi picioarele măgarului. Măgarul avea picioare cu petice de păr aspru, gri-oţel, şi semăna cu o jucărie de pluş jerpelită. Era răcoare la umbra căruţei, temperatura era perfectă. Imediat am avut o senzaţie de confort şi mulţumire. Dedesubtul întunecat al căruţei îmi amintea de un hambar.

— Spune ceva! Era Mână. Spune ceva, idiotule.

— Ce? am molfăit.

Căruţaşul se aplecase şi el deasupra mea. Feţele astea două. Atât de diferite. Faţa căruţaşului era şuie. Mandibula era hâită spre dreapta. Dinţii o luau în toate direcţiile.

Durerea din coloană a început să aibă intensităţi diferite. În curând avea să fie din nou surdă.

— Arăţi ca dracu’, a spus Mână.

Bărbatul de lângă el, care acum stătea pe vine, nu spunea nimic. Se uita la mine de parcă eram un copil din vecini pe care nimeni nu-l înţelege, dar pe care trebuie să-l suporte zilnic, puştiul care fugăreşte pisicile şi spionează femeile în vârstă.

— Te doare ceva anume? a întrebat Mână.

Mi-am adunat picioarele sub mine şi m-am ridicat. Căruţaşul era scund şi acum se uita la mine de jos în sus. Am închis ochii şi m-am împleticit câţiva paşi spre stânga. Îmi pierdeam echilibrul. Sau nu? Nu ştiam. Distrugerile puteau fi oriunde. Nu m-ar mai fi surprins nimic.

— Vrei să te urci în maşină, sau să stai aici? M-a întrebat Mână. Parc-ai fi un sac de nisip.

— Îmi pare rău, am spus. Mă dureau plămânii. Eram convins că n-am cum să ratez. Am văzut că şi măgarul se uita la mine. Dintre toţi trei, lui părea să-i fie cel mai milă.

Mână şi cu mine ne-am ridicat, el aşteptând să vadă dacă mă ţin pe picioare, eu aşteptând un semn. Căruţaşul s-a îndreptat spre măgar.

— Stai puţin, a spus Mână. Apoi către mine: De ce nu?

Am scos bancnotele din şosetă şi i le-am dat lui Mână, care i le-a întins căruţaşului. Omul a scuturat din cap, năucit, dar a luat banii. S-a urcat la loc pe capră şi şi-a îndemnat măgarul s-o ia din loc, în caz că ne răzgândeam. Spatele meu era carne vie, ciuruit de sute de bucăţele de prundiş. Ne-am urcat la loc în maşină.

— Ar trebui să rămânem aici şi să mergi la un doctor, a spus Mână.

— În Maroc? Nu.

— Congolezii ăia veneau aici la studii. Te-ai uitat în jur? Sunt bani aici, nu glumă. Trebuie să fie buni.

— Hai să prindem avionul.

Mână a oftat şi a pornit motorul.

— Nu vreau să fiu răspunzător pentru aşa ceva, a spus el.

— N-o să fii. N-am nimic.

— Eşti o epavă nenorocită.

Am predat maşina şi l-am văzut pe ticălosul de la biroul de schimb valutar care mi-a negat dreptul de a-mi schimba semnătura, punându-mi-se de-a curmezişul. Am schimbat banii de care aveam nevoie – nenorocitul i-a schimbat fără probleme şi ne-am îndepărtat de-a-ndăratelca, privindu-l sfidători, arătându-i degetul în tăcere. Îmi reglasem conturile cu individul. Dar când am ajuns la uşă Mână s-a întors la ghişeul lui.

— Tu om rău, a răcnit.

Omul l-a privit, nemişcat.

— Noi venim aici şi dăm bani poporului tău, şi tu încerci să ne opreşti! Eşti un obstacol! Peste tot sunt oameni ca tine! Oameni care ne stau în cale. Eşti o constipaţie! O constipaţie!

Toată lumea se holba la el.

— Vezi ce i-ai făcut prietenului meu? arăta spre mine. L-ai făcut să cadă dintr-o căruţă! E numai vina ta! Totul pe lumea asta e din vina oamenilor ca tine!

Bărbatul nu dădea semne de tulburare. Asta l-a făcut pe Mână să-şi piardă cumpătul.

— Ştii ce păţesc cei ca tine în Biblie? Sunt alungaţi! Mor în potopul lui Noe! Sunt izgoniţi din templu! Izgoniţi! Citeşti Biblia, necioplitule? O citeşti?

Trăgeam de el. L-am apucat de spatele tricoului şi s-a întors să plecăm.

— Izgoniţi din Biblie! a mai răcnit o dată, înainte să ieşim din încăpere în lumina de afară.

În revista liniei aeriene era un articol despre un bărbat care-şi construia o avionetă cu care să facă naveta.

— Sfinte Sisoe! I-am spus lui Mână. Ai văzut ăsta?

— Şi eu tot pe-ăsta îl citesc.

Avea şi el un exemplar.

Avioneta va avea un preţ accesibil şi va putea transporta pe oricine oricând. Un avion pentru un singur pasager, în stare

să zboare spre orice destinaţie de pe glob, mai mult sau mai puţin – unele detalii nu erau încă puse la punct – părea să fie soluţia pentru absolut orice problemă, mai ales a mea. Nu existau restricţii, nu trebuia să aştepţi pe nimeni şi nici să te bazezi pe nimeni. Simţeam că o să leşin. Singura problemă era timpul. Inventatorul lucra la avion de douăzeci de ani şi acum realizase un prototip – era fermecător; se dădea şi o fotografie şi tot ce trebuie – dar, se spunea în articol, era foarte probabil să mai dureze încă douăzeci de ani, în cel mai bun caz, înainte să fie pus la punct pentru zboruri civile şi încă zece până să ajungă să fie disponibil pe scară largă. O să am aproape cincizeci de ani sau, şi mai probabil, o să fiu mort. Iar avionul, ca orice idee perfectă, ca orice idee perfect concepută şi pusă în practică de o singură persoană, stârnise suspiciunea unui puhoi de oameni. De ce, se întrebau ei, ar proiecta cineva o maşină perfectă, capabilă să zboare oriunde şi oricând, dar pentru o singură persoană?

Mână a pus jos revista.

— Arătai ca o veveriţă zburătoare, a spus, întorcându-se spre mine. Păcat că nu te-ai văzut. Cu braţele întinse şi tot ce trebuie. Şi tricoul s-a umflat cumva de la vânt – a fost supertare, arătai de parcă ai fi avut mai multă carne sau, nu ştiu, ca o velă. Dar pe urmă n-ai putut să te prinzi de căruţă. Parcă te-ai izbit de ea şi ai ricoşat.

Pe Heathrow ne-am dus direct la biroul de informaţii. O femeie de vârstă mijlocie cu părul cârlionţat, cenuşiu ca fierul şi chipul exprimând oboseala fericită a unei învăţătoare de la clasa a treia înainte de pensie, ne-a întrebat dacă ne poate ajuta cu ceva şi noi am răspuns că da. Voiam să ştim, am spus, dacă pleacă vreun zbor în următoarele două ore spre vreo ţară din Europa de Est pentru care nu e nevoie de viză.

Nici măcar n-a râs. Să vedem, a zis, şi a scos de sub tejghea o carte imensă, un fel de carte de telefon, plină cu informaţii privitoare la vize în toate ţările lumii. I-am zâmbit

femeii şi unul altuia. Femeia asta era o figură. Ne gândeam ce daruri i-am putea trimite după ce ne întorceam acasă. Eram fericiţi că ne aflăm în Londra, printre toţi oamenii ăştia, în aeroportul ăsta aerisit şi sclipitor plin de figuri exotice, din epoca tehnologiei de vârf, cu haine bine croite şi alese cu grijă şi discrete, care se mişcau siguri pe ei, hotărâţi chiar, încrezători în viitorul lor şi siguri de iubirile lor.

Pentru Belarus era nevoie de viză. Pentru Kazahstan era nevoie de viză. Era un zbor spre Moscova, dar femeia bănuia că ar fi durat cel puţin două zile să obţinem viza, aşa ne-a spus, muşcându-şi interiorul obrajilor. De ce Europa de Est? Ne-a întrebat. Nu ştiam. Voiam să ne fie frig. Măcar o zi sau două, a adăugat Mână.

— O zi sau două, a repetat ea privind prin ochelarii micuţi la paginile gri ale cărţii cu naţiuni.

— Estonia? a spus. Nu e nevoie de viză.

Mână a lovit cu palma în tejghea. Mă temeam să nu scoată un chiot.

— Estonia!

Stai puţin.

— Şi e vreun zbor spre Estonia? am întrebat eu.

Femeia a verificat pe monitor. Era. Pleca în două ore spre

Talin, via Helsinki, un zbor al companiei Finnair. Femeia asta avea toate informaţiile de pe lume.

— Putem să vă luăm cu noi? a întrebat Mână. Ea a chicotit şi l-a atins uşor pe mână. Am spus la revedere şi în scurtă vreme o iubeam şi pe femeia de la biroul de schimb valutar, care mi-a preschimbat cecurile de călătorie pe care mi-am scris numele – *fâş! Fâş!* – De încă douăsprezece ori – *al meu al meu al meu al meu al meu al meu al meu al meu al meu al meu al meu al meu!* – Şi, deşi nu avea bani estonieni, ne-a dat lire sterline şi mărci germane, care erau acceptate la Talin şi pe care le-a numărat o dată şi încă o dată, femeia asta tânără şi pistruiată, cu o faţă lată ca o velă umflată de vânt.

Am cumpărat o carte despre Estonia şi Letonia şi bomboane mentolate şi gumă şi baterii de la un pakistanez înalt – cred că pakistanez, dar ştiu că nu-i indicat să încerc să ghicesc – care îi zâmbea lui Mână ciudat şi fără motiv, şi am mâncat la un restaurant irlandez cu personal internaţional – chelneriţă olandeză, picolo suedez, barman coreean (i-am întrebat pe toţi) –, şi, cu toate că doi dintre ei au fost grosolani, nu ne-am supărat pentru că în carte scria că Estonia e plină de minuni ale naturii şi că Talinul e o bijuterie a Europei de Est…

— Zice că e ca o suburbie a Helsinkiului, a spus Mână.

— Deci nu e sărac?

— Nu. Scrie aici că toată lumea are telefon mobil.

— La dracu'! am spus. Înseamnă că va trebui să plecăm din oraş. O să plecăm şi o să căutăm nişte oameni.

— Ha! a spus Mână scărpinându-şi coastele şi citind în continuare. Credeam că o să fie un fel de Sarajevo, sau aşa ceva, plin de ziduri dărăpănate şi găuri de glonţ.

Avionul era plin de oameni de afaceri albi, blonzi, sub patruzeci de ani – un club al tinerilor antreprenori scandinavi. Am stat în spate şi am citit tabloide britanice, cu paginile lor setoase de sânge, uluite, pioase şi salivânde. Stewardesa nu reuşea să scoată un miniaspirator din compartimentul de bagaje de deasupra noastră. Mână s-a oferit şi am primit vin gratuit pe tot timpul zborului.

Am băut în repetate rânduri unul în sănătatea celuilalt şi ne-am trezit beţi în aeroportul din Helsinki, gol şi tăcut şi fără urmă de murdărie, bântuind printre magazinele de mult închise, cu uşi de metal cromat, în timp ce angajaţii aeroportului alunecau pe lângă noi – „Iisuse!", „Cred că glumeşti" – pe trotinete pliante argintii şi sclipitoare. Apoi patruzeci de minute pe calea aerului spre Talin, pe urmă am trecut prin vamă, am fost întâmpinaţi de o rafală de vânt îngheţat, furios şi sticlos şi am sărit într-un taxi al cărui şofer, cu părul lins şi fălcile late, semăna cu tipul care are grijă de fondurile comunitare la noi în oraş. Respectivul, domnul

Einhorn, apăruse în posturi indecente, se spune, nu în faţa copiilor, ci a bunicuţelor lor, dintre care una vociferase într-un final. Taximetristul vorbea voios în engleză şi ne-a dus în singurul loc în care mai puteam găsi pe cineva treaz.

Era unu noaptea şi întunericul era dens. Eram aproape de Cercul Polar, dar nu vedeam nimic din el. Eram aproape de Cercul Polar? Aşa credeam. Aerul era amestecat cu noapte, aerul ăsta care îţi absorbea respiraţia. Peisajul era cufundat într-un gri-negru din care se ivea lumina palidă a felinarelor de pe stradă. M-am prefăcut pentru o clipă că suntem pe Lună, iar casele erau laboratoarele exploratorilor. Estonia putea să fie Luna, am hotărât cu – era una din cele zece sau douăsprezece ţări pe care nu-mi propusesem niciodată să le văd, nu ştiam pe nimeni care să o fi văzut, dar găsisem aici tot ce ne doream...

— Întotdeauna mi-am imaginat că Estonia e cea mai tare dintre ţările baltice, a spus Mână.

— Ce? am făcut eu.

Mână s-a aplecat în faţă şi i s-a adresat tare şoferului:

— Întotdeauna eu gândesc că Estonia e cea mai super dintre toate naţiunile baltice!

— Mulţumim, a spus şoferul, întorcându-se să-l studieze pe Mână. Veniţi din Statele Unite?

— Maroc, a spus Mână.

— Nu! a spus şoferul întorcându-se încă o dată să-l privească pe Mână.

— Azi venim din Maroc! a continuat Mână. Mâine o să venim din Estonia!

Au râs amândoi. De unde scosese tâmpenia asta?

Ce-am văzut din Talin era vechi şi întunecat, dar am văzut foarte puţin. Am ajuns la hotelul Metropol şi ne-am lăsat bagajele în camera simplă şi curată şi apoi am coborât la bar, care era şi cazinou în acelaşi timp, tot în roşu şi verde puternic de Kentucky şi cu toate mesele, poate şapte cu totul plus una în spate, ocupate. Am băut câte o bere de culoarea lutului ars la bar, în timp ce Mână o urmărea atent pe femeia cu implanturi

neruşinate şi decolteu adânc, blondă şi cu o figură luminoasă şi puternică sugerând rezistenţă încrâncenată, care ne-a servit băuturile.

— Aşadar, a spus Mână, Estonia.

— Suntem într-un cazinou în Talin.

Eram mort de oboseală. *Ar trebui să dormi. Să te trezeşti devreme.* Nu aşa se face. *E totuna.* Nu înseamnă acelaşi lucru. Dormim când cădem. Dormim numai când nu ne mai putem mişca. *E infantil.* Dar înseamnă totul. *E o iluzie a progresului. Dacă stai treaz nu înseamnă că faci vreun progres.* Iluzia e suficientă.

Lângă noi stătea un bărbat slinos, ostentativ, cu o batistă de mătase ieşindu-i din buzunar, care vorbea cu o femeie mai tânără îmbrăcată în catifea albastră. Dincolo de ei doi bărbaţi cu paltoanele pe ei veneau spre noi ocolind barul.

Unul era înalt şi solid şi transpira abundent sub povara hainei, a grăsimii, a inimii suprasolicitate. Celălalt era mai mic, slab şi musculos şi cu o faţă slabă, ca basistul celor de la British Invasion[1]. Ne-au întrebat ce naţionalitate avem. Le-am răspuns că americană. Cel mai solid a venit clătinându-se spre mine, cu salivă la colţurile gurii, cu privirea înceţoşată, gata să spună ceva.

Dar n-a zis nimic. Şi-a pierdut interesul şi s-a întors spre bărbatul cu batista de mătase însoţit de femeia cu picioare lungi. I-a pus bărbatului o întrebare în estoniană. Bărbatul a răspuns ceva ce n-am putut să aud, la care bărbatul masiv l-a salutat cu un sonor *Heil Hitler!*

Toţi ochii s-au întors brusc spre locul unde stăteam noi. Auzisem vreodată pe cineva spunând asta? Nu. Nu cu urechile mele. Dar pentru că bărbatul era aproape de noi şi eram nou-veniţi, părea că suntem împreună. Sau că eram implicit răspunzători.

---

[1] Sub această denumire sunt cunoscute trupele de rock and roll din Marea Britanie care au avut succes în Statele Unite, Canada şi Australia între 1964–1966, dar mai târziu termenul s-a extins la toate valurile de artişti britanici care au ajuns să aibă succes la public în afara Marii Britanii.

M-am retras câţiva paşi şi am zâmbit ca şi cum mi-aş fi cerut scuze de la toţi cei din bar, în timp ce Mână îi striga *Huo huo* mătăhălosului, care apoi a luat berea lui Mână, a dat pe gât un sfert din ea şi i-a dat-o înapoi. După care s-a întors către bărbatul cu batista şi a repetat figura: salutul, *Heil Hitler-ul.* Apoi el şi prietenul lui, basistul, au plecat. Era clar că-mi scapă ceva. Naziştii ajunseseră cumva până aici? Eu de ce nu ştiam? Erau atâtea chestii pe care Gilbert nu le spunea în biografia lui Churchill, şi atâtea altele care trebuiau condensate. Ziua Z, temelia tuturor relatărilor americane despre război, e rezumată într-o pagină sau două. Hiroshima a primit un paragraf, Nagasaki o propoziţie. Nu ştiam nimic; lacunele din cunoştinţele noastre erau haotice şi enervante. Erau găuri – puteau fi peticite, dar se înmulţeau fără vreo regulă şi fără remuşcări. Şi chiar dacă ştiam ceva, dacă citiserăm ceva, dacă eram aproape siguri de ceva, n-aveam să ştim niciodată adevărul, n-aveam să ne apropiem măcar de el. Adevărul trebuie văzut. Orice altceva nu e decât poveste, mai mult născociri înflorite decât fapte brute, neprelucrate.

Mână a jucat pocher în timp ce încercam să punem lucrurile cap la cap. Tipul cu batista de mătase era neamţ, am bănuit noi, iar estonienii le purtau încă pică nemţilor pentru rolul pe care îl jucaseră în ocupaţia sovietică? Mână era sigur că Germania ocupase Estonia – ştia că ocupase Letonia – şi ăsta i se părea un motiv suficient. Am rămas la explicaţia asta şi eu l-am privit pe Mână cum pierde o sută de dolari din banii mei. M-a derutat o clipă pierderea banilor. Nu mai era atât de clar ce se întâmplă cu ei. Cât dăduserăm până acum? Habar n-aveam. Părea o grămadă de bani, dar nu putea să fie mai mult de şapte mii cinci sute. Mai aveam mulţi. Şi numai trei zile, chiar mai puţin – şaizeci de ore. Cum ieşim din chestia asta? Şi cui să-i dăm? Ideea era să-i dăm oamenilor care aveau nevoie de ei, sau doar să scăpăm de ei? Eu ştiam răspunsul, evident, dar trebuia să i-l reamintesc lui Mână. Păi lămuriserăm o dată

asta, în Marrakesh? Tot timpul învăţam lucruri şi le uitam. Aproape nimic nu se putea învăţa pentru, totdeauna. Mână voia să piardă bani acum, aici. Am fi putut să-i pierdem pe toţi aici, desigur, şi încă uşor, dar asta ne-ar fi făcut să ne simţim mai liberi? Într-un fel, sigur că da, dar…

— Hai să mergem, am spus.

Angajaţii cazinoului, la fel de mulţi ca patronii, erau ocupaţi să privească, să atingă uşor postavul, pielea, pereţii de culoarea vişinei putrede.

— Bine, a spus Mână. Şi cu asta a terminat. Aveam o vagă teamă că Mână s-ar putea să fie, în secret, cartofor înrăit şi m-am simţit uşurat. Ne puteam păstra mobilitatea.

Am ieşit în stradă – frigul ne biciuia obrajii goi – şi l-am rugat pe taximetrist, acelaşi, care stătea în taxi şi citea din Günter Grass – ciudată potriveală – să ne ducă în Oraşul Vechi, centrul cultural al Talinului, şi el a pornit maşina atrăgându-ne atenţia totodată că nu mai e nimic deschis.

Se şi făcuse ora două şi era duminică şi oraşul era mort. Călătoriserăm toată ziua, ce pierdere de timp! Nu făcuserăm nimic.

Taxiul cu geamurile coborâte ne-a dus prin Oraşul Vechi şi maşina de-abia se târşâia peste pietrele cubice în timp ce omul ne indica principalele obiective – biserici şi pieţe publice, toate probabil mai vechi până şi decât plajele din ţara noastră. Eu căscam şi ochii îmi lăcrimau de la aerul îngheţat, când în cele din urmă am oprit în dreptul unei mici firme pe care era desenată silueta unei femei goale şi cu forme generoase.

Mână a făcut semn spre firmă.

— Trebuie să intrăm. E deschis?

Taximetristul a spus că e; era singurul local din Talin deschis duminică la două noaptea. Chiar mai vrem să mergem într-un alt club pentru domni? *Numai ăsta e deschis.* Dar am fost în prea multe locuri din astea. *Ştiu.* Călătorim mii de kilometri spre est, apoi mii de kilometri spre nord şi mergem numai în locuri din astea în care nişte fetiţe şi băieţei o fac pe

femeile şi bărbaţii. *N-avem de ales. Trebuie să fim aproape de alte suflete şi numai aici sunt treze.*

L-am plătit pe taximetrist şi am luat-o pe jos pe o alee îngustă, am trecut printr-o uşă medievală de lemn rotundă în partea de sus şi apoi am coborât. Am continuat pe un coridor cu tavanul jos şi apoi iar am coborât printr-o uşă batantă dublă şi într-un final am ajuns într-un fel de hrubă într-un subsol, care aproape sigur servise de închisoare sau de criptă pentru clădirea în care se afla şi unde într-o parte se depozita fânul, iar în alta se torturau oameni. Într-un colţ stăteau doi bărbaţi la costum, dar care nu erau împreună, iar în faţa noastră, dincolo de o coloană de apă din plastic transparent, luminată în verde şi plină de bule şi de peşti zebră falşi care ţâşneau încolo şi-ncoace, o femeie dată cu sclipici, cu cizme înalte şi sclipitoare de Barbarella dansa topless, legănându-se sălbatic în jurul unei bare aurii.

Ne-am aşezat. Un separeu cu o masă argintie în mijloc.

Cu băuturile în faţă, am privit-o pe femeie dansând. Era înaltă, cu părul roşu, pielea albă şi ochii albaştri. Nu dansa nemaipomenit, dar se vedea că iubeşte bara aia.

— Peste tot – o bară, a spus Mână.

Dansatoarele se dau în vânt după barele astea şi se tot învârt în jurul lor şi uneori fac figuri teribil de acrobatice, dar niciodată n-au vreun efect asupra mea. Stau cu capul în jos pe bară, se răsucesc în jurul ei, cu spatele, cu faţa, călare pe bară. N-am nimic împotriva barei, dar mă gândesc că poate nu merită atâta atenţie.

„Mână, n-avem ce învăţa de la genul ăsta de oameni."

„Poate, dar sunt treji, şi noi la fel. E suficient."

Sau poate că voiam şi eu o bară. Femeile astea făceau nişte manevre impresionante, dar cu bara ca punct de plecare, ca stâlp şi auxiliar. Eu n-aveam asemenea bară. Oare aş putea să fac lucruri mai multe şi mai bune dacă aş avea o bară aurie? Dar n-aveam bară.

A terminat de dansat şi, când Mână s-a dus să mai aducă ceva de băut, a venit la mine. Cu o clipă mai devreme era dansatoarea de pe mica scenă, cu cizmele şi bara ei, iar acum era peste mine, cu genunchiul proptit pe bancheta tapiţată lângă coapsa mea, revărsându-şi asupra mea căldura, mirosul de usturoi, şamponul, cu aromă puternică de căpşuni, părul lung care-mi gâdila nasul. Mi-a atins bărbia, plescăind compătimitor în timp ce-mi studia diversele zgârieturi şi coji, iar eu uluit la culme zâmbeam politicos.

O chema Olga. Era rusoaică, dar voia să plece în Suedia, să câştige mai mult.

— Asta e ultima mea zi aici, a zis.

A doua zi urma să plece în Suedia să se facă barmaniţă. Am întrebat-o dacă ştie să servească la bar. A răspuns că nu.

„Nu pleci mâine în Suedia."

„Ştiu."

„O să te plătim exagerat, ca să te ajutăm."

„Da."

„Dar tu o să rămâi aici."

„Poate."

„Nici nu pot să-mi imaginez cum ai ajuns aici."

„Noi doi semănăm mai tare decât crezi."

Avea un zâmbet cald şi dinţi strâmbi. Semăna cu o fostă vecină de-a mea, Angela Tomaso. Mi-a trecut prin minte că poate chiar *era* Angela Tomaso. Ideea părea ispititor de posibilă. De ce să nu danseze Angela Tomaso într-un bar din Estonia? N-o mai văzusem pe Angela de şaisprezece ani, din vara în care fratele ei...

Fata asta nu era Angela Tomaso. Mi-a zâmbit privindu-mă în ochi, apoi s-a întors cu spatele la mine. Mână venise înapoi – unde erau băuturile? Uitase de băuturi – şi acum tipa era călare pe Mână şi lucrurile erau mult mai puţin elegante. Părea să-l placă cu adevărat. Între mine şi el, îl prefera pe el. Chiar şi într-o tranzacţie ca asta ea avea ocazia să aleagă. Mână rânjea

ca un nebun. Orice act de caritate are la bază o alegere. Mintea mea vorbea înainte cu ea:

„Cred că îţi place de Mână.”

„E imposibil să te prefaci tot timpul.”

Îl încălecase, cu o mână între picioarele lui şi una prin părul lui.

„Olga, sunt de acord. Nu poţi să te prefaci în toate.”

„N-ai cum să te prefaci. Am o inimă neliniştită şi nestatornică şi de asta sunt aici. Izbucneşte de atâtea ori în fiecare noapte şi n-am ce face. Ştiu că sună cam ciudat, dar chiar îmi place prietenul tău şi chiar şi tu. Ce simt pentru tine e mai abstract, iubirea mea te urmăreşte de sus, te aprobă, iar tu faci parte din peisajul pe care-l iubesc, peisajul uman, pe când cu prietenul tău e ceva mai bine definit. E vorba de mirosul lui, de ceafa lui lată...”

„Bine. Suficient.”

Mână încerca să scoată ceva – ce? Ah, bani! – Din şosetă. Eu mă uitam la dosul grăsuţ al femeii, traversat de aţa slipului, care urca şi cobora în poala lui Mână.

„Dar vezi cât de tare semănăm tu şi cu mine, Will? Amândoi reacţionăm la vederea necunoscuţilor. Nu ne place să trecem pe lângă oameni fără să dăm din cap. Suntem distruşi când oamenii sunt mitocani cu noi. Suntem distruşi când oamenii nu fac aceleaşi eforturi ca noi. Nu putem să acceptăm limitele relaţiilor normale dintre oameni – reci, îmbrăcate, limitate. Inimile noastre nu vor să fie ţinute în această lesă, Will!”

Dar, la fel de brusc cum venise la noi, s-a întors pe ringul de dans şi s-a lansat într-o nouă repriză de răsuciri în jurul barei aurii şi sclipitoare. Poate îi mai plăcea şi altcuiva bara. Poate îmi scăpa ceva. Am privit în jur la ceilalţi patroni şi nu m-aş fi mirat să văd vreun individ bătând din palme, cu gura până la urechi, înnebunit după bară. Dar n-am văzut nimic de genul ăsta.

Lângă bar era un telefon public, aşa că am sunat-o pe mama.

— Unde zici că sunteţi? a întrebat ea. Nu aud nimic.

Mi-am înfipt degetul în urechea liberă.

— La un bar în Estonia. Ce oră e la voi?

— Trei. Pictez un taburet.

— Ce faci?

— Un taburet.

— Îl pătezi? Cu ce?

— *Pictez.* Pictez.

— În garaj?

— Sunt afară...

— Ai grijă să fie venti... Oh.

Din cauza legăturii proaste ne auzeam cu întârziere şi asta ne făcea ezitanţi. Aşteptam până să spunem ceva şi atunci vorbeam amândoi deodată.

Dansatoarea îşi băgase două degete în gură. Acum se ţinea de bară cu gleznele şi stătea cu capul în jos. Legătura dintre acrobaţiile ei şi orice sugestie erotică era greoaie şi evazivă. M-am întors cu faţa spre telefon, încercând să mă concentrez.

— Unde spuneai că sunteţi? a întrebat mama din nou, aproape ţipând.

— Estonia. Talin.

I l-am situat pe hartă. Nimeni nu ştie unde e Talin.

— Scumpule, a spus ea, pierzându-şi orice interes pentru Talin, mi-ai spune dacă ai fi spart ceva pe-aici, nu?

— Să sparg ceva? Cum ar fi?

— O farfurie, un pahar, orice.

— Nu înţeleg.

— Ştii că uneori merg desculţă.

— Da. Dar ce-ai făcut, ai călcat pe vreun ciob? Ce tot spui acolo?

— Mi-ai spune, nu-i aşa?

— Bineînţeles. Dar n-am mai intrat pe acolo de luni de zile, mamă.

„Dumnezeule, mamă. Ce se-ntâmplă acolo?”

— Voiam doar să mă asigur că mi-ai spune. M-am trezit de dimineaţă şi mi-a fost frică să intru acolo... Eram sigură că e plin de cioburi. Şi ştii ce greu e să vezi cioburile alea, Will.

— Bun.

— Şi nu vreau să fie cioburi peste tot, scumpule. Nu vreau să calc pe sticlă pisată.

— Bun, am spus eu.

— Şi de ce tocmai Estonia?

— Nu ştiu. Nu cer viză.

— Eu aproape am plecat în Danemarca odată.

— Când?

— Cu tatăl tău, evident. Voiam să ne petrecem luna de miere acolo. Toate lalelele alea.

— Ah! Mă enerva la culme când vorbea de el fără răutate.

— Pleacă de-aici! a urlat.

— Ce?

— Câinele vecinului. Se freacă de taburetul meu. „Mamă, revino-ţi.”

— Scumpule.

— Ce?

— Ar trebui să te las să închizi.

— Am timp.

— Eu nu.

— Ar trebui să vezi locul ăsta. Au nişte acvarii uriaşe pline de peşti de plastic care se fâţâie încolo şi-ncoace şi zboară. Ca scânteile unui foc de tabără. Sau ca atunci când încerci să arzi un ziar şi devine uşor şi începe să plutească, când ţi se ridică în jurul capului...

— Will.

— Sau şi scânteile se ridică. Ţii minte? Atunci, la râul Wolf, când m-ai dus de ziua mea? Şi era mormântul ăla fals deschis pe marginea potecii, cu giulgiul pe el. Cu o pată de sânge în mijloc...

— Trebuie să închid, Will. Distracţie frumoasă la striptease.

Ea a vrut să mergem la Great America[1]. Asta s-a întâmplat cu numai trei ani în urmă, pe la mijlocul unui iunie de care se minuna toată lumea – albastru şi senin; după ploile abundente din mai, vegetaţia era de un verde adânc, în tonuri subacvatice, şi mulţi veniseră acasă pentru o nuntă – Teddy, colegul nostru de liceu, se însura cu o femeie cu şapte ani mai în vârstă şi cu zece kilograme mai grasă decât el, chestie care s-a discutat mult, şi înainte, şi după, mai ales că ea a fumat ţigară de la ţigară în timpul petrecerii şi al nenumăratelor discursuri. Mama a vrut să meargă la Great America şi să mergem şi noi cu ea, eu, Jack şi Mână. Aveam douăzeci şi patru sau douăzeci şi cinci de ani şi ne-am ţinut cu toţii după fusta ei – ah, la dracu', era şi Pilar cu noi, nu ştiu de ce – toată ziua, am lăsat-o pe ea să plătească, am lăsat-o pe ea să aleagă în ce să ne dăm. În ziua aia ei s-au dat în Demon – eu refuzam să mă dau în orice care m-ar fi adus cu capul în jos, iar mirosul barei din dreptul pieptului îmi amintea de accidente cu bicicleta, aşa că am aşteptat şi m-am uitat la ei – şi după asta i-am privit pe toţi trei venind spre mine ţinându-se de braţ şi cu picioarele aproape încolăcite. Era prostesc şi jenant şi amuzant şi prostesc. Atunci la prânz, în timp ce ronţăia cartofi prăjiţi cu maioneză, Mână a anunţat că după părerea lui o căcare ca lumea e mai mişto decât o partidă de sex ratată, opinie susţinută de mama şi care aproape l-a omorât pe Jack, în aceeaşi zi Jack a menţionat că nu l-ar deranja să-şi păstreze aceeaşi slujbă, în acelaşi post, „încă douăzeci sau treizeci de ani”. Era mulţumit. Când a terminat de enumerat plăcerile pe care i le oferea munca, niciunul dintre noi n-a mai zis nimic. Ziua s-a terminat când am plecat la ora şase, dar a reînceput în parcare când am descoperit că mama lăsase farurile aprinse.

[1] Parc de distracţii tematic în apropiere de San Francisco.

Fusese ceaţă de dimineaţă şi a mers cu farurile aprinse şi acum maşina era moartă şi trebuia s-o luăm de la capăt.

Am jucat table pe capotă cât am aşteptat maşina de la depanare şi, când s-a rezolvat, ziua s-a încheiat din nou, dar a reînceput când ne-am oprit să mâncăm, şi pe urmă maşina n-a mai vrut să pornească. Din nou depanarea, dar de data asta am aşteptat înăuntru, la bar – prima dată când am băut ceva împreună cu mama –, şi Jack şi Mână s-au comportat ca şi cum era normal şi O.K. – Mai bine aici decât în pivniţa lui Mână, unde dădeam pe gât cutii de bere Old Milwaukee înainte să încercăm să-i furăm decapotabila Melindei Aghani. Dar pentru mine faptul că erau acolo şi mama, şi ei era o ciocnire a două lumi, şi fiecare înghiţitură mă zăpăcea şi mai tare. Jack ne-a spus povestea cu sora lui Molly care, la treisprezece ani, ar fi spus că n-o să facă sex niciodată. De ce? *Pentru că ştii ce face penisul să se scoale? Sângele. Penisul e plin de sânge!* Jack o imita perfect, stridenţele asurzitoare, indignarea de matroană ofensată. Mamei îi plăcea la nebunie, nu numai pentru că n-o prea simpatiza pe Molly – nimeni n-o simpatiza –, ci şi pentru că Mână şi Jack ştiau că mama voia să fie tratată fără mare consideraţie şi ei îi făceau pe plac, nu îndulceau niciun cuvânt din cauza prezenţei ei. Avea părul atât de scurt în vremea aia. Se luase după câteva dintre prietenele ei şi abordase tunsoarea scurtă a vârstei mijlocii, ca Liza Minelli, o cască cu cârlionţi care-i mângâiau tâmplele. Îi făceau trăsăturile prea pronunţate, ochii prea mari, pometţii prea proeminenţi. Dar ca se îndrăgostise de ziua asta şi era limpede că nu voia să se rupă, nu voia să plecăm din bar. A ascultat povestea lui Mână despre cum a ascuns el, când avea şapte ani, pisica moartă la el în cameră, ca să nu fie îngropată. Nu suporta ideea de a îngropa ceva, aşa că a pus-o mai întâi într-o cutie veche de Lego, dar au început să colcăie furnicile, aşa că a tăiat burta unui urs de pluş şi a vârât corpul ţeapăn în descompunere al pisicii în burta ursului, pe dulap, până când mirosul, în căldura de august, a devenit prea puternic şi l-a dat de gol. Mama

asculta cu ochii larg deschişi şi plini de bucurie ceea ce, în combinaţie cu părul, o făcea să pară aproape nebună. N-am ajuns acasă decât la miezul nopţii, dar ea a rămas trează toată noaptea, vorbind la telefon cu Cathy Wambat în Hawaii, căreia i-a relatat fiecare moment, şi hohotele ei periodice nu m-au lăsat să dorm, dar nu i-am spus niciodată..

— Nu-mi mai simt gleznele.

— Gleznele? Serios?

— Mi se mai întâmplă. Putem să stăm jos?

— Pe frigul ăsta? Ne e mai bine dacă mergem.

Ne plimbam prin oraş, străbăteam un parc îngheţat spre hotel, şi ceva îmi bubuia în piept, îmi bătea în stern. Era o senzaţie nouă.

— Ai dreptate, am spus.

Am mers mai departe. Am cercetat străzile din preajma parcului, căutând taxiuri.

— Ţi-e bine? a întrebat Mână.

— De ce?

— Te ţii de burtă. E de la ce-am mâncat?

— Nu, nu, mi-e bine.

— Crampe?

— Nu.

Mi-a aruncat o privire neîncrezătoare.

— Ar trebui s-o ţinem tot înainte. Se vede biserica de lângă hotel.

— Bun, am spus. Trebuie să mă întind.

Am mers în direcţia turlei. Simţeam o strânsoare ciudată, o gheară altfel decât în alte dăţi, în coşul pieptului. Abia începeam să studiez serios durerea, să o plasez în spaţiu...

M-am prăbuşit. Am aterizat sub o bancă de la marginea parcului şi am simţit cum mă cuprinde o căldură. Era atât de cald, atâtea nervuri târâtoare mi se împrăştiau prin corp şi erau atât de fierbinţi şi răspândeau în mine o căldură atât de lichidă... M-am visat cu faţa în pământ. Capul meu săpa prin

solul negru şi moale, îşi croia drum, răsucindu-se şi râcâind, fără degete. Pământul era atât de cald. Am deschis ochii. Eram întins pe spate.

Ningea! Era mirific. Cu cei mai mari fulgi pe care-i văzusem vreodată. Mamă ce mari erau, cât nişte păsări, şi cădeau peste mine, învârtindu-se, dar prea repede. Prea repede – cădeau de parcă erau de plumb, fără capriciile lor obişnuite. Cădeau drept, ca ploaia. Abia puteam să respir. Trăgeam aerul din nişte plămâni minusculi şi zdrobiţi. Plămâni de mărimea unui degetar. Pleoapele mi s-au închis şi mi-am pierdut din nou cunoştinţa. M-am văzut în spinarea unui balaur, în vreme ce el pârjolea pădurile şi câmpurile – sau poate că eu eram balaurul. *Eu eram balaurul?* Zburam atât de repede, mă năpusteam foşnind şi scuipând foc peste drumuri, peste toate camioanele jegose – *Eu eram nenorocitul de balaur!*

Dumnezeule, ce trebuia să facem în seara aia? Jack a murit cu zece minute înainte de prânz.

După ce am mâncat în tăcere cartofi ondulaţi şi sandvişuri cu frigărui, în timp ce priveam un băieţel care juca un joc Galaga vechi, ne-am dus la un film, *Furnicutze* – singurul care rula la ora potrivită. Acolo şi pe drumul dintre locul unde am mâncat şi cinematograf ne-am prefăcut că ne interesează ce se întâmplă în jurul nostru. Eu atingeam toate suprafeţele de sticlă care-mi ieşeau în cale. Atingeam vitrinele magazinelor. Atingeam geamurile maşinilor. Am atins suprafeţele de sticlă ale şcolii primare din apropierea casei. Mână urma să rămână la mine în noaptea aia şi în următoarele două, până după înmormântare, înainte să se întoarcă la St. Louis.

După film, care a fost prea sumbru pentru starea noastră de spirit, ne-am cumpărat acadele de la un magazin 7-11 şi am aşteptat în parcare. În scurt timp am terminat acadelele şi am început să ronţăim băţul. N-aveam unde să mergem. A doua zi nu era încă posibilă.

Am văzut un bărbat la un telefon public, luminat în albastru sub neonul defect al marchizei. Stătea sprijinit cu o mână de peretele de cărămidă, iar în cealaltă ţinea receptorul ca pe o halteră. Trântea receptorul, forma din nou, iar închidea, înjura, forma numărul. L-am privit în linişte, mestecând.

O maşină de poliţie enormă şi zgomotoasă s-a năpustit în parcarea micuţă ca o balenă eşuată pe o plajă. Un ofiţer îmbrăcat în kaki, cu pantalonii vârâţi în cizmele negre, s-a îndreptat încet către bărbat, i-a luat receptorul din mână şi l-a pus în furcă. Au început să vorbească. În scurtă vreme a apărut încă un echipaj de poliţie, de data asta într-o maşină de teren. Acum erau trei poliţişti şi toţi vorbeau cu bărbatul care, bănuiam noi, dădea telefoane obscene sau îşi hărţuia vreo fostă prietenă. În câteva minute se făcuseră cinci poliţişti – doi vorbeau cu el, unul vorbea prin staţie – oare chema şi mai mulţi poliţişti? –, iar ultimii doi îi priveau pe cei doi care vorbeau.

Mână şi cu mine ne-am făcut să râdem unul pe altul, interpretând pe roluri ce ne închipuiam că vorbeau poliţiştii. Noi muream de râs, şi poliţiştilor nu părea să le pese. Ne aruncau câte o privire la intervale regulate, doi bărbaţi care stăteau sub marchiză şi râdeau pe înfundate, şi m-am temut apoi am sperat, că or să se ia şi de noi – lucrurile s-ar fi îndreptat într-o nouă direcţie măcar pentru seara aia, noi nu ma ştiam cum să folosim orele pe care le aveam la dispoziţie, în seara aia sau în viitor –, dar n-au făcut decât să-şi mijească ochii, să rânjească batjocoritor şi în cele din urmă i-au pus cătuşe bărbatului şi l-au luat.

Îmi venea sângele în cap. Eram cu capul în jos şi simţeam împunsături în stomac. Am deschis ochii şi am descoperit că pluteam şi vedeam trotuarul şi iarba îngheţată de la un metru jumate înălţime. Rahat, doar nu...

Nu.

— Lasă-mă jos, am spus. Mână mă căra pe umăr.

— Eşti treaz.

— Mă omori, idiotule.

— Vrei să stai în picioare sau...

— Pune-mă jos şi gata.

M-a lăsat jos şi am stat pe picioarele mele.

— Încotro mergeai? am întrebat.

— Nu eram încă foarte sigur.

— Cretinule!

— Ce-ai pe faţă? a întrebat, arătând spre nasul meu. Am pus mâna şi am simţit sângele. Se rupsese coaja.

— Hei! a urlat Mână şi a luat-o la fugă.

Un taxi aluneca uşor pe lângă parc şi Mână alerga spre el fluturându-şi braţele.

Taximetristul, brunet şi cu cioc, îi avea lângă el, pe scaunul din faţă, pe soţia şi bebeluşul lui. Noi ne-am urcat în spate şi am început să ne certăm dacă să merg sau nu la spital. Mână insista şi eu la fel. Mână era îngrijorat şi eu la fel, puţin, dar am căzut de acord să aşteptăm până dimineaţă să văd cum mă simt. Episodul durase puţin şi deja mi-era mai bine. Sângele îmi picura încă prin corp, mă umplea la loc, dar era din cauza frigului, m-am gândit eu. M-am gândit s-o sun pe doamna doctor Hilliard, dar n-aveam chef să socotesc diferenţa ′ de fus orar şi oricum nu voiam s-o deranjez. Era din cauza frigului. Presiunea aerului rece, sângele rece pompat prin corp, amândouă cereau prea mult efort. Ce căutam în Estonia, oricum? Toată chestia asta cerea prea mult efort. Aerul, aerul la presiune înaltă. Aveam nevoie de căldură. Voiam la Cairo. Soarele din Cairo era atât de generos.

La hotel, bărbatul de la recepţie s-a uitat la noi acru, iar cazinoul era închis. Am urcat în cameră, în timp ce Mână vorbea ca o moară stricată despre mortalitatea infantilă în Africa de Sud, despre rolul lui Mandela...

Cred că tot mai vorbea când am adormit. Am dormit şi am avut un vis aproape exclusiv acustic – mi s-a părut că a durat ore întregi şi visam pe cineva, enorm, dar îndepărtat, care

râdea pe înfundate, un râs dureros şi înecat, şi de data asta camera arăta exact ca a maică-mii, cu tabloul ăla cu barca urcată pe capră şi dedesubt pământul crăpat de secetă. Apoi Olga şi mama erau una şi aceeaşi persoană şi îmi spuneau să cumpăr o puşcă şi să omor câinii ăia turbaţi cu spume la gură.

LUNI

Mă simţeam bine şi în putere, aşa că ne-am strâns lucrurile şi am plecat.

— Eşti bine?

— Cred că da. Mă simt bine.

Am închiriat o maşină de la două tinere blonde cu sacouri roşii – sacourile roşii ne-au oferit atâta mângâiere – şi le-am spus că o s-o returnăm în Riga, Letonia, a doua zi. Nu ştiam dacă puteam să ne simţim împăcaţi în legătură cu ziua dinainte.

— Primul drum, a spus cea din stânga, ar trebui să fie la un magazin, să vă cumpăraţi câte o haină.

Era jucăuşă şi vorbea corect. Era un frig monoton, dar intens şi zăpada se zbenguia prin oraş, schimbându-şi direcţia în zbor, fulgii roiau, se rătăceau, apoi găseau noi traiectorii.

Aveam de mers trei sau patru ore spre sud şi voiam să ne uităm după săraci pe drum. Ne gândeam să petrecem noaptea în Riga, iar de dimineaţă să mergem la Liv. În ghidul nostru turistic se vorbea de Liv, un trib fino-ugric de pescari, vechi de cinci mii de ani, ai căror urmaşi trăiau încă pe coasta vestică a Golfului Riga. Nu mai erau decât o mână de bătrâni care mai vorbeau limba livoniană şi ne-am gândit să mergem acolo, să-i găsim, să le dăm restul de bani – cam unsprezece mii de dolari. Apoi ne întoarcem, lăsăm maşina la Riga, luăm un zbor spre Cairo, mituim un paznic de la piramide să ne lase să ne urcăm în vârful lui Keops şi de acolo să privim răsăritul soarelui revărsându-se peste Sahara. Perfect.

La cafeneaua de alături, în timp ce aşteptam maşina, am citit împreună un ziar local – pe prima pagină era fotografia unui bărbat, un vânător, cu trei animale moarte la picioare, lincşi sau pume – şi am urmărit o întâlnire între trei tineri oameni de afaceri, care vorbeau între ei în engleză cu accent asemănător, est-european. Am mâncat pâine prăjită cu gem. La banca din apropiere, care arăta exact ca toate băncile din America, cu sticlă şi oţel şi branding costisitor, am mai încasat din cecurile de călătorie. Mi-era atât de silă de numele meu, încât devenise dureros. L-am scris pe fiecare cec, iar semnătura mi-era din ce în ce mai dezordonată. Casiera mi-a numărat banii de trei ori, repede ca un crupier, după care mi i-a întins cu un gest lent, vrând să spună că însemnau mai mult pentru mine decât pentru ea. Dar nu eram sigur că aşa e.

Am ieşit din oraş şi am dat drumul la căldură. Tot nu aveam haine.

Pe marginea drumului, printre copaci, am început să vedem bărbaţi. La fiecare zece, cincisprezece kilometri era câte un bărbat care stătea în pădure, pe o buturugă. Nu făceau nimic anume. Era clar că nu pescuiesc la copcă – nu era niciun fel de apă la picioarele lor, nu era decât solul pădurii. Dar altfel părea poziţia de pescuit la copcă. Am văzut trei sau patru şi pe urmă un bărbat la vreo şaptezeci de ani, mai aproape de drum decât ceilalţi care stătea pe o cutie în faţa unui foc mic, dar puternic. În apropiere, un drum neasfaltat pornea din autostradă şi dispărea între copacii înalţi şi drepţi. Eu conduceam. Mână se uita în urmă după ei.

— E o fetiţă cu el, a spus.

— Unde?

— Uită-te.

— Nu pot. E gheaţă pe drum.

— Sunt exact ce ne trebuie. Întoarce.

— Pe bune?

— Ar trebui. O să vezi.

Am întors şi am parcat pe pietrişul de pe marginea drumului.

Mână a coborât şi a vorbit cu bărbatul, întrebându-l cum se ajunge la Pärnu, un orăşel mai mic, pe drumul spre Riga. Fetiţa, de vreo şase aniyera îmbrăcată într-un costum de fâş roz şi s-a apropiat de Mână şi de bărbat trăgând după ea o sanie de plastic, tot roz. Mână i-a întins bărbatului un teanc de bancnote. Bărbatul s-a uitat la bani şi pe urmă l-a condus pe Mână spre un morman de beţe de lângă marginea drumului. Mână a studiat beţele o secundă şi a părut să înţeleagă intenţia omului. Beţele erau de vânzare şi omul i le oferea lui Mână. Mână a făcut un gest că nu le vrea şi a îndesat banii în palma bărbatului. Apoi s-a întors la maşină. Bărbatul stătea nemişcat, privindu-l cum se urcă în maşină. I-am făcut cu mâna. Mi-a făcut şi el.

— Hmmm, a spus Mână, punându-şi centura.

— Ce?

— Sper din tot sufletul că fetiţa aia era nepoata lui.

— Aa…

— Că dacă nu, tocmai i-am finanţat unui pedofil o nouă ascunzătoare.

— Cât i-ai dat? am întrebat.

— Cam trei mii de krooni, cred.

— Suficient pentru ascunzătoare şi piscină.

— Fetiţa e bine, am spus, dorindu-mi să cred ce spun. Părea fericită. Zâmbea dintr-un costum roz. Avea sanie. E bine.

— Presupun. Dar tipul o ducea cam prost.

„Mână, toate poveştile sunt mai triste decât ale noastre.”

„Chiar toate.”

Obosiserăm amândoi de atâta vorbit. Am mers în tăcere kilometri întregi. Drumul era pustiu. Pământul era alb şi de la o altitudine foarte joasă nu mai creşteau copaci. Estonia putea să semene cu Nebraska şi Nebraska putea să semene cu Kansasul. Kansasul cu Marocul. Marocul cu Arles. Şi aşa mai

departe. Când eram mic credeam că toate ţările erau – erau obligate să fie – complet diferite: Congo era tot o junglă, robustă şi umedă şi verde, Germania era numai păduri negre, Rusia era albă, toată siberiană. Dar acum fiecare ţară părea să ofere şi câte puţin din toate celelalte şi fiecare peisaj, mi-am dat seama în cele din urmă, exista undeva în Statele Unite.

Ceea ce a cam luat din farmecul întregii poveşti. Nu prea avea rost să pleci din ţara ta dacă nu cauţi decât privelişti şi oameni săraci, aşa cum n-avea niciun rost să păcăleşti pe cineva împreună cu care puneai la cale o păcăleală. La dracu'! Ce căutam noi aici? Aveam senzaţia că eram plecat de acasă de luni de zile, că eram în Estonia de săptămâni întregi. Dar era foarte ciudat. E egoist să călătoreşti – banii ăia puteau fi daţi unor oameni înfometaţi şi tu îi foloseşti pentru ochii tăi flămânzi, deşi nevoile primilor trebuie să fie peste celelalte, nu? Şi *există într-adevăr* nevoi individuale? Cât de multă neîncredere colectivă trebuie anihilată ca să putem accepta ideea de turism?

Mână s-a întins spre butonul radioului şi i-a dat drumul.

— Auzi? a făcut. Era *Up Where We Belong,* al lui Joe Cocker. Asta era principala melodie la îngheţată de Şampanie. Ţii minte?

— Bulgăre de şampanie[1].

— Şi eu ce-am spus?

— Îngheţată.

— Frate, nu pot să uit dansurile alea. Eram în gimnaziu, nu? Balurile din primul an – cred că nimic pe lumea asta nu mi-a plăcut mai mult. N-am mai atins de atunci nivelul ăla de fericire.

La petrecerile organizate în gimnaziu exista un moment care se chema Bulgărele de Şampanie. Mai întâi se întâmpla la petrecerile organizate de centrul de recreere din oraş, şi la petrecerile astea venea toată lumea; încă nu eram atât de suprasaturaţi încât să nu le suportăm treji. Mergeam cu toţii,

[1] În original, Champagne Snowball.

mergea toată lumea la petrecerile astea din sala de sport a centrului de recreere. Ne duceau cu maşina părinţii sau (şi mai bine) fraţii mai mari şi, de la ora opt până la ora zece, în sala aia pătrată domnea haosul. Nu-mi amintesc să fi văzut vreodată vreo supraveghetoare, sau vreun reprezentant al centrului, sau pe oricine care ar fi putut să stea cu ochii pe noi sau să ne ţină în frâu. Eram trei sute de elevi şi DJ-ul...

— Îţi aduci aminte cum îl chema pe DJ? a întrebat Mână.

— B.J. Megriff.

— Da! Exact! Mamă!

— ... şi nimeni nu ştia dacă aşa îl chema de-adevăratelea sau dacă îşi schimbase numele din motive profesionale pline de speranţă, dar greşiţdirecţionate. B.J. era la liceu, dar nu la cel din oraş. Şi nici nu arăta ca băieţii din oraş. Era genul New Wave pe vremea când noi n-aveam încă nici cablu TV. Avea părul scurt şi vopsit portocaliu, purta cercei rotunzi, mici şi groşi în amândouă urechile şi pantaloni de catifea băgaţi în ghetele lustruite şi cu vârful ridicat, mai potrivite pentru un bărbat delicat.

Eram în clasa a şaptea şi era ora opt şi un sfert când Mână, Jack şi cu mine ne-am urcat în Grand Caravan-ul roşu, cu panouri de lemn, al familiei lui Jack, condus de sora lui, Molly. Opt minute mai târziu a oprit pe aleea din faţa centrului de recreere şi, în timp ce ne grăbeam să coborâm din maşină, s-a întors spre noi.

— Petrecerile astea sunt pentru căcănari, a spus.

— Ce-i aia un căcănar? am întrebat eu.

Chiar şi la treişpe ani îmi dădeam seama că de-abia auzise cuvântul şi nu ştia ce înseamnă.

— *Tu* ar trebui să ştii, a spus şi a hohotit fals.

Era o mare ticăloasă.

Am deschis uşa. Aveam o idee.

— Ne mai vedem, căcănaro, am spus şi am luat-o cu toţii la fugă, râzând. Timp de aproape doi ani asta avea să rămână cea mai tare fază care-mi ieşise.

Cu toate că Molly nu era printre tipele cool din şcoală, pentru noi dădea bine să coborâm din rabla aia. A plecat, desfiinţându-ne cu un gest, pe când ceilalţi copii se aplecau înăuntru prin geamul din dreapta al maşinii părinţilor şi dădeau cuminţi din cap în timp ce taţii le dădeau instrucţiuni despre unde şi când şi le reaminteau chestii legate de bani, atenţie şi moderaţie.

— Molly... avea probleme mari, am spus eu.

— Ţin minte, a spus Mână, şi în timpul ăsta s-a terminat cântecul şi a urmat Starship. Era un post de radio estonian cu muzică din anii ’80. Molly. Uau!

Am mers din parcare spre unde se vedea lumină. În sala de sport era ca în iad. Se arunca cu mingi zgrunţuroase în nou-veniţii care erau suficient de fraieri să între pe uşa principală dublă. Luminile erau stinse, cu excepţia unor reflectoare mici care cădeau pe B.J. Şi pe care, se părea, le adusese chiar el. Altfel, singurele surse de lumină erau cele patru uşi deschise din colţurile sălii. Veniseră atât mondenii şcolii, cât şi ceilalţi, care stăteau pe margine. Venise Meredith Shannon în pantalonii ei albaştri, strâmţi cu cuvintele NU TE APLECA imprimate şi întinse pe fund. Îi purta în fiecare marţi. Era şi Terri Glenn, care se uita cu dispreţ la toată lumea şi care învăţase de curând cuvântul *omniprezent* şi reuşea să-l folosească la fiecare a patra sau a cincea propoziţie. Şi Larry şi Dan, cei doi băieţi grăsani, care nu erau gemeni, nici măcar fraţi şi asta îi făcea şi mai siniştri, pe care îi plăcea toată lumea, dar care veneau la petreceri cu cască în cap. Am înaintat prin adunătura întunecată, uitându-ne după fete care ne plăceau, fete cu care voiam să ne sărutăm franţuzeşte, pentru că asta era chestia deopotrivă puţin probabilă şi minunată: aici nu numai că puteai să te săruţi cu oricine, dar sărutatul colegilor de clasă era permis, era obligatoriu.

— Nu-mi vine să cred că ne lăsau să facem aşa ceva, a spus Mână şi a deschis geamul ca să arunce un cotor de măr.

Iată cum se desfăşoară Bulgărele de Şampanie: mai întâi – o melodie lentă. *Open Arms (Here I am), The One That You Love,* orice de Spandau Ballet. Prospectezi, alegi, găseşti pe cineva şi îi spui aceste cuvinte: „Dansezi?” şi te îndrepţi cu persoana spre un loc aglomerat, unde nu va fi uşor să fii văzut. Îţi pui braţele anemice, braţele pe care ai jurat să le lucrezi, în jurul taliei ei, iar ea îşi pune braţele după gâtul tău. Toată lumea e deja fleaşcă după melodiile ritmate, după ce

Dan şi Mână au avut iniţiativa unui elaborat dans în grup, pe melodia 5-4-3-2-1 a lui Major Tom, aşa că te aştepţi ca spatele partenerei să fie jilav. O să miroasă a Sea Breeze. Tâmpla ei alunecă pe umărul tău. Îi simţi căldura pieptului lângă al tău. O să simţi curţi *palpită.* N-o să mai simţi niciodată ceva asemănător, aşa că scufundă-te în palpitarea aia. Pune-o într-un buzunar închis cu arici al pantalonilor bufanţi ai sufletului tău. Dacă fata e la fel de înaltă ca tine, şi probabil că e, apropie-te mai mult şi atinge-ţi faţa de obrazul ei fierbinte. Când se încinge prea Are schimbă obrazul. Să sperăm că nu te întreabă dacă ai un creion în buzunar, deşi ştie foarte bine că nu e creion. Să sperăm că nu faci pe tine. *De ce să faci pe tine?* Nu ştii. Ea o să-şi răcorească faţa suflând cu buza de jos uşor în afară şi bretonul o să i se ridice pentru o clipă, ca un banner legat la un balcon. O să-i simţi bărbia fierbinte pe umărul tău şi sânii care îţi apasă pieptul la fiecare respiraţie. Te întrebi dacă-i place de tine suficient cât să vă sărutaţi. Te întrebi dacă ar trebui (sexi!) sau nu (ciudat!) să-ţi freci cocoşelul de interiorul coapsei ei. Te întrebi unde sunt prietenii tăi. Te întrebi cât e ceasul. Cât timp a mai rămas – îţi trebuie mai mult timp! Îl vezi pe Jack dansând cu Annmarie şi-ţi dai ochii peste cap. Îl priveşti cum face pe jignitul şi se preface că plânge. Râzi şi când partenera ta te întreabă ce ţi se pare aşa de amuzant spui „Oh, comedia vieţii”. Simţi cum se răceşte spatele transpirat al fetei. Îţi laşi mâinile puţin mai jos. Te întrebi dacă sărută bine. Într-un final, cam după un minut de la începutul melodiei, vine porunca lui B.J.:

— Bulgăreeee!

O spune arzător şi lungind cumva vocalele făcând tot posibilul să imite, cu vocea lui de şaptesprezece ani, un bariton înfăşurându-şi buzele în jurul microfonului negru, rece şi zgrunţuros. Iar la auzul acestui cuvânt eşti obligat să-ţi săruţi partenera.

— Poţi să scoţi efectul stereo? a întrebat Mână.

L-am scos. Mână se cuibărise lângă portieră.

— Nu puteam niciodată să dorm după petrecerile alea, a spus Mână. A apăsat pe butonul de dezaburire.

Iar după petrecere, în patul meu de acasă, cu faţa la perete şi încercând să dorm, dar fără niciun succes, înţelegeam că ni se dăduse ceva, un crâmpei din soarele care exploda numai pentru noi...

— Dar acum sunt atât de obosit, a spus Mână. M-a doborât.

— Vrei să dormi acum?

— Măcar să închid ochii o secundă.

— Bine, am spus eu.

La nici zece secunde după ce rostea „Bulgăreeee!”, când tocmai ne obişnuiam cu forma gurii partenerului, venea „Şampanieeee!”, moment în care trebuia să facem schimb de parteneri, în mijlocul melodiei, având astfel ocazia să cunoaştem şi să ne bucurăm şi de alt partener. Dar de fapt nu trebuia să facem schimb decât dacă ne convenea, dacă actualul partener nu ne mai atrăgea sau exista un altul mai interesant, mai liber. Oare B J. Ne sugera să schimbăm partenerul? Nu. Şi aproape jumătate din melodii erau lente, ceea ce însemna că dacă voiai, şi eu voiam, unii voiau, majoritatea voiau, toţi voiau, puteai să dansezi cu douăsprezece persoane diferite, sărutându-te cu fiecare două minute, două minute şi jumătate – şi chiar mai mult, dacă una din melodii se întâmpla să fie *Stairway to Heaven*, caz în care, totuşi, la naiba, trebuia să încerci măcar să dansezi din nou la final, când devenea mai ritmată. Nimeni nu ştia de fapt cum să danseze pe *Stairway to Heaven.* Unii continuau să se bălăngăne încet, ignorând ritmul

mai rapid, dramatismul, toate ţipetele alea, dar majoritatea începeau să ţopăie puţin, sărind pe loc, poate să-l imite pe chitarist, ceva. Pur şi simplu nu e melodia potrivită pentru dans; asta era morala.

Dar când auzeam *Bulgăre* ne ridicam brusc capul unul de pe umărul celuilalt, eram de aceeaşi înălţime şi gura ei venea peste mine, ca o gaură neagră care se apropie. Dinţii ni se loveau şi ea respira în interiorul meu. Era atâta umezeală! Mă trezeam zburând cu viteză prin gura ei, ca un liliac care scanează pereţii. Aşa cum mâncarea rămasă între dinţi face din limbi exploratori, ei bine, fiecare limbă devenea un topograf şi fiecare aftă un lanţ de munţi cu creste ascuţite, aşa încât şi limba mea se prefăcea într-un conchistador care cartografia gura umedă şi întunecată a lui Mary-Kate. Îi cunoşteam crevasele, stalactitele şi stalagmitele, suprafeţele line ale măselelor ei late. Mă luptam pentru dominaţie cu limba ei, care îmi cerceta gura în timp ce o păzea pe-a ei. După treizeci de secunde, terminând de explorat lumile pe care mi le oferea gura ei, treceam mai departe şi în curând îi simţeam extremităţile creierului, îi gâdilam marginile netede. Cotrobăiam prin partea din spate a craniului, mă năpusteam prin trupul ei, ricoşând din capilare şi cartilaje, apoi urcam iar, devorând şi căutând, în timp ce ochii ei erau ca nişte mărgele în gura mea. Asta mi-a amintit de ceva: am deschis ochii să văd dacă ai ei erau deschişi, dar nu erau, erau întredeschişi, buzele i se odihneau uşor peste ale mele, aşa că am închis şi eu ochii şi am pătruns mai adânc în interiorul ei, până în centrul ei unde, în cele din urmă, i-am descoperit peisajul. Era întuneric acolo unde se găsea ea şi nu vedeam aproape nimic, începeam să mă îndoiesc de ce ştiam, dar i-am zărit râul şerpuitor, subţire şi limpede, încălzit de soare, apoi mănunchiul de vreo douăzeci de mici deluşoare, iar la poalele lor era casa ei înaltă şi albă, curată şi frumoasă sub razele unei luni în al treilea pătrar şi luminată din interior de o sută de lumânări înalte şi subţiri.

Am deschis ochii şi am văzut că Jack mă privea. Era acolo, în braţele lui Jenny Erdmann, privindu-mă, zâmbind cu zâmbetul lui de bătrân înţelept şi binevoitor. Atunci, mai mult decât în orice altă ocazie, am remarcat ce urechi pleoştite are. Chiar era clăpăug, ticălosul. I-am făcut un semn obscen.

— Mână.

Dormea.

— Mână.

După petrecere am aşteptat-o pe Molly, dar nu foarte mult. Ştiam că n-o să vină să ne ia după ce o făcusem căcănară. Cu cămăşile lac de transpiraţie, reci acum în aerul nopţii, am luat-o spre casă. Erau aproape patru kilometri până la noi în cartier; ştiam asta pentru că Mână îl pusese pe taică-său să verifice pe kilometrajul maşinii.

Am mers mai întâi prin pădure, prin spatele centrului de recreere, apoi am traversat terenul de golf. Se construise un parapet nou între autostradă şi noul complex de locuinţe, aşa că ne-am urcat pe el şi am mers de-a lungul muchiei lui rotunjite, care atunci era numai pe jumătate îmbibat de apă, trecând de heleşteul pe care constructorii îl transformaseră în lac.

Mână voia să mai rămânem pe-afară, şi eu la fel. Ne-am cocoţat pe parapet, deasupra autostrăzii aglomerate, în aerul tot mai rece şi rafalele de vânt. Jack voia să meargă acasă.

— De ce? am întrebat noi.

Firele electrice au zbârnâit.

Jack părea perplex. Pentru că trebuie să mergem acasă, a spus. Pentru că acolo locuim şi ni s-a dat o oră la care să ne întoarcem.

Ne-am certat o vreme, cu toate că Jack nu prea cunoştea datele problemei. Nu înţelegea ce ar avea de câştigat stând pe-afară. Ce-am putea face? a întrebat. Mâine o să fim obosiţi toată ziua, a spus.

Nu ne venea în minte nimic de făcut. Dar ne simţeam bine acolo sus pe parapet, deasupra lacului.

„Mână, n-ar fi trebuit să-l luăm cu noi.”
„Până acum a fost O.K.”
Mână continua să doarmă.
„Nu voia să vină. De fapt niciodată nu voia cu adevărat să vină. Voia să stea cu noi, dar nu prea vedea rostul lucrurilor pe care hotărâm să le facem.”
„Voia să vină.”
„De zece ani, doişpe, am vedenii cu vaca aia. Îi văd ochiul, o văd arzând şi ochiul ăla pare treaz, viu, de-atâta vreme. Ochiul ăla negru şi lichid.”
„Termină.”
„Mână, asta i-am făcut vacii ăleia.”
„Will, nu e vorba de vacă.”
„Mână, am ars-o de vie.”
„Vaca era pe moarte.”
„Am turnat benzină pe ea şi i-am dat foc.”
„Eram mici. Acum nu mai vorbim de vacă.”
„Ştiam că e un afront adus lumii.”
„Vaca urma să fie mâncată. Aveam treişpe ani şi trebuia să reacţionăm violent împotriva lumii. Îi cunoşteam regulile şi demonii cărora le permitea să trăiască printre noi. Am omorât vaca pentru că trebuia să ne exprimăm indignarea.”
„Jack nu voia să participe, dar n-a vrut să ne lase singuri.”
„A stat pentru că aşa a vrut.”
„Când am plecat de la petrecere am traversat terenurile de golf şi am ajuns la ferma aia micuţă cu cele şase vaci. Am intrat în magazia de lângă staul şi am găsit benzină şi i-am dat foc vacii. Nicio clipă n-am pus la îndoială că e bine ce facem. N-am pus-o la îndoială atâţia ani după aia, nu? la momentul ăla părea lucrul cel mai potrivit să turnăm benzină peste vacă şi să-i dăm foc.”
„Avem voie să creştem.”
„Nu avem voie să avem asemenea reacţii. Numai unii au voie să polueze lumea. Eram treji şi am plănuit-o. Uram vaca aia. Toţi trei treceam pe lângă vaca aia cu bicicletele în fiecare

weekend şi plănuiam s-o omorâm. Am avut eu o viziune cu o vacă în flăcări şi ne-am hotărât să o transformăm în realitate. Nu aveam niciun drept.”

„Nu contează.”

„Vaca nici nu s-a clintit când am înmuiat-o. Apoi a simţit arsura, pe măsură ce benzina i se îmbiba în piele. S-a rostogolit pe jos. Şi atunci am aruncat chibritul. Nu aveam niciun drept.”

„Am făcut-o şi cu asta, basta.”

„Nu aveam niciun drept. Era în acelaşi an în care ne-a trecut prima dată prin cap să sărutăm toate fetele. Eram nişte băieţi haini. Ar fi trebuit să fim închişi, sau ţinuţi sub medicaţie, sau omorâţi. Îmi amintesc că ne-am uitat cum arde vaca aia cu toată detaşarea. N-a scos niciun sunet vaca aia. Era aşa o linişte şi noaptea era atât de senină, de limpede şi stelele erau ca nişte ciorchini strălucitori şi noi am stat lângă gard, ne-am rezemat de el pe urmă şi ne-am uitat la flăcările albastre şi roşii şi la trupul de sub ele schimbându-şi culoarea de la alb, la gri, la negru.”

„Termină dracului. Nu faci decât să răscoleşti trecutul de dragul răscolitului. N-are niciun rost.”

„Mintea mea face toată chestia asta, cretinule! *Aşa funcţionează.* Sare de la un episod crâncen la altul.”

„Pe mine nu mă amesteca.”

„L-am stricat pe Jack, Mână. Toate ideile proaste erau ale noastre. Şi nu aveam niciun drept. Aveam cu toţii lucruri pe care alţii nu le aveau. Aveam un magazin 7-11 curat la o azvârlitură de băţ – aşa e –, ăsta e motivul pentru care Jack s-a prăpădit. Şi pentru care faţa mea e făcută zob. E pedeapsa meritată, nimic mai mult.”

„Din partea cui?”

„Nu ştiu.”

„Din partea lui Dumnezeu?”

„Din partea cui reglează conturile. Cineva reglează conturile. Cineva are grijă să existe un echilibru.”

„Nimeni n-are grijă de echilibru, Will.”

„Echilibrul stă la temelia lumii.”

„Dacă ar fi existat echilibru, Will, n-am fi acum aici. Dacă există echilibru, atunci există şi logică, şi dacă există logică, atunci tu nu eşti pe ambalajul de bec şi noi nu suntem aici.”

„Există destul echilibru.”

„Nu te flata singur gândindu-te că e meritul tău. Problema ta e că tu crezi că lucrurile ţi s-au întâmplat pentru prima dată ţie şi că tu eşti pivotul în jurul căruia se învârt toţi oamenii şi toată lumea aşa cum e ea acum.”

„Dar o să existe o pedeapsă. Eu mi-am primit-o pe a mea. Şi toţi sunt pedepsiţi. Se întâmplă mai întâi în mintea noastră şi apoi în lumea reală.”

„Nu. Nu există echilibru, şi nici pedeapsă, şi nici reguli. Regulile şi echilibrul despre care trăncăneşti tu sunt invenţii, iluziile oamenilor care se tem de moarte.”

„E mult mai mult decât atât. Eu am văzut şi o să vezi şi tu după ce or să te bată înlăuntrul propriului tău cap. Am stat şi am citit din trecutul nostru şi aproape m-au omorât în bătaie. Asta e pedeapsa pentru *hybris*-ul nostru, pentru brutalitatea noastră.”

„Pe mine nu mă amesteca în chestia asta. Eu nu sunt victima nimănui.”

„Dacă n-ar exista limite, ne-am putea transforma viziunile în realitate. Dar nu putem.”

„Ba putem. Bulgărele de Şampanie.”

„Oh, Doamne, nu.”

„Ba da. Era unul dintre puţinele momente perfecte, când dădeam frâu liber fiecărui impuls, ne îndeplineam fiecare dorinţă. Apăream la petrecere cu o mare derută în pantaloni, dar cu dorinţe clare, toate coapsele alea în haine strâmte de reiat, şi nimic nu arată mai bine pe nişte coapse pline decât reiatul, şi nu ne doream decât să-i ţinem în braţe pe oamenii ăia, să ne legănăm împreună cu ei şi să ne deschidem gura pentru ei. Voiam să-i simţim palpitând, şi i-am simţit. Voiam să

le simţim gura apăsată pe gura noastră şi să le vedem luminile dinăuntru, şi aşa a fost.”

„Dar asta s-a întâmplat acum paişpe ani. La începutul liceului, prostule. În rest n-a fost decât haos.”

„Păi acum te contrazici. Dacă e echilibru, nu poate fi haos. Dacă totul e la întâmplare, nu poate să existe pedeapsă. Ceri pedeapsă în speranţa că o să-l vezi pe Dumnezeu. Fără pedeapsă nu există Dumnezeu. Dacă există echilibru, atunci există şi Dumnezeul tău. Dacă există echilibru, atunci există şi viaţa de apoi.”

„M-am gândit să te părăsesc.”

„Când? De ce?”

„În momentele mele de inconştienţă m-am gândit să te părăsesc, aşa cum m-ai părăsit tu. Cum m-ai părăsit în Oconomowoc. Când eram în Marrakesh şi eram urmăriţi prin labirintul ăla de străzi unul dintre primele mele gânduri a fost *Uau, asta chiar ar fi ceva. L-aş putea lăsa aici.* M-am gândit la *Regele popicelor...”*

„Te gândeai la *Regele popicelor* când ne pregăteam să murim pe străduţele alea?”\

„Nu pot să-ţi explic cât de repede lucra mintea mea.”\
„Bine.”

„Mă gândeam la Bill Murray cum l-a păcălit pe Woody să iasă din maşină când tipii ăia de la bowling voiau să-i omoare şi cum a plecat mai departe şi l-a lăsat pe Woody acolo şi...”

„Unde vrei să ajungi?”

„Au fost momente în ultimele săptămâni când mi-am dorit să fi fost tu.”

„Ce? Ce să fiu eu? Să fi luat eu bătaie? Şi eu voiam să fiu cu, tâmpitule! Ţi-am spus de o mie de ori! Aş încasa bătaia aia şi încă zece la fel pentru tine, cretinule.”

„Am vrut să fi fost tu în locul lui Jack.”

„Jack n-ar fi venit aici cu tine. Jack era prea precaut. Jack...” „Nu, nu, înainte de asta.”

„Nu chestia cu camionul.”

„Mi-au trecut prin minte cele mai negre gânduri, Mână. În zilele alea de după Oconomowoc. Dormeam şi mă trezeam spumegând. Nu voiam să fiu treaz. Bibliotecarii viermuiau. Catalogau şi multiplicau. Îndosariau totul cu mare grijă în arhive adânci, dar ţineau copiile la îndemână. Nu ştiam dacă trebuie să stau cu ochii deschişi sau închişi. Cu ochii închişi eram la mila lor; le acordam întreaga mea atenţie. Cu ochii deschişi îmi vedeam faţa, corpul. Îi ţineam deschişi şi mă uitam la televizor. Nu răspundeam la telefon. Voiam să mai treacă o zi, ca să fiu sigur că se întâmplase cu adevărat. Cât de multe se întâmplaseră? Îmi trasam o hartă a durerii, dar nu verificam tot. Nu voiam încă să aflu toate răspunsurile. Eram plin. Înghiţisem o duzină de grenade. Coloana îmi ardea mocnit. Maxilarul nu era fracturat şi era mai bine decât mă aşteptam, dar partea dreaptă era albastră şi se înnegrea, şi mai era şi o vânătaie verde care se lăţea."

„Ştiu toate astea."

„Ochii mi se învineţeau din ce în ce mai tare, şi cel puţin stângul avea să devină negru. Aveam o zgârietură subţire de-a lungul nasului şi nu reuşeam să-mi amintesc când o căpătasem. Aveam o tăietură la tâmpla stângă şi părea zimţată. M-am băgat în cadă şi apa s-a făcut imediat gri şi apoi roz. N-am putut să mă ridic din cadă şi a trebuit să mă preling peste margine şi să mă târăsc spre toaletă, de care m-am sprijinit ca să mă salt. Am băut toată berea pe care o aveam în frigider, şapte sticle. Am zăcut pe canapea şi cădeam din când în când într-un somn superficial. Aveam nevoie de vocile şi râsul de la televizor."

„Will."

„M-am trezit că mă uitam la un show de comedie pe cablu şi că-mi plăcea la nebunie. Era ora zece dimineaţă, pe urmă şase după-amiază şi cinci beri mai târziu – calde, din cămară – se şi făcuse ora unşpe. Mă uitam la oamenii care-şi plimbau câinii pe-afară şi aş fi vrut să vină la mine şi să mă joc şi eu cu căţelul lor. Aş fi vrut să fie Mo şi Thor acolo, să se plângă de

toate, să joace prinselea cu discurile mele vechi. Încă şapte – cutii de data asta, din rezerva din subsol a vecinului – şi s-a făcut aproape şase dimineaţă, şi atunci trebuia să-mi dau seama dacă toate astea se întâmplaseră de-adevăratelea. Mâna dreaptă avea o fractură pe undeva; nu puteam să strâng pumnul şi chestia asta mă înfuria mai tare decât orice.”

„Taci dracului din gură!”

„Şi printre toate astea mă întrebam ce s-ar fi întâmplat dacă ai fi fost tu în maşina aia. Dacă te-ar fi strivit pe tine camionul ăla. Pentru o clipă mi-am dorit să fi fost tu. Mi-am dorit să fi fost tu şi să fi mers cu Jack la depozitul ăla, pentru că el nu m-ar fi lăsat singur. El n-ar fi plecat. El ar fi stat cu mine. Dar n-o să-ţi spun asta niciodată. Şi nici nu-mi mai doresc asta, n-o mai cred şi nu mă mai întreb cum ar fi fost.”

„Mulţumesc.”

„N-ai de ce.”

„Dar, Will, viaţa ta a fost trăită de o sută de ori. De o mie de ori. Nu e chiar atât de grozavă, serios. N-o mai lua aşa în serios. Nu te mai purta aşa de delicat cu ea.”

„Sunt prea fragil, fir-ar al dracu\Nu pot să sufăr să fiu fragil. Mâna – cred că mi-am rupt-o. Mi-am luat avânt şi am ratat şi am nimerit în peretele de metal şi acum abia mai pot să strâng pumnul şi de câte ori dau mâna cu cineva mă chircesc de durere. Nu mai sunt bun de nimic. Tresar din orice. Dacă dau peste un meci de box la televizor trebuie să-l închid. Dacă aud voci ridicate îmi sare sufletul. Dacă văd într-un film poliţist trei bărbaţi care-l bat pe unul am nevoie de un pahar ca să mă calmez. Mână, nimeni nu mi-a zis nimic de povară. De ce nu ne-au vorbit părinţii noştri despre povară?”

„Ce povară?”

„Nenorocita de povara, Mână. Cum trăieşte femeia aia, Ingres? Aia din Marrakesh. Dacă suntem nişte receptacule, şi asta suntem, atunci noi, tu şi cu mine, suntem plini ochi, şi asta înseamnă că ea e la fundul unui lac adânc. Cum poate să suporte şuieratul apei?”

„Nu suntem receptacule; suntem proiectile.”

„Suntem statici şi pustii. Suntem plini ochi şi grei ca plumbul.”

„Suntem impermeabili, şi suntem proiectile, şi suntem atotputernici.”

— Mână.

„Oconomowoc a fost limita mea. Până atunci fusesem plin până la refuz, dar Oconomowoc m-a făcut să dau pe dinafară. N-am mai putut să ţin în mine. Nu pot să ţin în mine.”

„Nu e vorba de Oconomowoc. Oconomowoc n-a fost nimic. E vorba de Jack. Jack te-a distrus, dar trebuie să... Nu mai vreau să-mi aud gândurile. Vreau ca mintea mea să fie doar o parte din altceva. O mică parte dintr-un organism care gândeşte. Cum e planta aia pe care-au descoperit-o în Minnesota? Cel mai mare organism viu continuu – un fel de plantă subacvatică sau ceva care se întinde pe kilometri întregi. Aşa ceva vreau. Să fiu o părticică din chestia aia, mintea mea să fie doar o părticică din operaţiunea aia. Să nu mai am propriile mele gânduri. Vreau să-mi donez capul.”

„Bine, atunci. Aruncă-l.”

„Doamne, Mână, n-avem decât douăzeci şi şapte de ani. N-ai senzaţia că cineva îşi bate joc de noi? Povara! Nu pot... O să fie din ce în ce mai rău. O să am un copil, şi copilul o să moară. Dacă o să am un copil şi o să moară? am tăieturi până la os. Am fost tăiat până la os şi membrele mele atârnă ca nişte zdrenţe. Dacă ai putea să simţi cum e să trăieşti în corpul ăsta – totul ţipă, nu pot nici măcar să strâng pumnii...”

„Nu înţelegi? Treci peste asta.”

„Mână, sunt pregătit. Ard de nerăbdare să cunosc lumea. Dar eram deja îndurerat, Nu-mi dădeam scama cât de îndurerat. Apoi am pus la cale excursia asta şi eu am crezut că pot să fac mai mult, mai bine. Dar acum vreau să văd sfârşitul. Când ştii când ţi se va ridica povara de pe umeri o suporţi mai uşor. Aveai habar?”

„Trebuie să dai tot ce poţi.”

„Asta şi fac.”

„Noi o plăsmuim. Noi o invocăm.”

„De fiecare dată când o facem, e o lume nouă. Trăiesc din nou. Iubirea există implicit în fiecare conexiune. Aşa şi trebuie. De asta, când lipseşte, înnebunim. Ne strică echilibrul şi suntem nevoiţi să ne zbatem să ne găsim judecata. E greşit şi crud să trecem pe lângă oameni fără să le spunem că îi iubim şi ştim asta foarte bine. Trăim într-o perpetuă stare de negare şi dezechilibru.”

„Ei bine, eu n-aş merge chiar până acolo…”

„Toată lumea trebuie să ne accepte.”

„Ne-au acceptat.”

„Mână, ai remarcat că băiatul ăla din Senegal semăna cu Jack? Cel cere a dat la o parte piatra de sub roata maşinii. Prima dată când am făcut pană. Semăna foarte bine cu Jack.”

„Băiatul ăla era negru, Will.”

„Dar…”

„Jack era roşcat şi avea pistrui, Will.”

„Dar era ceva în privirea lui. În felul în care parcă s-a înclinat când s-a dat înapoi cu piatra în mână. Nu ştiu. Ceva în elasticitatea privirii lui. La dracu’! Îl văd pe Jack peste tot. Îi văd ceafa, profilul – îi văd profilul lângă mine, în curte la noi, îl văd aplecat deasupra unui avizier, ţinând markerul în mână cum îl ţinea el, ca un retardat, în pumn, ca atunci, cu genunchii uzi de la iarbă şi cum alerga când alerga la 400 de metri, cu bărbia împinsă în faţă, nu numai la linia de sosire, ci pe toată distanţa…”

— Mână.

„Am încercat, fir-ar al dracului.”

Am tras maşina pe dreapta. Aveam nevoie să fie treaz.

— Mână.

Continua să doarmă. Am dat radioul mai tare.

— Mână.

— Ce e? De ce ne-am oprit?

Ne opriserăm. Trăsesem pe dreapta pentru că nu mai vedeam.

— Will, Dumnezeule, şterge-te la nas, a spus Mână.

Mi-a întins o şosetă.

— Mama mă-sii!

Am încercat să-mi şterg toată porcăria aia din ochii şi de pe faţă. Eram plin de porcărie din aia.

— Mama mă-sii! am spus.

— Mama mă-sii! a spus Mână.

Maşina era gri pe dinăuntru, cu geamurile aburite, şi eram gata să conduc mai departe. Stăteam pe loc de zece minute şi era suficient.

— Hai să mergem, am spus. Hai să facem următoarea chestie.

Ne-am oprit câţiva kilometri mai încolo, la altă benzinărie curată şi neprietenoasă. Am cumpărat dulciuri şi, în timp ce ne îndreptam spre maşină, am convenit că trebuie să îngropăm o comoară. Pe drum spre Riga o să luăm un teanc de bancnote, o să-l îngropăm undeva şi o să ajutăm pe cineva, un copil, s-o găsească.

Ne-am oprit într-o suburbie, la o bancă suburbană, şi, în timp ce Mână s-a dus vizavi să cumpere şosete pentru amândoi – mirosul degajat de ale noastre devenise de curând insuportabil am schimbat cecuri în valoare de o mie de dolari. Am semnat cu furie hârtiile mediteraneene. Trebuia să mă gândesc la o metodă mai uşoară. După asta va trebui să-mi schimb semnătura.

Ne-am întâlnit la maşină, unde ne-am pus şosetele cele noi – călduroase, curate, uscate – şi am ieşit din oraş şi am căutat un drum neasfaltat de pe care puteam să intrăm neobservaţi în pădure, să îngropăm comoara şi pe urmă să găsim şi nişte copii în apropiere. Am ieşit de pe şosea şi am mers pe un drum cu hârtoape, uitându-ne după oameni. Căutam un sătuc aproape de pădure. Dar pădurea s-a rărit şi în scurtă vreme erau numai

terenuri agricole, goale, gotice şi nici urmă de locuitori. Am dat peste un fel de gater, unde se încărcau bucăţi egale de cherestea în camioane enorme. Dar nu era niciun copil. M-am gândit la ceva.

— E abia ora unu sunt încă la şcoală.

Mână a oftat şi a recunoscut fără chef că am dreptate.

— Corect.

Pe marginea drumului stătea un autostopist, un băiat de vreo douăzeci de ani, cu jeanşi şi o geacă de piele neagră, decolorată de atâta purtat.

— Ar trebui, am spus.

— De ce?

— E frig ca dracu'.

Am oprit şi s-a urcat şi s-a afundat în bancheta din spate, pe mijloc, cu capul între scaunele noastre, zâmbind. Am pornit mai departe.

— De unde sunteţi? a întrebat.

Am răspuns că suntem din Anchorage. I s-a părut mişto.

Geaca lui, chestia aia imensă de piele, avea pe piept o insignă cu Nirvana. Sub ea, una cu Pantera. La încheietură purta o brăţară din aia lată de piele neagră bătută cu ţinte, ca o zgardă de buldog. Capul, pe care l-am ghicit în oglinda retrovizoare: păr nespălat, piele extrem de albă, o roşeaţă în jurul ochilor şi la colţurile gurii, ca şi cum şi-ar fi lins într-una pielea roasă de vânturi crâncene şi neîntrerupte.

— Frig, nu? a spus Mână.

— Nu-i chiar aşa rău, a răspuns autostopistul.

Cred că erau minus cinşpe grade.

— De când stai acolo? am întrebat eu.

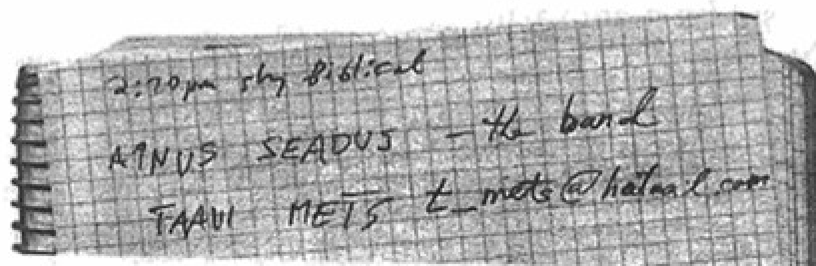
A făcut ochii mari când mi-a auzit întrebarea şi mi-am dat seama că e din cauza feţei mele. Dar nu şi-a întors privirea.

— Două ore, trei ore, cred, a spus. L-am întrebat cum îl cheamă şi ne-a răspuns: Taavi Mets. Taavi făcea parte dintr-o trupă. Cânta la tobe. O vreme a vorbit cu Mână despre detalii – mărci şi ani. Mână a cântat la chitară într-o trupă care se

chema Trecutul viitorului. Taavi a mai întrebat o dată cum se chema. Mână i-a spus: Trecutul viitorului. Taavi n-a înţeles, dar nu e nicio pagubă.

Înregistrase ceva, trupa asta a lui Taavi? Da. Un CD? Prea scump.

L-am întrebat cum se cheamă trupa. A scris pe o hârtie atât numele lui, cât şi numele trupei:

Am vrut să-i facem pe plac lui Taavi şi am pus Foo Fighters – ceva mai bun nu aveam. Taavi era elev la o şcoală profesională din Talin şi mergea spre casă. Eram bucuroşi că-l avem cu noi în maşină. Ne simţeam bine în trei. Taavi studia inginerie mecanică şi locuia în Pärnu.

— Auzi... a spus Mână, întorcându-se spre Taavi.

M-am gândit că o să înceapă să pună întrebări despre situaţia economică din Estonia, despre trecerea la piaţa liberă, despre privatizarea industriei, dar pe Mână îl preocupa altceva.

— Vreau să te întreb ceva despre luptele astea între câini şi urşi.

Am râs scurt.

— De ce pun câinii să se lupte cu urşii?

Mână vorbea cât se poate de serios. Taavi nu înţelegea. Mână a intrat în detalii.

— Ştii tu, iau un urs, îi scot colţii, îl leagă cu lanţuri de un stâlp şi asmut şase câini pe el.

— Cine?

— Estonienii.

Taavi a clătinat din cap.

— Unde ai văzut aşa ceva?

— La televizor.

— Când?

— De fapt, un prieten a văzut. Un prieten a văzut la televizor de-adevăratelea.

— Un urs care se luptă cu câini? a spus Taavi. Eu n-am văzut aşa ceva.

— Nu se întâmplă?

— Nu, a spus Taavi şi a râs pe înfundate.

— Iau [*a* lung] ursul şi îi taie ghearele.

— Urşi? Eu n-am văzut.

— Nu e un sport popular în Estonia?

— Nu, eu n-am văzut.

Eu am simţit o mare uşurare, dar era limpede că Mână încă mai spera că Olga, dansatoarea rusoaică, avea dreptate şi Taavi, toboşarul inginer din Estonia, greşea. Mână voia să fie adevărat că estonienii pun urşii să se lupte cu câini. Era o cruzime să-l lipsească de aşa ceva – ar fi devenit un articol din fascinanta lui bibliotecă de date, un obiect preţuit şi atent lustruit din marea lui colecţie de anecdote pe tema cruzimii faţă de animale, cu toate că deja avea prea multe.

L-am întrebat pe Taavi cum se distrează cu prietenii şi ne-a spus o poveste lungă despre cum el şi amicii lui au băut vodcă ilegală – nu mai tare, dar mai ieftină – în pădure cu o săptămână în urmă...

— Noi îi spunem raza lunii, am spus eu.

— Faza lumii? a spus Taavi.

— Nu, raaaza lunii.

... în jurul focului. Părea distractiv; semăna cu ce făceam şi noi în Wisconsin, am spus noi. Numai anumiţi oameni beau iarna sub cerul liber: cei din Midwest şi cei din Estonia.

— Cred că-mi place Wisconsinul, a spus el, rânjind.

— Ţi-e dor de sovietici? a întrebat Mână.

Taavi a râs.

— Nu. Nu prea.

Ne-a povestit cum el şi prietenii lui, când erau mici, dădeau cu pietre în convoaiele armatei. I-am spus că noi aruncam cu ghinde în poliţişti. S-a gândit o clipă. Şi-a ţuguiat buzele într-o poză gânditoare. Era bine cu Taavi în maşină, dar în acelaşi timp groaznic. Peisajul din jur, împădurit şi pudrat cu zăpadă, era prea cunoscut. Taavi era prea cunoscut.

— Îţi place mai mult acum? După 1989? a întrebat Mână.

— Da, da, a zâmbit el.

„Poate din cauza gurii, Taavi."

— În Estonia, economia merge foarte bine? a întrebat Mână.

— [Cu un râs înfundat] Din ce în ce mai bine.

„E din cauza râsului."

„Ce-i cu el?"

— Dar merge bine, într-un interval scurt, aşa? a întrebat Mână.

— Da. Cred că da.

— Dar Talinul e un oraş înstărit, aşa? Am auzit că toată lumea are telefon mobil.

— Cine spune asta?

— Cartea.

Mână i-a arătat ghidul turistic. Taavi a cercetat pagina, atingând hârtia cu degetele de parcă ar fi fost un glob de cristal.

— [Chicotind] O, nu, eu nu, eu nu.

Nimic nu era adevărat. Nimic din ce scria în ghid nu era adevărat, cu excepţia hărţilor. Oare hărţile or fi adevărate? Nimic altceva nu era. Cuvântul *realitate* n-avea cum să existe. Toate realităţile se schimbă pe drumul spre tipar.

Taavi ne-a arătat o mică fabrică, aflată cam la un kilometru în faţă.

— Am lucrat acolo pe timpul verii.

Engleza lui era mai bună decât a lui Mână.

— Chiar acolo?

— Da. Eram... construiam poduri.

— Chiar acolo? am spus eu. Se construiesc poduri acolo?

— Da.

Fabrica nu părea destul de mare pentru aşa ceva.

— Un fel de fabrică? ai şi sudat?

— Puţin.

— Deci e o fabrică mare?

— Nu e foarte mare. Poduri mici.

Dacă era adevărat – că există fabrici care construiesc poduri mari şi altele care construiesc poduri mici ştiam că de acum încolo plăcerile pe care mi le va oferi viaţa vor fi mai ample şi mai intense. Şi Mână punea informaţia la catastif.

— Vreţi să vedeţi? a întrebat Taavi, dând din mână ca dintr-o vâslă, într-un gest care voia să spună că putem să ieşim de pe şosea la prima bifurcaţie.

Puteam să facem aşa ceva? *Am putea! Ar trebui!* O să ne ia prea mult timp. *Şi trebuie să ajungeţi undeva? l*a Riga. Mergem la Riga. *Dar ce e la Riga? l*a Riga e Riga, şi ne-am hotărât să vedem Riga.

— Cred că cel mai bine ar fi să ne vedem de drum, am spus eu.

— Aşadar, a zis Mână, trecând la vocea tunătoare de gazdă generoasă, vrei să fii inginer sau tobar?

Răspunsul a venit rapid:

— Tobar, tobar.

Am râs cu toţii. Mână şi Taavi au vorbit despre înregistrări, despre cât costă în Estonia să înregistrezi într-un studio, unde şi-au făcut casetele, cum a venit Metallica să cânte în Talin şi a atras peste treizeci de mii de oameni – cel mai mare concert care s-a văzut vreodată în Estonia. Ne plăcea de Taavi şi lui îi plăcea de noi. Voiam să-l întreb atâtea lucruri – voiam să ne povestească de sovietici şi de tancurile pe care le ţineau în Talin –, să ne zugrăvească imaginea asta. Şi chiar au fost minirevolte, minirăscoale, o rezistenţă subterană organizată? Avea prieteni în armata sovietică şi, dacă da, asta a dus la

conflicte – a fost vreunul dintre ei pedepsit sau omorât după eliberarea Estoniei au existat represalii?

Dar cel mai mult am vorbit despre muzică şi băutură. Mână fusese la New York, adică acolo unde-şi dorea Taavi să ajungă. Mână văzuse turneele după ani de zile de pauză ale celor de la Who şi Sex Pistols, amândouă în Milwaukee şi asta l-a dat gata pe Taavi. Faptul că acest Taavi Mets semăna întru totul cu cineva din liceu era o chestie normală şi limitativă şi un ghinion. Sau poate că era bine aşa. Ce voiam, de fapt? Voiam ca lumea să fie mai mică şi mai mare şi absolut la fel, dar să avanseze. Habar n-avem ce vrem. M-am întrebat dacă Taavi ar vrea să vină cu noi la Cairo şi m-am gândit să-l întreb, dar pe urmă m-am răzgândit. Taavi avea ceva extrem de cunoscut, poate ceva din felul în care asculta, sau poate râsul înfundat şi sforăit, sau, cel mai probabil, felul în care asculta. Prezenţa lui începea să mă neliniştească. Îmi plăcea de Taavi, dar prezenţa lui acolo, în spaţiul dintre scaunele din faţă – ceva nu era în regulă, pe bune. Mă temeam să nu-l vadă cineva acolo. Şi-ar da seama...

Peisajul era atât de familiar. Pinii, mestecenii, drumul îngheţat, ciorile...

Am încercat, fir-ar să fie. Am fi putut ajunge acolo mai devreme. Era încă în viaţă când am ajuns. Când am ajuns la spitalul ăla uitat de Dumnezeu din Fond Du Lac, era încă în viaţă. Când am aflat şi m-am convins că avusese un accident, că un camion îi strivise maşina, am crezut să s-a dus, dar pe urmă Pilar a spus că era în viaţă, că rezista, conectat la aparate, şi am tras adânc aer în piept. Mână şi cu mine am plecat la opt seara şi am ajuns la spital la zece.

Mama lui Jack era acolo, dar tatăl lui se dusese până la maşină să ia o pătură. La ce-i trebuia pătura? a întrebat Mână. „I se face frig foarte uşor”, a spus ea. Nu l-am putut vedea pe Jack. Nu făceam parte din familie, şi era prea curând. Camera era plină de doctori. Jack avea aproape toate vertebrele zdrobite şi măduva secţionată. Nu era aproape nicio şansă s-o

repare. Dar era, sau nu era, pentru numele lui Dumnezeu? Am stat pe coridor. Ne-am aşezat pe jos pe coridor. Mi-am lăsat capul pe podea. Era, sau nu era? Podeaua de sub mine era rece, dar nemişcată şi curată. Spitalul era imaculat. Mi-am lăsat capul într-o parte şi mi-am mijit ochii, gândindu-mă că-mi pot face privirea să traverseze holul ca o pasăre în zbor jos. Podeaua lucea stins, prostesc. *Era, sau nu era?*

Mama lui Jack l-a rugat pe Mână să vadă ce face soţul ei – plecase de douăzeci de minute. Mână s-a dus şi s-a întors cu el şi mi-a şoptit că-l găsise îngenuncheat lângă portbagajul maşinii, cu mâinile deasupra capului, pe capotă, şi că stătuse lângă el aproape două minute până să-şi dea seama că e acolo. Mână îmi spunea toate astea şi eu ascultam, dar în acelaşi timp priveam un tablou, peste umărul lui, unul dintre sutele de tablouri de pe pereţii holului, toate de la centrul local de arte, acuarele pictate de amatori. Cel din spatele lui Mână înfăţişa o portocală roşie străpunsă de un cuţit.

Jack era conştient când l-au adus la spital. Era miezul nopţii şi eram singuri *la* cantină cu mama lui Jack şi ea ne-a spus. Mânca o banană şi ne-a spus în vreme ce mesteca. Avea nişte ochi foarte mici, fără pleoape, nişte deschizături tăiate în pielea feţei. Avea fruntea puternic ridată, cu pielea groasă; ridurile erau ca nişte tăieturi de cuţit într-un bulgăre de lut. O iubeam, dar acum ne simţeam trădaţi. Ne spunea asta abia acum şi nu făcea nimic în nicio privinţă. Eram gelos pe medicii de pe ambulanţă. Voiam să le trag un pumn în stomac şi pe urmă să mă uit la ei de sus, cu piciorul pe pieptul lor şi să le cer să-mi spună ce a spus. Ce a spus? Mama lui nu ştia. Nu era coerent. Deci cum era, conştient, sau incoerent? Era dusă. Nu ne era de niciun folos. Toată lumea renunţase deja. Iisuse Christoase, nimeni nu ştia ce face acolo. Mama lui Jack s-a dus înapoi la etaj.

— E inutilă, a spus Mână.

Avea dreptate. Taică-său era cuibărit într-o pătură în sala de aşteptare, iar maică-sa mânca o banană.

Era conştient când a ajuns la spital. La dracu', oameni buni, nimeni nu ajunge conştient la spital şi pe urmă... Nu poţi să renunţi când cineva ajunge conştient la nenorocitul de spital. Care erau şansele ca doctorii din Fond Du Lac să ştie ce fac? Zero. Părinţii lui Jack aşteptau ca doctorii să facă ceva. Nu era timp de aşteptat. Ce dracu' făceau?

— Ar trebui să-i găsim pe tipii ăia, a spus Mână.

Am ieşit din cantină şi am căutat în pagini aurii numerele companiilor private de ambulanţe. Nici unii n-au vrut să ne spună nimic, nenorociţii – n-au vrut să ne spună dacă ei îl duseseră la spital sau nu. Am hotărât că n-avem nevoie să ştim ce a spus. O să aflăm mai târziu, dar pentru moment nu contează. Mână şi cu mine am avut întâlniri secrete în parcare, unde dădeam cu piciorul în pietre şi rupeam crengi din copaci. Când am intrat în spital Mână a urmărit o doctoriţă în lift şi a luat-o la întrebări. Voia să ştie mai multe despre pronostic şi despre tratament. Toţi refuzau să vorbească cu noi.

— Au dat-o în bară, mama mă-sii, mi-a spus. Au dat-o în bară şi ascund ceva.

— Ce-a spus?

— Nimic, ceea ce dovedeşte ce ţi-am zis.

Doctorii ştiau mai mult decât ne spuneau, şi Mână era sigur că puteau face mai mult. Făcuseră o greşeală şi acum muşamalizau totul. Dacă era conştient când l-au adus, ar trebui să fie bine, a spus Mână. Am fost de acord. Era conştient! Ei făcuseră ceva greşit.

Mână s-a dus până la un magazin Walgreen's deschis nonstop şi când s-a întors păşea sprinten pe coridor, dând din cap, privind pieziş, pregătit.

— Ce-i aia? am întrebat.

— Ştii foarte bine ce e, a spus, scoţând din pungă un reportofon.

Ştiam ce are de gând să facă.

— N-o să obţii nimic dacă ştiu că îi înregistrezi, am spus.

— Ştiu, a spus el şi mi-a arătat ce mai conţinea punga – un carneţel, câteva pungi de alune, o rolă de leucoplast şi faşă de cea mai bună calitate. N-or să ştie.

Ne-am dus la baie şi i-am lipit reportofonul cu banda adezivă de abdomen, după care i-am legat faşa în jurul corpului ca să-l ţină în loc. Doctorii care o dăduseră în bară aveau să ajungă la puşcărie. Sau medicii de pe ambulanţă. Or să li se ceară daune de miliarde. Or să fie ruinaţi. A purtat aparatul în următoarele şase ore. Ca să înregistreze trebuia să apese butonul din dreapta sus. Mână o să se întoarcă, prefăcându-se că strănută şi o să apese butonul. O să funcţioneze.

Dar eu nu credeam că o să funcţioneze. Uşa salonului în care era Jack era închisă, şi nu ştiam care avea să fie următoarea noastră mişcare. Am fi putut face ceva în fiecare secundă, dar continuam să aşteptăm. Stăteam pe loc, privind chiorâş, aşteptând. Ne gândeam cum să ne ţinem mâinile ocupate cât timp aşteptăm. Toată lumea aştepta. Numai din când în când lumea ne dădea câte ceva de făcut, în reprize scurte şi frumoase, sarcini de care trebuia să ne achităm, şi ne simţeam ca băgaţi în priză şi plini de energie în timpul ăsta. Dar aici, acum, trebuia să jucăm teatru, pentru că numai noi eram în stare să dregem lucrurile. Nu puteam să facem nimic, la dracu'. Ajungi la un magazin care tocmai s-a închis. Vezi luminile aprinse, vezi oameni înăuntru făcând ordine în rafturi şi totuşi te întorci şi pleci, pentru că semnul de pe uşă ţi-a spus să pleci. E aşa de uşor să ţi se zădărnicească planurile. Suntem toţi slabi şi laşi. Dar eu vreau să bat cu pumnii în uşă, să sparg geamul, să bag capul şi să pun mâna pe clanţă, să-mi dau singur drumul înăuntru…

Mână a înregistrat conversaţii cu asistente şi brancardieri, şi se apropia tot mai mult de doctori. Când s-a umplut prima parte a casetei ne-am dus iar la baie şi am desfăcut faşa şi am întors caseta şi am lipit reportofonul la loc.

— Ai obţinut ceva folositor?

— Nu tocmai, dar nu mai am mult. Sunt toţi speriaţi. Sunt speriaţi de moarte.

„Doamne Dumnezeule, nu te gândeşti că aş putea folosi lucrurile astea împotriva ta? Nu ştii că tot ce poţi *tu* pot şi *eu*? Nu ştii că pot să comand vânturile, să mişc plăcile tectonice ale pământului ăstuia, exact ca tine? Pământul ăsta nu e al tău; e al nostru. Nu ştii asta, la dracu'? De ce te joci cu noi, când ştii că eu o să-ţi fac acelaşi lucru ţie, sau chiar mai rău? O să asmut vânturile lumii tale împotriva ta. O să le amestec cu oceanele, o să le împletesc şi o să le abat împotriva ta şi o să te privesc cum te îneci în apele învolburate de sângele şi oasele celor pe care-i iubeşti. Uită-te la tine. Uită-te la tine! Eşti spân şi alb şi ochii îţi ard în negru şi roşu – de ce eşti aşa de sigur că n-o să te fac şi eu să suferi la fel? Ce te face să fii atât de sigur? Pot să-ţi iau cerurile şi să le sfâşii şi să le mototolesc, să le înghit, să le dau foc. Ce te face să crezi că n-o să te urmăresc până la capătul lumii ca să te fac să plăteşti pentru toate astea? Ce te face să crezi că n-o să le întorc pe toate împotriva ta? O să fac valurile de sânge să te izgonească! O să stau pe munte şi o să-mi năpustesc judecata asupra ta. O să-ţi faci drum spre casa *mea*! Apoi are să se pogoare asupra ta răul; şi nenorociri au să cadă asupra ta; n-ai să le poţi opri; şi pustiirea are să se abată asupra ta năprasnic şi tu n-ai s-o ştii! Şi ce-ai să spui în Ziua Judecăţii, în pustiirea ce va să vină din adâncuri? Spre cine-au să fugi căutând alinare? Şi unde-ai să-ţi cunoşti slava*?...*

Oh, Doamne, mă răsucesc şi sunt ud – am să-ţi iert totul dacă ne dai asta, dacă ne dai atât doar. Dacă ne dai putere şi ne eliberezi drumul, atunci o să te preamăresc şi o să-ţi aduc laudă în toată lumea. Dar dacă ai să ni-l iei, atunci o să-mi guşti răzbunarea...”

— Am o idee, a spus Mână. Ridică-te.

Vorbise la telefon cu nişte cunoştinţe de-ale lui din cercurile medicale din St. Louis şi aflase de un spital din Mexic unde se făceau operaţii experimentale pe măduva spinării.

— Unde?
— Chiapas.
— Nu.
— Pe cuvântul meu.
Înlocuiau vertebrele cu unele din ceramică făcute după mulajele celor originale, iar măduva mai întâi o congelează – Mână a spus *tratament prin şoc hipotermic* – ca să accepte mai uşor tratamentul, grefele de nervi periferici...
— Asigurările n-or să plătească aşa ceva, i-am atras eu atenţia.
Mă ridicasem în picioare şi stăteam amândoi lângă tabloul cu portocala roşie. Pictorul care făcuse portocala aia nu era în toate minţile.
— Şi ce? ai tu bani, a spus Mână.
Aveam. Aveam! Eram extaziat la gândul de a-i folosi acum. O *să folosesc nenorociţii ăia de bani!* Puteam să folosesc banii. Banii aveau un scop. Eram pentru prima dată conştient de o rânduială divină. De asta primisem banii. Totul căpăta sens. *Bineînţeles că există o logică! Există o rânduială!* Un bec, nişte bani veniţi din senin şi acum asta.
„Doamne Dumnezeule, asta e ultima ta şansă."
Eram convins că tratamentul mexican o să coste fix optzeci de mii de dolari. O să funcţioneze. O să fie greu, dar era posibil. Uneori greutăţile îţi apar în cale şi tu trebuie să te arunci cu capul înainte şi să găseşti rezolvarea. O să plătesc să-l ducem pe Jack până acolo, indiferent cum. Oare exista un elicopter special? „Un avion militar", a spus Mână. Atunci o să ne lipim de un avion militar care merge oricum încolo. Sau poate mergem la cargou, într-un avion obişnuit. Nu văzusem niciodată o targă în avion.
— O să coste mai mult de optzeci de mii, a spus Mână. Cu totul o să ajungă la mai mult de jumătate de milion.
— Nu, nu, am spus eu. O să fie optzeci de mii. N-o să coste mai mult de atât.

Există un motiv. Asta e momentul în care motivul devine limpede. A renunţat.

În Hawaii era abia ora cinci, aşa că am sunat-o pe Cathy Wambat să mă asigur că puteam să am acces la bani imediat. O să dureze o zi sau două ca să lichidez fondurile mutuale, a spus ea, şi o să plătesc comisioane. Bine, am spus eu. Cât aveam disponibil în bani lichizi? Cam douăzeci de mii, a spus ea, într-un cont curent. Nu-i investiserăm încă. Bun, am spus. Douăzeci de mii ne ajung ca să pornim operaţiunea, sigur. Or să-şi dea seama că ne permitem să plătim intervenţia, or să ştie că suntem serioşi. Cum rămâne cu banii lichizi? am întrebat. Cum fac rost de ei? M-am gândit că ar fi mai bine să-i am cash, ca să pot să demonstrez că-i am, clar şi fără ezitare. Ea a sugerat un transfer telegrafic. Dura mai puţin de o oră, a spus. Am fost de acord dar nu eram sigur. Aveam la dispoziţie ora aia? O să ştim de îndată ce ajungem în Mexic.

A sunat telefonul public. Era mama. O sunase Cathy şi îi dăduse numărul. Era două noaptea. Nu voiam încă să vorbesc cu ea. Cathy nu ştia pentru ce vreau banii, dar o sunase oricum pe mama. Vin acolo, a spus ea. I-am spus că îl ducem pe Jack în Mexic şi că o să plecăm înainte să ajungă ea aici.

Am implorat-o să nu pună întrebări – planul era încă în stadiu incipient. O să fie greu, dar era posibil. Putea să vină cu avionul, a spus. I-am zis să aştepte până a doua zi – poate ne putem întâlni în Mexic. Cum să ajungă în Mexic din Memphis? a întrebat. Nu ştiu, am spus eu. Ne faci să pierdem timpul. Am pus-o să jure că n-o să le spună părinţilor lui Jack de planurile noastre. N-ar înţelege.

Bun, deci cum puteam ajunge în Mexic? Ştiam că e prea departe pentru un zbor cu elicopterul. Dar cum să facem rost de un avion militar? Mână avea, sau aşa credea, o relaţie în Kansas, la baza aeriană Whiteman. Deci să mergem cu avionul până în Kansas. Prea departe. Mână şi-a amintit de un tip pe care-l cunoştea la baza din Peoria – cineva de la Garda Aeriană de-acolo. Peoria era mult mai aproape. Cu elicopterul până la

Peoria şi de acolo în Kansas? Sau poate un avion de la baza navală de la Marile Lacuri? Nu, nu, acolo nu aveam cunoştinţe. Va trebui să mergem cu maşina o parte din drum:

de la Fond Du lac la Peoria

de la Peoria la Whiteman

de la Whiteman la Mexico City.

Dar de ce să mai trecem prin Whiteman? Poate puteam să sărim peste Whiteman. Dar aveau avioane cu reacţie în Peoria, sau numai din alea cu elice? Mână cugeta. Mână a mai dat câteva telefoane. În scurtă vreme aveam certitudinea că doctorii ascund ceva. Îi vedeam vorbind între ei, cu figuri preocupate, iar unul dintre ei a ridicat vocea, furios pe ceilalţi, dar aceştia l-au liniştit. Ne evitau. Ne evitau privirile! Existau disensiuni în interior. Cineva o dăduse în bară. Şi acum era prea târziu să mai repare ceva. Trebuia să intervenim noi.

Dar figura cu elicopterele şi avioanele dădea greş. Mână îşi suna cunoştinţele, dar nu reuşea să obţină ajutor. Oamenii obişnuiţi nu erau plimbaţi cu avioane militare, şi numai rudele ar fi putut obţine autorizaţia să-l transporte cu un zbor comercial. Poate să mituim un angajat al companiei aeriene? Prea riscant. Ştiam că s-ar putea să fim nevoiţi să-l ducem noi cu maşina. Probabil că n-o să avem de ales. O să închiriem o dubiţă. Drumul o să ne ia cam treizeci de ore, am calculat noi. Poate mai mult? Patruzeci. O să-i sunăm pe părinţii lui de pe drum. Or să-şi dea seama că e cea mai bună variantă. Or să ştie că, deşi ei renunţaseră, noi nu, şi merita să încercăm. Aveam destui bani, o să le spunem. Avem optzeci de mii de dolari care ajung pentru tot. Va trebui să le dăm doar puţine detalii, ca să nu încerce să ne găsească, să ne oprească. Îşi vor fi pierdut minţile până atunci şi n-o să putem să avem încredere în ei. Or să ne mulţumească până la urmă. O să-l salvăm pe Jack, şi va trebui să ne mulţumească. Oare o să fim opriţi la graniţă? Nu ştiam. Am putea să-l ascundem. O să para că doarme. O să coborâm targa, ca să semene cu un pat. O să luăm o mulţime de perne.

Am întrebat încă o dată şi ni s-a spus că o să mai dureze cel puţin douăsprezece ore până să-l putem vedea. „El ar vrea să ne vadă”, i-am spus doctoriţei şi ea a dat din cap şi a fost de acord, dar a spus că trebuie să mai aşteptăm douăsprezece ore. O s-o încuiem în birou. Îi operau nişte vertebre din partea de jos, apoi trebuiau să elibereze presiunea asupra tulpinii nervoase care duce spre creier şi apoi...

E ora trei dimineaţa. Am ieşit în parcare să ne luăm la întrecere. Eram atât de încordaţi, încât simţeam nevoia să alergăm. Ne-am întrecut de la un capăt la altul al parcării, evitând maşinile, în lumina becurilor stradale care ne făceau şase umbre rapide. Linia de sosire era un gard viu scund, aspru şi negru – cel care sărea primul peste el câştiga. Aveam treabă, dar nu sosise încă momentul; toate la timpul lor. Când se face dimineaţă în Mexic, îi sunăm şi îi anunţăm că venim; când starea lui Jack se stabilizează îl luăm. Dar deocamdată trebuia să ne umplem timpul cu ceva, fără să dormim, aşa că alergam prin parcare, şi Mână imita felul în care aleargă Jack, cu pieptul înainte, cu bărbia în faţă de parcă era mereu la linia de sosire.

La ora cinci eram înăuntru şi mama lui Jack a venit de la reanimare. Ne-a spus că activitatea cerebrală a lui Jack era minimă şi scădea de la o oră la alta. Ce înseamnă asta? am întrebat eu. A răspuns că înseamnă că nu mai detectau activitate craniană – craniană a spus? Nici măcar nu se spune aşa – şi că se ducea. N-a spus că e în moarte cerebrală. A spus că activitatea cerebrală se diminua, sau aşa ceva. Mână voia mai multe detalii, dar ea nu le ştia. Ea şi soţul ei nu puneau întrebările corecte. Trebuia să luăm problema în mâinile noastre. Deci i-au făcut tomografie? a întrebat Mână. Bineînţeles, a spus ea. Nu reacţionează la niciun fel de stimuli, a spus. Asta nu înseamnă nimic, am zis eu. Activitatea cerebrală nu poate fi măsurată. Nu poate! Am spus. Ai dreptate, a intervenit Mână. Mama lui Jack a plecat, şi Mână a spus că a citit despre asta în nişte reviste şi că probabil aveam

dreptate. Nimeni nu ştie de fapt nimic despre activitatea cerebrală. Nu poate fi măsurată. E o ştiinţă inexactă. Mână şi cu mine n-am dat aproape nicio importanţă cuvintelor ei.

Mână s-a dus din nou la Walgreen's şi a cumpărat un atlas şi a căutat cel mai bun traseu. Am întrebat o asistentă de vârsta noastră, neagră şi voinică, cât ţine o perfuzie. O să avem nevoie de şase. O să luăm zece. Am întrebat dacă există aparate portabile, aparate care pot fi conectate la un generator şi încap într-o maşină. Mână era sigur că toate maşinăriile există şi în variantă portabilă şi că trebuia să poată funcţiona în cazul unei pene de curent. Asistenta ne-a explicat că spitalul avea ceva care ar putea funcţiona, dacă era instalat adecvat. La urma urmei aveau aşa ceva şi în ambulanţe. O să mergem dimineaţă la magazinul de electrice să cumpărăm ce ne trebuie. La ce oră se deschid magazinele? Electricele de obicei la şase. Timpul s-a scurs repede până la cinci, apoi s-a oprit. Între cinci şi şase ne-am dat palme ca să nu adormim, să rămânem vigilenţi. Nu erau niciun fel de noutăţi.

La şase Mână s-a dus la magazinul de electrice şi s-a întors cu prelungitoare şi cabluri şi liţă – n-am pus întrebări – şi un mic generator, pe care a dat sute de dolari. La şapte şi jumătate am plecat să închiriez duba. Nu eram foarte departe de birourile firmei Enterprise, aşa că m-au luat ei cu maşina. A durat prea mult. Am aşteptat în parcare o jumătate de oră, înjurându-i, plănuind să le fac praf duba. A apărut un tip tânăr isteţ şi zâmbăreţ, cu gulerul tricoului ridicat, care m-a invitat în birou şi după douăzeci de minute eram înapoi în parcarea spitalului cu duba de culoarea sucului de struguri, şi ne-am apucat să scoatem scaunele. Cele două scaune din spate trebuia să dispară, dar ce să facem cu ele? Le-am lăsat pe trotuar şi ne-am gândit că o să le ascundem mai târziu în pădure, de cealaltă parte a străzii. Trebuia să ne gândim la atâtea lucruri. Poliţia o să-mi găsească maşina cu care veniserăm până acolo şi or s-o remorcheze şi or s-o ţină la ei când or să afle că l-am luat pe Jack. Îmi păsa? Nu reuşeam să

mă hotărăsc. Nu, nu-mi păsa prea mult. Am mutat-o oricum în capătul parcării, în spatele clădirii, aproape de tomberoane, dar tot mă aşteptam să n-o mai găsesc. Am mutat în grabă tot ce-am putut din portbagaj în dubă. Duba era o maşină puternică şi puteam să mergem cu viteză. Chiar dacă luam câte o amendă în fiecare stat, tot nu conta. Era o parte inevitabilă a călătoriei. Dacă aveam să conducem amândoi, nu va trebui să dormim sau să ne oprim. O să fie tot mai cald pe măsură ce o să ne apropiem de locul spre care o să-l ducem pe Jack să fie salvat, unde o să se trezească şi o să spună *Mama mă-sii, băieţi, unde dracu' sunt?* şi noi o să-i spunem ce s-a întâmplat şi el o să fie extrem de uimit, dar nu foarte surprins. În vreme ce el o să se refacă, toată lumea o să vină să-l vadă şi până la urmă o să ne întrebăm dacă n-ar trebui să rămânem naibii de tot în Mexic, toţi trei. Aici pământul e mult mai ieftin chiar decât în Phelps, nu-i aşa? Ba bine că nu. Poate că sănătatea lui Jack o să fie fragilă după operaţie. O să fie ca Kennedy, o să poată să joace touch football[1] şi să se simtă foarte bine, dar în acelaşi timp o să fie sensibil, n-o să mai fie niciodată în putere. Kennedy! La dracu', cu el semăna! Sau poate semăna numai la păr, din cauza pieptănăturii ăleia cu cărare. Sau poate numai din pricina faptului că aveau acelaşi nume. Încercam să gândesc şi îmi feream ochii de soarele dimineţii, care era aproape de linia orizontului şi striga la mine, în timp ce mă uitam la Mână care se întorcea în fugă dinspre pădure, unde ascunsese scaunele. Se făcea deja foarte cald, deşi era atât de devreme, când mama lui Jack a ieşit din spital şi a venit spre noi cu mâinile împreunate deasupra capului...

— Nu începe din nou, a spus Mână.

— Nu încep, idiotule.

— Nucuindividulăstaânmaşină.

— Nu încep.

---

[1] Sport foarte asemănător cu fotbalul american şi rugbiul, dar în care nu este permis contactul fizic.

Taavi nu spunea nimic.

Drumul se scurgea spre Pärnu, un orăşel cu clădiri bondoace de cărămidă roşie, în centrul căruia se ridicau turlele unei clădiri oficiale pătrăţoase, de culoarea vinului roşu. Aici o să coboare, a spus Taavi.

— Aici, opreşte, te rog, a spus. Am oprit la o benzinărie. Mână i-a dat adresa lui şi Taavi a spus că o să-i trimită o casetă şi ne-am luat la revedere. Taavi a coborât şi a traversat parcarea cu paşi vioi, îndreptându-se spre staţia de autobuz de pe partea cealaltă a străzii. Am scos din buzunar toate mărcile germane şi i le-am dat lui Mână.

— Bun, a spus Mână. Speram să faci asta.

A alergat după Taavi.

L-a prins din urmă la marginea străzii şi i-a dat bancnotele, echivalentul a vreo opt sute cincizeci de dolari.

— Pentru trupă, a spus, nu pentru vodcă!

Taavi a râs şi i-a mulţumit şi a traversat strada în fugă. Mână s-a întors la maşină, a intrat şi a dat căldura mai tare.

— Ce bine-a fost! a spus.

Am ieşit din parcare. Am trecut pe lângă Taavi, care aştepta autobuzul, dar n-am vrut să ne mai vadă, aşa că nu i-am făcut cu mâna.

— Încă mai vrei? a întrebat Mână.

— Da.

La ora asta copiii ieşiseră sigur de la şcoală. Era aproape patru şi în lumina din ce în ce mai slabă – doar un strop de galben într-o mare puţin adâncă de alb – îi vedeam peste tot pe micuţi. Acum conducea Mână şi am trecut de zonele rezidenţiale din apropierea rumului principal, între şinele de calc ferată şi ocean. Ştiam unde sunt copiii; acum nu mai trebuia decât să îngropăm comoara.

Mai aveam cel mult o oră de lumină. Am ieşit din oraş şi după câţiva kilometri am ieşit din şosea în dreptul unui fel de rezervaţii forestiere. Am luat-o pe un drum şerpuit, am trecut

peste liniile ferate şi am ajuns la răspântia cu trei drumuri. Mână a oprit.

— E un loc la fel de bun ca oricare altul.

Am fost de acord.

Am ieşit din maşină şi am studiat zona. Am găsit un copac strâmb la vreo cincisprezece metri de răspântie. În spatele copacului exista deja un fel de văgăună – casa unor veveriţe de pământ sau a unor şerpi. Era suficientă. Am scos un sul de bancnote din şoseta stângă. Mână a început să măsoare cu piciorul distanţa de la ramificaţia drumului până la copac, călcând atent, încet, de parcă ar fi măsurat o cameră. Număra concentrat, aşa că mi-a venit o idee haioasă. Ceva haios de spus.

— Patru şase doişpe zece unu doi şase...

Era tare.

— Termină, cretinule.

— Nouă optzeci doişpe patru.

Supertare.

— Mi-a ieşit?

— Da, prostane.

— Ha!

— Ce e?

— Huo, tocmai am reuşit să te influenţez cu puterea minţii!

A luat-o de la capăt şi când a terminat măsurase douăzeci şi trei de paşi. A rămas la marginea gropii. Pădurea era tăcută şi nemişcată.

— În ce pui comoara? a întrebat, fără să-şi ridice privirea.

— Nu ştiu? Avem vreun cufăr?

— Nu. Dar ne trebuie ceva. Mai ai chestia aia pe care ai cumpărat-o în Maroc?

— Cutia aia pentru bijuterii? Aia?

— Îhî.

— Nu, aia e pentru mama. Nu putem s-o folosim, am spus, dar ştiam bine că aşa o să facem.

În pădure era linişte.

Am cotrobăit prin rucsac şi am găsit-o. Am îndesat banii în cutia argintie şi grosolană, bătută cu mărgele de sticlă colorată. Bancnotele nu încăpeau. Am scos jumătate din ele, iar pe celelalte le-am împăturit în patru şi le-am înghesuit înăuntru şi chiar şi aşa capacul abia se închidea. Erau cam două mii de krooni înăuntru, dar ne-am fi dorit să fie mai mult. Ne era din ce în ce mai greu să scăpăm de banii ăştia nenorociţi.

Mână a săpat în spatele copacului.

— O îngropăm la jumate de metru adâncime sau mai mult, apoi înfigem un cuţit în pământ în locul respectiv.

— Ce cuţit?

— Ăla pe care l-ai cumpărat în Marrakesh.

— Nici nu mă gândesc. L-am luat pentru Mo şi Thor.

— Avem nevoie de el. Fără cuţit n-o să arate cum trebuie.

Am fost nevoit să recunosc că ar arăta mult mai mişto cu un mâner de cuţit ieşind din pământ. Am scos cuţitul şi Mână l-a înfipt în pământ, chiar deasupra comorii. Arăta ca lumea cuţitul ăla ieftin cu decoraţiuni complicate în pădurea aia estoniană îngheţată, în liniştea aia.

— Ce poveste punem pe hartă?

— Cum?

— Ne trebuie o poveste. Să explicăm cum a ajuns aici. De exemplu, nişte marinari marocani care fugeau de hoţi au hotărât că Pärnu e cel mai sigur loc în care pot să-şi ascundă comoara.

După ce a spus-o, Mână a hotărât că suna perfect. „Asta e povestea” a spus. Îmi plăcea şi mie. Mi-ar fi plăcut la nebunie când aveam nouă ani. Ar fi imprimat o cu totul altă direcţie copilăriei mele. O *veritabilă comoară îngropată.* Chiar dacă puştiul respectiv n-o să creadă partea cu marocanii, îi va lărgi oricum orizontul, îi va deschide mintea spre atâtea posibilităţi; numai găsitul comorii ar putea să ţină copilul – şi pe prietenii lui şi pe prietenii prietenilor – departe de cerul plumburiu şi jos al adolescenţei; de câte ori vor crede că au văzut tot ce era de văzut sau, dimpotrivă, că extraordinarul nu e posibil – şi ce

ciudat e că aceste două lucruri, atât de diametral opuse, există mereu împreună într-o minte blazată – or să-şi amintească de comoară, de marocanii fugari, de faptul că au găsit banii aici, în pădurea asta bătrână, aproape de şine, pe drum spre orăşelul lor...

Mi-am dorit atât de tare aşa ceva când eram mic. Cu aşa ceva cerul meu ar fi fost mai înalt.

Am acoperit cuţitul cu o creangă lungă şi subţire, plină de ace. Apoi am aşezat trei crengi lungi în jurul copacului, într-un fel de triunghi, unul care ar fi putut fi observat de posesorul hărţii, dar nu şi de trecătorul obişnuit. Ca la un semn, a trecut pe lângă noi un cuplu în costume de jogging şi ne-au aruncat o privire fugară. Mână s-a prefăcut că studiază flora. Eu le-am făcut cu mâna.

Înapoi în maşină, după ce am dat drumul la căldură, am desenat harta. Eu voiam să pară veche şi autentic marocană, dar mă temeam că pixul o să-i trădeze provenienţa recentă. Voiam să fie misterioasă, cu o aură criptică şi străveche, dar fără referiri oculte.

— De ce desenezi lama? a întrebat Mână.

— E înfricoşător?

— Evident că e.

— Prea târziu.

— Măcar fă-l să lucească. Cuţitele lucitoare sunt mai puţin înfricoşătoare.

Am făcut lama să lucească. Mână a scris în stil marocan – cu toate că nu e foarte priceput la scris – şi a inventat regulile.

— Dă căldura mai tare, a spus. Se făcea tot mai frig. Crezi că hârtia de matematică strică atmosfera?

— N-avem de alt fel, am spus.

— Ce-ar fi să ardem marginile?

— Nu, lasă. E un truc prea ieftin.

— Merge, a spus Mână. Or să creadă. Trebuie s-o facem.

— Refuz.

— Ce fel de hartă e desenată pe hârtie de matematică zdrenţuită de la spirală? O să pară făcută de un idiot.

— Ai chibrituri?

— În trusa de prim ajutor, a spus, întinzându-se să-şi ia rucsacul de pe bancheta din spate. A găsit chibriturile. Voiam să fac eu figura cu arsul marginilor.

— Dă-mi-le mie, am spus. Am ieşit din maşină, am aprins un chibrit şi am apropiat flacăra de hârtie. Flacăra lichidă a muşcat din foaie şi atunci am suflat în ea şi am stins-o. Aveam mâinile atât de reci, încât abia mi le puteam mişca. Am atins flacăra de hârtie în alt loc şi am stins-o din nou. Mai aveam un singur chibrit şi l-am folosit pentru colţul din dreapta al foii, aici, aici şi aici. Am suflat în cele trei mici focuri şi pe urmă am încercat să sting şi chibritul. N-am putut. Nu reuşeam să suflu. Am deschis gura, dar nu-mi găseam suflul. Mă simţeam ameţit. Jumătatea de sus a câmpului vizual a început să mi se întunece. Am deschis portiera şi m-am aşezat în maşină.

— Trage portiera, a spus Mână. Îngheţăm.

N-am putut. Nu-mi simţeam mâinile. Un frison m-a străbătut din cap până-n picioare, de parcă îmi adormise tot corpul, ca şi cum un picior ar putea să doarmă. Mi-a zguduit coastele şi le-a gâdilat. Părea să-mi mişte organele, schimbându-le între ele, dându-le la o parte, lăsând în loc goluri şi apoi înlocuindu-le.

Aerul era atât de limpede! Respiraţia noastră era atât de limpede!

— Închide-o! a strigat Mână.

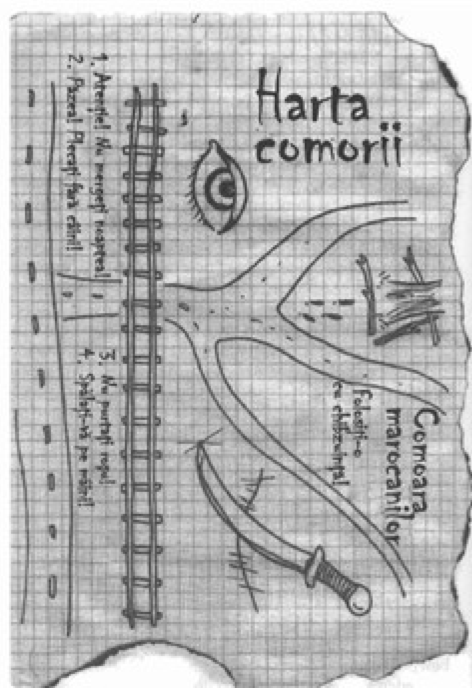
Mi-am regăsit mâinile. Am închis portiera.

— Drăguţ, a spus el luând harta în mână. Arată mult mai bine. \

Vederea mi-a revenit şi am clipit încet. Iisuse!

— Ciudatule, a spus el.

Iată harta:

Vedeţi cum am făcut cuţitul să lucească? Cred că mi-a ieşit.

Trebuia să găsim un copil, băiat sau fată, singur, pe drum spre casă şi să-i punem harta în cale, băgată într-o sticlă. Suna bine în teorie, dar a devenit imediat imposibil de pus în practică. Străzile erau prea aglomerate şi, în plus, dacă alegeam un copil, ne-ar fi văzut cum îi aşezăm sticla în drum şi s-ar alege praful de tot misterul.

— Atunci o lăsăm în tufişuri, a spus Mână. Găsim nişte tufişuri pe o stradă puternic circulată.

— Dar dacă o găseşte un părinte?

— Ai dreptate. Nu merge.

Am hotărât s-o dăm pur şi simplu unui copil. Să ne dăm jos din maşină şi să i-o dăm. Nu, mai bine unui grup de copii, ca să

se simtă în siguranţă – un copil singur n-ar lua niciodată o sticlă cu o hartă înăuntru de la doi străini, nu-i aşa? Dar dacă puştii le spun părinţilor că au primit harta de la doi americani, atunci părinţii, temându-se să nu fie vorba de o capcană întinsă de nişte pedofili, le-ar interzice cu siguranţă să se ducă să caute comoara...

— Ar trebui să procedăm foarte direct, a spus Mână. O să găsim un puşti însoţit de taică-său şi le-o dăm.

— Nu. Nici gând. Care mai e distracţia? Ce copil vrea să plece la vânătoare de comori cu taică-său? Nu, nu.

— Bine. Am înţeles. Căutăm o bicicletă parcată în faţa unei case şi prindem sticla de bicicletă. Aşa o să fim siguri că ajunge la copil, că o găseşte singur...

— Bun. Aşa facem.

Era o idee bună. Şi în plus sporea misterul întregului plan. Biciclete estoniene! Poate că erau altfel. Cu spiţe mai subţiri – sau *curbate.*

Ne-am învârtit cu maşina prin zona rezidenţială, un amestec de case solide şi banale de suburbie – nu foarte diferite de cele din oraşul nostru, de fapt – şi cocioabe, magazii şi parcele goale. Dar după douăzeci de minute era aproape întuneric şi nu văzuserăm nicio bicicletă.

— Copiii ăştia nu merg cu bicicleta? Care-i problema?

— E iarnă. E prea frig.

— *Eu* mergeam cu bicicleta iarna.

— Da, cum să nu.

— Ba *mergeam.* Aveam de împărţit ziare.

Se vedea oceanul. Dine de nisip se ridicau imediat în spatele ultimului rând de case. Am întors.

Am trecut de ultimele case şi am intrat pe un drum îngust care şerpuia printre ierburi înalte care se ridicau din gheaţă şi zăpadă, ca nişte peri lungi dintr-un scalp alb şi rece. Am trecut peste un podeţ şi aproape am ajuns la plajă şi ah! – lumină! Era mult mai multă lumină aici. Soarele apunea, sau tocmai apusese – nu era foarte limpede, pentru că cerul era gri cu roz

şi pătura de nori acoperea soarele, în cazul în care mai era încă pe cer. Deasupra noastră cerul era sidefiu, roz şi albastru şi argintiu, ca nişte băltoace lăsate în urmă de maree.

Am sărit din maşină şi am început să scârţâi prin zăpadă. Vântul era rece şi tăios. Plaja era o întindere de lamele zimţate de gheaţă, zeci de farfurii albe sparte, iar apa puţin adâncă îngheţase. Spre dreapta, aproape de apă, era un balansoar înjghebat din două cauciucuri legate între ele. O simplă siluetă care se profila pe fundalul peticelor de alb şi roz împletite în fire grosolane şi panglici delicate. A început să ningă.

Am alergat înapoi spre maşină, urlând:

— Asta e!

— Asta e!

— Adu bandana!

— Şi banda adezivă!

Mână a dispărut în maşină şi apoi a ieşit, a închis portiera şi a venit spre mine alunecând pe gheaţa albă şi neregulată, ca nişte colţuri de stâncă.

— În leagăn?

— Mda.

— Bine.

Ne-am gândit să ascundem harta în interiorul cauciucului. O să fie în siguranţă şi o să fie descoperită la primăvară. Am alergat spre leagăn, iar picioarele noastre făceau să geamă pojghiţele de gheaţă. Când am ajuns, am văzut că frânghiile leagănului erau nişte dungi negre, groase, iar pe cauciucuri şi în interiorul lor se aşezase zăpada.

— O s-o punem în interiorul cauciucului ăstuia, în partea de sus, am spus eu. Acolo n-o s-o ningă.

— Cum o s-o faci să stea?

— O să pun banii în bandană şi pe urmă o s-o lipesc... Doamne, ce frig e! Deja nu-mi mai simt degetele.

— Grăbeşte-te!

Am pus un sul de bani marocani în bandana albastră şi am împăturit...

— N-o împături, a spus Mână. Ruleaz-o.

— Ruleaz-o tu. Mâinile mele sunt moarte.

... harta şi am băgat-o în bandană.

— Banii pentru ce sunt? a întrebat Mână.

— Ca să ştie că sunt bani adevăraţi în joc. Că or să mai fie şi alţii pe lângă ăştia, când or să descopere comoara...

— Ca lumea!

A împăturit colţurile bandanei în jurul banilor şi al hârtiei şi a lipit-o în interiorul cauciucului şi a înfăşurat banda de jur-împrejur de câteva ori. Eu nu-mi mai simţeam decât degetul mare de la mâna stângă. Degetul era ataşat de mână printr-o legătură foarte slabă. În rest, nimic.

— S-a lipit? am întrebat.

— Cred că da.

— Hai să mergem.

Ne-am întors la maşină, buf-buf cu portierele şi am dat căldura la maxim. Zăpada acoperea parbrizul ca o crustă de tifon. Ne-am îmbrăţişat dârdâind. Ne-am aşezat palmele în dreptul gurilor de încălzire. Degetele ni se încălzeau repede, degetele, sfărâmicioase de la frig, se topeau acum, se micşorau, deveneau lichide. Le-am mulţumit contemporanilor şi înaintaşilor pentru miracolul căldurii şi am pornit motorul.

Am condus pe întuneric spre Letonia, am trecut pe lângă Häädemeeste, Jaagupi, Treimani, iar zăpada se repezea spre noi ca un roi de fantome, o armată de mici fantome fără conducător. Am discutat despre probabilitatea să găsească cineva harta. S-o găsească cineva înainte să vină primăvara. Ca cineva să păstreze harta, să se ia după ce scrie acolo şi să n-o arunce la gunoi.

— N-o să facă aşa ceva din pricina banilor, am spus eu.

— Corect. A fost bună ideea cu banii ca momeală, a zis Mână. Dar de ce am pus bani marocani în bandană şi estonieni în comoara propriu-zisă?

— La naiba!

— Am putea să ne întoarcem.

— Nu, nu. Hai să mergem mai departe. Aproape am ajuns la graniţă.

În oraşul de frontieră Ainazi am dat peste un punct de control. O parte din mine spera să găsim militari sovietici şi kalaşnikovuri. Am oprit şi Mână a coborât geamul. Un bărbat în costum gros de fâş şi o mapă în mână ne-a întrebat de unde venim: Talin, am spus; şi încotro ne îndreptam: Riga, am spus. A vrut să verifice portbagajul; ne-am supus. Ne-a pus să ne dăm jos – aerul era atât de rece, încât zgâria ca o carte de credit frecată de un obraz neras –, după care ne-a trimis spre o ferestruică dintr-o clădire mică, în spatele căreia stătea o femeie tot în costum de fâş, care ne-a cerut, în engleză, paşapoartele. I-am dat paşapoartele şi am observat că avea pe birou o cutie cu bomboane de ciocolată. Ninsoarea se rărea.

— Am o întrebare, a spus Mână.

— Da, a spus ea şi ne-a întins paşapoartele.

Trebuie să fie ciudat, m-am gândit, să lucrezi la un birou în costum de fâş. Mână:

— Ai de gând să ne oferi şi nouă bomboane, sau nu?

— Din astea? a întrebat ea, arătând spre bomboane.

Mână şi-a dat ochii peste cap.

— Da, alea. Le ţii pe toate pentru tine?

Femeia i-a aruncat o privire prefăcut exasperată, dar care ascundea mare căldură, o privire care-i spunea clar că dacă se întoarce a doua zi ar putea să rămână împreună şi mai târziu să se căsătorească. Nu părea s-o deranjeze hainele noastre jegoase şi feţele murdare. Promiseserăm să ne cumpărăm haine noi, sau măcar nişte pantaloni, de cum ajungem la Riga. Mirosul nostru era deja greu de ignorat.

Cu un zâmbet compătimitor, ne-a întins cutia prin fereastră. Eu am luat una rotundă. Mână a înşfăcat trei.

Am mulţumit şi ne-am întors la maşină.

— Letonii sunt nemaipomeniţi! a spus Mână, trecând graniţa.

— Mda, am spus. Letonii sunt cei mai tari!

Douăzeci de minute mai târziu:

— Oamenii ăştia nu sunt sănătoşi!
— Sunt *duşi.*
— Nu înţeleg, a spus Mână, care-i ideea. De ce să te porţi aşa?
— Ce dracu' i-am făcut noi tipului ăluia? M-am mirat.
Eram înapoi în maşină, clocotind de nervi, după ce ne-am oprit să punem benzină şi să cumpărăm Pringles la vreo treizeci de kilometri de graniţă. Era întuneric şi am intrat în benzinăria cu magazin şi cafenea, şi cele douăsprezece persoane dinăuntru s-au holbat la noi de parcă am fi intrat cu un vehicul pe pernă de aer cu cadavre atârnate de capotă.
Când am păşit înăuntru vânzătorul, un individ cu umeri pătraţi şi fălci late s-a uitat chiorâş la noi, dar când ne-am uitat şi noi la fel şi-a coborât privirea. Toată lumea ne privea fix. Cu furie, cu suspiciune evidentă, cu ură curată, chiar ameninţător. Ne-am apropiat de tejghea şi Mână i-a spus salut tipului, făcându-i cu mâna. Bărbatul n-a răspuns la salut. Am plătit, iar omul ne-a aruncat restul pe tejghea cu un gest care ne spunea să plecăm, repede, că nu eram bine-veniţi. Acum eram la loc în maşină şi conduceam prin gheţăria aia, pe un drum cu două benzi pe sens tăiat printr-o pădure întunecată cu copaci groşi şi drepţi. \
— Pe tine ar trebui să te placă, am spus, referindu-mă la faptul că Mână, cu aspectul lui arian, cu părul blond şi ochii închişi la culoare, măcar părea de-al locului.
— Dar tu eşti polonez, a spus el.
— La a patra generaţie, am zis.
Poate chiar mai mult. Din cauza numelui tatălui meu nu mă mai simţeam prea ataşat de originea mea, de înaintaşii din care se trăgea omul ăla.

— Ştiu că o asemenea comparaţie o să sune ciudat, spunea Mână, dar mă simt de parcă am fi negri şi am călători prin sudul lui Jim Crow[1]. De parcă oamenii ăştia ştiu că sunt nevoiţi să ne accepte banii, dar chestia asta nu le place deloc. De parcă toată lumea de aici de-abia aşteaptă să plecăm. Ce naiba, părem ciudaţi sau ceva? Suntem îmbrăcaţi aiurea?

— Tu arăţi ca un snowboarder şi eu ca un explorator amator, iar faţa mea arată a ceva în putrefacţie.

„De ce sunteţi aşa, oameni buni?"

„N-ai dreptul să ne judeci."

„Vă cunosc."

„Am fost sub ocupaţie ani de zile. Suedezii, nemţii, ruşii. Apoi iar germanii, iar ruşii. În ultima mie de ani am avut douăzeci de ani de pace. N-ai niciun drept să ne judeci. Nu ştii nimic."

„Ba da, ştiu!"

„N-ai idee ce înseamnă viaţa, ce înseamnă durerea. Durerea e mereu reală şi e mereu personală. E cel mai personal lucru pe care-l avem. Ne roade pe fiecare dintre noi în mod diferit. N-ai cum să ştii..."

„Ba da, am! am!"

O vreme am condus ţinând volanul cu limba. Drumul era gol şi uscat şi eu eram la volan şi eu am încercat primul. Mi-am scos limba cât am putut de mult şi am obţinut un oarecare control asupra maşinii. Mi-era uşor să ţin maşina în linie dreaptă, dar n-am încercat să întorc. Apoi Mână s-a aplecat spre volan şi a început să lângă volanul încercând să întoarcă.

Nu mergea la fel de bine dintr-o parte. O luam câş întruna. Am şters volanul cu o cămaşă de-a lui Mână.

— A fost haios, a spus el.

Nu era chiar aşa haios. În căutare de mai multă distracţie, ne-am oprit o secundă să încercăm să ne rostogolim peste

---

[1] Legile lui Jim Crow, în vigoare între 1878–1967 în statele din sudul SUA, prin care negrii erau supuşi discriminării sociale în toate instituţiile publice.

capotă cum fac cascadorii, în caz că ne loveşte o maşină în timp ce traversăm sau că alergăm pe cineva cu o armă. Am oprit şi Mână s-a dat jos. Apoi eu am pornit, foarte încet, iar Mână a venit în fugă dinspre marginea drumului, a sărit şi s-a rostogolit peste capotă, aterizând în picioare pe partea cealaltă. Mergea destul de bine. Apoi am schimbat locurile şi am încercat şi eu. O clipă, în timp ce alunecam peste capotă, am ştiut că aş fi putut să fiu un poliţist foarte bun. Dar să fii poliţist înseamnă că poţi să reacţionezi numai… Destinul tău zilnic e determinat de greşelile lumii…

Nu aveam geci şi după câteva minute nu ne mai simţeam extremităţile. În maşină am dat drumul la căldură.

— Nu-mi vine să cred că n-am încercat până acum.

— Ştiu, a spus Mână. E o îndemânare absolut necesară.

Cum stăteam opriţi pe marginea drumului, farurile noastre păreau să fie singurele lumini pe sute de kilometri, cu toate că, aşa slabe şi îndreptate în jos cum erau, nu luminau mai mult de cinci metri în faţă.

— Hai să fugim, a spus Mână.

— Unde? Pe drum?

— Prin pădure.

— Bine.

Am coborât în fugă taluzul şi am intrat în pădure. Era întuneric beznă. Eram sigur că unul din noi se va izbi de un copac. Eu alergam cu mâinile întinse în faţă, ca un sprinter orb. Mână ţipa ca o bufniţă. Fugeam cât puteam de repede, evitând copacii, iar paşii noştri scârţâiau sonor pe solul haşurat al pădurii. Îmi lăcrimau ochii de la vântul rece. Lacrimile îmi ţâşneau printre pleoape şi alunecau tremurat spre urechi. Mână alerga şi el cu mâinile întinse. M-am întors puţin să văd cât de departe ajunseserăm. Maşina se vedea încă, dar foarte mică. Când eram mici, înainte să-l cunoaştem pe Jack.

Mână şi cu mine fugeam de copiii mai mari. La meciurile de fotbal din liceu, care erau atât de plictisitoare încât era imposibil să le urmăreşti, aruncam cu ghinde în ei şi fugeam.

Nu ne prindeau niciodată; cunoşteam fiecare ascunzătoare, fiecare rigolă şi podeţ peste pârâul care curgea prin spatele terenului. Dumnezeule – tocmai am sărit peste un cerc de pietre, rămăşiţele unui foc – ce căutam în Letonia?

A început din nou să ningă. Totul era negru în jur, dar copacii erau şi mai negri, iar zăpada dădea găurele în suprafaţa nopţii. Respiraţia mea a devenit mai zgomotoasă, îmi umplea capul, şi frunzele de sub paşi îmi loveau picioarele cu mai multă forţă...

Am căzut. Pământul era moale şi a fost o uşurare să cad. Era mai cald pe jos. Mână era în faţa mea şi continua să alerge. M-am întors pe spate şi m-am uitat în sus printre crengile negre şi împletite, cu vârfurile argintii. Respiram atât de zgomotos.

Aveam stele false lipite de tavanul camerei mele de acasă. Camera fusese mai întâi a lui Tommy şi el pusese stelele, care acum se dezlipiseră la colţuri şi se curbau. Nu sclipeau.

Obişnuiam să mă scol. Mă duceam spre camera mamei, pe treptele reci, şi, imediat ce crăpăm uşa, deschidea ochii. Ea nu dormea ca oamenii. Se odihnea, dar nu dormea niciodată. *Vino încoace, scumpule,* spunea şi dădea la o parte cuvertura. Mirosea dulce, a lămâie; avea respiraţia atât de caldă. Era atât de cald sub pătură, încât mă întrebam dacă ar trebui să mă mai întorc în patul meu, la locul de sub pătura mea rece, pe perna mea rece. Mă scărpina uşor pe spate câteva secunde şoptind

Oh, Will

Oh, William

Oh, William, scumpule

Oh, William, dragul meu

Will, Will, fiul meu

apoi se oprea, lăsându-se în voia somnului sau a cine ştie ce. Eu mă întindeam în pat şi mă uitam la tabloul de pe perete ce-mi părea alb cu negru în lumina ceţoasă. Tabloul înfăţişa o barcă urcată pe capre, aplecată într-o parte, cu un lac verde pe fundal. Sau poate un râu. Barca era la reparat – tabloul se

intitula *La primăvară ridicăm pânzele* – şi fusese pictat de bunicul meu, mi-a explicat odată mama, în timp ce priveam tabloul şi ea îşi ţinea mâinile pe umerii mei. Mă uitam fix la tabloul ăsta, cu griurile lui galbene şi tonurile cenuşii de albastru, cu alburile goale şi cu copacii goi şi îndoiţi şi cu pământul răsucit şi noduros din spatele lor.

Uneori nu reuşeam să adorm şi coboram uşor din pat – dinspre figura ei se auzea, ca o respiraţie, „Hai, puiule, du-te înapoi în pat" – şi deschideam încet uşa, care fâşâia pe covor, apoi o închideam la fel de uşor, cu acelaşi fâşâit şi pe urmă rămâneam pe hol, în faţa dulapului cu lenjerie şi mă jucam cu uşile lui glisante, deschizându-le şi închizându-le pe rând. Adesea dormeam jos în dulap învelit cu prosoape. Puteam să dorm oriunde; îmi plăcea s-o aud cum mă caută de dimineaţă. Dormeam în baie, cu capul sub toaletă. Dormeam în camera de zi, sub măsuţa de cafea din sticlă, şi mă trezeam cu ochii la fundul alb al paharului meu de lapte din noaptea trecută; în maşină dormeam iar şi iar, pe scaunul şoferului, aşa cum făcuse şi ea adesea în excursiile lungi, când trăgea pe dreapta să se odihnească pe autostrada pe care aerul încins tremura.

„Mână, tu eşti ăla de care n-am fost siguri niciodată. Când era ceva de făcut, nu veneam la tine. Eu mă duceam la Jack şi Jack venea la mine. Aveam încredere în Jack. Am încredere şi în tine, dar ştiam, nu numai eu, că n-o să fii alături de noi – nu mereu. Erai de obicei cu noi, dar trebuie să fii prezent mereu. Să fii bărbat înseamnă, în primul rând, să fii prezent, Mână."

„Iar vorbeşti despre taică-tău."

„Ba nu!"

„Ba da."

„Da, despre el vorbesc. El n-a fost lângă mine, şi asta înseamnă că tu trebuie să fii! Înseamnă că ştiu să deosebesc un bărbat de un vierme. Şi mai înseamnă că n-am niciun pic de răbdare cu bărbaţii care se poartă ca nişte viermi. Cu bărbaţii care nu sunt niciodată prezenţi."

„Dar ideea întregii călătorii, Will, e să nu fii prezent. Nu eşti nicăieri. Unde eşti? Cui îi eşti alături? Ai traversat jumătate de lume, ai mers cu 160 de kilometri la oră prin ţări despre care nu ştii mai nimic.”

„A fost o vreme când plănuiam să mergem în spaţiu.”

„Eu plănuiam. Eu eram ăla.”

„Când vorbeam dacă să lăsăm tot ce avem şi să plecăm în spaţiu. Ce am face dacă ni s-ar oferi şansa să mergem în spaţiu într-o misiune de explorare, fără să ne mai putem întoarce. Să nu ne mai vedem niciodată familia şi prietenii. Aveam de ales între lume şi ce puteam vedea cu ochii.”

„Eu am spus că aş pleca.”

„De asta ne făceam griji din cauza ta, Mână.”

„Acum n-o să mai plec.”

„Acum n-ai mai pleca.”

„Nu.”

Stăteam întinşi pe jos în pădure şi trebuia să ne gândim ce să facem mai departe. Aveam o viziune şi trebuia s-o transformăm în realitate. I-am spus lui Mână că o să mă urc într-unul din copacii ăştia înalţi şi, când o să ajung pe la şapte metri, o să sar din el în alt copac, de care o să mă agăţ.

— Nu se poate, a spus Mână.

— Ba sigur că se poate.

— Tu nu poţi. Nu uita ce-ai păţit în Maroc.

— Acolo a fost altceva. Aia era o ţintă în mişcare.

— De data asta o să mori.

— O facem, am spus.

— Acum?

— Lasă-mă o secundă.

Trebuia să mă odihnesc mai întâi. Încă ningea. Trebuia să fiu sigur.

„Jack.”

„...”

„Jack, ştiu că ne urăşti pentru ce facem. Ştiu că ţi se pare prostesc. Ştiu că nimic din ce-am făcut nu e stilul tău.”

„…”

„Jack, m-am chinuit să te visez. Te-am visat prins sub gheaţă, treaz.”

„…”

„Jack, Doamne Dumnezeule, ieri am mers printr-un soare arzător prin păduri care semănau cu pădurile noastre. Jack, te-am căutat printre copacii ăia, şi ştiu că e o prostie, dar în Saly m-am uitat la o femeie care mai târziu a devenit Annette, Mână a vorbit despre ceva care se cheamă multivers, şi eu nu credeam de fapt nimic, nu eram convins că ce spune el e valabil sau se bazează pe ceva adevărat, dar pe urmă, când am auzit zgomotul furculiţei care se lovea de cuţit, m-am întrebat ce posibilităţi există şi pe urmă azi m-am trezit gândindu-mă că o să te văd. Azi părea nu numai posibil, ci chiar probabil. Era probabil aici, în peisajul ăsta care seamănă atât de tare cu al nostru, de-acasă, şi… Multiversul e explicaţia pentru vise, nu-i aşa? La dracu’, Jack, chiar am crezut că o să te vedem. Dar nici măcar nu ştiu dacă e posibil să trăiască într-un loc ca ăsta un alt tu, dacă ai murit în Wisconsin. Sunt mai multe egouri care trăiesc deodată, mor deodată, sau are fiecare propriul lui drum? Ar fi trebuit să întreb. De ce n-am întrebat?”

„…”

„Dar, Jack, am petrecut ziua asta în Letonia gândindu-mă că o să te văd. Oamenii de aici seamănă cu noi, cu vecinii noştri şi pădurile seamănă cu ale noastre; azi am mers pe un drum – am luat-o pe acolo încercând să ajungem la tribul Liv – care şerpuia printre pini exact ca drumul care duce la Phelps, şi pentru o clipă m-am gândit că, da, era posibil şi, da, Mână şi cu mine o să ajungem la tine. Mi-a trecut prin minte o clipă că după următoarea cotitură o să dăm peste lumină şi limpezime şi acolo o să fii tu şi o să fie ca o petrecere surpriză, înţelegi ce vreau să spun?”

„…”

„A fost un moment când am crezut că aşa ceva e posibil, că după un cot al drumului o să găsim o explicaţie şi un sfârşit şi o

să spunem *Oh, da, în sfârşit.* Sau *Evident, evident, era clar că aşa o să fie.* Ceva, ştii?”

„...”

„Jack, am fost deasupra Marrakeshului, în munţii Atlas, am fost acolo la miezul nopţii, sau aşa ceva, şi nu ştiam bine de ce, dar am fost mai deştepţi decât toţi care ne-au urmărit şi pe urmă am urcat, şi tot timpul cât am urcat eram sigur că o să apară un motiv. Atât de des în ultima vreme am crezut că dacă ne punem cumva la dispoziţia întâmplării o să primim un răspuns şi o să existe un motiv. Că dacă o să vedem munţii Atlas pe întuneric şi o să fim obligaţi să urcăm până în vârful lor pe întuneric, odată ajunşi în vârf, după ce o să trecem pe lângă soldaţi şi peste poduri, ni se va arăta un motiv. Pentru că altfel, de ce am mai venit? Propriile noastre sisteme de ghidaj... ei bine, nu ştiu dacă funcţionează prea bine în clipa asta, ne tot rătăcim pe străduţe înguste, unde bărbaţii se ameninţă între ei cu cuţitul, în timp ce alţii ovaţionează şi îi întărâtă, şi de multe ori m-am gândit că poate chiar ăsta e răspunsul, că ne era dat să rămânem acolo cu ei, că maşina din faţa noastră trebuia să încetinească, iar cea din spate să ne înghesuie şi să ne ţină acolo, pe străduţele alea întunecoase. Dar pe urmă maşina care ne urmărea a dispărut, sau poate nici măcar nu ne urmărea, şi am mers mai departe după maşina din faţa noastră şi omul ne-a arătat drumul spre munţi. Totul s-a deschis în jurul nostru şi eram liberi să mergem unde voiam. Eram acolo, sub cerul liber, şi eram liberi să mergem unde voiam.”

„...”

„Aşa că am urcat pe munte, şi aerul era din ce în ce mai proaspăt şi mai rece, şi am luminat vârfurile copacilor cu farurile, şi în tot timpul ăsta eram siguri că o să găsim un motiv acolo sus, dar apoi am ajuns acolo, unde ne închipuiam că e vârful, şi ne-am oprit şi am ieşit din maşină şi simţeam că suntem pe o culme şi era linişte. Nu se auzea niciun sunet – nici animale, nici apă, nici păsări, nici insecte, nici oameni, nici măcar vântul printre crengile copacilor. Ajunseserăm pe

munte, în vârf, şi nu era nimic acolo. Jack, Mână şi cu mine ne-am trezit de atâtea ori săptămâna asta în locuri despre care credeam că or să ne spună ceva şi când am ajuns acolo nimeni nu ne-a spus nimic. La spital, Jack, eram sigur că ni se spune ceva, că ni se dă o şansă, că banii ăia nenorociţi servesc la ceva şi că Mână şi cu mine suntem buni la ceva, dar atunci mama ta a ieşit în parcare cu mâinile pe cap.”

„...”

„De câteva ori aici şi în savană au apărut oameni care ne-au făcut semne şi le-am făcut şi noi semne, dar nu ştiu dacă ne-am înţeles vreodată unii pe alţii. Uneori ne-am înţeles. Nu ştiu. Am ales să vorbim limba banilor, şi nu ştiu dacă a fost cea mai potrivită. Jack?”

„...”

„Ştii, totuşi, cel mai rău a fost când eram în vârful muntelui ăluia şi mă gândeam că de fapt vreau să fiu jos, să fiu urmărit pe străduţele alea. Nu vreau să-ţi spun toate astea pentru că nu am dreptul să-mi doresc lucrurile astea şi sunt sigur că ţi se pare jignitor, dacă ne gândim unde eşti tu şi de ce, dar, Jack, când eram acolo pe munte şi ascultam fără să auzim nimic, aşteptam şi nu auzeam nimic, şi ni se făcea frig, voiam să fiu înapoi jos, pe străduţele alea. Jack, voiam să fiu urmărit şi să urmăresc şi eu, voiam să fiu mai aproape de moarte, decât să fiu acolo în linişte în vârful muntelui. Jack, n-am idee dacă ştii ce linişte era acolo sus. Era atât de întuneric! Era mult mai multă lumină pe străzile alea, şi până şi cuţitul de la beregata bărbatului ţintuit la perete, pe aleea aia, promitea atâta alinare, tăişul lamei părea să-mi promită atâta iubire, avea să fie ca un deget care-mi mângâie gâtul şi atunci când am coborât din maşină cu Mână şi aşteptam amândoi, voiam să fiu din nou acolo jos, pierdut în ghetoul ăla. Acolo jos existau reguli şi aveam ceva de făcut, erau puţine alternative şi asta aduce asemenea mângâiere, Jack!”

„...”

„Nu ţi-am spus niciodată, Jack, dar de multă vreme îmi doream aşa ceva, voiam un fel de limită şi – partea asta n-o să-ţi placă deloc înainte să te duci şi chiar după, visam cu ochii deschişi la accidente de maşină. De multe ori când eram la volan mi-am dorit să mă răstorn, să derapez şi să mă răstorn şi să cad din maşină şi să mi se întâmple ceva. Voiam să aterizez în cap şi să-mi pierd jumătate din el, sau să cad pe picioare şi să-mi pierd unul sau pe amândouă – voiam să mi se întâmple ceva, ca să am mai puţine opţiuni, ca pe harta mea să existe un singur drum drept, trasat cu roşu. Voiam limitări, frontiere care să-mi uşureze povara pentru că cel mai mare chin, Jack, când eram acolo sus, pe întuneric, era liniştea! Nu voiam decât să ştiu ce trebuie să fac. În ultimele luni n-am avut habar, am fost paralizat de linişte, şi pentru o clipă ceva mi-a vorbit, şi atunci am venit aici, am venit în Africa şi din când în când am găsit răspunsuri, din când în când era câte un cor şi cânta pentru noi şi ne arătau şi ne priveau şi ne aprobau, dar la fel de des era tăcere, şi stăteam clipind în soare sau sub cerul nopţii, şi trebuia să ne gândim ce să facem în continuare."

„..."

„Doamne, Jack, trebuie să fie un motiv pentru care femeia aia din Londra, femeia nemaipomenită de la informaţii, ne-a trimis aici, nu-i aşa? Când eram acolo totul părea să se petreacă la întâmplare şi ne-am spus ha, ha, deţinem controlul, da, ha, ha, avem o săptămână şi iată-ne aici, de ce nu — Dar pe urmă, când eram în avionul spre Talin, am avut sentimentul pe care-l ai de fiecare dată când soseşti într-un loc aberant: te întrebi ce n-a mers bine în lume, de ai ajuns tu acolo. Vrei să te întorci. Îţi doreşti să nu fi plecat niciodată de acasă. Ai făcut o greşeală. Toată lumea a greşit. E un coşmar. Îţi doreşti să nu fi plecat niciodată. Vrei să te arunci la loc în patul tău şi pe urmă să dai banii pe CD-uri. Dar după aia speri că în curând o să ţi se spună sau o să ţi se reamintească ce cauţi de fapt acolo. Pe un aeroport, presupun, ai înţelege dacă te-ar aştepta rudele sau cineva, mama, verii, un unchi sau o mătuşă, nepoatele – i-ai

vedea, poate, pe verişorii durdulii, care ţi-ar arăta că şi-au făcut temele, sau aşa ceva, şi atunci ai şti de ce ai venit. Dar mie nu mi s-a întâmplat niciodată aşa ceva, ştii bine, şi când am aterizat în Estonia, sau în oricare dintre locurile alea, nu era nimic, bineînţeles, nu mă aştepta nimeni, nu ne aştepta nimeni acolo şi nimeni n-avea nevoie de noi acolo. Nimic nu ne lega de nimeni de-acolo şi trebuia să creăm noi o legătură, presupun, pentru că altfel nu eram decât noi, fără nicio cale de ieşire şi nicio plasă, şi dacă nu eram decât noi, nişte fantome, nesemnificativi şi nelegaţi de nimeni, nu nişte oameni, ci doar nişte ochi care văd, atunci ceva nu era în regulă. Am simţit că ceva nu e în regulă. Nu vreau să fim doar nişte ochi, nu-i aşa, Jack?"

„..."

„Dar treizeci şi două de mii de dolari? Ce porcărie mai e şi asta? Ce însemnătate ar putea să aibă? Jack, am avut momente în viaţă când mi-am dorit să nu fiu nimic altceva decât nişte ochi care văd, dar acum nu vreau să fiu doar ochi. Vreau cuţitul ăla la beregată, Jack, sau să am grijă de poşetele marocanelor ca toţi ceilalţi să poată să danseze. Iar cele treizeci şi două de mii de dolari – ştiu că tu ţi-ai spune că am fost un fraier nenorocit, ştiu că te-ai uita fix la mine un minut întreg curăţându-ţi dinţii cu limba într-un fel care îmi spune verde în faţă cât de prost am fost, dar eu chiar cred că mi-a ieşit, că a început să-mi iasă. Din când în când îmi iese."

„..."

„Jack, în vârful muntelui nu se auzea nimic şi nu era niciun fel de ordine. Nu era nici măcar o dungă pe mijlocul drumului. Nu erau case, nici măcar animale. Dar pe străzile de la poale, în timp ce urmăream şi eram urmăriţi, în timp ce fugăream şi eram fugăriţi, era atâta ordine! O ordine genială! Nu era niciun pic de îndoială – totul era regizat, totul era acţiune. Un motiv! Un scop! O iubire născută din faptul că le păsa că suntem acolo. Chiar dacă intenţia lor era să ne jefuiască sau să ne schilodească sau să ne ucidă, le păsa suficient cât să ne ofere

urmărirea! Exista un motiv pentru care măcelarii îşi împingeau cărucioarele pline de sânge pe sub geamurile caselor din care băieţeii auzeau cuţitele ascuţite încă, deşi de-abia tranşaseră atâţia vitei, şi îşi cunoşteau viitorul. Exista un motiv! Şi eu voiam să fiu băiatul ăla din camera aia. Voiam să fiu în camera aia, în siguranţă, între patru pereţi, să mă gândesc la o fată în straie musulmane care mergea împreună cu mama ei pe străzile din Marrakesh şi le zâmbea unor străini dintr-o maşină. Le zâmbea unor străini dintr-o maşină din spatele vălurilor, Dumnezeule, poţi să-ţi închipui? Asta era, Jack, mama mă-sii! Vrau să fiu în camera aia, Jack, să mă gândesc cum într-o bună zi o să cunosc o Charlotte... La dracu', Jack, când eram mici te-ai gândit vreo clipă că o să cunoaştem o Charlotte, o Charlotte cu păr acolo şi cu carne abundentă peste tot, Charlotte care putea să ne omoare cu un singur hohot de ras grav şi plin de înţelesuri? În camera aia de deasupra străzilor pline de cuţite ar exista viaţă pentru că acolo n-ai fi niciodată departe de lama unui cuţit sau de respiraţia caldă a mamei tale, de respiraţia ei pe spatele tău, pe jumătate adormită lângă tine, în timp ce ai privi tabloul cu barca urcată pe capre şi ai visa să ai o casă pe Saturn... Vezi? Era ordine acolo, pe străduţele alea înguste! Era ceva de făcut! Erau oameni pe care să-i atingi şi cu care să te baţi! La dracu', până şi o bătaie e mai bună decât liniştea de aici, de sus – nu vreau decât să mai gonesc pe străduţa aia îngustă, să mă simt strivit, fugărit şi fugărind la rândul meu – fiecare cotitură era singura opţiune pe care o aveam şi ce senzaţie minunată! Dar când am început să urcăm pe munte n-a mai fost nimic aşa – nici măcar nu vedeam unde suntem, cât de sus, de cât de sus am putea să cădem.

Aşa că am coborât la loc. Şi imediat am regăsit căldura labirintului ăluia şi am început să căutăm ceva, orice – un poliţist care să ne tragă pe dreapta, să ne întrebe de Chicago, oameni care să-şi arate afecţiunea faţă de Mână pentru că i-a învăţat să danseze „căruciorul de cumpărături"... La dracu', Jack, nu ştiu ce-a fost asta, tot dansul ăsta – ce avem voie să

facem în timp ce căutăm lucruri pe care suntem obligaţi să le facem. Ce avem voie să facem în timp ce căutăm lucruri pe care suntem obligaţi să le facem?”

„...”

„Jack, îmi pare rău. Dar nu mai urcăm acolo, pe muntele ăla, sau poate chiar pe niciun munte, niciodată.”

— Ajută-mă.

Mână şi-a împletit degetele şi a făcut o scăriţă şi mi-am pus piciorul pe ea şi m-a ridicat. M-am prins de crengile de jos ale unui brad solid şi m-am săltat. Am ajuns în picioare pe cracă, care era groasă cât piciorul meu şi perpendiculară pe trunchi. Eram cam la trei metri înălţime.

— Sari de-acolo şi gata, a spus Mână, uitându-se în sus la mine. Te prind eu. O să fie super.

— Vorbesc serios. Urc mai sus.

— Nu urca.

— Ştii foarte bine că întotdeauna ţi-ai dorit să faci asta.

— Şi ce? Eu sunt eu, tu eşti tu. Tu eşti o epavă.

Am urcat repede pe următoarele crăci. Erau la distanţă rezonabilă una de alta şi într-un minut eram la aproape şase metri deasupra pământului. Era mai multă lumină aici, fiindcă era mai aproape de lună, dar pentru mine vizibilitatea era tot scăzută. Nu eram foarte sigur spre ce o să sar. Am avut încă o viziune în care Mână sărea în acelaşi timp cu mine, spre copacul meu. I-am împărtăşit ideea.

— Nu.

— Ba da, am spus eu.

În câteva minute Mână era la nivelul meu, cam la patru metri mai încolo. Îi distingeam silueta, dar nu şi trăsăturile feţei. Ne alegeam fiecare crengile din copacul de vizavi – eu din al lui, el din al meu – spre care să ne lansăm şi de care să ne prindem. Ideea era să sărim, cum face un gimnast la paralele inegale, să ne agăţăm de o creangă, aflată mai jos de nivelul

nostru actual, şi odată ancoraţi bine, să cădem intenţionat şi cu grijă ultimii vreo patru metri.

— Ţi-ai găsit o cracă? am întrebat.

— Aşa cred. Aia care e chiar sub tine.

Speram să fie o cracă solidă.

— Stai puţin, am spus, încercând să examinez creanga de sub mine. Avea cam treizeci şi cinci de centimetri circumferinţă. Părea solidă. Arată bine, am spus. A mea e în regulă?

A făcut şi el acelaşi lucru.

— Parc solidă, a spus.

— Bine, am zis. Mor de frig. Eşti gata?

— Nu. Stai un pic, m-a domolit el şi şi-a suflat în pumni.

Gata.

— Bun.

— Rahat, a făcut.

— Ştiu.

— O să doară dacă nu reuşim să ne prindem, a spus.

— Nu e nimic ascuţit dedesubt. Cel mult ne rupem nişte oase.

— Să nu aterizezi în cap, asta e cheia.

— Ştiu.

— Mă iei de aici dacă-mi rup ceva? a întrebat Mână.

— Fii serios.

— Pe bune.

— Evident.

— Bun. Gata. Rahat.

— Gata...

— Frate, e ca în povestea aia cu heliul, a spus Mână.

— Ce?

— Heliul. Nu ţi-am povestit?

— Nu. Hai să-i dăm drumul. Nu mai trage de timp.

— Nu ţi-am spus de Raymond şi de heliu şi toată povestea?

— Nu.

Mă scotea din minţi când făcea aşa.

— Eram în Senegal. Am început să-ţi povestesc la un moment dat. A doua zi.

— Nu poţi să-mi spui mai târziu? Ar trebui să sărim până nu ne îngheaţă mâinile şi nu mai putem să ne prindem.

— Păi asta e ideea.

— Ştiu.

— Nu. Vreau să spun... Bine, las-o baltă.

— Numărăm în jos de la zece, am spus, şi sărim.

— De când aveam opt ani ne dorim să facem asta. Ţii minte?

— Atunci voiam să sărim de pe acoperiş într-un copac, nu dintr-un copac în altul, am zis. Acum taci din gură. Zece.

„Mână, trebuie s-o faci.”

— Nouă.

„Asta e pentru mine, ticălos nenorocit.”

— Opt, am spus şi îmi ţiuia capul.

Oare puteam să sărim atât de departe? Nu ne gândiserăm încă serios că s-ar putea să cădem, că era o posibilitate.

— Şapte, am spus.

„Mână: ultima şansă.”

— Şase, a spus el.

Poate nu era chiar aşa de departe. Ne simţeam în siguranţă.

— Cinci, am spus.

„Mână, dacă sari o să ştiu că pot să plec.”

— Patru, a spus el.

Era o săritură simplă. Nu era o săritură simplă. Eram la şase metri înălţime şi urma să sărim peste patru metri în lateral. Dacă nu ne loveam sau nu ne prindeam de o creangă să ne oprim căderea, o să ne rupem un picior sau mai rău, asta era clar. *Să nu aterizezi în cap.* Ştiu, ştiu.

— Trei, am spus.

— Doi, a spus el.

— Unu, am spus. Sari.

— Acum?

— Hai, Mână!

A sărit spre mine şi eu spre el. Ne-am intersectat în aer. Aerul era negru şi nu i-am văzut decât ochii şi mâinile ca nişte gheare uriaşe şi albe şi pe urmă propria mea creangă mi s-a interpus în câmpul vizual, zbârnâind spre mine. Am lovit-o cu antebraţele şi m-am lăsat să cad până m-am prins cu mâinile – m-am prins! – şi atunci m-am oprit. Picioarele mi se legănau în faţă, apoi în spate şi greutatea îmi solicita umerii – dar, mama mă-sii, reuşisem! am chiuit. Mână a chiuit şi el. M-am întors şi l-am văzut pe Mână cu spatele spre mine, atârnat şi el de o cracă şi uitându-se la mine peste umăr.

— Maaamă! a spus.

— Ştiu.

După câteva secunde ne-am dat drumul amândoi deodată pe ultimii patru metri şi ne-am prăbuşit pe solul uscat şi zgomotos al pădurii.

— Oau, frate! a spus Mână.

— Ştiu.

— Mă simt în stare să mă prind de orice.

— Mda.

— De orice clădire, vreau să spun. Aş putea să sar între oricare două clădiri. Asta mi-am dorit să fac de când mă ştiu. Cum am ajuns la douăzeci şi şapte de ani fără să încercăm niciodată? Toată lumea vrea să facă aşa ceva.

Jos, pe pământ, nu mai era aşa de frig. Stăteam cu picioarele îndoite sub mine, unul lângă altul, de ziceai că-s rupte, dar n-aveau nimic, şi ne simţeam bine.

După ce ne-am întors în maşină ne-am încălzit şi ne-am cules rămurelele şi frunzele de pe tricouri şi din păr şi, în timpul ăsta, am rememorat săritura de zece, cincisprezece ori, cele mai bune momente, senzaţia de zbor de la un copac la altul, presiunea incredibilă asupra umerilor după ce ne-am prins de cracă, de parcă ne trăgea un rechin de picioare…

— Cât mai e până la Riga? am întrebat eu.

— Cam o oră.
— Şi zi ce era cu heliul.
— Eşti sigur că nu ţi-am mai spus?
— Da. Hai să mergem.
Mână a scos maşina în drum şi am ieşit din pădure.
— Chestia cu heliul chilian, povestea lui Raymond?
— Nu mi-ai spus, am zis. Care-i povestea?
— Credeam că ţi-am spus. În noaptea aia, după ce ai adormit, m-am dus la el în cameră să beau nişte whisky. Am băut câte un pahar şi el s-a lansat într-o poveste lungă despre înaintaşii lui. Am vorbit o groază. Eşti sigur că nu ţi-am spus nimic?
— Rahat.
— Ce?
— Uite.
Din faţă venea spre noi o maşină de poliţie cu girofarul în funcţiune. În scurtă vreme s-a oprit, şi şoferul, cu braţul scos pe geam, ne-a făcut semn să oprim. Am tras pe dreapta. Bărbatul de pe locul din dreapta coborâse din maşină şi a apărut la geamul nostru, în costum de fâş. A spus ceva în letonă. Eu am ridicat mâinile şi am făcut o figură caraghioasă şi nedumerită. A lătrat din nou prin fereastră şi, ghicind care e întrebarea, Mână mi-a întins actele maşinii închiriate şi eu le-am dat mai departe, împreună cu permisul. Poliţistul mi-a deschis portiera şi mi-a făcut semn să-l urmez. Mână a ieşit şi el din maşină şi acum stăteam toţi în picioare. Poliţistul, roşu la faţă, cu păr blond tuns milităreşte, i-a făcut semn lui Mână să între la loc în maşină. A intrat. Eu l-am urmat pe poliţist până la maşina lui, în care se găsea alt poliţist mai masiv, tot în costum de fâş.
— Prea repede, a spus primul.
I-am spus că-mi pare rău. Mergeam, a spus el, cu 123 într-o zonă în care limita era de 90 de kilometri la oră. Mi-a venit să zâmbesc.
— Ah, am spus.

Cu câteva minute mai devreme mersesem cu peste 135.

— Prea repede! a urlat el. Dintr-odată era şi mai furios.

Nu prea ne prinseserăm încă de relaţia dintre kilometri şi mile pe oră. Acum bănuiam că într-adevăr mersesem prea repede.

Poliţistul era de-a dreptul furios.

— Tu plăteşti amendă, a spus el.

— Bine.

N-a spus cât.

— Cât? am întrebat.

A scos un calculator, exact ca marocanul din bazar, cu două zile înainte, şi a tastat 4-0-0.

— Acceptaţi bani estonieni? am întrebat.

A oftat exagerat. Nu accepta bani estonieni. I-a spus ceva partenerului lui. Au părut buimăciţi, apoi enervaţi. S-au contrazis între ei.

— Asta-i tot ce am, am spus. I-am arătat portofelul, plin de bani estonieni, printre care se amestecaseră nişte mărci şi lire sterline. Poliţistul s-a întors la calculator şi a mai tastat ceva. El şi complicele lui şi-au spus ceva repede. *(Să cerem mai mult?* Cât? *Ai văzut ce teanc de bani are?* Să punem mâna pe ei!)

Mi-a arătat calculatorul. 2-0-0. I-am dat 200 de krooni şi mi-a făcut semn să plec.

Când m-am întors în maşină, Mână se juca cu combina.

— Am o întrebare! a spus el.

— Zi.

— A fost vreo ţară în care nu ne-a oprit poliţia?

— Nu.

— Niciuna.

— Stai puţin. Estonia.

— Am fost traşi pe dreapta de patru ori în cinci zile.

Adevărat.

Există o zonă în care marea e adâncă, dar nu prea adâncă, şi e neagră. Bleumarin ca afinele, cu miezul mov, dar un bleumarin care lasă lumina să treacă printr-un milion de pori nevăzuţi. Nuanţa e uniformă, dar stridentă, ca un neon văzut printr-un gel turcoaz. Dar bleumarinul e invadat de norişori violeţi ca cerneala, care vin de jos şi fac vălurele şi împart marea într-o zonă luminoasă deasupra şi una întunecată care tot creste dedesubt.

Imaginea asta, întoarsă cu capul în jos, era exact cerul de deasupra Rigăi.

Ce ne aşteptam să găsim în Riga? Ceva mai tern, mai puţin spectaculos. Dar, Dumnezeule, Riga asta, când îi traversam periferiile şi intram drept în miezul ei, era strălucitoare şi vie. Plină de magazine luminate încă la ora şapte seara, de hoteluri, cazinouri, restaurante, oameni care mergeau spre casă îmbrăcaţi în haine ample şi căciuli înalte de blană, troleibuze mari, sau cum s-or chema chestiile alea care merg pe şine şi sunt agăţate de nişte fire, pline de navetişti care cântăresc în minte greşeli uşoare ce atrag după ele pedepse şi se întreabă unde e Dumnezeu şi darurile lui multaşteptate.

Ne-am oprit la un magazin de îmbrăcăminte care semăna cu Gap şi deservit de acelaşi gen de tinere indiferente. Era închis. Am bătut în geam, privindu-le pe fete cum împăturesc hainele şi cară umeraşele dinspre cabinele de probă. Am bătut iar.

— Scuze, am spus când una dintre fete, cu o figură ca de băieţel britanic, a crăpat puţin uşa. Avem mare nevoie de pantaloni. Ne laşi să intrăm o clipă şi să luăm ceva? O să ne mişcăm repede.

Am bănuit că vorbeau engleză şi am avut dreptate. A zâmbit şi ne-a lăsat să intrăm, după care a încuiat uşa în urma noastră. M-am dus la raftul cu pantaloni, am găsit ceva kaki măsura mea şi i-am adus la tejghea. Aici era altă fată, micuţă şi cu părul negru. Toate aveau pielea palidă, roz-bombon.

Mână le-a invitat la cină. Au refuzat. Ne-au spus să venim înapoi a doua zi şi atunci or să meargă cu noi la masă.

— Plecăm mâine, am spus eu.

— Dar aţi spus că tocmai aţi ajuns, a zis cea micuţă.

— Aşa e, i-am răspuns eu. Acum zece minute.

Chiar îmi doream să accepte. Voiam să stau de vorbă, pentru prima dată în călătoria asta, cu nişte fete care nu sunt de vânzare.

— Facem noi cinste, am spus.

— Ar trebui să veniţi mâine, a zis cea mai înaltă. De ce să nu vă întoarceţi mâine? Mergem mâine la masă. În seara asta suntem ocupate.

Le-am spus că o să ne întoarcem, deşi ştiam bine că nu e aşa, şi am plecat şi ne-am cazat la un hotel – o clădire străveche de culoarea nisipului ud, lângă un McDonald’s care ocupa un cvartal întreg. Ne-am lăsat bagajele şi ne-am uitat câteva minute la ştirile britanice. Dădeau noutăţi de la cursa Paris-Dakar…

— Incredibil.

— Nu-mi vine să cred.

… deşi aveam senzaţia că trecuseră săptămâni de când văzuserăm ultima dată ştiri de la cursă, dar bineînţeles că nu trecuse decât o zi, iar cu încă două zile în urmă maşinile în persoană se repezeau direct spre noi, în Dakar.

Dar acum cursa se germinase; cineva câştigase, altcineva murise. Murise un pilot celebru, şi asta era o ştire importantă, cu toate că moartea câtorva pietoni, care se produsese cu aceeaşi ocazie, nu era.

Am făcut duş şi ne-am îmbrăcat şi l-am rugat pe recepţioner să ne recomande câteva restaurante. Era mai frig decât înainte. Era iraţional de frig. Oamenii se grăbeau de la o uşă la alta, toate luminate în culoarea chihlimbarului, traversau străzile înguste, pavate cu piatră şi flancate de vitrine de magazine europene bogat împodobite, încastrate în ziduri de

cărămidă veche, care ofereau mâncare, CD-uri, suveniruri, lenjerie.

Ne-am rătăcit. Ne era foame. Mână a întrebat o tânără cu mâinile îndesate în haină, dacă vorbeşte engleză. Fără să încetinească pasul a minţit:

— Nu.

Am început să alergăm, uitându-ne după restaurantul care ne fusese recomandat. L-am găsit cu ajutorul unui cuplu de vârstă mijlocie care părea de-al locului, dar vorbea cu accent australian, şi când am intrat toată lumea s-a uitat la noi. Localul avea un aspect medieval şi era foarte conştient de asta, cu mese de stejar şi bănci lungi la care se îngrămădiseră grupuri de prieteni zgomotoşi. Am mâncat şi toată lumea se holba la noi. Am plecat şi toată lumea se uita la noi. Să fie din cauza feţei mele? Mereu era din cauza feţei mele. Nimănui nu-i plăcea să vadă o faţă în halul ăla. Noi voiam să fim prieteni cu toţi, voiam să cântăm împreună cântece de suflet, dar în loc de asta ei râdeau între ei şi se holbau la noi. Am ieşit cu gând să bem ceva. Pietrele cubice ne absorbeau paşii.

— Fii atent. Mână se oprise şi arăta spre o firmă mică, gravată, de deasupra noastră. Muzeul Evreiesc.

— Şi ce-i cu asta?

— Nu credeam că a mai rămas vreun evreu aici. Nemţii au omorât toţi evreii din ţările baltice. Sau cel puţin aşa credeam.

Am rămas pe loc o clipă. Mi-am suflat în pumni să mă încălzesc.

— Ăsta trebuie să fie cel mai sumbru loc din toată Riga, a spus Mână.

— Mda.

Mână s-a cutremurat.

— Eu n-aş putea să intru în locul ăla. Îţi imaginezi cum trebuie să fie să te întorci aici? Să fii evreu şi să te întorci aici? La dracu'! Nici gând.

Am mers mai departe şi, când n-am mai suportat frigul, am intrat într-un mic bar şi am coborât o scară în spirală şi am nimerit într-un labirint Lasertag[1].

— Ăsta e Lasertag? a întrebat Mână.

Adolescentul de la tejghea s-a ridicat în picioare…

— Ieste!

… şi ne-a condus în încăperea zugrăvită în culori fluorescente în stilul anilor ’80, ca o discotecă retro făcută anume pentru petreceri de burlace. Locul ăsta era jumătate bar, jumătate magazin Lasertag, ceea ce nouă ni s-a părut o idee foarte bună. Am urcat şi am comandat două beri. Ne-am uitat la oamenii care mergeau prin frig bombănind, strâmbându-se, făcând planuri.

— E mai frig ca în Chicago, am spus eu.

— Latitudinea trebuie să fie aceeaşi. Aerul e exact la fel.

— Aici toată lumea merge repede.

— Toţi poartă negru.

— Şi blănuri.

— Corect! a spus Mână. Câtă blană!

— Aproape toate femeile poartă blană.

— Mai ales alea peste patruzeci de ani.

— Dar de ce atâta negru?

— Îşi exprimă întunericul interior. Posomoreala. Acum cu voce de sociolog E o opinie larg răspândită că letonii se acoperă cu mari haine de blană pentru că vor să *dispară.* Le e ruşine cu corpurile lor. Şi căciulile. Ai observat că au căciuli mari, unele tot de blană. Pe astea le poartă pentru că le e ruşine cu capetele lor…

Două femei care stăteau la bar, aproape de noi, ne-au salutat cu un gest din cap. Am spus bună. De fapt, numai una a vorbit cu noi. Avea în jur de cincizeci de ani, păr scurt şi negru, un maxilar masculin şi ochii depărtaţi; avea faţă de mamă. Şi-a împins paharul în direcţia noastră şi ne-a pus întrebări – de

---

[1] Joc individual sau de echipă, în care se adună puncte prin atingerea adversarilor cu dispozitive cu infraroşii.

unde suntem, ne distrăm, unde stăm. I-am spus. S-a ridicat, a venit la masa noastră şi s-a aşezat. O chema Katia.

Prietena ei, care purta o haină de blană albastră pufoasă, care o gâdila pe faţă ca un boa de pene, a rămas la bar, pe un scaun înalt, picior peste picior.

— Cât rămâneţi în Riga? ne-a întrebat.

— Plecăm mâine, am spus eu.

— Mâine! Voi venit aici pentru un pahar!

— Da, a spus Mână, cât se poate de serios. Am auzit că berea letonă e foarte bună.

— Unde locuiţi în America?

Mână a spus în Chicago.

— Chicago? E foarte periculos?

— Foarte! a răspuns el.

Comentariul ăsta a schimbat întru câtva tonul conversaţiei şi a determinat sosirea femeii îmblănite. Haina ei era verde. S-a lăsat să alunece de pe scaunul de bar şi a descins la masa noastră.

— Ea nu vorbeşte engleză, a spus Katia.

Cealaltă femeie a zâmbit, apoi a făcut semn cu degetul mare şi arătătorul ţinute la doi centimetri distanţă:

— Puţin.

Şi a zâmbit din nou. Ochii ei m-au studiat pe mine şi apoi, mult mai în detaliu, pe Mână. I-a mijit şi apoi i-a deschis larg, într-un mod pe care sunt nevoit să-l numesc felin. A făcut-o de mai multe ori. Probabil că vreun idiot i-a spus cândva că e sexi. O chema Oksana.

— Regret că nu vorbim letonă, a încercat Mână.

— Noi de asemenea nu vorbim letonă, a spus Katia.

— Şi atunci în ce limbă vorbeaţi adineauri?

— Rusă. Nu suntem letone. Suntem rusoaice.

— Ah. Deci şi voi sunteţi în vizită?

— Nu. Ne-am născut aici.

— Şi atunci cum sunteţi rusoaice?

Katia i-a spus ceva prietenei cu blana verde şi apoi au râs amândouă – râsete scurte şi meschine, râsete ca nişte lovituri de pumn.

— Letonia e pe jumătate rusă, a spus ea.

— Ah, am spus noi.

Trebuia să luăm de bună informaţia, cel puţin până puteam să verificăm în ghid.

— Dar ne tratează ca pe nişte a scos limba şi a făcut un gest de parcă ar fi alungat o pisică de pe masă…

— Vă tratează nu bine? De ce? – Din nou Mână. Îmi venea să-l bat.

— De ce? *Eu* de unde să ştiu de ce? Sunt corupţi.

— Cine?

— Guvernul. E condus de mafioţi. Oamenii de aici sunt de treabă. Dar guvernul nu ne vrea aici şi ne face greutăţi. Sunt infractori, mafioţi.

— Guvernul e format din mafioţi?

Mână era sincer interesat. Barmanul, de vârstă cu noi şi cu cioc, ne privea.

— Bineînţeles. Şi în Rusia există mafie, dar nu e organizată. Sunt împrăştiaţi şi a făcut un gest ca şi cum ar fi înjunghiat pe cineva şi i-ar fi luat gâtul… Aici mafia e organizată.

În momentul ăsta ştiam ce o să spună Mână – o ghiceam de la o poştă, un tren cu aburi lent, care se apropia pufăind şi fluierând – şi n-aveam cum să-l opresc.

— Deci i-am putea spune… crimă organizată?

— Exact, a spus ea încuviinţând încet din cap şi arătând cu degetul spre Mână, în timp ce sorbea din pahar.

Nu se prinsese de glumă. Mână ştia că n-o să se prindă. Era un mare porc.

Un bărbat masiv, bărbos şi urât, cu un nas coroiat ca un cioc de cocoş, care stătea la bar, se ridicase şi stătea acum în spatele femeii care vorbea cu mine şi cu Mână.

— De unde sunteţi? a întrebat.

Am spus Montreal şi i-am aruncat o privire acră franţuzesc-canadiană, ca şi cum şi el avea de gând să ne asuprească.

— Vă plac femeile astea?

A făcut un gest e mâna peste capetele lor ca o animatoare de la un concurs TV care prezintă un uscător de păr.

Am dat amândoi din cap că da. Ne plăcea de ele.

Bărbatul a pufnit dispreţuitor.

— La mulţi le plac femeile astea! Drăguţe doamne!

O femeie mărunţică s-a strecurat în spatele lui, l-a atins pe umăr şi au pornit împreună spre uşă.

— Distracţie plăcută, ne-a urat el peste umăr.

Katia şi Oksana s-au uitat spre el cu ură. Eu i-am aruncat o privire lui Mână şi n-am mai avut niciun dubiu. Dacă am fi fost mai isteţi ne-am fi dat seama mai devreme. De ce aproape toate femeile pe care le întâlnim au aceeaşi ocupaţie? *Pentru ca cine altcineva ar sta de vorbă cu tine?* Nu vreau să gândesc aşa. *Iar voi cu ce vă ocupaţi, nu daţi şi voi bani ca să primiţi dragoste?* Hai, să fim serioşi. *Nu e mare diferenţă, nu-i aşa?* Eu vreau să cred că e.

— E un prost, a spus Katia. Vezi cum suntem tratate?

Femeia a vorbit despre chirie şi despre penuria de locuri de muncă şi despre fiul în vârstă de şapte ani al Katiei. Am întrebat-o dacă are o poză cu el, dar n-avea. Mână le-a întrebat cu ce se ocupă. Katia a tăcut câteva secunde şi i-a aruncat o privire Oksanei. Erau şomere, a spus. Oksana a făcut iar figura cu ochii de pisică în direcţia lui Mână.

— Şi, a spus Katia, tot către Mână, vă place să dansaţi?

Mână a spus sigur că da. Katia a descris un club unde se dansa, numit Pepsi...

— Ca băutura?

— Nu ştiu.

— Avem noi o băutură care se cheamă...

— Ştiu.

… unde ne-a asigurat că o să fie plin, chiar şi într-o zi lucrătoare ca asta, la o oră atât de târzie. Mână a spus că poate ne vedem acolo mai târziu. Minciuna era evidentă pentru toţi.

— Nu o să veniţi, i-a spus femeia-pisică lui Mână, bosumflându-se.

— O să încercăm, a spus Mână, luându-i mâna mică în ale lui, care erau încă mâzgălite de markerul cu care scrisese mesajul din Scorpions în Senegal.

M-am ridicat ca să le arăt că plec acasă. S-a ridicat şi Mână.

— Deci o să veniţi să ne întâlnim. Trebuie, a spus Katia.

— Da, a spus el.

„Aproape că aş fi preferat să ne cereţi bani şi gata.”

— Când? La ce oră? a întrebat ea.

„Ne lucrezi pe două fronturi. Îi oferi sex lui Mână – i-o oferi pe prietena ta – şi, dacă asta nu funcţionează, trânteşti povestea cu copilul. Nici măcar nu ştim dacă ai într-adevăr un copil.”

„N-ai niciun drept să mă judeci.”

„Cred că pot să mă întreb. Să speculez.”

„Nici una, nici alta. N-ai rezista nicio zi de viaţă ca a mea.”

— De îndată ce ne schimbăm, mergem la dans, a spus Mână, trecându-şi mâna pe deasupra hainelor ca pe un scanner. Nu vreau să vin la discotecă îmbrăcat aşa.

— Bine, deci jumătate de oră?

— Da. Şi pe urmă ne întâlnim.

— Promiţi că o să vii?

— Da.

— Promiţi?

— Da. Promitem.

Am ieşit pe uşă şi Mână m-a urmat.

Strada era pustie.

— Nu te duci cu ele? am întrebat.

— Nu.

— Aia cu blana era destul de drăguţă.

— Nici nu ştiu ce să spun, a zis Mână. Mă simt ca dracu’ din cauza lor. Cu Olga era altceva, ea îşi căuta de lucru sau aşa ceva. Dar astea două... De ce să nu le dăm bani?

— Le-am dat ceva, nu?

— Nu. Am plătit băuturile.

— Ah.

— Ai auzit ce a spus Katia despre copilul ei, nu? Ar trebui să-i dăm banii. Să-i dăm ei pe toţi. Au nevoie de ei, nu? Estonienii le suflă în ceafă. Au nevoie de bani.

— Cine? am spus. Dne le suflă în ceafă?

— Da. Letonii. Scuze.

— Nu vreau să le dau lor banii.

— De ce? Pentru că nu-ţi place de ele.

— Exact.

— Dar ce înseamnă asta? N-are nicio logică. Ce vrei să răsplăteşti? Bunele maniere? Aici e vorba de control.

— De fiecare dată când nu-ţi mai deosebeşti capul de cur spui că e vorba de control. *E vorba de control* s-a transformat într-un clişeu al psihologilor amatori ca tine.

Ne îndreptam spre hotel, sau cel puţin aşa credeam, dar pierdeam repede orice simţ al direcţiei.

— Dacă vrei, poţi să le dai ce am în pantof.

— Cât?

— Vreo două sute de dolari.

— Bine.

Ne-am întors şi am pornit în direcţia în care o luaseră ele. Am luat-o iar la fugă. Eu alergam cu genunchii la piept, doar-doar reuşeam să mă încălzesc.

— N-ai terminat povestea cu heliul, am spus, articulând cuvintele printre gâfâieli. Înainte să ne oprească poliţia.

— Aa.

S-a oprit brusc. Îi plăcea genul ăsta de spectacol.

— Trebuie să-ţi spun asta!

— Cred că iar ne-am rătăcit.

— Ştiu.

L-am întrebat pe un bărbat în vârstă, cu pleoape grele şi figură colţuroasă. Ne-a dat o idee despre cât de aiurea o luaserăm. I-am mulţumit şi mi-a trecut prin cap să-i dăm bani pentru că ne ajutase, dar paltonul din păr de cămilă trăda faptul că era o persoană înstărită. Noi în continuare nu aveam niciun fel de geacă.

— Zi mai departe, am spus, în timp ce treceam iar pe lângă localul cu Lasertag.

— Bine, a spus Mână. Trebuie s-o iau mai din urmă. Aşa, cred că înaintaşii lui Raymond erau mai mult sau mai puţin chilieni nativi, de la Pacific – partea de sud-vest a ţării. Arhipelagul nu-ştiu-cum. Chronos. Cam aşa ceva. Arhipelagul Chronos. Şi chilienii ăştia aveau teoria, sau poate credinţă e un cuvânt mai potrivit, că toţi oamenii îşi poartă înaintaşii cu ei. În sânge, cum ar veni, în minte.

— Asta nu e chiar aşa de...

Eram pe o stradă lăturalnică pavată cu pietre. Riga era atât de ordonată, fiecare detaliu reflecta cele mai delicate maniere europene şi cu toate astea era – la dracu' – frig de înţepeneai.

— Ştiu, a spus Mână, dar cred că modul în care puneau problema o făcea deosebită. Ideea lor era că nu numai că ne curge prin vene acelaşi sânge cu al celor cu care suntem înrudiţi, dar le şi purtăm cu noi toate amintirile. *Sufletele* tuturor. Le purtăm cu noi visele, şi suferinţele, şi furia, şi tot. Raymond vorbea foarte mult despre chestiile nasoale pe care le purtăm cu noi. Cum ar fi atunci când rudele tale au murit urât.

— Doamne! Sună înfricoşător.

Ne-am oprit la un magazin care vindea brânză şi aparatură electronică. Se părea că eram singurii oameni din Riga care mergeau pe jos. Când vedeam pe câte cineva, era întotdeauna o persoană singură care mergea în pas vioi, înfofolită în blănuri.

— Nu, suna mai bine Suni o spunea. Are legătură cu densitatea. Se pare că-şi doreau această densitate de suflete.

Densitatea e dezirabilă. Se pare că ei văd sufletul altfel decât noi, care-l considerăm o chestie imponderabilă, spirit, fum. Ei concep sufletul ca pe un munte. Ca pe un munte pe care fiecare îl purtăm cu noi, şi ne dorim ca muntele nostru să fie solid şi dens, pentru că asta înseamnă că familia noastră a trăit vieţi pline de experienţe semnificative. Dar cred că şmecheria e să găseşti o cale să te mişti.

— Cu muntele după tine.

— Mda. Aici m-a cam pierdut. Îmi place partea cu sângele şi cu vocile tuturor în capul tău.

Îmi îngheţaseră picioarele. Le simţeam ca pe nişte gheare.

— Ai uitat partea cu vocile, am spus.

— Scuze. Păi presupun că poţi să-i auzi pe toţi ăştia, morţii şi oamenii care au aceiaşi sânge cu tine – mai întâi părinţii şi pe urmă toţi ceilalţi, mătuşile şi unchii şi aşa mai departe – în acelaşi fel în care împărţi totul cu ei. În grade diferite, în funcţie de diverse chestii. Mii de voci, poate milioane. Un cor nesfârşit. Şi totul se întâmplă în sângele tău! Mi-a plăcut la nebunie ideea. Mă gândeam la cablurile din fibră optică, la felul în care pot să stocheze atâta informaţie…

— Ei na, scuteşte-mă.

— Hai s-o luăm pe-aici.

— Bun.

— Aşa, şi ideea e că ăştia sunt oamenii în faţa cărora dai socoteală. Îi porţi cu tine tot timpul, la propriu. Tu eşti tu, dar în acelaşi timp eşti *ei,* într-un fel mult mai tangibil decât orice idee iudeo-creştină. Şi nu e vorba de reincarnare – n-o să mai fi niciodată tu, în sensul că n-o să mai ai niciodată control asupra altui corp. Mori şi devii parte din cor, o voce între altele. Suna foarte frumos cum a spus-o Raymond. Şi aşa că atunci când vorbim, tu şi cu mine, la un anume nivel vorbim cu vocile a mii de oameni. Şi provocarea constă în parte în a ţine minte toate astea, sau cel puţin presupun că rolul ceremoniilor şi învăţăturilor lor e să ajungă în contact mai direct cu corul, să-i caute şi să-i recunoască, să vorbească cu ei.

— Ca un medium?

— Nu, mai degrabă să *asculte.* Să nu-i piardă din *vedere.* Care era cuvântul ăla pe care l-a folosit? Nu era un cuvânt englezesc, era în spaniolă, cred, şi nu găsea un echivalent în engleză sau în franceză. Însemna să vorbeşti cu visele a mii de oameni, cu judecata unui neam de sânge. Ceea ce, din câte am înţeles eu, înseamnă să ţii cont în tot ce faci de vocea acestui cor.

— Aha.

— Cred că aşa era.

— Dar… Stai un pic, ăla nu e hotelul? Turla aia de-acolo?

— Nu. Hotelul e cu faţa spre piaţă, ţi-aduci aminte?

— Aha.

— Deci…

— Nu ştiu ce să zic, pare foarte restrictiv. E ca şi cum tot neamul ţi-ar pune la îndoială fiecare acţiune.

Nu eram nici măcar prin preajma hotelului sau a discotecii Pepsi, dar se vedea restaurantul McDonald's, ceea ce însemna că nu suntem totuşi foarte departe.

— Hai să intrăm şi să-l întrebăm pe portar, a spus Mână.

Am trecut prin uşile turnante şi ne-am încălzit în holul înalt de marmură albă.

— Eraţi drogaţi? am întrebat.

— Ce legătură are asta?

— Zi mai departe.

Portarul nu era acolo. Eram la recepţie. Aveau hărţi micuţe cu centrul oraşului. Mână a luat una. Pe spate erau reclame la restaurante şi cluburi. A identificat discoteca Pepsi. O să ne întoarcem şi o să le găsim. Am stat în hol să ne încălzim.

— Nu eram drogaţi, a spus Mână.

— Bine. Zi mai departe. Toate vocile din creier.

— Poate că nu explic eu cum trebuie. Aşa cum o spunea Raymond… era perfect… părea atât de plin de semnificaţii faptul că erau în viaţă. Îşi purtau sângele şi vocile cu atâta graţie, înţelegi?

Nu înţelegeam.

— Nu.

— E vorba de iluzia asta cu care trăim, iluzia că vrem să *uităm* lucruri. Că avem nevoie să uităm ca să putem trăi, că totul e prea *mult,* că poverile noastre sunt atât de mari, încât simţim nevoia să ne autolobotomizăm, cel puţin parţial, chimic sau... mă rog. Nu?

— Sigur, am spus.

— Dar oamenii ăştia chiar vor să poarte cu ei totul şi pe toţi. Fac fiecare pas împreună cu mii de alţi oameni, rostesc fiecare cuvânt deodată cu mii de alţi oameni. Ei nu uită nimic, ştii – recunosc greutatea acestor munţi, toţi merg cu munţii ăştia după ei, sau cel puţin încearcă. Frate, oamenii ăştia sunt incredibili.

— Te cred. Deci asta e o religie bazată pe credinţa în Dumnezeu? Au un zeu-munte principal care-i îndrumă pe ceilalţi, pe minimunţi?

— Nu, nu. Nu s-ar potrivi. La ce să-ţi trebuiască un zeu central, care se îngrijeşte de toate, când fiecare poartă cu sine înţelepciunea a mii de oameni? Această acumulare îi face pe toţi să aibă înţelepciunea zeilor, experienţa imortalităţii. Cel puţin potenţial.

— Se închină la ei înşişi.

— Nu. Nu se închină deloc. Sunt doar nişte oameni care duc cu ei nişte munţi, care-şi cunosc greutatea propriilor suflete.

— Aici intervine partea cu heliul?

— Hai să le găsim pe doamne.

Ne-am făcut curaj şi am trecut de uşi şi frigul ne-a lovit din toate părţile.

— Şi se pare, a continuat Mână, că pe vremuri, acum o mie de ani sau cam aşa, oamenii ăştia se închinau la păsări.

— Hai, fii serios.

— Erau absolut fascinaţi de zbor, mai mult decât majoritatea triburilor străvechi, şi bineînţeles că-şi doreau şi ei să zboare…

— Dar e o problemă: ei sunt munţi.

— Corect, corect. Erau munţi, şi încă foarte grei. Ştiau asta. Aşa că după o vreme asta a devenit principala problemă a civilizaţiei lor. Cum să zboare? Cum să zboare cu toată greutatea asta? Săreau de pe stânci mai mici încercând să zboare, dar cădeau. Sute au murit în felul ăsta şi au presupus că asta se întâmplă din cauză că au sufletele prea grele.

— Iisuse!

— Mda, săreau şi cădeau. Era groaznic. Pierdeau cam o treime din fiecare generaţie. Atât de mulţi mureau. Aşa că au început să studieze ce mănâncă şi ce fac păsările şi au făcut şi ei tot ce-au putut să imite păsările.

— Şi-au făcut aripi din pene.

— Nu. Nu aveau voie să le facă rău păsărilor, credinţa lor nu le permitea, aşa că n-aveau de unde să ia destule pene. Principala chestie de care şi-au dat seama, cred, a fost conceptul de…

S-a oprit.

— N-am mai trecut o dată pe lângă magazinul ăsta de brânzeturi?

— Nu-mi mai amintesc.

S-a uitat pe hartă. A ales un traseu.

— Aşa, şi ce-au zis în legătură cu păsările? le-au studiat timp de vreo sută de ani şi până la urmă au descoperit ceva. Ceva despre aer. Despre absorbţia aerului.

— Mă mir că ai ţinut minte atâtea lucruri.

— O, îmi amintesc tot. Dar nu-mi vine să cred că nu mai ţin minte cum se chemau. Era un nume indian şi o poreclă englezească… Oh!

— Ce?

— Îmi amintesc chestia cu aerul. Deci au urmărit păsările şi le-a studiat şi au ajuns la concluzia că păsările mănâncă aer

ca să se susţină în zbor. Le-au văzut pe păsări zburând cu ciocurile deschise, cam ca balenele când mănâncă plancton, îmi închipui, şi pentru că satul lor era foarte sus pe o culme, păsările pe care le vedeau, şoimi şi ulii, presupun, planau, folosindu-se de curenţii ascendenţi. Aşa că pentru oamenii ăştia aripile nu păreau esenţiale.

— Aripile nu erau esenţiale.

— Pentru ei totul se reducea la aspirarea aerului. Aşa şi-au închipuit, înţelegi tu, dacă stai să te gândeşti, ştiinţa lor era destul de naivă, dar era ambiţioasă într-un fel. Chiar încercau să înţeleagă. Aşa că au emis teoria că păsările luau din aer ceva ce ci nu luau, sau procesau chestia respectivă în alt fel, sau ceva de genul ăsta. Vedeau păsările ca pe nişte recipiente pentru gaze, ca nişte baloane, pentru care aripile nu erau decât nişte instrumente de ghidaj. Aşa că şi-au închipuit că pot să fie şi ei nişte recipiente pentru gaze. Mai uşori decât aerul. Prin urmare au început să sară.

— Nişte demenţi.

— Păi văd păsările cafe planează deasupra văii lor, coboară şi se ridică iar şi încep să se gândească dacă nu cumva are ceva de-a face cu unghiul de aspirare. De fapt nu fac decât să experimenteze, şi deja de ceva vreme mor sărind de pe stânci, aşa că acum încep să sară de la înălţimi mai mici şi încearcă să se umple de aerul ăsta special. Sar într-o veselie. Sar şi aleargă şi toată chestia asta ajunge să facă parte din rutina lor zilnică, săritul şi ţopăitul de colo-colo.

— Ce încearcă? Să-şi crească volumul de heliu din corp?

— Cam aşa ceva. Construiesc o mitologie în jurul întregii poveşti şi pretind că într-o bună zi tribul lor va zbura. Îşi imaginează că dacă sar destul de mult şi aspiră cum trebuie aerul ăsta special, poate că după trei generaţii munţii lor or să conţină destul heliu cât să reuşească să zboare.

— Iisuse!

— Mda, dar evident că treaba asta nu prea funcţionează şi încep să-şi dea seama în sinea lor, cum au păţit şi creştinii cu a

doua venire a lui Iisus, că poate n-o să se întâmple niciodată. Dar asta nu înseamnă că lecţiile nu sunt valoroase. Unicul lor scop are nişte efecte secundare foarte simpatice. În cazul ăsta, e vorba presupun de faptul că a început să le placă să sară de colo-colo. Începuse deja să facă parte din cultura lor. De câte ori vedeau un deal se apucau să sară din vârful lui până la poale. Dacă dădeau peste o vale, începeau să alerge ca nebunii dintr-o parte în cealaltă. Şi făceau sex ca nebunii, dar înţeleg că asta a fost ideea vreunui preot mai isteţ. Una peste alta, cred că spaniolilor li s-a părut destul de caraghios că oamenii ăştia alergau şi ţopăiau cu gura larg deschisă, de parcă erau mereu surprinşi sau plini de uimire, aşa că i-au considerat mereu puţin ţăcăniţi.

— Aşa că pur şi simplu...

— Săritorii!

— Ce?

— Aşa le-au zis. Spaniolii au dat peste oamenii ăştia care săreau tot timpul de colo-colo, se urcau pe dealuri şi pe culmi şi săreau de-acolo, aşa că i-au numit Săritorii.

— Săritorii.

— Îhî, Săritorii. Chiar le plăcea să sară. A devenit un rit de trecere, un mare salt de pe margine, şi au combinat obiceiul ăsta cu tradiţia cu munţii. N-au renunţat la ideea cu heliul, sau poate era hidrogen, dar în loc de „combustibil” pentru zbor au luat-o ca pe o modalitate de a-şi uşura povara, de a-şi aera munţii. Aşa că săritul şi alergatul şi înotatul şi toate chestiile astea, uneori alergatul aiurea la nesfârşit, au ca scop uşurarea greutăţii munţilor pe care-i cară după ei. Au ajuns să nu mai poată funcţiona fără asta. Au adăugat la nevoia de alimentare cu hrană pe cea de alimentare cu heliu.

— Şi oamenii ăştia mai există încă acolo?

— În Chile? Nu. Au fost alungaţi de spanioli, cred. Au fost împrăştiaţi în patru zări. Dar erau relativ nomazi din capul locului, aşa că n-a fost mare chestie. Probabil că cei mai mulţi s-au integrat până la urmă, totuşi. Raymond crede că se trage

din ei, dar nu există aproape nicio modalitate să demonstrezi aşa ceva.

— Aa.

— Dar fii atent aici. Asta e partea cea mai tare. Sau unul din cele mai bune lucruri. La un moment dat conchistadorii asediază satul principal, cocoţat pe o creastă înaltă şi zimţată. Un fel de Masada, în esenţă. Sunt cam trei mii de Săritori şi poate vreo cinci mii de spanioli, dar spaniolii au artilerie, şi atunci Săritorii ştiu că e o cauză pierdută.

— Aşa că s-au omorât.

— Nu! Nu, nu. Nu fac aşa ceva. Niciodată.

— Oh.

— Niciodată!

— Şi atunci?

— Au fugit!

— Au fugit.

— Indivizii ăştia se cred cei mai rapizi oameni de pe pământ! Sunt convinşi că pet să depăşească pe oricine, chiar şi desculţi. Aşa că au de gând să aştepte o vreme, să vadă dacă nu pleacă spaniolii, după care îşi pun coada pe spinare. Au de gând să zboare, practic. Să-şi ia munţii şi să plece.

— Aşa că au plecat pur şi simplu?

— Nu exista nimic acolo pentru care să merite să lupte, din punctul lor de vedere. Vreau să spun, stau acolo bine-mersi şi într-o bună zi apar unii care vor să-i omoare, sau în fine. Ei pur şi simplu sunt incapabili să proceseze aşa ceva.

— Aşa că au fugit.

— Altă chestie în care credeau şi care are rădăcini adânci în istoria şi filozofia lor e impermanenţa spaţiului. Nici măcar nu rămâneau prea mult în acelaşi loc. Nu erau nomazi constant, adică nu se mutau din două în două săptămâni, ca indienii vânători de bivoli, dar aveau o curiozitate în ceea ce priveşte spaţiul, ştiau că există şi alte locuri unde se pot duce şi că, dacă tipii ăştia vor să le ia pământurile, nu sunt încântaţi, dar nici nu se simt proprietari peste ele, aşa că…

— Au plecat.
— Au plecat mai departe. Au continuat să se mişte. Erau multe de văzut.
— Iar conchistadorii au rămas cu pământul, sau banii, sau ce o fi fost.
— Mda. Dar Săritorii au lăsat un mesaj pe stânca de deasupra satului lor, l-au săpat în piatră pentru conchistadori. Mesajul ăsta s-a transformat practic într-un moto al Săritorilor, cu toate că mie nu mi se pare foarte logic. Vreau să zic, e şi nu e. Raymond a recunoscut că mesajul a fost tradus din limba originară a Săritorilor în spaniolă şi pe urmă înapoi, aşa că cine ştie cât e de exact. A mai fost un savant american care a pieptănat traducerea, pare-mi-se, un tip de la Universitatea din Chicago, aşa că măcar sună cum te aştepţi să sune un mesaj săpat în piatră deasupra unui sat sub asediu ca să-l vadă invadatorii după ce locuitorii au fugit.
— Spune dracului odată care e mesajul.
Mână a tras aer în piept şi şi-a deschis palmele, acceptând darul ploii.
— SĂ TE ŢII ALERGĂTURĂ! a răcnit în liniştea oraşului rece şi epuizat.

După zece minute l-am găsit: clubul Pepsi era la nicio sută de metri în faţa noastră.
— Bun, a spus Mână. Am amorţit tot.
Nu era nimeni la intrare şi am coborât o scară largă spre un club cu tavanul jos, lumini roşii şi scaune de bar din aramă mată. Arăta ca un subsol pe care cineva l-a reamenajat ca să aibă unde să se distreze cu prietenii. În primul separeu, Oksana şi Katia. Katia, care stătea cu faţa spre intrare, s-a luminat când am terminat de coborât scările şi ne-am îndreptat spre ele.
— Sunt şocată! a spus pe când ne prelingeam în separeu, Mână lângă Oksana şi eu lângă Katia. Niciodată bărbaţii vine!

— N-am fi vrut, a spus Mână, cu o pauză dramatică pe care o iubea la nebunie, să ratăm întâlnirea asta pentru nimic în lume.

Apoi i-a sărutat mâna.

Am băut un fel de whisky din care beau şi ele şi Mână a dansat cu Oksana. Eu nu voiam să dansez cu Katia. Mă gândeam că ar fi ca atunci când dansezi cu unul din părinţi la o nuntă.

— Nu îţi place de mine, a spus ea cu ochii la fruntea mea.

— Ba da, am spus.

— Hai la mine acasă. Eşti obosit.

Nu voiam să mă duc la ea acasă. Dar nici nu voiam să-l aştept pe Mână. Mână o învăţa charleston pe Oksana.

— Ar trebui să-l aştept pe Mână, am spus.

— Mână o să fie bine.

— Bine.

Katia nu mă atrăgea deloc sexual şi era total lipsită de farmec. Era grosolană şi nu făcea niciun efort să fie agreabilă. Nu ştiam de ce plec cu ea. Voiam să-i văd casa, presupun, şi să văd ce şi-a închipuit să o să facem odată ajunşi acolo. I-am făcut semn lui Mână care acum dansa cu Oksana şi cu haina ei – nu şi-o scosese şi, la prima vedere, Mână părea că dansează cu haina – pe o melodie lentă de-a lui Cyndi Lauper, că plec. Mi-a aruncat o privire îngrijorată, care s-a înmuiat într-o ridicare din umeri.

Afară am găsit un taxi şi pe bancheta din spate am cunoscut parfumul tare al Katiei, un miros ascuţit şi lichid, un miros de caise, dar alcoolizat.

— Unde lucrezi? m-a întrebat.

— Lucrez pentru un antreprenor, am spus.

— Ce-i aia?

— Un constructor. Case, birouri. Construim chestii.

— Înţeleg. Eşti un dur.

— Corect, am spus eu. Un dur.

— Şi aşa te-ai lovit la faţă, a spus ea, întinzând mâna spre urechea mea şi îndepărtându-mi o şuviţă de păr din ochi. La construit.

— Da, am spus eu.

— Asta o să treacă, a spus ea şi a făcut un gest de parcă alunga tăieturile de pe faţa mea, la fel cum făcuse mai devreme cu ruşii şi infracţiunile lor.

Locuia la vreo zece minute de mers, într-o cutie de cărămidă, la etajul doi, unde se ajungea pe o scară cufundată în beznă, şi m-a ţinut de mână când am urcat-o şi când am păşit peste un animal, probabil un câine, dar cu un miros şi mai urât. Pe măsuţa de cafea era o aglomeraţie de farfurii şi pahare şi cărţi care păreau manuale de şcoală. Deasupra era o fotografie a unui bărbat în uniformă, făcută prin 1970, fixată pe un panou şi învelită în plastic. Pe canapea, o pătură imensă cu steagul britanic. Era cineva sub pătură. Fiul?

— Nepoata mea, a spus Katia. Am tras cu ochiul la marginile păturii şi am văzut un cap de fată. M-am întrebat unde era băiatul ei, dacă într-adevăr exista. Vino pe-aici, mi-a spus Katia.

M-a condus pe un coridor slab luminat, de culoarea nisipului ud şi am intrat în camera ei. Un pat mare, nefăcut.

Pe perete, deasupra patului, un peisaj din Hawaii, cascade care ţâşneau printr-un verde cum nu se poate mai optimist. Nu a aprins lumina.

— Stai jos, a spus.

M-am aşezat pe pat.

— Scoate-ţi hainele, a spus.

— E frig.

— Scoate, a spus, arătând spre bluza mea.

Mi-am scos bluza. Când mi-a ieşit iar capul la suprafaţă Katia dispăruse. Am auzit apa curgând undeva pe hol şi mi s-a făcut şi mai frig şi m-am gândit să-mi pun bluza la loc pe mine. În schimb mi-am scos pantalonii şi boxerii. M-am aşezat pe pat

gol, întrebându-mă dacă nu cumva testiculele mele stau pe ceva neigienic.

Katia a intrat pe uşă şi s-a postat în picioare în faţa mea.

— Ce vrei să facem? a întrebat.

— Poftim?

Vorbeam spre abdomenul ei.

— Ce să-ţi fac acum?

Habar n-aveam. Cu jumătate de oră în urmă îmi trecuse prin minte că poate, la un moment dat, între discotecă şi apartamentul ei, o să mă simt atras de ea, sau de ideea unei relaţii fizice cu o femeie mai bătrână şi obosită. Dar odată ajuns aici mă simţeam ca la o consultaţie la pediatru. Am ridicat din umeri.

— Întinde-te, a spus ea.

Mi-am dat drumul pe spate pe pat. Salteaua era subţire şi moale, din spumă poliuretanică. Aveam degetele de la picioare reci şi simţeam pe gât un curent subţire, dar puternic care venea dinspre fereastra din dreapta mea.

— Întoarce-te, a spus ea.

M-am întors. Era mai cald dacă stăteam pe burtă pe cearşafurile de flanel. Am închis ochii şi am simţit imediat că o să dorm acolo. Au trecut treizeci de secunde, timp în care am auzit foşnet uşor de haine în spatele meu. Zgomot înfundat de cizme căzute pe podea.

Am simţit cum patul se lasă spre margine şi i-am simţit căldura deasupra mea. Genunchiul ei s-a frecat de coapsa mea stângă, iar mâna dreaptă i s-a afundat în saltea lângă umărul meu. Pelvisul ei a aterizat primul pe şalele mele, apoi abdomenul pe spatele meu, iar la sfârşit toracele şi pieptul. Braţele ei s-au aşezat exact peste ale mele şi mi-a împletit degetele între ale ei.

— Ţi-e mai cald acum? a şoptit cu gura îngropată în ceafa mea.

— Da, am răspuns.

Mi-era aşa cald.

— Nu te mişca, a spus ea.

— Bine.

Şi am rămas aşa amândoi. Mă aşteptam să-i simt respiraţia coborându-mi pe spate, pieptul săltând, dar o simţeam numai prin pelvis, care îmi presa şalele de fiecare dată când respira. Abdomenul i se contracta cu fiecare respiraţie, pe care o auzeam lângă ureche şi care îmi imprima ritmul bătăilor inimii. Greutatea ei era ideală şi-mi era cald şi voiam să-i fie şi ei cald.

M-am trezit la patru şi jumătate dimineaţă, singur în pat. Am găsit-o pe Katia în living, aşezată pe jos şi uitându-se la televizor, cu spatele sprijinit de canapea şi afundat în semicercul pe care-l făcea sub pătură trupul nepoatei. Se uita la nişte bărbaţi din Michigan care făceau figuri complicate de schi nautic la viteză mare.

— Şi asta-i tot? a întrebat ea.

— Trebuie să plec, am spus.

— Unde?

Muream să-i spun. Cairo. Cairo!

— Înapoi la hotel. Mâine plecăm cu maşina la Talin.

— E frumos?

— Unde anume? La Talin?

Nu fusese niciodată acolo. Era ca şi cum cineva din Green Bay n-ar fi fost niciodată în Milwaukee.

A dat din cap că da.

— E minunat, am spus. N-am apucat să vedem mult.

— O să ne ajuţi? a întrebat şi a întins mâna.

Am privit-o un moment. N-a clipit.

— Bineînţeles, am spus şi am început să scotocesc prin buzunare. Am găsit un teanc de cecuri de călătorie. M-am întrebat dacă le-aş putea trece pe numele ei, dar am presupus că nu. În buzunarul de pe cracul pantalonilor erau cam cinci mii de krooni. I-am întins bancnotele şi am continuat să mă caut prin toate buzunarele. Oare cât făcea faptul că a stat întinsă peste mine? Nu se putea măsura. Puteai spune că nu

valora nimic – că ar fi trebuit să fie gratis – sau că valora milioane, şi ambele variante ar fi fost logice. Nimic nu era cuantificabil – sau mai degrabă toate fuseseră la un moment dat şi numerele se puteau rosti cu încredere, dar nu mai era aşa.

Am găsit o hârtie de cincizeci de dolari şi i-am dat-o. A lăsat deoparte banii estonieni ca să despăturească şi să examineze bancnota americană. Asta era tot ce aveam. Am păstrat cele câteva monede letone din buzunarul stâng, echivalentul a vreo doisprezece dolari.

A observat că eram uşor jenat de faptul că-i dădusem tot ce aveam la mine.

— O să mai primeşti, a spus.

— Ştiu, am spus.

— Oamenii ca tine primesc întotdeauna mai mult, a spus ea şi a arătat spre cei doi sportivi de pe ecran, care au sărit şi au zburat peste un grup de douăsprezece persoane care s-au lăsat în jos, într-o bărcuţă de culoarea sângelui proaspăt în soarele de amiază.

Am luat un taxi prin noaptea neagră până la parcul Esplanade, pe care l-am traversat în fugă şi m-am năpustit în hotel. În lift m-am provocat singur să-mi sprijin capul de perete. Şi am făcut-o. M-am provocat să merg prin lift cu capul lipit de perete şi am făcut-o şi pe-asta, încercând să menţin un unghi cât mai mare între corp şi perete. Peretele, podeaua şi cu mine – formam un triunghi isoscel.

Mână era treaz şi dădea telefoane să afle ce zboruri sunt spre Cairo. Ne mai rămăseseră patruzeci şi două de ore până când Mână trebuia să ajungă în St. Louis, iar eu la nunta din Cuernavaca, aşa că am făcut socoteala invers:

Trei ore de la New York la St. Louis
Două ore pierdute – s-au dus cinci
Unsprezece între New York şi Cairo
Opt ore pierdute din cauza fusului orar

S-au dus douăzeci şi patru

Opt ca să ajungem de la Riga la Cairo

Treizeci şi două de ore, cel puţin, numai pe drum.

Eu m-am dezumflat. Mână era încântat.

— Ne rămân zece ore întregi pentru Cairo! Perfect!

— Dar asta ar însemna să plecăm în clipa asta. E miezul nopţii, Mână. Mai pierdem opt ore ca să dormim aici în noaptea asta.

Mi-a aruncat o privire goală, de parcă aştepta să-mi retrag cuvintele.

— Oh, Doamne, a spus.

S-a trântit pe pat şi a blestemat Letonia. A cui fusese ideea cu Letonia? a vrut să ştie. Nu reuşeam să-mi amintesc a cui fusese ideea. O aleseserăm dintr-o carte mare şi gri. Cum am putut să dăm Cairo pe Riga? Se plimba nervos prin cameră. A dat drumul la căldură, apoi a închis-o. A încercat să deschidă fereastra, dar nu era fereastră din aia. S-a spălat pe dinţi şi a deschis o bere din minibar.

Am sunat oricum la aeroport. Am aflat că puteam ajunge la Cairo a doua zi, dar numai prin Praga. Zborul dura zece ore. Ajungeam în Egipt la două dimineaţa. Mână era iar plin de entuziasm.

— E perfect. Ne dăm jos din avion, luăm un taxi spre Gizeh, ne urcăm pe Keops la cinci, gata pentru răsărit. Suntem acolo când răsare soarele, apoi coborâm frumos şi ne rămâne destul timp să ne întoarcem.

Chiar că suna bine. Am sunat iar la compania aeriană. Dar am aflat că trebuia să plecăm din Egipt la şase dimineaţa ca să poată Mână să ajungă în St. Louis. Numai aşa ar fi reuşit să fie înapoi la timp. Începea să conştientizeze limitele.

— Deci ne-ar rămâne cam două ore la piramide.

— Corect.

— În toiul nopţii.

Am dat din cap afirmativ.

— Futu-i!

Nu-i venea să creadă. A dat drumul la televizor, pe un canal porno. Două americance opriseră maşina în dreptul unei case de pe malul mării şi îi întrebau ceva pe doi bărbaţi cu părul lung. Mână se învârtea prin cameră făcând socoteli, desenând în aer cu degetul arătător, testând diferite scenarii, punând tot timpul aceleaşi întrebări: *De ce nu există un zbor de noapte f Eşti sigur că soarele răsare abia la şase...*

— Ar trebui să plecăm acum, a spus.

— Unde?

Acum cei patru făceau sex, două perechi paralele se mişcau la unison, apoi în perfectă alternanţă, ca nişte pistoane. Era impresionant.

— Ce s-a întâmplat cu Katia? a întrebat Mână.

— Nu prea mult.

— V-aţi dezbrăcat?

Am dat din cap că da.

— Ai folosit ceva?

— N-am făcut sex.

— Oricum. Dacă te-a atins...

— N-a fost aşa, am spus.

— Trebuie să plecăm de aici, a spus el. Urăsc locul ăsta. Riga e un rahat.

Era atent să prindă vreo mişcare în piaţa din faţa hotelului. Am fost de acord că n-avea niciun sens să mai rămânem aici.

— Ştii că n-o să ne iasă figura cu Cairo, am spus.

— Dar la Cairo voiam să ajung în primul rând.

— Ascultă...

— În primul rând acolo, la dracu'!

Acum cele două femei îi fardau pe bărbaţi şi apoi s-au aşezat în poala lor, erau cu toţii goi şi se răsuceau şi în tot timpul ăsta ţineau pasul cu coloana sonoră.

— Futu-i! a urlat Mână.

— Taci dracu' din gură! am spus.

— Nu-mi vine să cred că nu mergem la Cairo. La dracu'!

A dat un şut în televizor şi a dărâmat uşiţa din imitaţie de lemn care ascundea butoanele

— Încearcă să pui lucrurile în context, Mână, am spus.

S-a aşezat pe calorifer, privind pe fereastră Riga îngheţată, apoi s-a apucat să urle cu capul în pernă cât de nedrept e totul, cum am avut la dispoziţie o săptămână întreagă şi uită-te la noi, eram în Riga şi n-aveam cum să ajungem la Cairo să vedem răsăritul. Cum era posibil să fi mers toate atât de bine, până şi harta comorii ieşise bine, şi acum să ni se întâmple asta?

Eu am adormit, dar Mână a rămas treaz ore întregi, şi la intervale regulate suna la companiile aeriene şoptind agitat în telefon, pe tonuri care variau de la rugăminţi la acuzaţii. Aveam o oarecare teamă că o să găsească o cursă convenabilă şi o să mă trezească, insistând să plecăm pe loc.

Dar de dimineaţă eram tot în Letonia şi aveam timp până la două să prindem zborul de Copenhaga, nodul aerian de unde se zbura spre New York şi de acolo Mână să plece la St. Louis şi eu spre Mexico City. Am hotărât să mergem o oră cu maşina spre nord-vest, de-a lungul coastei, să căutăm satul tribului Liv. Erau sărmani şi pe moarte şi numai cinci dintre ei mai vorbeau limba. Voiam să-i găsim, să le lăsăm tot ce mai aveam, să părăsim Letonia şi continentul şi să ne îndreptăm spre casă.

Eram învinşi. N-o să vedem Cairo. N-o să vedem răsăritul de pe piramida lui Keops. Şi de acum încolo n-or să mai existe opţiuni, niciodată aşa ca aici. Doamne, era obscen. Ar fi trebuit să păstrăm banii, cea mai mare parte a lor, să-i investim, ca să avem mereu. Aş fi putut să fac asta în fiecare an dacă aş fi plănuit mai bine. N-am plănuit nimic bine. Mi-era groază să mă întorc în Chicago, sau în Memphis, sau unde-o fi – lâncezeala, acumulările sufocante.

Ne mai trebuiau bani şi încă o săptămână undeva şi ne mai trebuiau senegalezi care locuiesc în viitoare staţiuni, copii care să strige *bonjour!* Discoteci marocane şi săruturi de noapte bună, bomboane de ciocolată de la femei cu pufoaice îmblănite la puncte de frontieră.

MARŢI

De dimineaţă în restaurantul hotelului erau numai costume, mic dejun continental şi clinchet de argintărie. Mă simţeam ameţit. Argintăria era atât de grea.

— Trebuie să conduci tu azi, am spus.

— Bun. Conduc eu. Vreau să conduc.

Am citit un ziar de limbă engleză în care scria despre aniversarea eliberării Rigăi. Unul după altul, cetăţenii din pozele din ziar, cu figurile înceţoşate de aburii respiraţiei, rememorau unde erau, cum s-au simţit şi toţi îi admirau pe cei care apăraseră turnul radio. Îi iubeam iar pe letoni. Erau tari ca fierul şi foloseau toată lumina disponibilă. Îşi prefăceau lumina în foc.

Mână conducea şi am ieşit din oraş spre nord şi am mers de-a lungul coastei de vest a Golfului Riga, căutând tribul Liv. Era zece dimineaţă când am pornit şi trebuia să prindem zborul de două. Nu ne gândiserăm bine. N-aveam cum să ajungem acolo – erau cel puţin o sută patruzeci de kilometri – şi înapoi la timp. Dar încă nu ştiam asta. Peisajul era neschimbat, era exact ca în Wisconsin, cu un cer lăptos şi sufocant.

Eu am hotărât că trebuie să le trimitem gemenelor o scrisoare din Letonia. Mă simţeam vinovat de când cu harta comorii, ştiind că pentru ele nu făcusem niciodată aşa ceva. Am scotocit prin rucsac după hârtia de matematică şi am început, cu toate că mâna îmi era nesigură şi mă simţeam ca năuc sau beat. Aveam de gând să i-o trimit lui Stu şi să-l fac să-mi promită că nu i-o arată Melindei.

Mo! Thor!

(Ştiaţi că în Scandinavia se pune mereu semnul exclamării după formula de introducere? Cred că e adevărat, cu toate că am auzit-o de la Mână. Îl ţineţi minte pe Mână? El v-a dus la

acvariu şi s-a certat cu ghidul.) Aşa că am un sfat pentru voi. Nu vreau să-l şi folosiţi Vreau doar să-l auziţi, să-l aveţi, la ceva timp după ce s-a întâmplat – după ce a fost de folos. Nu mă luaţi în seamă. Sfaturile rar ajung la destinaţie. E ca spada înfiptă în stâncă – o laşi acolo şi poate într-o zi îi e de folos cuiva, îmi pare rău – mergem cu maşina prin Letonia şi nu garantez pentru starea mea de spirit. 1. Gândurile sunt făcute din apă şi apa îşi face mereu drum. 2. Dacă nu puteţi să evitaţi apa, fugiţi.

— Ce scrii acolo?
— Un bilet pentru gemene.
— Nu poţi să scrii acum. Ratezi tot.
— Dar parcă suntem în Michigan. Nu ratez nimic.
— N-o să mai vii niciodată aici. Trebuie să absorbi cât poţi de mult. Gândeşte-te – n-o să mai vezi *niciodată* locurile astea, *niciodată*!
— Sunt aproape gata. Lasă-mă să termin.
— Faci ca ăia care dorm în avion. Zboară pe deasupra Munţilor Stâncoşi sau mai ştiu eu pe unde, şi ei dorm, cu capul sprijinit de fereastră.
— Şi tu ai dormit în avion, Mână. Pe drum spre Dakar.
— Dar atunci era noapte.
Avea dreptate.
— Taci naibii şi lasă-mă să termin.

3. Există urşi şi există câini mici. Fiţi puternice ca ursul! Dacă vă scot colţii, striviţi câinii. Urşii uită mereu că pot oricând să se aşeze pe câini şi să-i strivească. Striviţi câinii!
4. Dacă staţi într-o casă bântuită, chemaţi-vă prietenii şi apucaţi-vă să dărâmaţi pereţii. Cine să mai bântuie o casă făcută bucăţi? Aha!

Mergeam aproape de apă, oceanul era în dreapta, printr-o zonă rurală cu coaste abrupte şi acoperite de pini, şi treceam

din când în când pe lângă comunităţi cu combinaţii din alea ciudate de case de vacanţă şi cocioabe pleoştite. Şi pietonii, şi motoriştii ne făceau ochi dulci şi se uitau urât la noi deopotrivă. Nu înţelegeam de ce. La altă benzinărie ne-au urât de-a dreptul. Am abandonat scrisoarea şi am aruncat-o pe bancheta din spate. Mi se terminaseră vederile şi nu-mi ieşise cum trebuie. Am mers mai departe, în timp ce soarele topea gheaţa de pe parbriz.

— Uite un tip.

Pe marginea drumului stătea un bărbat sprijinit într-un baston strâmb, în straie ţărăneşti şi cu picioarele înfăşurate în cârpe. Faţă zbârcită, sac la picioare, cărucior de lemn.

— Îi întrebăm cum se ajunge la Riga.

Mână a oprit.

Am tras maşina lângă el şi Mână a coborât. Îi vedeam mişcările întrebătoare. Bărbatul a întins un deget gros şi noduros şi a arătat în direcţia în care mergeam. Mână a cerut o confirmare folosindu-şi braţul ca pe un indicator rutier. Omul a dat din cap afirmativ, uluit. Timp de douăzeci de secunde au arătat cu rândul în aceeaşi direcţie pe acelaşi drum. Ştiam cu toţii care e drumul. Era aberant. Drumul e întotdeauna evident când eşti chiar pe el şi e rece şi drept. Mână a scos un sul de bancnote şi i le-a întins. Bărbatul a făcut un gest de refuz. Mână le-a împins şi mai aproape de el. Omul le-a luat de parcă ar fi acceptat ceva mult mai intim – o şuviţă de păr sau o felicitare făcută de mână. Apoi s-a întors şi a rămas cu ochii aţintiţi în direcţia din care veniserăm.

O oră mai târziu avansaserăm numai o jumătate de centimetru pe hartă şi ne-am dat seama că n-o să ajungem la timp. Am întors.

Ca un fel de consolare, am ieşit de pe şoseaua principală şi am luat-o pe un drum spre ocean. Era mai puţin îngheţat decât pe partea estoniană, dar plaja era o pojghiţă de gheaţă întreruptă de băltoace. Eu m-am gândit că ar trebui să

încercăm să mergem pe jos spre apă şi poate să înotăm. Ar fi o chestie spontană şi de neuitat, dacă supravieţuiam.

Mână a rămas lângă maşină în timp ce eu m-am îndreptat spre apă. Pe plajă zăcea un tun vechi, plin cu ambalaje de îngheţată. Am scârţâit mai departe spre ţărm. Era gheaţă, dar nu era limpede la ce adâncime era nisipul.

Am mers spre apa gri din care ieşeau bucăţi de gheaţă cât nişte mingi. O limbă mare de gheaţă atârna deasupra apei. M-am lăsat pe burtă şi m-am aplecat să ating apa. Mai făcusem asta la lacul Phelps. Iarna apa e mai plăcută şi mai iubitoare.

Soarele dispăruse. Îi ratasem ultimele secunde. Timpul devenise elastic. Uitasem de Mână.

Mi-am odihnit palma pe luciul apei, iar apa s-a unduit, a vălurit şi s-a ridicat să-mi sărute podul palmei.

Apa nu era Dumnezeu. Apa care se unduia uşor în valuri mici nu avea nimic spiritual. Era o apă rece şi încreţită şi perfectă la atingere când băgăm mâna în ea şi îmi săruta palma iar şi iar, nu înceta să mi le sărute – şi de ce nu ne mulţumeam cu atât?

Atunci am căzut. Pojghiţa de sub picioarele mele a cedat şi am căzut trei metri prin gheaţă şi m-am trezit în apa gri şi aspră până la genunchi. Mai căzusem în ape îngheţate, poate de zece ori, dar niciodată pe o plajă ca asta, unde volumul de apă era nelimitat. Mi s-a tăiat răsuflarea. Timp de o secundă am simţit ceva. Am simţit o strânsoare şi era sigură şi era bine. Era bine. Era bine. Era bine. Poate că aşa era. Există un motiv, m-am gândit. Aşa trebuia să fie. Când o să se întâmple, o să fie cam aşa. M-am întrebat dacă...

M-am întors repede spre Mână, aşteptându-mă să-l văd alergând spre mine, panicat. Dar nici nu se clintise. Râdea.

Era cam la treizeci de metri de mine şi se distra copios. Eu am crezut că am încurcat-o rău – am crezut că o să tot cad –, dar Mână văzuse tot, văzuse că apa nu era adâncă şi râdea.

— Nenorocitule! am spus.

— Eşti mult prea distractiv, a spus el.

S-a târâit spre mine şi m-a ajutat.

Ne-am întors la maşină şi am dat drumul la căldură, îndreptând-o spre picioare. Aveam degetele ca nişte pietre reci lipite între ele. Mi-am scos pantofii şi picioarele mi s-au topit ca plasticul.

Am plecat. Mână continua să râdă, dar i-am spus cum apa mi-a sărutat palmele iar şi iar şi a înţeles despre ce vorbesc.

O sută douăzeci de kilometri la oră prin păduri de pini şi mesteceni, gonind spre aeroport. Aveam la dispoziţie o oră pentru un drum de două ore. Mergeam cu faţa spre soare, care cobora deja spre apus, iar şoseaua era ca îmbibată în mercur.

— Putem să mergem la Polul Nord, a spus Mână. El conducea şi tocmai izbise cu pumnii în volan. Ideea l-a băgat în priză. Suntem destul de aproape, nu?

— Şi crezi să sunt zboruri care pleacă azi din Riga spre Polul Nord?

— Da, cred, a spus. O simt.

N-am zis nimic.

— De fapt sunt destul de încântat că ne întoarcem acasă, a continuat. Mâine o să dorm la muncă, însă. O să-mi ia o săptămână să-mi intru iar în ritm, pun pariu.

Aerodromul era în flăcări.

— Când te întorci de la nuntă?

„Nu mă mai întorc, Mână.”

— Will.

— Nu prea ştiu, am spus. Cred că o să rămân pe-acolo o vreme.

„O să plec mai departe, Mână.”

— Cât?

— Nu ştiu.

Se holba la mine.

— Mergi, i-am spus. Fii atent la drum.

„Mă înţelegi, Mână?”

„Acum da.”

În apropiere de Riga ne-am oprit într-o staţie de autobuz să întrebăm care e drumul spre aeroport, iar Mână a aruncat un pumn de mărci germane în sacoşa de plastic a unei bătrâne. Am ieşit de pe autostradă şi am gonit pe un drum de coastă, de-a lungul unui şir neîntrerupt de fabrici cu obloanele trase şi echipamente abandonate. Nu erau niciun fel de indicatoare spre vreun aeroport, cu atât mai puţin spre aeroportul principal al Rigăi, deşi conform hărţii ajunseserăm deja acolo. Spre stânga era un câmp uriaş şi deschis, acoperit cu iarbă înaltă şi galbenă.

— Nu poate să fie ăsta, am spus eu.

— La naiba, a spus Mână.

Am şerpuit prin păduri rare şi printre curţi, iar drumul era din ce în ce mai plin de gropi şi crăpat de cârcei tot mai adânci. Într-un final a intrat într-o parcare mare, în faţa unei clădiri frumoase, dar dărăpănate care semăna cu o gară de cărămidă din Midwest.

Mai era un singur vehicul în parcare, care ieşea în timp ce noi intram. I-am făcut semn să oprească.

— Scuzaţi-mă! a spus Mână.

Bărbatul, care conducea camioneta ponosită şi purta o şapcă de zugrav, a clătinat din cap.

— Aeroport? a încercat Mână.

A scuturat din cap şi a plecat mai departe.

Eram pe un aerodrom sovietic dezafectat.

— La dracu’, am spus. O să pierdem avionul.

Ne-am întors pe acelaşi drum. Aerodromul pe lângă care goneam ardea. Flăcări de un metru jumate, doi metri înălţime, pe o fâşie lungă de aproape douăzeci de metri. Speram că fusese pus intenţionat. M-am gândit că poate ar trebui să alertăm pe cineva. Dar pe câmp, era un camion cu doi bărbaţi înăuntru. Aveau situaţia sub control. Am mers mai departe, în direcţia celuilalt aeroport de pe hartă. Trecuserăm pe lângă el când veneam încoace.

Ne-am oprit încă o dată în aceeaşi staţie de autobuz, ca să confirmăm că suntem pe drumul cel bun şi am găsit acolo acelaşi grup de persoane, aceeaşi femeie. S-a apropiat cu paşi repezi de maşină şi a început să trăncănească.

— Hai să mergem, am spus eu. N-avem timp.

Eram înapoi pe autostradă, mergeam spre râu şi mai aveam cam douăzeci de minute până la aeroport. După suburbii şi peisaje industriale abandonate, am trecut pe lângă un şir lung de aproape doi kilometri de cocioabe minuscule, care păreau lipite între ele, toate foarte joase şi construite din resturi de cherestea şi tablă ondulată.

— Tot ne-au rămas prea mulţi, am spus eu.

Voiam să scăpăm aici de tot ce mai aveam, de tot ce mai puteam găsi, dar nu mai aveam timp să oprim şi să dăm banii personal locuitorilor din bordeie. Mi-am luat rucsacul de pe bancheta din spate şi am înşfăcat aproape toţi banii estonieni dinăuntru. Am lăsat câteva bancnote ca suvenir pentru Mo şi Thor.

— Cât ai acolo?

— Tot, am spus. Plecăm.

I-am făcut ghemotoace. Făceau cam trei mii de dolari.

— Fă-o, a spus Mână.

I-am azvârlit pe fereastră, înspre cocioabe, în timp ce maşina mergea cu optzeci de kilometri la oră. Au aterizat în boscheţii de pe marginea drumului.

Mi-am scos din şosetă toate lirele sterline. Toate geamurile erau coborâte. Le-am mototolit şi le-am aruncat. Era vânt şi bancnotele au zburat înapoi în maşină şi ne-au lovit peste faţă. Le-am aruncat din nou.

— Asta e...! a urlat Mână ceva.

— Ce? am urlat şi eu.

Stăteam cu capul afară şi priveam banii cum se învârt şi saltă. Am aruncat iar. De data asta ghemotocul s-a desfăcut în zbor, explodând ca un origami, lăsând un vârtej de bani în urma noastră.

Am găsit un teanc de bani marocani şi i-am aruncat. Şi banii estonieni – tot. Şi într-un minut au dispărut toţi, şi erau atât de mici şi noi eram pe aeroportul din Riga şi ne-am strecurat pe lângă angajaţii de la pază, toţi în costume portocalii de fâş, şi am dormit tot drumul până în Danemarca.

Aveam de stat o oră în aeroportul din Copenhaga. Nu exista niciun zbor spre Polul Nord şi pentru Mână fusese o lovitură puternică. Pe aeroportul danez, la vamă: „E prima dumneavoastră vizită în Danemarca?” „Da.” „Atunci vă urez bun venit!” Am găsit un telefon şi am sunat-o pe mama. În timp ce formam numărul a trecut pe lângă mine un japonez cu un bandaj cu Hello Kitty pe ochi.

— Şi, cine a primit banii azi? a întrebat mama.

— Un ţăran bătrân.

— Ah, bun. Dacă e ţăran e bine.

— Şi am aruncat nişte bani pe geamul maşinii.

— Tot unor ţărani?

— N-am văzut oamenii. Treceam pe lângă o aşezare de cocioabe în apropierea aeroportului. Era interminabilă. Aproape că părea fals.

„Mamă, o să te iau cu mine. Ne întâlnim acolo şi plecăm.

O să mergem numai spre sud. Mi-au mai rămas nişte bani şi o să scăpăm de ei.”

— Şi aţi aruncat banii pe fereastră.

— Exact. Bani britanici, în cea mai mare parte. Era frig.

— Apropo de asta. Cineva a lăsat o fereastră deschisă aici.

— Ce?

— M-am întors de la piaţă şi am găsit totul zburând prin casă din cauza curentului. Totul se mişca! Era casa lui Dorothy, Will. Şi mi-am spus *Cine să fi fost aici şi să fi lăsat toate ferestrele deschise f* şi mintea mea mi-a dat un singur răspuns, un anume Will H…

— Mamă.

„Ne întâlnim acolo şi mergem.”

— Păi bănuiesc că o să rămână un mister, nu-i aşa?

„Mi-e aşa de greu să te ascult, mamă. Nici nu ştii ce greu.

Nu mă auzi cum îmi trag sufletul? Nu m-ai mai văzut de-atunci. Mamă, nu ştii ce mi-au făcut.”

„...”

„Nu ţi-am dat niciodată ceva substanţial, mamă. O să-ţi dau ceva. O să te duc în lumea asta, lumea a patra, ce dracu’

O mai fi şi asta. Nici nu ştii cât de aproape am fost săptămâna asta, de mai multe ori. Îmi tremură inima şi-mi palpită, mamă. E foarte ciudat. Dar mă simt bine. Am un avans considerabil acum. O să fie aşa de bine. O să vin după tine şi o să te iau şi o să mergem repede.”

Faţa lui Mână a apărut lângă mine, nerăbdătoare.

— Trebuie să plec, i-am spus mamei.

„Zburăm peste ocean, mamă: peste ocean!”

Am închis. Aeroportul era plin de oameni minunaţi care miroseau curat. Cred că ăsta e cel mai bogat şi cel mai nemaipomenit aeroport din lume. Mână şi cu mine ne-am aşezat la coadă pentru control.

În faţa noastră era o familie, sau un fel de grup mai mare, care îşi lua la revedere de la un bărbat de vreo treizeci de ani, ei siropoşi şi trişti, iar el dureros de frumos. Mai întâi un bărbat, în vârstă şi chel, l-a îmbrăţişat şi i-a şoptit ceva. Un unchi, poate. Apoi o fată de vreo şaisprezece ani s-a întins – tipul ăla frumos era înalt – şi l-a îmbrăţişat şi l-a pupat. Erau acolo şi patru femei cam de vârsta lui şi toate au făcut un pas în faţă şi l-au strâns în braţe şi apoi s-au dat un pas înapoi. Apoi au luat-o iar de la capăt, cu toţii, în aceeaşi ordine, de data asta cu şi mai multe pupături. La urmă a apărut mama lui, sau cel puţin aşa părea, pe care n-o remarcasem la început, dar care acum s-a aruncat de gâtul lui, sărutându-l pe gât şi şoptindu-i ceva la ureche. Toată scena asta era aproape scârboasă – atâta afecţiune! –, dar pe urmă nu mi s-a mai părut deloc scârboasă.

Mână şi cu mine a trebuit să luăm avioane diferite.

— Mă bucur c-am făcut-o, a spus el.

— A fost o săptămână ca lumea, am spus eu.

Ne-am strâns mâna şi ne-am luat la revedere.

Era un loc gol între locul meu, 13C, şi al unui bunic, care stătea la fereastră şi ne-am întins amândoi picioarele. Când am început să moţăim ne-am dat seama că ne atingem, dar niciunul din noi nu s-a obosit să-şi schimbe poziţia. Mi l-am uitat pe Churchill în avion şi nu-mi amintesc nimic din escala pe Heathrow; am fost acolo şi m-am învârtit fără ţintă şi am aşteptat trei ore. M-am urcat în următorul avion şi am dormit în fund, pe locul meu de la interval, şi am aterizat în Mexico City de dimineaţă, coborând în spirale în soarele care abia răsărise.

MIERCURI

Aveam nevoie de bani şi m-am uitat să văd dacă mai am cecuri. Niciunul în rucsac, niciunul în buzunare. Am căutat încă o dată. Nimic. Dădusem prea mult. Ce idiot! Nu mai aveam bani. Ştiam că abia peste trei zile o să-mi între ceva pe card. Iisuse!

Am găsit într-un buzunar două mii de dirhami. M-am dus cu ei la biroul mexican de schimb valutar.

— Nu acceptăm decât valută forte, a spus bărbatul de la ghişeu.

Mi-a stat pe limbă să spun ceva despre peso, dar n-am spus nimic.

Mi-am amintit de pantofi. M-am aşezat pe o bancă şi m-am descălţat. Sub una din tălpi am găsit o bancnotă de o sută de dolari. Sub cealaltă era un plic împăturit în patru, cu cecuri în valoare de o mie de dolari. Salvarea.

Dar erau ude fleaşcă. Cecurile mele de călătorie, ajunse acum în Mexic, erau fleaşcă de la baia în Marea Baltică, în care

căzusem prin gheaţa letonă. Le-am întins să se usuce, toate zece, pe măsuţa de lângă bancheta pe care stăteam.

În timpul ăsta cărăuşii şi călătorii aruncau priviri spre mine şi aranjamentul meu. Li se părea că joc solitaire, sau jocul ăla de memorie şi concentrare, cu banii. Am zâmbit slab.

Un grup s-a oprit să mă privească. Poate era o familie. Între ei era o fetiţă de vreo doişpe ani, modelată la repezeală din grăsime de copil, care avea un plan. M-a abordat, urmată de ceilalţi.

— Bună, a spus, în engleză. Ce mai faci?

I-am spus că bine.

— Bun, a spus. Pot... pot să te întreb ceva?

Ţinea la piept un caiet. În spatele ei, cinci zâmbete largi. Tata, mama, un frate mai mic (şi el la fel de durduliu) şi poate un unchi sau o mătuşă. Stăteau la câţiva paşi în spate şi priveau. Am întrebat-o dacă e pentru şcoală.

— *Para escuela? a*m întrebat.

A zâmbit şi a dat din cap că da. Fratele, care se apropiase şi era chiar în spatele ei, a dat şi el din cap. Semăna cu un puşti pe care-l cunoşteam când eram mic, un băiat blond şi bondoc pe nume Carter.

— Eşti prima dată în Mexic? m-a întrebat fetiţa.

— Da, am răspuns.

A bifat o căsuţă în caiet.

— Cum te... cheamă?

— Numele întreg?

A scris ceva în caiet. A continuat.

— Ai mâncat vreodată mâncare mexicană?

— Da. De multe ori.

Credea că mă cheamă Numele întreg. Îmi venea să râd.

I se vedea buricul proeminent prin tricoul prea mic şi colacii de grăsime ca nişte hipopotami care îi dansau pe burtă.

— Ai cumpărat vreodată produse de artizanat mexicane? a întrebat.

— De artizanat? Nu, încă nu.

A bifat o casetă.

— Îţi place în Mexic?

— Da, am spus. Foarte mult. Iubesc Mexicul.

Voiam să-i spun mult mai multe, voiam să-i spun, în primul şi în primul rând, că o iubesc. Şi pe fratele ei la fel, şi nu numai pentru că semăna cu primul meu prieten. Îi iubeam şi familia – numai o familie perfectă, uluitoare, s-ar deplasa *in corpore* până la aeroport ca să-şi ajute fiica la un proiect pentru lecţia de sociologie. Fata asta n-o să ştie toată viaţa decât dragoste – multă şi nesfârşită dragoste. Voiam să fac parte din familia lor, să mă mişc împreună cu ei. Mi-aş purta singur povara.

Eu îi zâmbeam ei şi ei îmi zâmbeau înapoi.

— Mulţumesc foarte mult, a spus ea. Putem facem poză acum?

Am spus sigur că da. Stăteam încă jos când tatăl s-a apropiat cu aparatul foto şi fratele a venit lângă mine. L-am apucat pe frate de mijloc, de toţi colăceii ăia, iar fata era în dreapta mea.

— *Como te llamas?* l-am întrebat.

— Gabriel, a spus.

— *Y tú?* am întrebat-o pe fată.

— Tiffany, a spus.

N-am spus nimic.

— Tiffany Maria Cervantes, a spus.

Am râs. Ea a zâmbit.

Fraţii ăştia doi or să se iubească toată viaţa. Tatăl a făcut poza şi mi-a mulţumit. Voiam să o îmbrăţişez pe fată, dar mi-am zis că ar putea să pară ciudat. Ea ar face-o, m-ar îmbrăţişa, dar pe urmă le-ar părea rău pentru mine şi s-ar întreba ce nu e în regulă, de ce aveam nevoie de manifestări de afecţiune din partea unor fetiţe de doisprezece ani pe care nu le cunoşteam.

Atunci mi-a picat fisa că profesorul ei o să-şi dea seama că încurcase partea cu numele. Trebuia să corectez ce scrisese.

— *Por favor,* am spus, *mi nombre es... no es...*

A părut derutată. M-am gândit să-i iau pur şi simplu pixul din mână şi să repar greşeala din caiet, dar acum familia se uita la mine de parcă ceva nu era în regulă.

— *Por favor,* am spus iar, după care am luat unul dintre cecuri, încă ud pe margini, şi i l-am întins, arătând cu degetul la numele din mijloc. *Mi... am* spus.

Implicaţiile îmi roiau în minte. Numele meu era numele meu – era inteligibil şi complet – numai când eram privit de centurioni, numai pe linia de pe centru, din partea de sus a cecului, şi uram numele ăsta, îl uram scris acolo. Dar Tiffany

Marfa a înţeles. A început să copieze numele în caiet, muşcându-şi buza de jos cu dinţii de sus, hotărâtă să-l scrie cum trebuie. A terminat şi mi-a arătat. Am zâmbit.

Am bătut-o prieteneşte pe spate. Mi-a făcut cu mâna de la revedere. În spatele ei, membrii familiei mi-au făcut şi ei cu mâna şi ea s-a dus lângă ei şi s-au îndepărtat împreună pe hol, unde lumina ţâşnea înăuntru pe uşi şi se arunca pe podea în dungi groase şi albe.

Scriam repede. Mai întâi mi-am scris numele, am semnat fiecare cec pe linia de jos, potrivindu-mi semnăturile. Am semnat nouă cecuri şi cu fiecare dintre ele ştiam că mă apropii de momentul în care o să scap odată de numele ăsta îngrozitor. *Pac, fâş, pâc, fâş* – fiecare punct pe *i* era un pumnal înfipt în pieptul nenorocitului ăluia. Şi apoi am luat-o de la capăt şi în mijlocul fiecărui cec am scris numele ei, din ce în ce mai clar şi cu mai multe înflorituri:

Tiffany Maria Cervantes
Tiffany Maria Cervantes
Tiffany Maria Cervantes
Tiffany Maria Cervantes
Tiffany Maria Cervantes
Tiffany Maria Cervantes
Tiffany Maria Cervantes
Tiffany Maria Cervantes
Tiffany Maria Cervantes

Şi am pus cecurile la loc în plicul lor ud şi eram gata să mă duc după ea – îi vedeam încă întreaga familie, la cinci uşi mai încolo – dar oare puteau să încaseze chestiile astea? Nouă sute de dolari trecuţi pe numele unui copil de doisprezece ani?

Am scris o notă explicativă. Am scos iar cecurile – încă îi vedeam; se opriseră să intervieveze alt călător – şi mi-am trecut seria permisului de conducere pe spatele fiecăruia. Am îndesat cecurile la loc în plic. Asta o să fie dovada. Eram liber şi am pornit pe urma lor, alergând ca un idiot, gâfâind, cu bărbia deschizându-mi drumul.

* * *

Încă mă mai urmăreau, râzând, dar nedumeriţi, când m-am urcat în autobuzul spre Cuernavaca. A fost destul de mişto. Nu aveam bagaje de lăsat în compartimentul de dedesubt, aşa că am urcat şi autobuzul a pornit, s-a îndepărtat chiar când ei veneau după mine, toţi şase, cu tatăl lui Tiffany în frunte, şi le-am făcut cu mâna prin geamul fumuriu în timp ce ne urneam.

Autobuzul era aglomerat şi mirosea de parcă cineva mâncase spaghete înăuntru. Erau televizoare deasupra capului şi pe ecrane licărea o comele romantică, chiar când toţi bebeluşii din autobuz au început să plângă şi înainte ca eu că cad într-un somn perfect, negru, de plumb. Timp de trei ore am dormit dus, cu saliva prelingându-mi-se pe umăr, cu fruntea sprijinită de geamul rece şi întunecat.

Camera mea era într-o vilă uriaşă, galbenă, unde avea să aibă loc cea mai mare parte a nunţii, chiar în vârful unui deal de unde se vedea întreg oraşul ca un *patchwork* în culori pastel, încâlcit şi imposibil, dar fără discuţie frumos, cu grajduri alături şi crini peste tot. Am ajuns târziu, după două noaptea, şi toată lumea dormea. În vreme ce ei dormeau, eu am alergat pe coridoarele pustii şi răcoroase. Am zburat în jos pe scări şi am ieşit în curte. Pe terenul din jurul casei, negru şi ud de rouă, erau păuni – păuni albaştri şi trei păuni albi, magnifici,

atât de puri, că şocau privirea şi cu cozi care se întindeau mai mult de un metru în urma lor şi fiecare levita perfect şi orizontal, ca asistenta unui magician dormind fără nicio grijă. Am dormit în cel mai mare pat pe care l-am văzut vreodată, înalt de tot şi atât de moale, un pat peste o mie de alte paturi, înconjurat de un grup de cărţi aşezate una lângă alta, pe rafturile de mahon, toate despre minunile sfinţilor.

A doua zi s-a oferit un prânz la care toată lumea, nu glumesc, aproape toţi cei o sută de invitaţi, au ţinut câte un toast, unii şi în engleză, şi în spaniolă, toţi sclipitori şi ştergându-şi lacrimile cu degetele şi cu palmele, şi totul era atât de minunat şi umbrelele în soare păreau nişte lampioane – pe gazonul ăla verde toată lumea plângea. Mirele şi mireasa au menţionat câţi copii îşi doresc să aibă – între şase şi doisprezece – şi au zis că indiferent unde vor alege să locuiască – deşi, sincer, deocamdată habar n-au –, copiii se vor naşte în Mexic, ca să fie puternici, nu fragili, nu ca aceia născuţi în America.

Era acolo şi o fată pe care o cunoşteam din liceu, Frances, însărcinată acum şi măritată cu un tip uriaş şi blond din Mexico City, care lucra pe râul Sacramento, făcea fotografii la cotul râului cu cei care făceau rafting, şi mi-a venit să plâng când am văzut-o – nu mi-am imaginat c-o s-o mai văd vreodată! – era atât de mare şi rumenă în obraji şi soţul ei era aşa de mândru – ce copil frumos o să fie! – şi ceremonia în sine, într-o biserică veche la vreo doi kilometri de moşie, cu muzică murmurată de o formaţie de mariachi crăcănaţi şi îmbrăcaţi în culoarea prunei, şi, când mirele şi mireasa au ieşit din biserică, am aruncat petale roz şi galbene şi albe, toate mustind încă de viaţă, iar copiii din vecini s-au îngrămădit să le culeagă de pe jos şi să le arunce din nou.

La recepţia din seara aia, care s-a ţinut afară sub cerul luminat puternic de lună, printre cele mai albe feţe de masă, printre scaunele albe şi toţi crinii, am mâncat şi am cumpărat pe ascuns trabucuri de la chelneri şi apoi toată lumea s-a mutat

pe ringul de dans şi eu nu ştiam dacă pot să dansez, dar prietena mea însărcinată m-a tras după ea şi, treaz fiind, am ţopăit şi eu, în timp ce ea râdea întruna. Spatele nu mă durea şi aveam capul limpede! După ce a plecat cu soţul ei, eu am mai rămas şi am dansat cu mireasa, apoi cu mirele, apoi cu fetiţele care împărţeau flori şi cu domnişoara de onoare cu o claie nebună de păr, care mă ţinea de mijloc cu mare forţă şi hotărâre...

Şi în curând nu mai rămăseserăm decât douăzeci – părinţii şi copiii se duseseră la culcare – şi am dansat pe melodii de-ale lui Slade şi Quiet Riot şi Cyndi Lauper, care ne săgeta cu vocea ei plină de speranţă tânguitoare şi îndurerată – DJ-ul din Cuernavaca ştia tot şi ştia ce înseamnă bucuria şi cum s-o întreţină şi chiar s-o înteţească – şi la cinci dimineaţa, când eram cu toţii leoarcă de transpiraţie şi muţi de uimire de cât suntem de binecuvântaţi, după ce a plecat ultimul autobuz spre hoteluri, lăsându-ne să mergem acasă pe jos sau cu taxiul sau să dormim sub o masă pe iarba înaltă şi moale, lumea a început să sară în piscină şi, când au sărit ei, am sărit şi eu. Mi-am scos pantalonii şi pantofii în care mai aveam încă bani dintr-un ţinut rece şi suspicios şi am sărit – a durat mult până să aterizez şi în aer am văzut toate feţele! – am sărit cu gura deschisă, absorbind totul, şi aerul era rece şi apa era foarte rece, dar am sărit, dintr-odată, şi mi-a îngheţat inima. Frate, chiar am crezut că ăla e sfârşitul, în secunda aia. S-a oprit o clipă, jur, dar apoi sunetele şi imaginile au revenit şi, timp de încă două luni minunate şi interminabile, am trăit.

Dave Eggers, unul dintre copiii teribili ai tinerei generații de scriitori americani, s-a născut în Chicago în 1970 și a studiat la University of Illinois. A început să scrie ca editor la Salon.com și în 1990 a fondat revista *Might*. Debutează în 2000 cu *A Heartbreaking Work of a Staggering Genius*, o carte autobiografică ce a devenit bestseller, numărându-se printre finalistele la Pulitzer Prize pentru non-ficțiune și fiind aleasă cartea anului de către *Los Angeles Times*, *San Francisco Chronicle*, *Washington Post* și *Time*. Doi ani mai târziu îi apare primul roman, ***Să te ții alergătură!*** (*You Shall Know Our Velocity*), care s-a bucurat de un succes răsunător. O pseudo-urmare intitulată *The Only Meaning of the Oil-Wet Water* apare în 2004 și povestește aventura sud-americană a două personaje din romanul anterior. Eggers continuă să publice cu succes volume de proză scurtă: *How We Are Hungry* (2004), *The Unforbidden is Compulsory; or, Optimism* (2004), *Short Short Stories* (2005). Pentru cel mai recent roman al său, *What Is the What: The Autobiography of Valentino Achak Deng* (2006), Dave Eggers a fost nominalizat în 2007 printre finaliștii la National Book Critics Circle Prize.

Romanul *Să te ții alergătură!* a fost desemnat cartea anului 2002 de publicațiile *Village Voice*, *Minneapolis Star Tribune* și *San Jose Mercury News*, iar în S.U.A. ediția *paperback* a atins vânzări de peste 1,4 milioane de dolari.

Cei care nu se dau duși din fața televizoarelor când se transmite *Jackass* sau *Survivor* vor adora această carte care combină cu un umor irezistibil toate convențiile unui *reality-show* cu cele ale unui *road-movie*. Faceți cunoștință cu Will și Mână – un fel de Don Quijote și Sancho Panza americani – care o pornesc contra cronometru prin lumea largă să scape de niște bani câștigați cu ușurință, să afle dacă Senegalul este verde, dacă există dragoni de-adevăratelea și dacă tuaregii chiar măsoară patru metri. Din păcate n-au decât o săptămână la dispoziție. Și să te ții alergătură!

„J.D. Salinger, Ken Kesey și Jack Kerouac într-unul singur."

The Times

„Eggers scrie cu emoție, sinceritate dezarmantă și umor despre durere și pierdere. ***Să te ții alergătură!*** e elegia dulce-amăruie a sfârșitului tinereții."

Times Literary Supplement

„Fraze care șerpuiesc, se rostogolesc, aleargă nebunește și se întorc în goană la cititor... Când e vorba de tineri autentici și sinceri, nimeni nu scrie mai bine decât Dave Eggers."

The New York Times Book Review

„Unul dintre cei mai buni scriitori la ora actuală."

Nick Hornby

